

ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΟ ΕΤΟΣ 2020-2021

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγή	3
1. Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης	3
2. Παρουσίαση του Τμήματος	7
3. Προγράμματα Σπουδών	18
4. Διδακτικό έργο	80
5. Ερευνητικό έργο	100
6. Σχέσεις με κοινωνικούς /πολιτιστικούς/ παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς	111
7. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης	118
8. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές	123
9. Συμπεράσματα	133
10. Σχέδια βελτίωσης.....	145

Εισαγωγή

1. Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης

Η Ενότητα αυτή περιλαμβάνει μια σύντομη περιγραφή, ανάλυση και κριτική αξιολόγηση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης που εφαρμόστηκε στο Τμήμα, καθώς και ενδεχόμενες προτάσεις για τη βελτίωσή της.

1.1. Περιγραφή και ανάλυση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης στο Τμήμα.

1.1.1 Ποια ήταν η σύνθεση της ΟΜΕΑ;

Η Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜ.Ε.Α.) συγκροτήθηκε μετά από Συνέλευση του Τμήματος ως εξής: Ε. Κεχρής, καθηγητής, ως Πρόεδρος, Β. Βράνα, καθηγήτρια, Α. Μουζά, καθηγήτρια, και ο εκπρόσωπος των φοιτητών, ως μέλη.

Στην ίδια Συνέλευση αποφασίστηκε η ΟΜ.Ε.Α. να υποστηρίζεται στο έργο της από επικουρική ομάδα εργασίας που αποτελείται από τους: Γ. Φραγκίδη, επίκουρο καθηγητή, Ξ. Χαψά, επίκουρη καθηγήτρια και Μ. Τσουρέλα, επίκουρη καθηγήτρια.

Ενεργό ρόλο στη διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης έχουν επίσης, λόγω της θέσης και του κομβικού ρόλου τους, ο Πρόεδρος του Τμήματος και οι Διευθυντές των τριών Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών.

1.1.2 Με ποιους και πώς συνεργάστηκε η ΟΜΕΑ για τη διαμόρφωση της έκθεσης;

Η διαμόρφωση της έκθεσης βασίστηκε στις τις οδηγίες της ΕΘ.Α.Α.Ε. και τις κατευθύνσεις της ΜΟ.ΔΙ.Π. του Ιδρύματος και είναι το αποτέλεσμα συλλογικής και συστηματικής προσπάθειας του συνόλου της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος. Τα μέλη της ΟΜ.Ε.Α. είχαν την ευθύνη του συντονισμού της όλης προσπάθειας, της ενημέρωσης και καθοδήγησης των υπολοίπων μελών του Τμήματος, της συλλογής και επεξεργασίας των στοιχείων και της σύνταξης των τελικών κειμένων. Όλα τα μέλη του Τμήματος, οι φοιτητές, τα μέλη Δ.Ε.Π., οι Επιστημονικοί Συνεργάτες, τα μέλη Ε.Ε.ΔΙ.Π. και το διοικητικό προσωπικό, συνέβαλαν στην προσπάθεια αυτή.

Για τη διαμόρφωση της έκθεσης η ΟΜ.Ε.Α. συνεργάστηκε με:

- **Τη ΜΟ.ΔΙ.Π.:** Υπήρξε στενή συνεργασία με τη ΜΟ.ΔΙ.Π., τόσο με τη δομή που λειτουργεί κεντρικά και υποστηρίζει όλο το ΔΙ.ΠΑ.Ε., όσο και με το γραφείο που λειτουργεί στην Πανεπιστημιούπολη Σερρών, για την ενημέρωση πάνω στα νεότερα δεδομένα και απαιτήσεις, τη διαβούλευση σε τρέχοντα ζητήματα, για το συντονισμό δράσεων, για την συλλογή και επεξεργασία των πρωτογενών δεδομένων και τη συμπλήρωση των σχετικών πινάκων, για επίλυση αποριών και τη γενικότερη συνεργασία.
- **Τα μέλη Δ.Ε.Π.:** Υπήρξε στενή συνεργασία με τα μέλη Δ.Ε.Π. και Ε.Ε.ΔΙ.Π./ Ε.Τ.Π. για τη συμμετοχή τους στις διαδικασίες αξιολόγησης (ιδίως σχετικά με τη συμπλήρωση απογραφικών δελτίων διδάσκοντα και τη διενέργεια αξιολόγησης από τους φοιτητές στα διδασκόμενα μαθήματα), για την κατανομή καθηκόντων σχετικά με υποστηρικτικές δραστηριότητες και για την διαβούλευση πάνω στα αρχικά πορίσματα και τα τελικά αποτελέσματα της αξιολόγησης.
- **Τους εκπροσώπους των φοιτητών και την φοιτητική κοινότητα:** Υπήρξε στενή συνεργασία με τον εκπρόσωπο των φοιτητών στην ΟΜ.Ε.Α. για όλα τα θέματα της αξιολόγησης και ιδίως τα φοιτητικά ζητήματα, όπως τη συμμετοχή των φοιτητών στις διαδικασίες. Επίσης, υπήρξε ενημέρωση όλων των φοιτητών για τη σημασία της εσωτερικής αξιολόγησης για το Τμήμα και υποστήριξή τους για τη συμμετοχή τους στις διαδικασίες αξιολόγησης της διδασκαλίας των μαθημάτων.

- **Τη Γραμματεία:** Υπήρξε στενή συνεργασία με το προσωπικό της Γραμματείας για την καταγραφή και τη συλλογή όλων των στοιχείων που υποστηρίζουν την έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης.
- **Τον Ε.Λ.Κ.Ε.:** Υπήρξε στενή συνεργασία με το προσωπικό του Ε.Λ.Κ.Ε. για την καταγραφή και τη συλλογή των στοιχείων που αφορούν το ερευνητικό έργο των μελών του Τμήματος.

1.1.3 Ποιες πηγές και διαδικασίες χρησιμοποιήθηκαν για την άντληση πληροφοριών;

Το έργο της Εσωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος ολοκληρώθηκε στη διάρκεια δύο διαδοχικών χρονικά φάσεων. Η πρώτη φάση επικεντρώθηκε στη συλλογή των απαραίτητων στοιχείων και πληροφοριών. Σε δεύτερη φάση έγινε ο έλεγχος, η επιλογή, η επεξεργασία και η σύνθεση των στοιχείων που συγκεντρώθηκαν και η σύνταξη της τελικής έκθεσης, σύμφωνα με τη δομή και τις ενότητες των κριτηρίων αξιολόγησης που υποδεικνύονται στο πρότυπο της ΕΘ.Α.Α.Ε..

Ειδικότερα, οι πηγές και οι διαδικασίες που χρησιμοποιήθηκαν για την άντληση διαφόρων πληροφοριών που χρησιμοποιούνται στην εσωτερική αξιολόγηση είναι οι εξής:

- Πληροφορίες για το προσωπικό και τους φοιτητές του Τμήματος αντλήθηκαν από το σύστημα της Ηλεκτρονικής Γραμματείας και γενικά τα αρχεία της Γραμματείας.
- Πληροφορίες για τις επιδόσεις των φοιτητών αντλήθηκαν από το σύστημα της Ηλεκτρονικής Γραμματείας.
- Πληροφορίες για την αξιολόγηση των μαθημάτων αντλήθηκαν από τα ερωτηματολόγια αξιολόγησης των μαθημάτων, που καταχωρήθηκαν και επεξεργάστηκαν από το σύστημα της ΜΟ.ΔΙ.Π.
- Πληροφορίες για τη διδασκαλία των μαθημάτων και τη συμμετοχή των φοιτητών στις διαδικασίες των μαθημάτων αντλήθηκαν συμπληρωματικά από το Σύστημα Ηλεκτρονικής Εκπαίδευσης.
- Πληροφορίες για το έργο των μελών Δ.Ε.Π. αντλήθηκαν από τα Απογραφικά Δελτία Διδάσκοντα, που καταχωρήθηκαν και επεξεργάστηκαν από το σύστημα της ΜΟ.ΔΙ.Π. Συμπληρωματικά χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία από τον Ε.Λ.Κ.Ε. αναφορικά με τα ερευνητικά έργα που συμμετέχουν τα μέλη Δ.Ε.Π., από την Γραμματεία αναφορικά με τα λοιπά διδακτικά και διοικητικά καθήκοντα των μελών Δ.Ε.Π., από το Γραφείο Διεθνών Σχέσεων αναφορικά με τη συμμετοχή των μελών Δ.Ε.Π. σε προγράμματα διεθνούς κινητικότητας. Επίσης, καθώς η ΟΜ.Ε.Α. διαπίστωσε ότι ορισμένοι πίνακες της εσωτερικής αξιολόγησης απαιτούν πιο αναλυτικά στοιχεία σε σχέση με αυτά που καταγράφηκαν στα Απογραφικά Δελτία Διδάσκοντα, ζήτησε με την αποστολή μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προς τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος να της γνωστοποιήσουν τα επιπλέον στοιχεία αναφορικά με το ερευνητικό τους έργο και τις υπόλοιπες ατομικές ερευνητικές τους δραστηριότητες για την περίοδο που καλύπτει η παρούσα Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Η διαδικασία αξιολόγησης της διδασκαλίας των μαθημάτων από τους φοιτητές είναι η ακόλουθη:

- Ο συντονιστής του Πληροφοριακού Συστήματος της ΜΟ.ΔΙ.Π. καταχώρησε τις αναθέσεις των μαθημάτων στο διδακτικό προσωπικό του Τμήματος, το οποίο κλήθηκε να συμπληρώσει ηλεκτρονικά το Απογραφικό Δελτίο Διδάσκοντα.
- Οι φοιτητές του Τμήματος κλήθηκαν να συμπληρώσουν τα ερωτηματολόγια αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου σε κάθε μάθημα που παρακολούθησαν στο διάστημα από την 8^η ως τη 10^η εβδομάδα των μαθημάτων. Η διαδικασία της αξιολόγησης από τους φοιτητές διεξάγεται πλέον αποκλειστικά ηλεκτρονικά. Ο διδάσκων κάθε μαθήματος δημιουργεί την αξιολόγηση του μαθήματος στο πληροφοριακό σύστημα της ΜΟ.ΔΙ.Π. και δημιουργεί το αρχείο των κωδικών συμμετοχής των φοιτητών. Στη συνέχεια γνωστοποιεί τους κωδικούς στους φοιτητές, είτε δίνοντας έναν κωδικό σε κάθε φοιτητή που παρακολουθεί το μάθημα την εβδομάδα που γίνεται η αξιολόγηση, είτε αναρτώντας το αρχείο των κωδικών στην ιστοσελίδα του μαθήματος στο Σύστημα Ηλεκτρονικής Εκπαίδευσης.

1.1.4 Πώς και σε ποια έκταση συζητήθηκε η έκθεση στο εσωτερικό του Τμήματος;

Τα μέλη της ΟΜ.Ε.Α. ενημερώνουν τα μέλη του Τμήματος για την πορεία εξέλιξης της σύνταξης της έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης, ιδίως σε σχέση με τις διάφορες διαδικασίες που εκτελούνται και ζητήματα που μπορεί να προκύψουν, καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας και συνεργάζονται ενεργά μαζί τους.

Η ΟΜ.Ε.Α. συνέταξε μια αρχική έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης, ως κείμενο εργασίας και διαβούλευσης, την οποία παρουσίασε στη Συνέλευση του Τμήματος. Με βάση αυτό το κείμενο εργασίας έγινε διαλογική συζήτηση με σκοπό την ανταλλαγή απόψεων, τη δημιουργική σύνθεση διαφορετικών απόψεων και τη διατύπωση θέσεων κοινής αποδοχής.

Η ΟΜ.Ε.Α. συνέταξε την τελική έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της συζήτησης που προηγήθηκε στη Συνέλευση Τμήματος. Η τελική έκθεση κοινοποιήθηκε με e-mail σε όλα τα μέλη της Συνέλευσης του Τμήματος, ώστε να είναι σε θέση να την μελετήσουν σε βάθος. Η τελική έκθεση παρουσιάστηκε εκ νέου στη Συνέλευση του Τμήματος, συζητήθηκε και εγκρίθηκε ομόφωνα στην παρούσα τελική της μορφή.

Τα μέλη της ΟΜ.Ε.Α. θα παρουσιάσουν και θα συζητήσουν τα πορίσματα της τελικής έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης στους εκπροσώπους των φοιτητών με την έναρξη του νέου ακαδ. έτους. Η διαδικασία που εφαρμόζεται στο Τμήμα καθιστά αδιαμφισβήτητη τόσο τη διαφάνεια και το συμμετοχικό χαρακτήρα της διαδικασίας της σύνταξης της έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης, όσο και τη θετική στάση και τη συνέπεια του Τμήματος έναντι του θεσμού της αξιολόγησης. Όλα τα μέλη του Τμήματος αναγνωρίζουν τα οφέλη της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης στην καλύτερη κατανόηση του έργου που επιτελείται στο Τμήμα και των αποτελεσμάτων που αυτό επιφέρει.

1.2. Ανάλυση των θετικών στοιχείων και των δυσκολιών που παρουσιάστηκαν κατά τη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης.

Τα θετικά στοιχεία που της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης ήταν τα εξής:

- Η οργανωτική υποστήριξη της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης από την ΕΘ.Α.Α.Ε., που παρέχει σχετικές οδηγίες και κατευθύνσεις, το προτεινόμενο ενιαίο *Πρότυπο Σχήμα* για τις εκθέσεις εσωτερικής αξιολόγησης, όπως επίσης και τα υποδείγματα των πινάκων, των ερωτηματολογίων και των απογραφικών δελτίων. Το υλικό αυτό αποτελεί μια ισχυρή μεθοδολογική βάση και είναι πολλαπλά χρήσιμο για την υποστήριξη της όλης προσπάθειας. Εντούτοις, υπάρχουν και αδυναμίες στο πρότυπο έντυπο της αξιολόγησης, τα οποία συζητούνται παρακάτω.
- Η οργανωτική και συντονιστική υποστήριξη της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης από την ΜΟ.ΔΙ.Π., που ενημερώνει τα Τμήματα και παρέχει οδηγίες και συστάσεις για την ορθή διενέργεια της εσωτερικής αξιολόγησης, οργανώνει και συντονίζει τις διαδικασίες της εσωτερικής αξιολόγησης σε όλες τις φάσεις, λειτουργεί το σύστημα εσωτερικής αξιολόγησης της ΜΟ.ΔΙ.Π., επεξεργάζεται και παρέχει στοιχεία στα Τμήματα.
- Η ενίσχυση της συνοχής του Τμήματος, με την ενεργοποίηση και τη συμμετοχή του συνόλου της ακαδημαϊκής κοινότητας για την αποτελεσματική ολοκλήρωση της διαδικασίας.
- Η τεκμηριωμένη ανάδειξη των επιτευγμάτων του Τμήματος, καθώς επίσης και η επισήμανση των σημείων που χρήζουν βελτίωσης και ο προσδιορισμός των απαιτούμενων βελτιωτικών ενεργειών.
- Το αποτέλεσμα της διαδικασίας και η ίδια η έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης με τα στοιχεία που περιέχει, καθώς παρέχει μια πλήρη εικόνα της υφιστάμενης κατάστασης του Τμήματος, του εκπαιδευτικού και ερευνητικού του έργου που συντελείται, καθώς και των μέσων και των δυνατοτήτων του Τμήματος να ανταποκριθεί στην αποστολή και τους στόχους του.

Οι κύριες αδυναμίες και δυσκολίες που παρουσιάστηκαν ήταν οι εξής:

- Το μεγάλο πλήθος των στοιχείων που έπρεπε να συγκεντρωθούν και να αξιολογηθούν, ιδίως αν συνυπολογιστούν οι ελλείψεις γραμματειακής/ διοικητικής υποστήριξης μέσα στο Τμήμα.
- Το *Πρότυπο Σχήμα* για τις εκθέσεις εσωτερικής αξιολόγησης είναι ιδιαίτερα λεπτομερές, αλλά σε ορισμένες περιπτώσεις ζητούνται περιγραφές εξηγήσεις για τα ίδια ζητήματα, σε διαφορετικές ενότητες, ή ακόμη και στην ίδια ενότητα θέτονται τα ίδια λίγο-πολύ ερωτήματα με διαφορετική διατύπωση. Το πρότυπο θα μπορούσε να γίνει πιο λιτό, ουσιαστικό και ευέλικτο, ώστε οι εκθέσεις να βασίζονται στα σημαντικά ζητήματα για την αποτελεσματική αξιολόγηση της επίδοσης των Τμημάτων, ενώ παράλληλα τα Τμήματα θα έχουν τη δυνατότητα να αναπτύσσουν τις θέσεις τους για επιπλέον ζητήματα που τα αφορούν και θέλουν να θίξουν, κατά την κρίση τους και ανάλογα με τα χαρακτηριστικά και τους στόχους τους.
- Ο μικρός αριθμός των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος και του προσωπικού διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης, που είχαν το βάρος της υποστήριξης του συνόλου της διαδικασίας. Η συλλογή και επεξεργασία των στοιχείων και η σύνταξη της έκθεσης αποτελεί πραγματικά πολύ απαιτητικό έργο που απαιτεί πολύ χρόνο και προσπάθεια. Η σύνταξη της Έκθεσης, με τον πλούτο των στοιχείων που περιλαμβάνει και των σχολίων που απαιτεί, απαιτεί εργασία της ΟΜ.Ε.Α. και των λοιπών άμεσα εμπλεκόμενων μελών που διαρκεί σχεδόν δύο μήνες.

1.3. Προτάσεις του Τμήματος για τη βελτίωση της διαδικασίας.

Αναγνωρίζεται ότι η ΜΟ.ΔΙ.Π. έχει συνεισφέρει σημαντικά στο έργο της ΟΜ.Ε.Α. Η ΜΟ.ΔΙ.Π. υποστηρίζεται από καταρτισμένα στελέχη, με τα οποία η ΟΜ.Ε.Α. έχει αναπτυχθεί άριστη συνεργασία. Θεωρούμε αναγκαία την ενίσχυση της ΜΟ.ΔΙ.Π. με:

- στελέχη με μόνιμη σχέση εργασίας, που θα αποκτήσουν ειδικές γνώσεις σε θέματα διαχείρισης κρίσιμων παραγόντων επιτυχίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και θα είναι σε θέση να προσφέρουν ακόμη πιο συστηματική και ενεργό υποστήριξη των διαδικασιών αξιολόγησης των Τμημάτων.
- χρηματοδότηση για την αναβάθμιση του Πληροφοριακού της Συστήματος της ΜΟ.ΔΙ.Π. και διασύνδεσή του με τα επιμέρους πληροφοριακά συστήματα των Τμημάτων (ηλεκτρονική γραμματεία, σύστημα ηλεκτρονικής εκπαίδευσης) και των λοιπών δομών του Ιδρύματος (για παράδειγμα, ΕΛΚΕ, Τμήμα Προσωπικού, φοιτητική μέριμνα), ώστε να είναι δυνατή η συγκέντρωση σε ένα σύστημα όλων των στοιχείων που απαιτούνται στην έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης.

Οι εργασίες της συλλογής και επεξεργασίας των στοιχείων, καθώς και η σύνταξη της έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης αποτελεί μια εξαιρετικά απαιτητική και χρονοβόρα διαδικασία, η υλοποίηση της οποίας θα πρέπει να υποστηρίζεται από τους αναγκαίους ανθρώπινους πόρους. Ήδη το Τμήμα προχώρησε στη σύσταση επικουρικής ομάδας εργασίας της ΟΜ.Ε.Α., ώστε να επιμερίζεται ο ιδιαίτερα μεγάλος φόρτος εργασίας. Ωστόσο, οι ανάγκες διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης παραμένουν μεγάλες και απαιτείται η ενίσχυση της στελέχωσης του Τμήματος στους τομείς της διοικητικής (Γραμματεία Τμήματος) και της τεχνικής υποστήριξης (πληροφορικός που θα έχει στην αρμοδιότητά του την ανάπτυξη, διαχείριση και συντήρηση των πληροφοριακών συστημάτων και εφαρμογών του Τμήματος).

Σημαντική θεωρούμε επίσης την απλοποίηση του *Πρότυπου Σχήματος* για τις εκθέσεις εσωτερικής αξιολόγησης, καθώς πολλές ερωτήσεις επαναλαμβάνονται. Θα πρέπει να υιοθετηθεί ένα πιο λιτό πρότυπο σχήμα, με λιγότερες και ουσιαστικές ερωτήσεις, που θα μπορούσε να έχει ακόμη και περιορισμό σελίδων.

2. Παρουσίαση του Τμήματος

Η Ενότητα αυτή παρουσιάζει συνοπτικά το Τμήμα και τις κύριες παραμέτρους λειτουργίας του.

2.1. Γεωγραφική θέση του Τμήματος (π.χ. στην πρωτεύουσα, σε μεγάλη πόλη, σε μικρή πόλη, συγκεντρωμένο, καταναμημένο σε μια πόλη κλπ).

Το Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων (Ο.Δ.Ε.) του Διεθνούς Πανεπιστημίου της Ελλάδος (ΔΙ.ΠΑ.Ε.) εδρεύει στην πόλη των Σερρών, πρωτεύουσα του ομώνυμου νομού. Η πόλη των Σερρών έχει πληθυσμό 80.000 κατοίκων περίπου σύμφωνα με την απογραφή του 2011 και είναι η δεύτερη μεγαλύτερη πόλη της Μακεδονίας. Απέχει 89 χιλιόμετρα από τη Θεσσαλονίκη.

Ο νομός Σερρών βρίσκεται στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και συνορεύει, ανατολικά, με τους νομούς Δράμας και Καβάλας, δυτικά με τους νομούς Θεσσαλονίκης και Κιλκίς, ενώ στα βόρεια συνορεύει με τη Βουλγαρία και με τη Βόρεια Μακεδονία. Έχει πληθυσμό 202.000 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Η οικονομία του νομού είναι κυρίως αγροτική, ενώ υπάρχει σημαντική βιομηχανική και μεταποιητική δραστηριότητα που εντοπίζεται κυρίως στη ΒΙ.ΠΕ. Σερρών και ενισχύεται από το γεγονός ότι ο νομός θεωρείται ακριτικός ως προς τα επενδυτικά κίνητρα.

Η Πανεπιστημιούπολη Σερρών εκτείνεται σε έκταση 82.000 τ.μ. Δημιουργήθηκε το 1993 και βρίσκεται στις παρυφές της πόλης των Σερρών, περίπου 1,5 χλμ. από το κέντρο της πόλης.

Όλες οι εγκαταστάσεις και υποδομές του Τμήματος (αίθουσες διδασκαλίας, εργαστήρια, γραφεία του εκπαιδευτικού προσωπικού και η Γραμματεία του Τμήματος) βρίσκονται εντός της Πανεπιστημιούπολης, όπως επίσης και οι υπόλοιπες διοικητικές υπηρεσίες του ΔΙ.ΠΑ.Ε., η βιβλιοθήκη, το φοιτητικό εστιατόριο, η φοιτητική λέσχη, η φοιτητική εστία που διατίθεται σε εισερχόμενους φοιτητές Erasmus, το γυμναστήριο και χώροι αθλοπαιδιών, το κέντρο υπολογιστών, το ινστιτούτο δια βίου εκπαίδευσης και το συνεδριακό κέντρο, που περιλαμβάνει 2 αμφιθέατρα και αίθουσα συνεδριάσεων για την εξυπηρέτηση διεθνών και πανελληνίων συνεδρίων, όπως και καλλιτεχνικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Το Τμήμα Ο.Δ.Ε. εντάσσεται στη Σχολή Οικονομίας και Διοίκησης του ΔΙ.ΠΑ.Ε. που περιλαμβάνει συνολικά 7 Τμήματα. Στην Πανεπιστημιούπολη Σερρών εδρεύει επίσης το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών. Τα υπόλοιπα Τμήματα εδρεύουν στην Θεσσαλονίκη (2 Τμήματα), στην Καβάλα (2 Τμήματα) και την Κατερίνη (1 Τμήμα).

2.2. Ιστορικό της εξέλιξης του Τμήματος

2.2.1. Στελέχωση του Τμήματος σε διδακτικό, διοικητικό και εργαστηριακό προσωπικό, κατά την τελευταία πενταετία (ποσοτικά στοιχεία).¹ Σχολιάστε.

Το Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων ιδρύθηκε με τον Νόμο 4610 (ΦΕΚ Α 70/07-05-2019) από τη μετεξέλιξη του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του Τ.Ε.Ι. Κεντρικής Μακεδονίας.

Το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του Τ.Ε.Ι. Κεντρικής Μακεδονίας λειτούργησε για πρώτη φορά το 1979 ως Κ.Α.Τ.Ε.Ε. Σερρών. Με το Νόμο 1404/83 εντάχθηκε στη Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας του νεοσύστατου Τ.Ε.Ι. Σερρών. Το έτος 2001-2002 το Τμήμα λειτούργησε με νέο Πρόγραμμα Σπουδών που ανταποκρινόταν στις ρυθμίσεις του Νόμου 2916/2001. Στη συνέχεια, το Τμήμα αναμόρφωσε το πρόγραμμα σπουδών του τρεις φορές: τα έτη 2007-2008, 2011-2012 και 2014-2015, ώστε να ανταποκρίνεται στις επιστημονικές εξελίξεις στο χώρο της οργάνωσης και διοίκησης επιχειρήσεων και να ενσωματώνει τις εκάστοτε επικρατούσες τάσεις στην αγορά εργασίας και στην εκπαίδευση επιχειρηματικών στελεχών. Το 2013 (ΦΕΚ 136/Α'/5.6.2013) το Τ.Ε.Ι. Σερρών μετονομάστηκε σε Τ.Ε.Ι. Κεντρικής Μακεδονίας και αναδιοργανώθηκε, ενώ στο Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων θεσμοθετήθηκαν δύο κατευθύνσεις σπουδών προχωρημένου (5ου) εξαμήνου: α) η

¹ Συμπληρώστε, στην Ενότητα 11, τον πίνακα 1.

κατεύθυνση «Management» (Διοίκηση Επιχειρήσεων) και β) η κατεύθυνση «Μάρκετινγκ».
Το Τμήμα είναι το πλέον πολυπληθές στην Πανεπιστημιούπολη Σερρών και ένα από τα μεγαλύτερα Τμήματα του Δι.ΠΑ.Ε. σε σχέση με τον αριθμό φοιτητών.

Στο Τμήμα υπηρετούν σήμερα 15 μέλη Δ.Ε.Π., 3 μέλη Ε.Ε.Δ.Ι.Π. (2 μέλη Ε.Δ.Ι.Π. και 1 μέλος Ε.Τ.Ε.Π.) και 2 μέλη προσωπικού διοικητικής υποστήριξης που στελεχώνουν τη Γραμματεία του Τμήματος. Ο αριθμός των μελών Δ.Ε.Π. παραμένει σταθερός τα τελευταία χρόνια. Η τελευταία πρόσληψη και προσθήκη νέου μέλους Δ.Ε.Π. έγινε το 2016, ενώ δεν υπήρχαν αποχωρήσεις μελών Δ.Ε.Π. κατά την τελευταία πενταετία. Σημειώνεται ότι στο Τμήμα έχει προκηρυχθεί εντός του 2021 μία ακόμη θέση Δ.Ε.Π., η πλήρωση της οποίας αναμένεται εντός του επόμενου ακαδ. έτους.

Η κατανομή των μελών Δ.Ε.Π. σε βαθμίδες έχει ως εξής:

- Καθηγητές: 7
- Αναπληρωτές Καθηγητές: 2
- Επίκουροι Καθηγητές: 5
- Λέκτορες: 1

Η κατανομή των μελών Δ.Ε.Π. και Ε.Ε.Δ.Ι.Π. στους τρεις Τομείς του Τμήματος είναι σχεδόν ισομερής:

- Τομέας Πληροφορικών Συστημάτων και Επιχειρησιακής Έρευνας: 6 μέλη Δ.Ε.Π. και 1 μέλος Ε.Ε.Δ.Ι.Π..
- Τομέας Μάνατζμεντ και Μάρκετινγκ: 6 μέλη Δ.Ε.Π. και 1 μέλος Ε.Ε.Δ.Ι.Π..
- Τομέας Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής: 3 μέλη Δ.Ε.Π. (και επιπλέον η υπό προκήρυξη νέα θέση) και 1 μέλος Ε.Τ.Ε.Π.

Όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. είναι κάτοχοι διδακτορικού τίτλου σπουδών, εκτός από 1 μέλος, που υπηρετεί σε προσωποπαγή θέση Λέκτορα Εφαρμογών (πρόκειται να συνταξιοδοτηθεί εντός του ακαδ. έτους 2022-2023).

Τα γνωστικά αντικείμενα των μελών Δ.Ε.Π. καλύπτουν όλες τις βασικές επιμέρους γνωστικές περιοχές της Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, όπως διοικητική επιστήμη, οικονομική ανάλυση, διαχείριση οργανωσιακών πόρων, διαχείριση ανθρώπινων πόρων, πληροφοριακά συστήματα, ψηφιακές τεχνολογίες και τεχνολογίες διαδικτύου, μάρκετινγκ, πωλήσεις, λογιστική, χρηματοοικονομική διοίκηση, κ.α.

Η στελέχωση του Τμήματος με μέλη ΔΕΠ, ανά Τομέα, έχει ως εξής:

A) Τομέας Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής:

- Αθανάσινας Αθανάσιος, Καθηγητής, με ειδίκευση στο γνωστικό αντικείμενο «Επιχειρησιακή Έρευνα και Οικονομική Ανάπτυξη».
- Παντελίδης Παναγιώτης, Καθηγητής, με ειδίκευση στο γνωστικό αντικείμενο «Χρηματοοικονομική Διοίκηση και Κοστολόγηση».
- Καρανάσιος Νικόλαος, Επίκουρος Καθηγητής, με ειδίκευση στο γνωστικό αντικείμενο «Λογιστική και Χρηματοοικονομική».

B) Τομέας Μάνατζμεντ και Μάρκετινγκ:

- Πασχαλούδης Δημήτριος, Καθηγητής, με ειδίκευση στο γνωστικό αντικείμενο «Επιστήμες Συμπεριφοράς στις Επιχειρήσεις».
- Μουζά Λαζαρίδου Άννα Μαρία, Καθηγήτρια, με ειδίκευση στο γνωστικό αντικείμενο «Διοίκηση Οργανισμών με έμφαση την εφαρμογή Ποσοτικών Μεθόδων στους Ανθρώπινους Πόρους του Δημοσίου».
- Γιobάνης Νικόλαος, Αναπληρωτής Καθηγητής, με ειδίκευση στο γνωστικό αντικείμενο «Διοίκηση Επιχειρήσεων με έμφαση στις Εργασιακές Σχέσεις και στην Υγιεινή και Ασφάλεια της Εργασίας».
- Κοτζαϊβάζογλου Ιορδάνης, Αναπληρωτής Καθηγητής, με ειδίκευση στο γνωστικό αντικείμενο «Επικοινωνία και Δημόσιες Σχέσεις».
- Τσουρέλα Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια, με ειδίκευση στο γνωστικό αντικείμενο «Καταναλωτική Συμπεριφορά με χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής».

- Οικονόμου Χαράλαμπος, Λέκτορας Εφαρμογών (με διδακτορικό), με ειδικευση στο γνωστικό αντικείμενο «Αθλητικό Μάνατζμεντ».
- Γ) Τομέας Πληροφορικής και Επιχειρησιακής Έρευνας
- Δημητριάδης Σωτήριος, Καθηγητής, με ειδικευση στο γνωστικό αντικείμενο «Βιομηχανική Διοίκηση με έμφαση στα συστήματα στήριξης Διοικητικών Αποφάσεων».
 - Κεχρής Ευάγγελος, Καθηγητής, με ειδικευση στο γνωστικό αντικείμενο «Εφαρμοσμένη Πληροφορική Οικονομικής Κατεύθυνσης».
 - Βράνα Βασιλική, Καθηγήτρια, με ειδικευση στο γνωστικό αντικείμενο «Πληροφορική και Διαδίκτυο στην Προώθηση Υπηρεσιών».
 - Καρακίτσιου Αθανασία, Επίκουρη Καθηγήτρια, με ειδικευση στο γνωστικό αντικείμενο «Ποσοτικές Μέθοδοι Αξιολόγησης και Βελτιστοποίησης στη Χωροθέτηση και Συντονισμό Εφοδιαστικής Αλυσίδας».
 - Φραγκίδης Γαρύφαλος, Επίκουρος Καθηγητής, με ειδικευση στο γνωστικό αντικείμενο «Πελατοκεντρικές Προσεγγίσεις στην Επιχειρηματική Ανάλυση και Σχεδιασμό Πληροφοριακών Συστημάτων Υπηρεσιών».
 - Χαψά Ξανθίπη, Επίκουρη Καθηγήτρια, με ειδικευση στο γνωστικό αντικείμενο «Εφαρμοσμένη Οικονομική Ανάλυση στα Οικονομικά της Ανάπτυξης και Σύγκλισης».

Αν λάβουμε υπόψη τον μεγάλο αριθμό των φοιτητών (σύμφωνα με τα στοιχεία του ακαδ. έτους 2020-2021 υπάρχουν 3356 εγγεγραμμένοι φοιτητές, από τους οποίους οι 1805 (55%) φοιτούν σε κανονικό εξάμηνο σπουδών, δηλαδή ν+2), διαπιστώνουμε ότι η αναλογία φοιτητών προς μέλη ΔΕΠ δεν είναι ικανοποιητική. Ειδικότερα:

- Η αναλογία ενεργών φοιτητών προς μέλη Δ.Ε.Π. διαμορφώνεται στο 120. Ο αριθμός αυτός είναι 2,5 φορές μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο μέσο όρο των ελληνικών πανεπιστημίων (45 φοιτητές ανά μέλος Δ.Ε.Π.) και σχεδόν πενταπλάσιος από τον αντίστοιχο μέσο όρο των πανεπιστημίων διεθνώς (25 φοιτητές ανά μέλος Δ.Ε.Π.).
- Τα μέλη Δ.Ε.Π. έχουν φόρτο διδασκαλίας που υπερβαίνει το υποχρεωτικό κατά 20% (7,2 ώρες διδασκαλίας ανά εξάμηνο). Σε αυτό συντελεί και το γεγονός ότι το Τμήμα υποστηρίζει την περίοδο αυτή τόσο το πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών του ΔΙ.ΠΑ.Ε. για τους νεοεισερχόμενους φοιτητές, όσο και το πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών του Τ.Ε.Ι. Κεντρικής Μακεδονίας, καθώς επίσης και τη διδασκαλία μαθημάτων στην αγγλική γλώσσα για τους εισερχόμενους φοιτητές εισερχόμενους φοιτητές Erasmus.
- Λαμβάνοντας υπόψη τις συνολικές ανάγκες διδασκαλίας και τις λοιπές εκπαιδευτικές δραστηριότητες του Τμήματος σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, υπολογίζεται ότι ο ελάχιστος αριθμός μελών Δ.Ε.Π. που είναι απαραίτητος για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών αναγκών του Τμήματος πρέπει να είναι περίπου 25 μέλη Δ.Ε.Π. Αυτός ο αριθμός των 25 μελών Δ.Ε.Π. έχει προσδιοριστεί στη Μελέτη Σκοπιμότητας – Βιωσιμότητας του 2021 και στον Στρατηγικό Σχεδιασμό 2022-2025 του Τμήματος ως τιμή-στόχος που θα εξυπηρετήσει καλύτερα τόσο το διδακτικό έργο, όσο και τις ερευνητικές ανάγκες του Τμήματος, καθώς θα παρέχεται μεγαλύτερη ποικιλία γνωστικών αντικειμένων και περισσότερες ευκαιρίες για συνεργασίες και συνέργιες.
- Η αποτελεσματική λειτουργία της Γραμματείας του Τμήματος δεν μπορεί να επιτευχθεί με μόνο δύο μέλη διοικητικής υποστήριξης, ώστε μνα εξυπηρετούνται αποτελεσματικά οι φοιτητές, ο Πρόεδρος, τα όργανα και οι ομάδες εργασίας του Τμήματος, και τα μέλη Δ.Ε.Π.
- Η πρόσφατη εμπειρία της εφαρμογής μεθόδων τηλεκπαίδευσης λόγω των έκτακτων συνθηκών για την αντιμετώπιση του κορονοϊού φανέρωσε με σαφή τρόπο τη σημασία στελέχωσης του Τμήματος με ειδικό και έμπειρο τεχνικό προσωπικό για την υποστήριξη των πληροφοριακών υποδομών και των ψηφιακών διαδικασιών του Τμήματος. Απαιτείται η πρόσληψη ενός στελέχους τεχνικού προσωπικού με ειδικότητα την ανάπτυξη και διαχείριση πληροφοριακών συστημάτων που θα αναλάβει την υποστήριξη όλων των διαφόρων πληροφοριακών συστημάτων και των πληροφοριακών υποδομών εν γένει που απαιτούνται

σήμερα για την λειτουργία του Τμήματος, την επικοινωνία με τους φοιτητές και την ενημέρωση της κοινωνίας για τις δράσεις του Τμήματος (ανάπτυξη και λειτουργία διαφόρων συστημάτων και εφαρμογών, νέος ιστοχώρος, παρουσία σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης, κλπ.).

2.2.2. Αριθμός και κατανομή των φοιτητών ανά επίπεδο σπουδών (προπτυχιακό, μεταπτυχιακό, διδακτορικό) κατά την τελευταία πενταετία.² Σχολιάστε.

Το Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων λειτουργεί τα ακόλουθα προγράμματα σπουδών:

- *Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών στην Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων.* Επίσης, λειτουργεί το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών στη Διοίκηση Επιχειρήσεων του Τ.Ε.Ι. Κεντρικής Μακεδονίας, ως ότου αποφοιτήσουν οι φοιτητές που έχουν εισαχθεί σε αυτό (το ακαδ. έτος 2020-2021 διδάχτηκε το 4ο κανονικό έτος σπουδών (Ζ και Η εξάμηνα), ενώ το πρόγραμμα θα συνεχίσει να υποστηρίζεται τουλάχιστον για δύο ακόμη χρόνια, βάσει του κανόνα ν+2).
- *Τρία μεταπτυχιακά προγράμματα (με δίδακτρα):* α) το *Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών στη Διοίκηση Επιχειρήσεων*, β) το *Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών στη Δημόσια Διοίκηση*, και γ) το *Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών στη Διοίκηση Μονάδων Φιλοξενίας και Τουρισμού*.
- *Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών:* ξεκίνησε το ακαδ. έτος 2020-2021 και έχει 9 εγγεγραμμένους υποψήφιους διδάκτορες.

Ο αριθμός και η κατανομή των εγγεγραμμένων και των εισερχομένων φοιτητών ανά επίπεδο σπουδών κατά τη διάρκεια της τελευταίας πενταετίας σημειώνονται στους πίνακες 2 και 3 στο Παράρτημα. Από τα στοιχεία αυτά προκύπτουν τα ακόλουθα:

A) Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών

- Στο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών είναι εγγεγραμμένοι σήμερα 3356 φοιτητές, από τους οποίους οι 1300 περίπου (39%) φοιτούν στο τυπικό τους εξάμηνο σπουδών (δηλαδή ως το 4ο έτος, ή έτος ν) και 1805 περίπου (54%) βρίσκονται σε κανονικό εξάμηνο σπουδών (δηλαδή ως το 6ο έτος, ή έτος ν+2). Σημειώνεται ότι οι αριθμοί αυτοί είναι ελαφρώς «παραμορφωμένοι» από το γεγονός ότι δεν έχει γίνει ορκωμοσία αποφοιτήσαντων το 2019-2020 (στο χειμερινό εξάμηνο δεν είχαν διευθετηθεί ζητήματα απονομής πτυχίων σε φοιτητές Τ.Ε.Ι. από το νεοσύστατο Δι.ΠΑ.Ε., ενώ στο εαρινό εξάμηνο εφαρμόστηκαν περιορισμοί στις μαζικές εκδηλώσεις λόγω κορονοϊού), ενώ το 2020-2021 έγινε μία μόνο τελετή ορκωμοσίας, με πολλούς περιορισμούς λόγω κορονοϊού, που αποθάρρυναν πολλούς φοιτητές από το να συμμετάσχουν. Η Γραμματεία του Τμήματος υπολογίζει ότι περίπου 100-150 φοιτητές έχουν αποφοιτήσει κατά τα ακαδ. έτη 2019-2020 και 2020-2021, αλλά δεν έχουν πάρει το πτυχίο τους (δηλαδή δεν έχουν ορκιστεί) και παραμένουν ενεργοί στο σύστημα της Ηλεκτρονικής Γραμματείας. Επίσης, σημειώνεται ότι οι περισσότεροι φοιτητές Τ.Ε.Ι. επέλεξαν να αξιοποιήσουν την ευκαιρία να συνεχίσουν τις σπουδές τους και να αποκτήσουν το πτυχίο του Δι.ΠΑ.Ε., παρακολουθώντας επιπλέον μαθήματα από το πρόγραμμα σπουδών του Δι.ΠΑ.Ε. Αυτός είναι ένας πρόσθετος λόγος που έχει αυξηθεί ο αριθμός των ενεργών φοιτητών και έχουν μειωθεί οι αποφοιτήσαντες τα τελευταία δύο έτη.
- Για το ακαδ. έτος 2021-2020, που εφαρμόστηκε για πρώτη φορά η Ελάχιστη Βάση Εισαγωγής, εισήχθησαν στο Τμήμα 210 συνολικά νέοι φοιτητές μέσω εισαγωγικών εξετάσεων, για 224 διαθέσιμες θέσεις (ποσοστό κάλυψης 93%), από τους οποίους οι 160 προέρχονται από τα ημερήσια Γ.Ε.Λ. (ποσοστό κάλυψης 71,43%).
- Στις Πανελλαδικές Εξετάσεις του 2020 (νεοεισερχόμενοι 2020-2021), το Τμήμα επιλέχθηκε

² Συμπληρώστε, στην Ενότητα 11, τους πίνακες 2 και 3.

συνολικά από 6036 υποψήφιους αποφοίτους ημερησίων Γ.Ε.Λ. ως εξής: από 69 υποψήφιους ως πρώτη προτίμηση, από 137 υποψήφιους ως δεύτερη προτίμηση και από 154 υποψήφιους ως τρίτη προτίμηση, δηλαδή συνολικά 360 υποψήφιοι το συμπεριέλαβαν στις τρεις πρώτες επιλογές τους. Στις Πανελλαδικές Εξετάσεις του 2019, το Τμήμα επιλέχθηκε συνολικά από 9255 υποψήφιους αποφοίτους ημερησίων Γ.Ε.Λ. ως εξής: από 50 υποψήφιους ως πρώτη προτίμηση, από 118 υποψήφιους ως δεύτερη προτίμηση και από 136 υποψήφιους ως τρίτη προτίμηση.

- Στη μελέτη Σκοπιμότητας – Βιωσιμότητας του 2021, το Τμήμα έθεσε ως τιμή-στόχο για τα επόμενα 5 έτη τους 200 εισακτέους ανά έτος από τις Πανελλαδικές Εξετάσεις, λαμβάνοντας υπόψη διάφορους παράγοντες, όπως τις εκπαιδευτικές δυνατότητες του Τμήματος, τη ζήτηση για σπουδές στο αντικείμενο της οργάνωσης και διοίκησης επιχειρήσεων και την πολιτική του Υπουργείου. Με τον τρόπο αυτό το Τμήμα εκτιμά ότι θα έχει περίπου 280 νεοεισερχόμενους φοιτητές ανά έτος, ως εξής: περίπου 200 φοιτητές από τις πανελλαδικές εξετάσεις και περίπου 80 φοιτητές από άλλες κατηγορίες και από κατατακτήριες εξετάσεις. Τα μεγέθη αυτά είναι τα ανώτατα που μπορεί να υποστηρίξει το Τμήμα. Με τον τρόπο αυτό αναμένεται μία σταδιακή αποκλιμάκωση του αριθμού των φοιτητών και βελτίωση του δείκτη φοιτητών/ διδάσκοντα.
- Ο αριθμός των εισερχομένων φοιτητών παραμένει γενικά σταθερός τα τελευταία χρόνια. Αυτό φανερώνει την αξία που έχουν οι σπουδές στο γνωστικό πεδίο της Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, παρά τη χαμηλή βάση εισαγωγής, που σε μεγάλο βαθμό είναι αποτέλεσμα του «στιγματισμού» των Τ.Ε.Ι.. Τονίζεται ότι το Τμήμα καλύπτει και μάλιστα υπερβαίνει τον αριθμό των θέσεων που προσφέρει ανά έτος, το οποίο αποτελεί ενδεικτικό στοιχείο της ελκυστικότητας του Τμήματος.
- Ο αριθμός των εισερχομένων φοιτητών αυξάνεται σημαντικά από τις μετεγγραφές φοιτητών και τις κατατακτήριες εξετάσεις πτυχιούχων, το οποίο αποτελεί επιπλέον ενδεικτικό στοιχείο της ελκυστικότητας του Τμήματος.

Β) Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Στα μεταπτυχιακά πρόγραμμα σπουδών φοιτούν συνολικά κατά το τελευταίο ακαδ. έτος 128 φοιτητές (από 119 το έτος 2019-2020), κατανεμημένοι ως εξής:

- Στο Π.Μ.Σ. στη Διοίκηση Επιχειρήσεων, 27 φοιτητές.
- Στο Π.Μ.Σ. στη Δημόσια Διοίκηση, 90 φοιτητές (είναι διατμηματικό πρόγραμμα που διεξάγεται σε δύο Τμήματα, στις Σέρρες και την Κατερίνη - στις Σέρρες φοιτούν οι μισοί φοιτητές).
- Στο Π.Μ.Σ. στη Διοίκησης Μονάδων Φιλοξενίας και Τουρισμού, 11 φοιτητές.

Παρόμοια είναι τα στοιχεία για όλα τα προηγούμενα έτη, όπως φαίνεται στους σχετικούς πίνακες (4.1, 4.2 και 4.3) στο Παράρτημα.

Το Π.Μ.Σ. στη Δημόσια Διοίκηση δέχεται μεγάλο αριθμό αιτήσεων (110 για το ακαδ. έτος 2020-2021) και καλύπτει εξ ολοκλήρου τον αριθμό των διαθέσιμων θέσεων. Το Π.Μ.Σ. στη Διοίκηση Επιχειρήσεων δέχεται ικανοποιητικό αριθμό αιτήσεων (31 για το ακαδ. έτος 2020-2021) και καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος του αριθμού των διαθέσιμων θέσεων (27 από τις 35 διαθέσιμες θέσεις). Το Π.Μ.Σ. στη Διοίκηση Μονάδων Φιλοξενίας και Τουρισμού δέχεται πιο περιορισμένο αριθμό αιτήσεων (16 για το ακαδ. έτος 2020-2021) και καλύπτει μέρος μόνο από το σύνολο των προσφερόμενων θέσεων (11 από 30).

Το Π.Μ.Σ. στη Διοίκηση Μονάδων Φιλοξενίας και Τουρισμού είναι ένα εξειδικευμένο μεταπτυχιακό που απευθύνεται σε όσους ενδιαφέρονται να ασχοληθούν στον κλάδο του τουρισμού. Για το λόγο αυτό ο αριθμός των αιτήσεων είναι χαμηλότερος και ο αριθμός των εγγεγραμμένων φοιτητών υπολείπεται σημαντικά των προσφερόμενων θέσεων. Ωστόσο, το Π.Μ.Σ. στη Διοίκηση Μονάδων Φιλοξενίας και Τουρισμού παραμένει λειτουργικό από εκπαιδευτική άποψη (για παράδειγμα, προσφέρονται 7 μαθήματα επιλογής για να καλύψουν όλες τις ανάγκες και προτιμήσεις των εκπαιδευόμενων) και βιώσιμο οικονομικά. Γίνεται αντιληπτό ότι θα πρέπει να αναζητηθούν νέοι τρόποι οργάνωσης της εκπαιδευτικής διδασκαλίας και πιο

αποτελεσματικοί τρόποι προβολής για την προσέλκυση ενδιαφερόμενων φοιτητών. Μία σκέψη που θα εξεταστεί και μπορεί να δοκιμαστεί στο επόμενο ακαδ. έτος είναι τα μαθήματα να γίνονται τα Σαββατοκύριακα, ώστε να μπορούν να συμμετέχουν και εργαζόμενοι φοιτητές.

Αντίστοιχα, νέοι τρόποι οργάνωσης της εκπαιδευτικής διδασκαλίας και πιο αποτελεσματικοί τρόποι προβολής και προσέλκυσης φοιτητών θα πρέπει να αναζητηθούν και για το Π.Μ.Σ. στη Διοίκηση Επιχειρήσεων, γιατί ο αριθμός των αιτήσεων βαίνει μειούμενος τα τελευταία χρόνια. Σημειώνεται ότι και αυτό είναι εκπαιδευτικά λειτουργικό και οικονομικά βιώσιμο.

Σημαντικό για το Τμήμα είναι το γεγονός ότι τα Π.Μ.Σ. προσελκύουν αιτήσεις από αποφοίτους πολλών και διαφορετικών γνωστικών αντικειμένων, καθώς ένα πολύ μικρό ποσοστό (περίπου 5% - 10%) προέρχεται από πτυχιούχους του Τμήματος. Αυτό αποτελεί ένδειξη της ελκυστικότητας και της ευρύτερης αποδοχής που έχουν οι σπουδές στα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών του Τμήματος στην αγορά εργασίας και στην κοινωνία.

Ωστόσο, η προσέλκυση περισσότερων πτυχιούχων του Τμήματος αποτελεί ευκαιρία που θα πρέπει να αξιοποιήσει το Τμήμα. Σημειώνεται ότι ο μικρός αριθμός αιτήσεων από πτυχιούχους του Τμήματος οφείλεται κυρίως στο ότι το Π.Μ.Σ. στη Δημόσια Διοίκηση απευθύνεται κυρίως σε δημόσιους υπαλλήλους, ενώ οι πτυχιούχοι του Τμήματος προτιμούν να κάνουν μεταπτυχιακές σπουδές σε ένα πιο εξειδικευμένο ή σε ένα συμπληρωματικό γνωστικό πεδίο, παρά να κάνουν μεταπτυχιακές σπουδές πάλι στη Διοίκηση Επιχειρήσεων, για λόγους διαφοροποίησης και καλύτερης διαμόρφωσης του επαγγελματικού τους προφίλ.

Γ) Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών

Το πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών ξεκίνησε να λειτουργεί από το ακαδ. Έτος 2020-2021. Ανά έτος προκηρύσσονται δύο προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος, οι οποίες συγκέντρωναν μεγάλο ενδιαφέρον από 26 συνολικά ενδιαφερόμενους, ως επί το πλείστον από απόφοιτους άλλους Τμημάτων και Σχολών (21 στους 26).

Το Τμήμα έχει αποδεχτεί την ερευνητική πρόταση από 9 υποψήφιους και τους έχει εγγράψει ως υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος.

2.3. Σκοπός και στόχοι του Τμήματος

2.3.1. Ποιοι είναι οι στόχοι και οι σκοποί του Τμήματος σύμφωνα με το ΦΕΚ ίδρυσής του;

Στο Νόμο 4610 (ΦΕΚ Α 70/07-05-2019) με τον οποίο δημιουργήθηκε το Τμήμα δεν υπάρχουν διατυπωμένοι σκοποί και στόχοι του Τμήματος. Ωστόσο, ο σκοπός και οι στόχοι του Τμήματος εκφράστηκαν στην Μελέτη Βιωσιμότητας – Σκοπιμότητας του 2019 για την ένταξη και επανίδρυση του Τμήματος στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης του ΔΙ.ΠΑ.Ε. Ο Νόμος 4610, στην παράγραφο 6 του άρθρου 1, έθετε ως πρώτη προτεραιότητα για την εφεξής λειτουργία του Τμήματος την ανάπτυξη του νέου προγράμματος σπουδών. Στο πρόγραμμα σπουδών, που δημιουργήθηκε κατόπιν εισήγησης της Συνέλευσης του Τμήματος (αρ. απόφασης 1/2019), έπειτα από πολλές συνεδριάσεις στους Τομείς και τη Συνέλευση του Τμήματος, στις οποίες συζητήθηκαν διεξοδικά όλες οι προτάσεις που κατατέθηκαν και οι απόψεις που διατυπώθηκαν, που εγκρίθηκε από τον Πρόεδρο της Διοικούσας Επιτροπής του ΔΙ.ΠΑ.Ε. με τη σύμφωνη γνώμη της Διοικούσας Επιτροπής του ΔΙ.ΠΑ.Ε., εκφράζονται η αποστολή, ο σκοπός και οι στόχοι του Τμήματος ως εξής:

Η αποστολή του Τμήματος Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων είναι η προαγωγή της επιστημονικής γνώσης, της έρευνας και της διδασκαλίας στα γνωστικά αντικείμενα που εντάσσονται στο επιστημονικό πεδίο της Οργάνωσης και Διοίκησης των Επιχειρήσεων.

Σκοπός του Τμήματος είναι την ανάπτυξη και μετάδοση γνώσεων στο αντικείμενο της Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων με κύριους στόχους:

α) την παροχή ποιοτικής εκπαίδευσης σε φοιτητές που θα αποτελέσουν ένα μελλοντικό σώμα επιστημόνων με ευρεία επιστημονική γνώση και αναπτυγμένες

δεξιότητες εφαρμογής της σε πρακτικά προβλήματα.

β) την παραγωγή νέας γνώση στο αντικείμενο της οργάνωσης και διοίκησης μέσω της ανάπτυξης υψηλού επιπέδου ερευνητικής δραστηριότητας.

γ) την εφαρμογή νέας τεχνογνωσίας για την υποστήριξη του επιστημονικού και οικονομικού/ παραγωγικού δυναμικού σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Όραμα του Τμήματος είναι η δημιουργία ενός σύγχρονου πανεπιστημιακού Τμήματος για την προαγωγή της επιστημονικής γνώσης, της έρευνας και της διδασκαλίας στα αντικείμενα που εντάσσονται στο επιστημονικό πεδίο της Οργάνωσης και Διοίκησης των Επιχειρήσεων. Με αυτόν τον τρόπο, το Τμήμα φιλοδοξεί να εκπαιδεύσει νέους επιστήμονες που θα είναι ικανοί να ανταπεξέλθουν στις σύνθετες απαιτήσεις του σύγχρονου, δυναμικού και ταχέως μεταβαλλόμενου επιχειρηματικού περιβάλλοντος, αξιοποιώντας τις γνώσεις και τις δεξιότητες που θα αποκτήσουν κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους. Μέσω της επιστημονικής έρευνας στα σύγχρονα ζητήματα της Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, το Τμήμα φιλοδοξεί επίσης να συμβάλει στην προαγωγή της επιστημονικής γνώσης και στην προσπάθεια ενίσχυσης της ελληνικής οικονομίας, ανάπτυξης της περιφέρειας και προώθησης της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

Η επίτευξη αυτών των στόχων συμπληρώνεται από την ανάπτυξη προγραμμάτων μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών και την ανάπτυξη πολλαπλών ερευνητικών δραστηριοτήτων στους τομείς εξειδίκευσης και επιστημονικού ενδιαφέροντος των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος.

Αναφορικά με το προγενέστερο Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του Τ.Ε.Ι. Κεντρικής Μακεδονίας, που παραμένει σε λειτουργία, σημειώνεται ότι στο ΦΕΚ της ίδρυσής του (ΠΔ 689, ΦΕΚ Α, 201/1-9-1979) δεν υπάρχουν επίσης διατυπωμένοι οι σκοποί και οι στόχοι του, ενώ στην υπ' αριθμό 93364/Ε5 υπουργική απόφαση (ΦΕΚ Β' 1457/3-10-2006) αναφέρονται τα εξής:

Το περιεχόμενο σπουδών του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του Τ.Ε.Ι. Κεντρικής Μακεδονίας καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο της Διοικητικής Επιστήμης με εξειδίκευση εφαρμογής στις επιχειρήσεις γενικά τόσο στον ιδιωτικό όσο και στο δημόσιο τομέα. Με την ίδια υπουργική απόφαση προσδιορίζεται ότι: 'Το Τμήμα έχει ως αποστολή την ανάπτυξη και μετάδοση των γνώσεων και τη θεωρητική και εφαρμοσμένη έρευνα στην επιστήμη της Διοίκησης των Επιχειρήσεων και την παροχή στους σπουδαστές του απαραίτητου θεωρητικού και πρακτικού υποβάθρου που θα εξασφαλίζει τη σφαιρική κατάρτισή τους για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

2.3.2. Πώς αντιλαμβάνεται σήμερα η ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος τους στόχους και τους σκοπούς του Τμήματος;

Η αποστολή, ο σκοπός και οι στόχοι του Τμήματος αναπτύχθηκαν πρόσφατα από τα μέλη του Τμήματος στο πλαίσιο της ανάπτυξης του νέου Προγράμματος Σπουδών, έπειτα από πολλές συνεδριάσεις στους Τομείς και τη Συνέλευση του Τμήματος, στις οποίες συζητήθηκαν διεξοδικά όλες οι προτάσεις που κατατέθηκαν και οι απόψεις που διατυπώθηκαν. Η Συνέλευση του Τμήματος κατέληξε ομόφωνα στη συνεδρίαση της 20ης Ιουνίου 2019 (αρ. 1/2019) στην εισήγηση προς τη Σύγκλητο του Ιδρύματος του νέου Προγράμματος Σπουδών, στην οποία διατυπώνονται η αποστολή, ο σκοπός και οι στόχοι του Τμήματος. Επομένως, είναι σαφές, καθότι η απόφαση λήφθηκε πρόσφατα και ομόφωνα, ότι η ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος ενστερνίζεται την αποστολή, το σκοπό τους στόχους του Τμήματος, οι οποίοι για τους ίδιους λόγους ανταποκρίνονται στις τρέχουσες συνθήκες λειτουργίας, τη φυσιολογία και την ιδιοσυγκρασία

του Τμήματος. Επιπροσθέτως, η αποστολή, ο σκοπός και οι στόχοι του Τμήματος επαναλαμβάνονται στη Μελέτη Βιωσιμότητας – Σκοπιμότητας και στο Στρατηγικό Σχεδιασμό 2022-2025, που καταρτίστηκαν στο πλαίσιο της πιστοποίησης του Τμήματος (Δεκέμβριος 2021). Η ανάπτυξη του Προγράμματος Σπουδών βασίζεται στην κοινή αντίληψη που έχουν τα μέλη του Τμήματος ότι η εκπαίδευση στην Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων αποσκοπεί στην ανάπτυξη γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων σε θέματα οργάνωσης επιχειρήσεων και διαχείρισης των επιχειρηματικών ζητημάτων, έχει κυρίως πρακτικό προσανατολισμό και αποσκοπεί πρωτίστως στην ανάπτυξη και εφαρμογή της επιστημονικής γνώσης για την κατανόηση των προκλήσεων, την επίλυση των προβλημάτων και την ανάπτυξη των επιχειρήσεων. Έχοντας κατανοήσει τη πολυπλοκότητα και τη μεταβλητότητα του σύγχρονου οικονομικού περιβάλλοντος και παρακολουθώντας τη δυναμική των εξελίξεων στην επιστήμη, τη διεθνή οικονομία και την τεχνολογία, η ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος ανέπτυξε ένα σύγχρονο πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών που ενσωματώνει τις διεθνείς τάσεις στη διδασκαλία της Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, παρέχει ευελιξία στις ανάγκες των φοιτητών και σύγχρονες γνώσεις και ικανότητες που προετοιμάζουν τα νέα διοικητικά στελέχη να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις και να αναπτύξουν επιτυχή καριέρα.

2.3.3. Υπάρχει απόκλιση των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος από εκείνους που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει;

Δεν υπάρχει απόκλιση. Οι στόχοι που αναφέρθηκαν στην παράγραφο 2.3.1 είναι αυτοί που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει.

1.3.4. Επιτυγχάνονται οι στόχοι που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει; Αν όχι, ποιοι παράγοντες δρουν αποτρεπτικά ή ανασταλτικά στην προσπάθεια αυτή;

Το Τμήμα ανταποκρίνεται στην αποστολή του με τρόπο ώστε να επιτυγχάνονται οι στόχοι που θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει. Ειδικότερα:

- Το πρόγραμμα σπουδών είναι σύγχρονο, ευέλικτο, λειτουργικό και ανταποκρίνεται στις ανάγκες της οικονομίας και της κοινωνίας. Ειδικότερα:
 - Το πρόγραμμα σπουδών καλύπτει το ευρύτερο επιστημονικό πεδίο της Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων και εξειδικεύεται σε τρεις κατευθύνσεις αιχμής: α) Οικονομική και Χρηματοοικονομική Διοίκηση, β) Μάνατζμεντ και Μάρκετινγκ, και γ) Πληροφοριακά Συστήματα και Επιχειρησιακή Έρευνα. Το πρόγραμμα σπουδών εφαρμόζει τις γενικότερες προδιαγραφές και τις καθιερωμένες πρακτικές των αντίστοιχων προγραμμάτων σπουδών στην Ελλάδα και διεθνώς. Εφαρμόζεται το European Credit Transfer System, ώστε τα μαθησιακά αποτελέσματα να υιοθετούν τις αρχές και να εφαρμόζουν τις προδιαγραφές του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.
 - Θεσπίστηκε η δυνατότητα απόκτησης κύριας και δευτερεύουσας κατεύθυνσης σπουδών, το οποίο είναι πρωτοποριακό για τα ελληνικά ΑΕΙ. Το στοιχείο αυτό μπορεί να θεωρηθεί ενδεικτικό της θέλησης και της προσπάθειας των μελών του Τμήματος να πρωτοπορήσουν διαμορφώνοντας ένα σύγχρονο πρόγραμμα σπουδών που παρακολουθεί και αφομοιώνει τις διεθνείς εξελίξεις και τις βέλτιστες πρακτικές στην διδασκαλία και την μύηση στην έρευνα.
- Στο ακαδημαϊκό δυναμικό του Τμήματος υπάρχει η νοοτροπία της συνεχούς βελτίωσης του προγράμματος σπουδών, δεδομένου ότι στην ιστορική διαδρομή του Τμήματος διενεργείται βελτιωτική ή ριζική αναμόρφωση του προγράμματος σπουδών ανά πενταετία περίπου, ώστε αυτό να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες εξελίξεις στην επιστήμη της Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων και τις ανάγκες της οικονομίας και της κοινωνίας. Το Τμήμα προγραμματίζει να προβεί σε μερική αναμόρφωση του προγράμματος σπουδών εντός του επόμενου ακαδ. έτους, ώστε να διορθώσει αδυναμίες που εντοπίστηκαν και να εισάγει βελτιώσεις.
- Το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τα Πανεπιστήμια δίνει στο Τμήμα νέες ευκαιρίες για δράσεις

και νέες προοπτικές ανάπτυξης, τόσο σε σχέση με τη διδασκαλία, όσο και με την ανάπτυξη ερευνητικού έργου. Ως προς τη διδασκαλία, το πρόγραμμα σπουδών μπορεί να αναπτύσσεται πιο ευέλικτα (χωρίς τους αφόρητους περιορισμούς και τις δυσπραγίες των προγραμμάτων σπουδών των Τ.Ε.Ι.) και το τυπικό ωράριο διδασκαλίας των μελών Δ.Ε.Π. προφέρεται για ερευνητικές και λοιπές επιστημονικές δραστηριότητες. Ως προς το ερευνητικό έργο, δεν υφίσταται ο περιορισμός για τη διεξαγωγή αποκλειστικά εφαρμοσμένης έρευνας, όπως ίσχυε για την έρευνα στα Τ.Ε.Ι., ενώ παρέχεται και η δυνατότητα οργάνωσης κύκλου διδακτορικών σπουδών.

- Εφαρμόζονται διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητας του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου, με την καθιέρωση μηχανισμών αξιολόγησης της επίδοσης φοιτητών και διδασκόντων στα μαθήματα, την πρακτική άσκηση και την πτυχιακή εργασία.
- Τα όργανα του Τμήματος λειτουργούν δημοκρατικά, με τη συμμετοχή εκπροσώπων όλων των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας, που ενθαρρύνονται να εισηγούνται προτάσεις για τη βελτίωση της λειτουργίας του Τμήματος και την αναπροσαρμογή των στόχων του.
- Τα μέλη Δ.Ε.Π. συμμετέχουν σε ερευνητικά έργα και αναπτυξιακά προγράμματα, μέσω των οποίων επιτυγχάνεται τόσο η ανάπτυξη έρευνας υψηλού επιπέδου, όσο και η συνεργασία με άλλους φορείς.
- Γίνονται εργώδεις προσπάθειες για την αξιοποίηση κάθε ευκαιρίας χρηματοδότησης από έργα και προγράμματα, ώστε να επιτυγχάνεται η διατήρηση σύγχρονου και λειτουργικού εργαστηριακού και ερευνητικού εξοπλισμού. Σε γενικές γραμμές οι υποδομές του Τμήματος κρίνονται επαρκείς και λειτουργικές – αν και απέχουν ακόμη από το να θεωρηθούν ικανοποιητικές ή ενδεδειγμένες.

Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι το Τμήμα λειτουργεί μόλις δύο έτη με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τα Πανεπιστήμια, χρονικό διάστημα που δεν είναι αρκετό για να αξιολογηθούν επαρκώς τα αποτελέσματα της λειτουργίας του και να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα. Ωστόσο, ορισμένοι ανασχετικοί παράγοντες για τη λειτουργία του Τμήματος και την επίτευξη των στόχων του φαίνεται να είναι οι ακόλουθοι:

- Το «σφιχτό» θεσμικό πλαίσιο και η ουσιαστική έλλειψη αυτονομίας στη λήψη αποφάσεων σε σχέση με οργανωτικά, διοικητικά και εκπαιδευτικά ζητήματα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα το Τμήμα να ασχολείται συνεχώς με τη διαχείριση της καθημερινότητας, ορισμένες φορές «τρέχοντας πίσω από τις εξελίξεις», και να μην μπορεί να διαμορφώσει στρατηγικές ανάπτυξης, να αναπτύξει αποτελεσματικές συνεργασίες με άτομα και φορείς και να πειραματιστεί με καινοτομίες σε διάφορους τομείς. Πέρα από τους θεσμικούς και οργανωτικούς παράγοντες, η έλλειψη επαρκών μέσων και η ελλιπής χρηματοδότηση αποτελούν πρόσθετους ανασχετικούς παράγοντες.
- Η υπερβολική γραφειοκρατία στη λειτουργία των Πανεπιστημίων, καθώς και στη διαχείριση έργων και προγραμμάτων. Η κατάσταση αυτή λειτουργεί πολλές φορές παραλυτικά και αποθαρρυντικά για την ανάληψη πρωτοβουλιών και δράσεων από τα μέλη του Τμήματος.
- Ο μικρός αριθμός μελών Δ.Ε.Π., σε συνδυασμό με το επιβαρυνόμενο διδακτικό έργο και τα αυξημένα διοικητικά καθήκοντα, που συχνά αφορούν ανούσιες και γραφειοκρατικές διαδικασίες (για παράδειγμα, συμμετοχή σε πλήθος επιτροπών διενέργειας διαγωνισμών προμηθειών παντός είδους, σε επιτροπές παραλαβής υλικών, σε επιτροπές ενστάσεων, κοκ.).
- Η ελλιπής διοικητική και τεχνική υποστήριξη των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων, με αποτέλεσμα οι διάφορες δράσεις να γίνονται λιγότερο αποτελεσματικά και με μεγαλύτερο φόρτο εργασίας από τα μέλη Δ.Ε.Π.
- Οι ελλείψεις τεχνολογικού και λοιπού εξοπλισμού, που σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να είναι και ανεπαρκής ή απαρχαιωμένος, και η δυσκολία ανανέωσης/ εκσυγχρονισμού, συντήρησης και ανανέωσής του, κυρίως λόγω γραφειοκρατικών/ διοικητικών δυσχερειών και έλλειψης ή ανεπάρκειας χρηματοδότησης.
- Η έλλειψη μηχανισμών παροχής κινήτρων για έρευνα και διδασκαλία υψηλού επιπέδου.

<ul style="list-style-type: none"> • Η έλλειψη επαρκών και ευέλικτων μηχανισμών υποστήριξης της έρευνας.
<p>2.3.4. Θεωρείτε ότι συντρέχει λόγος αναθεώρησης των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος;</p> <p>Όχι. Όπως αναφέρθηκε, η δημιουργία του Τμήματος βασίστηκε σε αναλυτική Μελέτη Βιωσιμότητας – Σκοπιμότητας, που συντάχθηκε τον Μάρτιο του 2019 και εξέτασε πλήθος παραγόντων για την ορθή οργάνωση και την αποτελεσματική λειτουργία του. Η διατύπωση της αποστολής, του σκοπού και των στόχων του Τμήματος έγινε πολύ πρόσφατα (άνοιξη του 2019) από την ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος, ομόφωνα, έπειτα από πολλές συνεδριάσεις στους Τομείς και τη Συνέλευση του Τμήματος, στις οποίες συζητήθηκαν διεξοδικά όλες οι προτάσεις που κατατέθηκαν και οι απόψεις που διατυπώθηκαν.</p> <p>Η αποστολή, ο σκοπός και οι στόχοι του Τμήματος επαναλαμβάνονται στη Μελέτη Βιωσιμότητας – Σκοπιμότητας και στο Στρατηγικό Σχεδιασμό 2022-2025, που καταρτίστηκαν στο πλαίσιο της πιστοποίησης του Τμήματος (Δεκέμβριος 2021).</p>
<p>2.4. Διοίκηση του Τμήματος.</p> <p>2.4.1. Ποιες επιτροπές είναι θεσμοθετημένες και λειτουργούν στο Τμήμα;</p> <p>Σύμφωνα με το άρθρο 20 του Ν. 4485/2017 θεσμοθετημένα όργανα του Τμήματος είναι: α) η Συνέλευση του Τμήματος, β) το Διοικητικό Συμβούλιο και γ) ο Προέδρος του Τμήματος. Επίσης, θεσμοθετημένα όργανα λειτουργίας είναι: α) η Γενική Συνέλευση Τομέα και β) ο Διευθυντής Τομέα.</p> <p>Τα συλλογικά όργανα του Τμήματος λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4485/2017, με τη συμμετοχή και εκπροσώπων των φοιτητών, του διοικητικού και του ειδικού επιστημονικού και τεχνικού προσωπικού.</p> <p>Στο Τμήμα λειτουργούν οι ακόλουθες επιτροπές:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης. • Συντονιστική Ομάδα Πιστοποίησης Προγράμματος Σπουδών. • Επιτροπή Αναμόρφωσης Προγράμματος Σπουδών. • Συντονιστική επιτροπή διδακτορικού προγράμματος σπουδών. • Συντονιστική επιτροπή μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών (ξεχωριστή για κάθε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών). • Επιτροπή αξιολόγησης των αιτήσεων υποψήφιων διδασκόντων. • Επιτροπή αξιολόγησης των αιτήσεων υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών. • Διάφορες επιτροπές που ορίζονται ad hoc για την επιλογή και πρόσληψη επιστημονικών συνεργατών που αναλαμβάνουν διδακτικό έργο. • Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης • Επιτροπή για την επιμέλεια κατάρτισης και έκδοσης οδηγού σπουδών. • Επιτροπή προβολής και εξωστρέφειας του Τμήματος. • Επιτροπή διατήρησης επαφής με αποφοίτους και παρακολούθησης της επαγγελματικής σταδιοδρομίας των αποφοίτων. <p>Το Τμήμα μεριμνά πάντα για την καλύτερη οργάνωση και λειτουργία του και είναι έτοιμο να θεσπίσει επιτροπές, μόνιμες ή ad hoc, που θα αναλάβουν την εκτέλεση συγκεκριμένου έργου, με δημοκρατικές και διαφανείς διαδικασίες.</p>
<p>2.4.2. Ποιοι εσωτερικοί κανονισμοί (π.χ. εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών) υπάρχουν στο Τμήμα;</p> <p>Το Τμήμα διαθέτει νέο Κανονισμό Λειτουργίας, ο οποίος συντάχθηκε το 2019 σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις των νόμων 4009/2011 και 4485/2017, και ρυθμίζει όλα τα κύρια ζητήματα της λειτουργίας του Τμήματος, όπως α) η οργάνωση των μαθημάτων, το ωρολόγιο πρόγραμμα η</p>

οργάνωση της διδασκαλίας και η διάρκεια διδασκαλίας μαθημάτων, β) η διδασκαλία ξένων γλωσσών, γ) οι εξεταστικές περιόδους, το πρόγραμμα εξετάσεων, η διαδικασία διεξαγωγής των εξετάσεων, η βαθμολογία, δ) η διαδικασία εκπόνησης εργασιών, ε) η ανακήρυξη πτυχιούχων, οι τίτλοι σπουδών και το Παράρτημα Διπλώματος, στ) η αναγνώριση μαθημάτων λόγω μετεγγραφής ή κατάταξης και οι φιλοξενούμενοι φοιτητές, ζ) η Πολιτική Διασφάλισης Ποιότητας και η διαδικασία αυτο-αξιολόγησης, κ.α.

Το Τμήμα διαθέτει επίσης τους ακόλουθους κανονισμούς:

- *Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών*, ξεχωριστό για κάθε μεταπτυχιακό, ο οποίος έχει δημοσιευτεί στο ΦΕΚ ίδρυσης του κάθε μεταπτυχιακού.
- *Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών*, οποίος έχει δημοσιευτεί σε ΦΕΚ (Β' ΔΦ 15/12672 3663/2-9-2020).
- *Οδηγό Προπτυχιακών Σπουδών*, που περιγράφει τη δομή και τη λειτουργία του Τμήματος, το προσωπικό του Τμήματος, το πρόγραμμα σπουδών, τα μαθήματα και τις κατευθύνσεις, τις παρεχόμενες υπηρεσίες προς τους φοιτητές, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των φοιτητών.
- *Οδηγό Πρακτικής Άσκησης*, που περιγράφει το πρόγραμμα πρακτικής άσκησης και τους όρους του, τις προϋποθέσεις συμμετοχής, και τις διαδικασίες που εφαρμόζονται, κ.α.
- *Οδηγό συμμετοχής σε προγράμματα διεθνούς κινητικότητας (Erasmus+)*, που περιγράφει το πρόγραμμα Erasmus+ για διδακτικό προσωπικό και φοιτητές, τους όρους του και τις προϋποθέσεις συμμετοχής, τις διαδικασίες που εφαρμόζονται, κ.α.
- *Οδηγό Εκπόνησης Πτυχιακής Εργασίας*, που θέτει τις προδιαγραφές και παρέχει οδηγίες στους φοιτητές για την εκπόνηση της πτυχιακής τους εργασίας.
- *Κανονισμός διαχείρισης παραπόνων φοιτητών*, που περιγράφει τις διαδικασίες που μπορούν να ακολουθήσουν οι φοιτητές για να υποβάλουν επίσημα ένα παράπονο προς τα όργανα του Τμήματος και το χειρισμό των παραπόνων από τα όργανα του Τμήματος.
- *Κανονισμός Ακαδημαϊκού Συμβούλου Σπουδών*, που περιγράφει το νεοσύστατο θεσμό στο Τμήμα του Ακαδημαϊκού Συμβούλου Σπουδών και τον τρόπο που εφαρμόζεται (αρμοδιότητες/ καθήκοντα, διαδικασίες και αποτελέσματα συναντήσεων με τους φοιτητές, κ.α.).

Τέλος, για τη ρύθμιση διαφόρων θεμάτων σχετικά με τη διεξαγωγή των εξετάσεων εξ αποστάσεως, λόγω του κορονοϊού, στις εξεταστικές περιόδους του Ιουνίου και του Σεπτεμβρίου του 2020, το Τμήμα ανέπτυξε κανονισμό προφορικών και γραπτών εξ αποστάσεως εξετάσεων, καθώς επίσης και οδηγίες προς καθηγητές για τη διεξαγωγή των εξετάσεων και αντίστοιχα προς φοιτητές για τη συμμετοχή τους στις εξετάσεις.

2.4.3. Είναι διαρθρωμένο το Τμήμα σε Τομείς; Σε ποιους; Ανταποκρίνεται η διάρθρωση αυτή στη σημερινή αντίληψη του Τμήματος για την αποστολή του;

Το Τμήμα είναι οργανωμένο σε τρεις Τομείς, ως εξής:

- (α) Τομέας Πληροφορικών Συστημάτων και Επιχειρησιακής Έρευνας,
- (β) Τομέας Μάνατζμεντ και Μάρκετινγκ, και
- (γ) Τομέας Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής.

Κάθε Τομέας έχει στην αρμοδιότητά του τη διδασκαλία μέρους των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών.

Η διάρθρωση του Τμήματος σε αυτούς τους Τομείς ανταποκρίνεται στη σημερινή αντίληψη του Τμήματος για την αποστολή και τους στόχους του, καθώς οι τρεις Τομείς αποτελούν αντίστοιχα και τις τρεις κατευθύνσεις του προγράμματος σπουδών, που προσφέρονται ως κύρια και δευτερεύουσα επιλογή, για την εξειδίκευση των γνώσεων των φοιτητών.

3. Προγράμματα Σπουδών

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα των προγραμμάτων σπουδών (προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών), απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Ανάλυση Κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων».

Για κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει να απαντηθούν και να σχολιαστούν τα ακόλουθα τουλάχιστον σημεία:
(α) Ποιά, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο;

(β) Ποιές ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ποιούς ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο;

3.1. Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών

3.1.1 Πώς κρίνετε το βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και στις απαιτήσεις της κοινωνίας;

Το Πρόγραμμα Σπουδών δημιουργήθηκε το 2019 με την ένταξη του Τμήματος στο ΔΙ.ΠΑ.Ε. και λειτούργησε για πρώτη φορά το ακαδ. έτος 2019-2020. Τα μέλη του Τμήματος θεωρούν ότι ανταποκρίνεται στην αποστολή, το σκοπό και τους στόχους του Τμήματος, καθώς και τις απαιτήσεις της οικονομίας και της κοινωνίας. Αναλυτικά αναφορά σε αυτά τα σημεία γίνεται στην ενότητα 2.

Η Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων αποτελεί ένα σύγχρονο επιστημονικό πεδίο που εντάσσεται ευρύτερα στο χώρο των οικονομικών και κοινωνικών επιστημών και αποσκοπεί γενικά στη μελέτη της λειτουργίας των επιχειρήσεων ως κύριων οικονομικών οντοτήτων και παραγωγικών μονάδων. Ειδικότερα, η Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων αναπτύσσει και χρησιμοποιεί επιστημονική γνώση για την ανάλυση, κατανόηση και επίλυση προβλημάτων των επιχειρήσεων, καθώς και τη διευθέτηση άλλων ζητημάτων που ανακύπτουν από τη λειτουργία και την αλληλεπίδραση των επιχειρήσεων στο πλαίσιο της οικονομίας και της οργανωμένης κοινωνίας. Η εκπαίδευση στην Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων αποσκοπεί στην ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων σε θέματα οργάνωσης επιχειρήσεων και διαχείρισης των επιχειρηματικών ζητημάτων. Οι σπουδές στην Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες ανάπτυξης της οικονομίας και των επιχειρήσεων και τα αντίστοιχα προγράμματα σπουδών είναι από τα πλέον δημοφιλή παγκοσμίως, τόσο σε προπτυχιακό, όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Για το λόγο αυτό, το αντικείμενο της Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων αποτελεί ένα από τα κλασικά και πλέον δυναμικά εξελισσόμενα γνωστικά πεδία στον ευρύτερο χώρο των οικονομικών επιστημών και των επιστημών διοίκησης. Για το λόγο αυτό, τα Τμήματα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων αποτελούν ακρογωνιαίο λίθο σε κάθε Σχολή Οικονομίας και Διοίκησης και έχουν θέση σχεδόν σε κάθε Πανεπιστήμιο στον κόσμο.

Το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος παρέχει μέσα από τα υποχρεωτικά μαθήματα ένα ευρύ φάσμα γνώσεων που καλύπτει όλους τους τομείς της Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, έτσι ώστε οι φοιτητές να αποκτούν τα αναγκαία επιστημονικά εφόδια που απαιτούνται από τους σύγχρονους μάνατζερ, τους επιστήμονες και τους ειδικούς της Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων. Παράλληλα, οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να αναπτύξουν περαιτέρω τις γνώσεις και τις ικανότητές τους επιλέγοντας κύρια και δευτερεύουσα κατεύθυνση σπουδών, κάνοντας πρακτική άσκηση ως μέρος των σπουδών προκειμένου να αποκτήσουν επαγγελματική εμπειρία και εκπονώντας διπλωματική εργασία για να ολοκληρώσουν την επιστημονική τους κατάρτιση.

Η παροχή ποιοτικών και σύγχρονων προγραμμάτων σπουδών στην Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων θα συμβάλει στην ανάπτυξη επιστημόνων και επιχειρηματικών στελεχών που θα είναι σε θέση να αξιοποιήσουν τους πόρους της ελληνικής οικονομίας για να δημιουργήσουν προστιθέμενη αξία, θέσεις εργασίας, νέες επενδύσεις και νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες. Η

ανάπτυξη και η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων και κατ' επέκταση της ελληνικής οικονομίας θα πρέπει να βασιστεί σε ένα καλά εκπαιδευμένο επιστημονικό ανθρώπινο δυναμικό, μέσα στο οποίο οι πτυχιούχοι των Τμημάτων Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων έχουν κομβικό ρόλο, ως στελέχη επιχειρήσεων, ως επιχειρηματίες και ως ειδικοί επιστήμονες, για την οργάνωση και διοίκηση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, το σχεδιασμό νέων δράσεων, την ανάπτυξη καινοτομιών και την επιχειρηματική αξιοποίηση των ιδεών και των επιτευγμάτων άλλων επιστημονικών κλάδων και φορέων του παραγωγικού ιστού της χώρας.

Η σημασία των σπουδών στη διοίκηση επιχειρήσεων γίνεται ακόμη εντονότερη για την επιτυχία των προσπαθειών τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης. Το Τμήμα Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων του ΔΙ.ΠΑ.Ε. εδρεύει στην ελληνική περιφέρεια και έχει ιδιαίτερο ρόλο και σημασία στην ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας των Σερρών και της ευρύτερης περιοχής. Επίσης, η γεωγραφική εγγύτητα με τις γειτονικές χώρες της Βαλκανικής και της Παρευξείνιας Ζώνης δίνει την δυνατότητα συμβολής στην ανάπτυξη δράσεων εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων. Το Τμήμα συνεργάζεται με παραγωγικούς και κοινωνικούς φορείς της τοπικής κοινωνίας και της ευρύτερης περιοχής για την ανάληψη εκπαιδευτικών, ερευνητικών και κοινωνικών δράσεων, που αναπτύσσονται αναλυτικά στην ενότητα 7 της έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης.

Σημειώνεται ότι η ομάδα εξωτερικών αξιολογητών που επισκέφθηκε το Τμήμα τον Ιανουάριο 2010, στα πλαίσια της εξωτερικής του αξιολόγησης με βάση τις οδηγίες της ΑΔΙΠ, θεώρησε ότι το πρόγραμμα σπουδών, που αποτελεί τη βάση για την ανάπτυξη του νέου Προγράμματος Σπουδών που εφαρμόζεται σήμερα, ανταποκρίνεται στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας. Πιο συγκεκριμένα στην έκθεση εξωτερικής αξιολόγησης (σελ. 9) σημειώνεται ότι:

«Based on the information received about employment of graduates and as far as the Committee was able to establish, the curriculum does meet its goals.

Και παρακάτω (σελ. 10):

«Overall the Committee believes that the current curriculum meets the international standards for Economic and Business programmes as it is evident not only from our own experience but from the fact that graduates are able to successfully compete in the employment market or progress their studies in a number of Greek and other European Institutions».

3.1.1.1. Διαδικασίες ελέγχου της ανταπόκρισης του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και στις απαιτήσεις της κοινωνίας.

Για την ανάπτυξη του Νέου Προγράμματος Σπουδών λήφθηκαν υπόψη οι σύγχρονες τάσεις που διαμορφώνονται στη διδασκαλία, την επιστήμη και την έρευνα στους τομείς της Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων και μελετήθηκαν τα αντίστοιχα προγράμματα σπουδών άλλων Τμημάτων Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων Ελληνικών Πανεπιστημίων και Πανεπιστημίων της αλλοδαπής, όπως αυτά αποτυπώθηκαν στην μελέτη Σκοπιμότητας – Βιωσιμότητας του Τμήματος στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης του ΔΙ.ΠΑ.Ε. Επίσης, λήφθηκαν υπόψη ο αριθμός και η επιστημονική ειδίκευση των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος, καθώς και άλλοι πιθανοί λειτουργικοί και οργανωτικοί παράγοντες και περιορισμοί.

Επίσης, το Τμήμα έχει διενεργήσει στο παρελθόν έρευνα στις ελληνικές επιχειρήσεις με σκοπό να προσδιορίσει τις γνώσεις και τις δεξιότητες που κατά τη γνώμη των επιχειρήσεων πρέπει να συγκεντρώνουν οι πτυχιούχοι του Τμήματος. Η έρευνα αυτή έγινε πριν από 9 χρόνια και τα αποτελέσματα της μπορούν να θεωρηθούν ενδεικτικά, αλλά δεν είναι πλέον έγκυρα.

Σε σχέση με προγραμματισμένη αναμόρφωση του προγράμματος σπουδών το επόμενο ακαδ. έτος, το Τμήμα έχει ήδη δρομολογήσει τα εξής:

α) τη διενέργεια μελέτης της δομής και του περιεχομένου των προγραμμάτων σπουδών των Τμημάτων Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων των 100 καλύτερων πανεπιστημίων της Ευρώπης, από την οποία θα αναδειχθούν οι σύγχρονες τάσεις στα γνωστικά αντικείμενα και τη διδασκαλία.

β) τη διενέργεια έρευνας, σε συνεργασία με το Επιμελητήριο Σερρών, για τις δεξιότητες και τα προσόντα που θεωρούν σημαντικά οι επιχειρήσεις της περιοχής.

3.1.1.2. Διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησης του Προγράμματος Σπουδών.

Το Τμήμα έχει προχωρήσει από το 2000 κι έπειτα σε δύο ριζικές αναθεωρήσεις του προγράμματος σπουδών (το 2001 και το 2019) και τρεις αναμορφώσεις (2007, 2011 και 2014). Επομένως, το Πρόγραμμα Σπουδών αναθεωρείται περίπου κάθε πενταετία. Θεωρούμε ότι το διάστημα αυτό είναι κατάλληλο ώστε να επιτυγχάνονται τόσο η αξιολόγηση του ισχύοντος προγράμματος σπουδών, όσο και ο έγκαιρος εκσυγχρονισμός του. Πρόθεση του Τμήματος είναι να εξακολουθήσει την ίδια τακτική ως προς την αναμόρφωση του προγράμματος σπουδών και να προβαίνει σε βελτιωτική ή ριζική αναδιάρθρωση, ανάλογα με τις συνθήκες που διαμορφώνονται και τις απαιτήσεις που αναπτύσσονται, περίπου ανά πενταετία.

Το Πρόγραμμα Σπουδών αναθεωρείται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Έπειτα από νομοθετικές πρωτοβουλίες ή Υπουργικές αποφάσεις. Για παράδειγμα, το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών αναπτύχθηκε με το Νόμο 4610 για την αναδιάρθρωση του ΔΙ.ΠΑ.Ε. Το προηγούμενο πρόγραμμα σπουδών, όταν το Τμήμα λειτουργούσε στο πλαίσιο του Τ.Ε.Ι. Κεντρικής Μακεδονίας, αναδιαμορφώθηκε σύμφωνα με το Π.Δ. 136/5-6-2013 (γνωστό και ως «Σχέδιο ΑΘΗΝΑ»).
- Έπειτα από εσωτερικές διεργασίες, ως αποτέλεσμα της αναγνώρισης της ανάγκης διενέργειας αλλαγών από τα μέλη Δ.Ε.Π., ώστε τα μαθήματα να ανταποκρίνονται καλύτερα στα νέα επιστημονικά δεδομένα και τις ανάγκες της οικονομίας και της κοινωνίας, ή γιατί διαπιστώνεται διάσταση με τις μαθησιακές ανάγκες και τις προσδοκίες των φοιτητών. Αυτή αναντιστοιχία συνήθως γίνεται αντιληπτή μέσα από την αλληλεπίδραση διδασκόντων και φοιτητών στις εκπαιδευτικές διαδικασίες και μέσα από τη διαδικασία αξιολόγησης των μαθημάτων από τα μέλη Δ.Ε.Π. και τους φοιτητές (αξιολόγηση μαθημάτων).

Η διαδικασία της αναθεώρησης του Προγράμματος Σπουδών ρυθμίζεται από νομοθετικές ρυθμίσεις και τον Κανονισμό Λειτουργίας του Ιδρύματος. Η διαδικασία που εφαρμόζεται περιγράφεται σε γενικές γραμμές ως εξής:

- Η αξιολόγηση του Π.Π.Σ. πραγματοποιείται σε τακτική βάση από την ΟΜ.Ε.Α., στη βάση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης από τους φοιτητές και των απογραφικών δελτίων των διδασκόντων. Η ΟΜ.Ε.Α. εντοπίζει πιθανά προβλήματα, επικαλύψεις και αποκλίσεις από τους εκπαιδευτικούς στόχους. Σε συνεργασία με την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών προτείνονται παρεμβάσεις για τη βελτίωση του Π.Π.Σ.
- Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος την αναμόρφωση του Π.Π.Σ., λαμβάνοντας υπόψη επιπροσθέτως τις διεθνείς τάσεις στην εκπαίδευση στο αντικείμενο της Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, τις αντίστοιχες βέλτιστες πρακτικές άλλων Π.Π.Σ. και την αντιστοιχία της προσπάθειας των φοιτητών με τις μονάδες ECTS.
- Το νέο Π.Π.Σ. συζητείται, συμφωνείται και ψηφίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Στις διεργασίες της Συνέλευσης συμμετέχουν σύμφωνα με το νόμο εκπρόσωποι των φοιτητών και των μελών ειδικού επιστημονικού και διδακτικού προσωπικού. Τα μέλη Δ.Ε.Π. και όλοι οι συμμετέχοντες στις διεργασίες της Συνέλευσης μπορούν να εκφράσουν τις απόψεις τους και να καταθέσουν προτάσεις. Στο τέλος διαδοχικών συνεδριών της Συνέλευσης και μέσα από διαδικασίες διαλόγου με σκοπό την ανάδειξη των πλεονεκτημάτων και των ελαττωμάτων των επιμέρους απόψεων και τη σύνθεσή τους, τα μέλη της Συνέλευσης αποφασίζουν και ψηφίζουν το νέο Πρόγραμμα Σπουδών. Σημειώνεται ότι στο Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων όλες οι αποφάσεις αναθεώρησης και αναμόρφωσης των Προγραμμάτων Σπουδών έχουν ληφθεί με ομοφωνία.
- Το νέο Π.Π.Σ. εγκρίνεται από την Κοσμητεία και την Σύγκλητο.

3.1.1.3. Δημοσιοποίηση του Προγράμματος Σπουδών.

Το Πρόγραμμα Σπουδών δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Τμήματος, <http://ba.ihu.gr>.

Επίσης, στην ιστοσελίδα του Τμήματος δημοσιεύονται οι τυχόν μεταβατικές διατάξεις, τα περιγράμματα των μαθημάτων και οποιαδήποτε άλλη πληροφορία είναι χρήσιμη και σχετική με το Πρόγραμμα Σπουδών.

Το Πρόγραμμα Σπουδών ενσωματώνεται στον Οδηγό Σπουδών, ο οποίος επίσης αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

3.1.2 Πώς κρίνετε τη δομή, τη συνεκτικότητα και τη λειτουργικότητα του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών;³

Το Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων προσφέρει ένα σύγχρονο πρόγραμμα σπουδών που καλύπτει το ευρύτερο επιστημονικό πεδίο της Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων και εξειδικεύεται σε τρεις κατευθύνσεις αιχμής: α) Οικονομική και Χρηματοοικονομική Διοίκηση, β) Μάνατζμεντ και Μάρκετινγκ, και γ) Πληροφοριακά Συστήματα και Επιχειρησιακή Έρευνα. Το πρόγραμμα σπουδών εφαρμόζει τις γενικότερες προδιαγραφές και τις καθιερωμένες πρακτικές των αντίστοιχων προγραμμάτων σπουδών στην Ελλάδα και διεθνώς. Εφαρμόζεται το European Credit Transfer System, ώστε τα μαθησιακά αποτελέσματα να υιοθετούν τις αρχές και να εφαρμόζουν τις προδιαγραφές του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων. Το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος υιοθετεί αρχές φοιτητοκεντρικής μάθησης και πρωτοπορεί προσφέροντας τη δυνατότητα διπλής εξειδίκευσης, με την θέσπιση κύριας και δευτερεύουσας κατεύθυνσης σπουδών, και παρέχοντας ευελιξία στην οργάνωση των σπουδών. Ειδικότερα:

- Το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει 50 μαθήματα για τη λήψη πτυχίου, που αντιστοιχούν σε 240 ECTS, εκ των οποίων τα 36 είναι μαθήματα υποχρεωτικά/ κορμού, τα 12 είναι μαθήματα επιλογής και τα δύο είναι μαθήματα αγγλικής γλώσσας. Οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα διενέργειας πρακτικής άσκησης για την απόκτηση πρακτικών γνώσεων και εργασιακής εμπειρίας και εκπόνησης πτυχιακής εργασίας για την επιστημονική τους ολοκλήρωση και την μύησή τους στην έρευνα.
- Τα τέσσερα πρώτα εξάμηνα σπουδών οι φοιτητές παρακολουθούν 26 συνολικά μαθήματα υποχρεωτικά/ κορμού που έχουν σκοπό να παρέχουν τις θεμελιώδεις και τις γενικές γνώσεις στην οργάνωση και διοίκηση επιχειρήσεων. Στο πέμπτο εξάμηνο σπουδών οι φοιτητές καλούνται να επιλέξουν υποχρεωτικά την κύρια κατεύθυνση των σπουδών τους (περιλαμβάνει οκτώ μαθήματα επιλογής) και προαιρετικά τη δευτερεύουσα κατεύθυνση σπουδών (περιλαμβάνει τέσσερα μαθήματα επιλογής), ώστε να αποκτήσουν τις εξειδικευμένες γνώσεις που απαιτούνται σήμερα από τα στελέχη διοίκησης επιχειρήσεων. Η δυνατότητα επιλογής κύριας και δευτερεύουσας κατεύθυνσης σπουδών είναι μοναδικό χαρακτηριστικό ανάμεσα στα αντίστοιχα προγράμματα σπουδών των άλλων Ελληνικών Πανεπιστημίων και εισάγει μία εκπαιδευτική καινοτομία – αν και αποτελεί συνήθη πρακτική στα αντίστοιχα προγράμματα σπουδών στο εξωτερικό και ιδίως στις Η.Π.Α.
- Στα εξάμηνα Ε' ως Η' οι φοιτητές διδάσκονται: α) μαθήματα ειδικής υποδομής (ΜΕΥ), που είναι υποχρεωτικά για όλους τους φοιτητές, ανεξάρτητα από την κατεύθυνση που έχουν επιλέξει, β) 8 μαθήματα εξειδίκευσης (ΜΕ) ως επιλεγόμενα από την κύρια κατεύθυνση σπουδών που έχουν επιλέξει, και γ) 4 μαθήματα εξειδίκευσης (ΜΕ) ως επιλεγόμενα από την δευτερεύουσα κατεύθυνση (εφόσον και τα 4 αυτά μαθήματα επιλέγονται όλα από μία μόνο κατεύθυνση σπουδών) ή ως ελεύθερης επιλογής (όταν τα 4 αυτά μαθήματα επιλέγονται και από τις δύο άλλες κατευθύνσεις σπουδών).
- Προβλέπεται η προαιρετική διενέργεια Πτυχιακής, η οποία αντιστοιχεί σε ένα (1) μάθημα εξειδίκευσης (ΜΕ) της κύριας κατεύθυνσης από το 8ο εξάμηνο. Προβλέπεται επίσης προαιρετική Πρακτική Άσκηση διάρκειας δυο (2) μηνών, η οποία αντιστοιχεί σε ένα (1) μάθημα εξειδίκευσης (ΜΕ) της κύριας κατεύθυνσης του 8ου εξαμήνου. Η Πρακτική Άσκηση μπορεί να γίνει μετά το 6ο εξάμηνο κατά το διάστημα των θερινών διακοπών.

- Το πρόγραμμα είναι ιδιαίτερα ευέλικτο ως προς τον τρόπο που οι φοιτητές μπορούν να δηλώσουν και να παρακολουθήσουν τα μαθήματα επιλογής, καθώς αυτά οργανωμένα σε μαθήματα χειμερινού εξαμήνου (περιλαμβάνει τα μαθήματα επιλογής των Ε' και Ζ' εξαμήνων) και μαθήματα εαρινού εξαμήνου (περιλαμβάνει τα μαθήματα επιλογής των ΣΤ' και Θ' εξαμήνων). Αυτού του είδους η οργάνωση των μαθημάτων επιλογής είναι επίσης καινοτόμο χαρακτηριστικό για τα προγράμματα σπουδών των Ελληνικών Πανεπιστημίων και παρέχει περισσότερες ελευθερίες στην επιλογή μαθημάτων. Επίσης, οι φοιτητές μπορούν να προσαρμόσουν σε πολύ μεγάλο βαθμό τις σπουδές τους στις προτιμήσεις τους, καθώς τα μαθήματα επιλογής αντιστοιχούν σε ποσοστό σχεδόν 25% του συνόλου των μαθημάτων για τη λήψη πτυχίου (12 στα 50 μαθήματα).

Η δομή, η συνεκτικότητα και λειτουργικότητα του νέου Προγράμματος Σπουδών κρίνονται ικανοποιητικές και ανταποκρίνονται σε σημαντικό βαθμό στους στόχους του Τμήματος, όπως αναλυτικά περιγράφεται στη συνέχεια.

3.1.2.1 Ποιο είναι το ποσοστό των μαθημάτων κορμού / ειδίκευσης / κατευθύνσεων στο σύνολο των μαθημάτων;

Το Πρόγραμμα Σπουδών περιλαμβάνει συνολικά 79 Μαθήματα, εκ των οποίων:

- Υποχρεωτικά (Υ): 38 μαθήματα (48% στο σύνολο των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών και 76% στο σύνολο των 50 μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου).

Διακρίνονται σε:

- α) *Μαθήματα Γενικής Υποδομής (ΜΓΥ):* 14 (18% στο σύνολο των μαθημάτων και 28% στο σύνολο των μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου). Διδάσκονται στα Α' και Β' εξάμηνα σπουδών και περιλαμβάνουν 2 μαθήματα αγγλικής γλώσσας.
 - β) *Μαθήματα Ειδικής Υποδομής (ΜΕΥ):* 24 (30% στο σύνολο των μαθημάτων και 48% στο σύνολο των μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου). Διδάσκονται στα εξάμηνα Γ' ως Η'.
- *Επιλογής Υποχρεωτικά (ΕΥ):* προσφέρονται συνολικά 41 μαθήματα (52% του συνόλου των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών), από τα οποία φοιτητές επιλέγουν τα 12 (24% στο σύνολο των μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου).

Αφορούν σε:

- α) *Μαθήματα Ειδίκευσης (ΜΕ) κύριας κατεύθυνσης (υποχρεωτική):* 8 μαθήματα (16% στο σύνολο των μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου) που επιλέγονται στα εξάμηνα Ε' ως Η'. Από τα μαθήματα αυτά, εφόσον το επιθυμεί και το επιλέξει ο φοιτητής, 1 μάθημα μπορεί να υποκατασταθεί από τη διενέργεια Πτυχιακής.
- β) *Μαθήματα Ειδίκευσης (ΜΕ) δευτερεύουσας κατεύθυνσης (προαιρετική) ή ελεύθερης επιλογής από τις δύο άλλης κατευθύνσεις:* 4 μαθήματα (8% στο σύνολο των μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου) που επιλέγονται στα εξάμηνα Ε' ως Η'. Ένα μάθημα μπορεί να υποκατασταθεί από τη διενέργεια Πρακτικής Άσκησης.

3.1.2.2 Πόσα μαθήματα ελεύθερης επιλογής προσφέρονται;

Προσφέρονται συνολικά 41 μαθήματα, που αντιστοιχούν στο 52% του συνόλου των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών. Οι φοιτητές επιλέγουν τα 12 από αυτά, δηλαδή το 24% του συνόλου των μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου.

Περισσότερες πληροφορίες υπάρχουν στην ενότητα 3.1.2.1, στην οποία περιγράφεται ολοκληρωμένα η δομή του προγράμματος σπουδών.

³ Συμπληρώστε τους πίνακες 12.1 και 12.2.

3.1.2.3 Ποιο είναι το ποσοστό των υποχρεωτικών μαθημάτων / μαθημάτων υποχρεωτικής επιλογής / μαθημάτων ελεύθερης επιλογής στο σύνολο των μαθημάτων;

- *Μαθήματα Υποχρεωτικά (Υ)*: 38, δηλαδή 48% στο σύνολο των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών και 76% στο σύνολο των μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου. Διακρίνονται σε Μαθήματα Γενικής Υποδομής (ΜΓΥ) και Μαθήματα Ειδικής Υποδομής (ΜΕΥ).
- *Μαθήματα Επιλογής Υποχρεωτικά (ΕΥ)*: 12, δηλαδή 24% στο σύνολο των μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου. Διακρίνονται σε Μαθήματα Ειδίκευσης της κύριας κατεύθυνσης (8 μαθήματα) και Μαθήματα Ειδίκευσης της δευτερεύουσας κατεύθυνσης ή ελεύθερης επιλογής (4 μαθήματα).

Περισσότερες πληροφορίες υπάρχουν στην ενότητα 3.1.2.1, στην οποία περιγράφεται ολοκληρωμένα η δομή του προγράμματος σπουδών.

3.1.2.4 Ποια είναι η ποσοστιαία σχέση μεταξύ μαθημάτων υποβάθρου, μαθημάτων επιστημονικής περιοχής, μαθημάτων γενικών γνώσεων και μαθημάτων ανάπτυξης δεξιοτήτων στο σύνολο των μαθημάτων;

Το υπόδειγμα της ΕΘ.Α.Ε.Ε. για τα περιγράμματα μαθήματος περιέχει τους ακόλουθους τύπους μαθημάτων: γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, και ανάπτυξης δεξιοτήτων. Με βάση αυτά, τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών κατηγοριοποιούνται ως εξής:

- *Μαθήματα Γενικού Υποβάθρου*: 26 μαθήματα (Α' και Β' έτος σπουδών), δηλαδή 33% στο σύνολο των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών και 52% στο σύνολο των μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου.
- *Μαθήματα Γενικού Υποβάθρου*: 12 μαθήματα (τα μαθήματα κορμού του Γ' και του Δ' έτους σπουδών), δηλαδή 15% στο σύνολο των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών και 24% στο σύνολο των μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου.
- *Μαθήματα Ειδίκευσης*: 25 μαθήματα (από τα μαθήματα επιλογής), δηλαδή 32% στο σύνολο των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών.
- *Μαθήματα Ανάπτυξης Δεξιοτήτων*: 16 μαθήματα (από τα μαθήματα επιλογής), δηλαδή 20% στο σύνολο των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών.

3.1.2.5 Πώς κατανέμεται ο χρόνος μεταξύ θεωρητικής διδασκαλίας, ασκήσεων, εργαστηρίων, άλλων δραστηριοτήτων;

Στα Μαθήματα Γενικής και Ειδικής Υποδομής η κατανομή των ωρών διδασκαλίας έχει ως εξής:

- Θεωρητική διδασκαλία: 105/136, ή 77%.
- Ασκήσεις: 30/136, ή 22%.
- Εργαστήρια: 1/136, ή 1%.

Στα Μαθήματα Ειδίκευσης η κατανομή των ωρών διδασκαλίας έχει ως εξής:

- Θεωρητική διδασκαλία: 131/139, ή 94%.
- Ασκήσεις: 6/136, ή 4,5%.
- Εργαστήρια: 2/139, ή 1,5%.

Η βασική προσέγγιση για την ανάπτυξη του νέου προγράμματος σπουδών το 2019 έδωσε έμφαση στη θεωρητική διδασκαλία και την προσωπική μελέτη των φοιτητών, μέσα από εργασίες και άλλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Ο αριθμός των ωρών διδασκαλίας που αφορά σε ασκήσεις και εργαστήρια περιορίζεται στα απολύτως αναγκαία, κυρίως γιατί εκτιμήθηκε κατά την σύσταση του προγράμματος σπουδών από τα μέλη της Συνέλευσης ότι θα ήταν πολύ πιθανό να μην υπάρξουν

οι αναγκαίοι εκπαιδευτικοί, χρηματοδοτικοί και υλικοί πόροι για τη διοργάνωση πολλών ασκήσεων και εργαστηρίων. Ειδικότερα:

α) Οι ασκήσεις και τα εργαστήρια έχουν νόημα όταν γίνονται σε μικρές ομάδες φοιτητών. Τα υφιστάμενα εργαστήρια του Τμήματος έχουν χωρητικότητα 25 θέσεων εργασίας περίπου. Επομένως, η διδασκαλία στο εργαστήριο απαιτεί τη διοργάνωση πολλών επιμέρους ομάδων (για παράδειγμα, αν επρόκειτο να παρακολουθήσουν ένα εργαστήριο και οι 300 περίπου εισακτέοι ανά έτος, τότε πρέπει να γίνουν 12 ομάδες) και επιφέρει ένα τεράστιο φόρτο στο διδακτικό έργο.

β) Ο ορισμός εργαστηριακού σκέλους στη δομή της διδασκαλίας ενός μαθήματος δεν είναι ευέλικτος, καθώς η διδασκαλία θα πρέπει να λαμβάνει χώρα κάθε εβδομάδα στους χώρους των εργαστηρίων. Για το λόγο αυτό, πολλά μέλη Δ.Ε.Π. επέλεξαν τον τύπο της θεωρητικής διδασκαλίας και των ασκήσεων ως κύριο τρόπο διδασκαλίας, σκεπτόμενοι ότι μικρός αριθμός ωρών διδασκαλίας θα μπορεί να λαμβάνει χώρα στους χώρους των εργαστηρίων, όποτε αυτό είναι αναγκαίο (για παράδειγμα, για την επίδειξη ενός λογισμικού και την εισαγωγική πρακτική εξάσκηση των φοιτητών σε αυτό για την απόκτηση βασικών δεξιοτήτων). Οι φοιτητές που θέλουν να εμβαθύνουν και να αναπτύξουν περισσότερες δεξιότητες θα μπορούν να αναλαμβάνουν εργασίες, οι οποίες θα εκπονούνται με χρήση αυτού του λογισμικού σε ώρες προσωπικής μελέτης και εξάσκησης στους χώρους των εργαστηρίων.

γ) Οι εκπαίδευση των φοιτητών του Τμήματος με σκοπό την ανάπτυξη πρακτικών γνώσεων και ικανοτήτων μπορούν να καλυφθούν σε μεγάλο βαθμό μέσα από ασκήσεις (για παράδειγμα, μελέτες περίπτωσης), που μπορούν να διεξαχθούν και στις αίθουσες διδασκαλίας, αποφεύγοντας του περιορισμούς των εργαστηρίων που αναφέρθηκαν προηγουμένως. Οι ανάγκες πραγματικής και ουσιαστικής εργαστηριακής εκπαίδευσης των φοιτητών του Τμήματος είναι πολύ συγκεκριμένες.

δ) Ενώ η λειτουργία των Τ.Ε.Ι. βασιζόταν στην πρόσληψη μεγάλου αριθμού εξωτερικών συνεργατών για τη διεξαγωγή των εργαστηριακών μαθημάτων και προέβλεπε τους κατάλληλους μηχανισμούς προσλήψεων, το θεσμικό πλαίσιο για την πρόσληψη εξωτερικών συνεργατών στα Πανεπιστήμια είναι πιο περιορισμένο (ουσιαστικά πρόκειται για τις προσλήψεις σύμφωνα με το Π.Δ. 407/1980 και προσλήψεις ακαδημαϊκών υποτρόφων). Ενδεικτικά είναι τα στοιχεία του πίνακα 1 που δείχνουν ότι οι προσλήψεις επιστημονικών συνεργατών έχουν μειωθεί κατά 40% μόνο την τελευταία πενταετία (παρότι το Τμήμα συνεχίζει να λειτουργεί το πρόγραμμα σπουδών του Τ.Ε.Ι.).

Τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος προτίμησαν να χαρακτηρίσουν ως θεωρητική τη διδασκαλία των περισσότερων μαθημάτων γιατί:

α) Η διάκριση μεταξύ θεωρητικής διδασκαλίας και ασκήσεων δεν είναι σαφής και στην πράξη η θεωρητική διδασκαλία και οι ασκήσεις εμπλέκονται μεταξύ τους λειτουργικά και είναι δύσκολο να διαχωριστούν. Στα περισσότερα μαθήματα επικράτησε ο τύπος της θεωρητικής διδασκαλίας ως κυρίαρχος τύπος, εννοώντας ασφαλώς ότι ταυτόχρονα διεξάγονται και ασκήσεις, μελέτες περίπτωσης και άλλες δραστηριότητες πρακτικής εξάσκησης των φοιτητών.

β) Η επιλογή του εργαστηριακού τύπου διδασκαλίας συνοδεύεται από μικρότερη ευελιξία, όπως αναφέρθηκε νωρίτερα, και δυσχέρειες που τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος βίωσαν με αρνητικό τρόπο κατά την υλοποίηση του προηγούμενου προγράμματος σπουδών του Τ.Ε.Ι., που είχε υπερβολικά μεγάλο αριθμό μεγάλων ασκήσεων και εργαστηρίων, εις βάρος της θεωρητικής διδασκαλίας, και που κρίνεται ως μαθησιακά ανεπιτυχής.

Η εφαρμογή του τρέχοντος προγράμματος σπουδών θα καταδείξει την ορθότητα ή μη της νέας προσέγγισης στο τρέχον πρόγραμμα σπουδών και, σε συνδυασμό με τις λοιπές απαιτήσεις και τους διαθέσιμους εκπαιδευτικούς πόρους και υποδομές, θα οδηγήσει πιθανόν σε βελτιώσεις σε επόμενη αναμόρφωση του προγράμματος σπουδών. Σημειώνεται ότι ήδη αρκετά μέλη Δ.Ε.Π.

έχουν εκφράσει την προτίμηση να εντάξουν ή να αυξήσουν τις ώρες εργαστηρίου στα μαθήματά τους, ενόψει της επικείμενης αναμόρφωσης του προγράμματος σπουδών στο επόμενο ακαδ. έτος.

3.1.2.6 Πώς οργανώνεται και συντονίζεται η ύλη μεταξύ των μαθημάτων; Παρατηρείται επικάλυψη ύλης μεταξύ των μαθημάτων; Υπάρχουν κενά ύλης; Είναι ορθολογική η έκταση της ύλης των μαθημάτων; Υπάρχει διαδικασία επανεκτίμησης, αναπροσαρμογής και επικαιροποίησης της ύλης των μαθημάτων;

Τα περιγράμματα των μαθημάτων έχουν αναπτυχθεί σύμφωνα με το Πρότυπο του Συστήματος ECTS. Σε αυτά περιλαμβάνονται οι στόχοι, τα προσδοκώμενα αποτελέσματα και η περιγραφή της ύλης, μέσα από τον προγραμματισμό της διδασκαλίας, οι εκπαιδευτικές διαδικασίες και οι διαδικασίες αξιολόγησης της επίδοσης των φοιτητών. Υπεύθυνος για τη σύνταξη των περιγραμμάτων είναι ο εκάστοτε υπεύθυνος του μαθήματος (για τα μαθήματα η διδασκαλία των οποίων ανατίθεται αποκλειστικά σε εξωτερικούς συνεργάτες το περίγραμμα μαθήματος συντάσσεται από μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος που έχει γνωστικό αντικείμενο συναφές και πλησίον του γνωστικού αντικειμένου του μαθήματος).

Ο Διευθυντής Τομέα αναπτύσσει συντονιστικό ρόλο στην ανάπτυξη των περιγραμμάτων των μαθημάτων που αφορούν τον κάθε Τομέα, ώστε αφενός να καλύπτονται ευρύτερα τα γνωστικά πεδία και αφετέρου μην υπάρχουν αχρείαστες επικαλύψεις της ύλης. Επίσης, η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, σε συνεργασία με την ΟΜ.Ε.Α. που έχει πρόσβαση στα απογραφικά δελτία των διδασκόντων και τις αξιολογήσεις των μαθημάτων από τους φοιτητές, μεριμνούν ώστε τα περιγράμματα των μαθημάτων να είναι πλήρη, χωρίς κενά, ούτε μεγάλες και αναίτιες επικαλύψεις.

Τα μέλη της η Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών επισημαίνουν ότι το φαινόμενο της επικάλυψης της ύλης συμβαίνει σε πολύ λίγα μαθήματα (περίπου 5%-10%) και αφορά ένα μικρό μέρος του μαθήματος μόνο. Οι διδάσκοντες θεωρούν ότι η μικρής έκτασης η επικάλυψη της ύλης είναι αναμενόμενη, καθώς οι ίδιες έννοιες ή φαινόμενα αποτελούν αντικείμενο μελέτης διαφορετικών γνωστικών πεδίων και διαφορετικών μαθημάτων. Για το λόγο αυτό δεν αποτελεί αρνητικό στοιχείο και πρόβλημα που πρέπει να επιλυθεί. Ουσιαστικά, η μικρής κλίμακας επικάλυψη της ύλης σε διαφορετικά μαθήματα συμβάλει στη διασύνδεση των μαθημάτων μεταξύ τους και επιτρέπει να παρουσιάζονται μέσα από διαφορετικές οπτικές γωνίες ορισμένες έννοιες και φαινόμενα και να φωτίζονται οι διαφορετικές πτυχές τους.

Τα περιγράμματα όλων των μαθημάτων συζητούνται και εγκρίνονται από τη Συνέλευση του Τμήματος και στη συνέχεια αναρτώνται στο διαδικτυακό τόπο του Τμήματος. Επομένως, όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. λαμβάνουν γνώση της διδασκαλίας στα άλλα μαθήματα του προγράμματος σπουδών και μπορούν να τα συμβουλευτούν ανά πάσα στιγμή.

Τα μέλη Δ.Ε.Π. έχουν τη δυνατότητα να αναμορφώσουν μερικώς και σε μικρή έκταση τα περιγράμματα σπουδών αν, κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας, διαπιστώσουν την ανάγκη για αυτό (για παράδειγμα, μπορούν να εντάξουν εκπαιδευτική ύλη από ένα νέο αξιολογικό σύγγραμμα, να αναπροσαρμόσουν την ύλη του μαθήματος ώστε να ανταποκρίνεται στη νεότερη έκδοση του κύριου εκπαιδευτικού εγχειριδίου ή ανάλογα με τον τρόπο που ανταποκρίνονται οι φοιτητές στη διδασκαλία και τη μάθηση, ή ακόμη και να επαναδιατυπώσουν ορισμένους στόχους του μαθήματος). Αυτού του είδους οι μικρής έκτασης αναμορφώσεις εγκρίνονται από τη Συνέλευση, αλλά παραμένουν άτυπες, ως την επόμενη γενική αναμόρφωση του προγράμματος σπουδών.

3.1.2.7 Εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων; Πόσο λειτουργικό είναι; Ποιο είναι το ποσοστό των μαθημάτων που εντάσσονται στο σύστημα;

Το Τμήμα δεν εφαρμόζει με επίσημο τρόπο σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων, παρά μόνο έμμεσα και με τον τρόπο που περιγράφεται στην τελευταία παράγραφο της ενότητας.

Ο κύριος λόγος είναι ο μικρός αριθμός των μαθημάτων στα οποία θα ήταν πραγματικά αναγκαία η κατοχή προγενέστερων γνώσεων και δεξιοτήτων, που έχουν αποκτηθεί μέσα από τη διδασκαλία

μαθημάτων προηγούμενων εξαμήνων. Ακόμη και σε ορισμένα μαθήματα στα οποία φαίνεται να υπάρχει αλληλουχία στη φοίτηση (ενδεικτικά αναφέρονται οι περιπτώσεις των μαθημάτων Στατιστική Ι και ΙΙ, ή Ποσοτικές Μέθοδοι Ι και ΙΙ), στην πραγματικότητα η ύλη που διδάσκεται στο μάθημα που ακολουθεί διαφέρει σε μεγάλο βαθμό και δεν προϋποθέτει ουσιαστική και μεγάλη έκτασης προγενέστερη γνώση ή δεξιότητες. Σε άλλα μαθήματα που υπάρχει σαφής συσχέτιση (ενδεικτικά αναφέρονται οι περιπτώσεις Μάρκετινγκ και Συμπεριφορά Καταναλωτή, ή Εισαγωγή στη Λογιστική και Χρηματοοικονομική Λογιστική), αν και το μάθημα που ακολουθεί κάνει χρήση σε ένα βαθμό εννοιών που αναφέρθηκαν στο προγενέστερο μάθημα, εντούτοις δεν θεωρείται ότι οι φοιτητές δεν θα μπορέσουν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του μαθήματος που ακολουθεί αν δεν έχουν περάσει το προγενέστερο μάθημα.

Οι φοιτητές του Τμήματος είναι σφόδρα αντίθετοι στη θέσπιση συστήματος προαπαιτούμενων μαθημάτων, γιατί αυτό επιβάλλει χρονικούς περιορισμούς στην παρακολούθηση των μαθημάτων και θέτει εμπόδια στην φοίτηση, με αποτέλεσμα να προκαλείται συχνά καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των σπουδών τους. Κατά τις διαδικασίες αναμόρφωσης του προγράμματος σπουδών η Συνέλευση λαμβάνει υπόψη τις διάφορες απόψεις και απαιτήσεις όλων των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος, επομένως και των φοιτητών, προκειμένου να καταλήξει σε ένα πρόγραμμα σπουδών που καλύπτει τις ανάγκες και τις επιδιώξεις όλων. Από τη στιγμή που η άποψη των μελών Δ.Ε.Π. συγκλίνει στο ότι η θέσπιση προαπαιτούμενων μαθημάτων δεν θεωρείται πραγματικά αναγκαία, για τους λόγους που αναφέρθηκαν παραπάνω, η Συνέλευση του Τμήματος κρίνει ότι απόφαση να μην υπάρχουν προαπαιτούμενα μαθήματα συμβάλλει στην ομαλή λειτουργία του προγράμματος σπουδών και της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Να σημειωθεί ότι οι διδάσκοντες τονίζουν στους φοιτητές ότι η δομή και η διάρθρωση του προγράμματος σπουδών εφαρμόζει συγκεκριμένη λογική και τους κάνουν ισχυρή σύσταση να δηλώνουν, να παρακολουθούν και να εξετάζονται επιτυχώς κατά προτεραιότητα τα μαθήματα του τρέχοντος εξαμήνου σπουδών και τα μαθήματα προηγούμενων εξαμήνων που δεν έχουν περάσει και να αποφεύγουν να δηλώνουν μαθήματα επόμενων εξαμήνων. Μάλιστα, οι αρχές αυτές έχουν εισαχθεί ως περιορισμοί στις δηλώσεις μαθημάτων και αυτός είναι ένας έμμεσος τρόπος να παρακολουθούν οι φοιτητές τα μαθήματα με σειρά και οργανωμένα. Ειδικότερα, οι περιορισμοί αυτοί είναι οι εξής:

- α) Η δήλωση μαθημάτων των φοιτητών περιλαμβάνει αναγκαστικά και κατά προτεραιότητα τα μαθήματα προηγούμενων εξαμήνων που δεν έχουν περάσει.
- β) Αφού έχουν εισαχθεί στη δήλωση όλα τα μαθήματα προηγούμενων εξαμήνων, οι φοιτητές μπορούν να επιλέξουν μαθήματα από το τυπικό τους εξάμηνο σπουδών.
- γ) Αφού έχουν δηλώσει όλα τα μαθήματα παρελθόντος εξαμήνων και του τυπικού τους εξαμήνου και εφόσον εξακολουθούν να έχουν εναπομείνουσες μονάδες ECTS, μόνο τότε οι φοιτητές μπορούν να δηλώσουν μαθήματα από επόμενα εξάμηνα σπουδών.

Το Τμήμα θεωρεί ότι αυτός ο τρόπος δήλωσης μαθημάτων εξυπηρετεί τις διδακτικές διαδικασίες και τις μαθησιακές ανάγκες των φοιτητών, χωρίς να δημιουργεί προστριβές με τους φοιτητές και δυσαρέσκεια εκ μέρους τους.

3.1.2.8 Πόσα μαθήματα προσφέρονται από άλλα και πόσα σε άλλα προγράμματα σπουδών; Ποια είναι αυτά;

Δεν υπάρχουν μαθήματα που προσφέρονται από προγράμματα σπουδών άλλων Τμημάτων. Η δυνατότητα για την ανάπτυξη ενός τέτοιου συστήματος αποτελεί διαρκή σκέψη των μελών του Τμήματος και πρόθεση να το εφαρμόσουν μελλοντικά, όταν οι συνθήκες θεωρηθούν κατάλληλες, καθώς απαιτείται μεγάλη οργάνωση και συντονισμός.

Πρακτικά αυτό μπορεί να γίνει με το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών και ίσως σε μικρή κλίμακα με το Τμήμα Πληροφορικής, που εδρεύουν επίσης στην πανεπιστημιούπολη Σερρών. Το ζήτημα θα απασχολήσει εκ νέου τη Συνέλευση του Τμήματος καθώς η δυνατότητα αυτή αυξάνει τις δυνατότητες απόκτησης πρόσθετων γνώσεων και δεξιοτήτων από τους φοιτητές του Τμήματος.

Το Τμήμα προσφέρει μαθήματα σε άλλα Τμήματα. Πρόκειται για μαθήματα σχετικά με τις αρχές διοίκησης επιχειρήσεων, την επιχειρηματικότητα, τη διοίκηση ανθρώπινων πόρων, και τις αρχές δικαίου, τα οποία μπορούν να τα επιλέξουν και να τα παρακολουθούν φοιτητές από τα Τμήματα Πληροφορικής και Μηχανολόγων Μηχανικών.

3.1.2.9 Ποιες ξένες γλώσσες διδάσκονται στο Τμήμα; Είναι υποχρεωτικά τα σχετικά μαθήματα;

Το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει 2 μαθήματα Αγγλικής Γλώσσας (ΜΓΥ), τα οποία οι φοιτητές πρέπει να περάσουν για να λάβουν πτυχίο, αλλά αυτά δεν φέρουν μονάδες ECTS και δεν συνυπολογίζονται στο βαθμό του πτυχίου. Η αξιολόγηση των φοιτητών στις εξετάσεις της Αγγλικής Γλώσσας φέρει τον χαρακτηρισμό «Επιτυχής Εξέταση» ή «Αποτυχία». Η επιτυχής εξέταση στην Αγγλική Γλώσσα αναγράφεται στην αναλυτική βαθμολογία και το συμπλήρωμα διπλώματος του φοιτητή.

Μέχρι σήμερα οι φοιτητές μπορούν επίσης να περάσουν τα μαθήματα Αγγλικής Γλώσσας προσκομίζοντας Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας ή άλλο αντίστοιχο δίπλωμα αναγνωρισμένο από το Α.Σ.Ε.Π. ως εξής: α) επιπέδου B2 (τουλάχιστον) για το μάθημα Αγγλικά για Διοίκηση Επιχειρήσεων Ι, και β) επιπέδου Γ2 για το μάθημα Αγγλικά για Διοίκηση Επιχειρήσεων ΙΙ. Ωστόσο, στην προσεχή αναμόρφωση του Προγράμματος Σπουδών υπάρχει η πρόθεση από τα μέλη της Συνέλευσης να παύσει η δυνατότητα απαλλαγής και όλοι οι φοιτητές να πρέπει να παρακολουθούν και να επιτυγχάνουν στις εξετάσεις των δύο μαθημάτων αγγλικής γλώσσας.

Στο Τμήμα δεν διδάσκονται άλλα μαθήματα γιατί στην Πανεπιστημιούπολη Σερρών δεν λειτουργεί Κέντρο Ξένων Γλωσσών, ώστε να υπάρχει προσωπικό για να διδάξει τα μαθήματα.

Σημειώνεται ότι η ανάθεση της διδασκαλίας των μαθημάτων αγγλικής γλώσσας γίνεται μέσω της πρόσληψης συνεργάτη με τις διαδικασίες του Π.Δ. 407/80. Οι αρρυθμίες της διαδικασίας πρόσληψης έχουν δημιουργήσει προβλήματα στην ομαλή διδασκαλία του μαθήματος κατά το παρελθόν και είναι ένας πρόσθετος λόγος που τα μαθήματα αγγλικής γλώσσας εξετάζονται με αυτόν τον τρόπο ως σήμερα.

3.1.3 Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

Με τη λήξη κάθε εξαμήνου ακολουθεί μία εξεταστική περίοδος (Α' εξεταστική περίοδος του χειμερινού εξαμήνου και Α' εξεταστική περίοδος του εαρινού εξαμήνου). Τον Σεπτέμβριο διεξάγεται η Β' (επαναληπτική) εξεταστική περίοδος για το χειμερινό και για το εαρινό εξάμηνο. Το σύστημα των εξετάσεων, αν και κρίνεται γενικά ως ικανοποιητικό, βρίσκεται υπό διαρκή παρακολούθηση ώστε να βελτιώνεται συστηματικά, τόσο ως προς το περιεχόμενο (ποιότητα, βαθμός δυσκολίας θεμάτων, καλλιέργεια κριτικής σκέψης κ.λπ.), όσο και ως προς τις μεθόδους, την αντικειμενικότητα και τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των φοιτητών. Τα επί μέρους χαρακτηριστικά του εξεταστικού συστήματος, περιγράφονται αναλυτικά στη συνέχεια.

3.1.3.1 Εφαρμόζονται, και σε ποια έκταση, πολλαπλοί (σε είδος και χρόνο) τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών; Ποιοι συγκεκριμένα;

Σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας του Τμήματος, η αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών μπορεί να πραγματοποιηθεί με τους παρακάτω τρόπους: α) γραπτή εξέταση με την ολοκλήρωση του εξαμήνου, β) προφορική εξέταση με την ολοκλήρωση του εξαμήνου, γ) αξιολόγηση γραπτής εργασίας που εκπονείται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, δ) αξιολόγηση σεμιναριακής ή εργαστηριακής εργασίας που εκπονείται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, ε) αξιολόγηση γραπτής ή προφορικής προόδου ή άλλου τύπου ενδιάμεσης δοκιμασίας κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, στ) αξιολόγηση της συμμετοχής στο πλαίσιο θεωρητικών, σεμιναριακών ή εργαστηριακών μαθημάτων, ζ) συνδυασμός δύο ή και περισσότερων από τις παραπάνω μεθόδους. Ο καθορισμός του τρόπου και της διαδικασίας αξιολόγησης σε κάθε μάθημα αποτελεί αποκλειστικά ευθύνη του διδάσκοντα του μαθήματος.

Στην πράξη, η μέθοδος της γραπτής εξέτασης στο τέλος του εξαμήνου αποτελεί παραδοσιακά τον κυρίαρχο αξιολόγησης των φοιτητών στο Τμήμα. Από τα περιγράμματα των μαθημάτων προκύπτει ότι οι γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου εφαρμόζονται σε περίπου το 90% του συνόλου των μαθημάτων. Συμπληρωματικά εφαρμόζονται κι άλλοι τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών.

Ειδικότερα:

- α) η διενέργεια γραπτής εργασίας κατ'οίκον περιλαμβάνεται στα μισά μαθήματα περίπου,
- β) η διενέργεια εργασίας κατ'οίκον που παρουσιάζεται εντός της αίθουσας διδασκαλίας γίνεται στο ένα τέταρτο περίπου των μαθημάτων,
- γ) η αξιολόγηση μέσω της επίλυσης ασκήσεων και εξετάσεις στο εργαστήριο έχουν τα περισσότερα μαθήματα που περιλαμβάνουν ασκήσεις και εργαστηριακές συνεδρίες ως μέρος της διδασκαλίας,
- δ) άλλοι τρόποι αξιολόγησης προβλέπονται στο 5% των μαθημάτων περίπου.

Στις περισσότερες περιπτώσεις μαθημάτων οι εργασίες ή οι ασκήσεις έχουν προαιρετικό χαρακτήρα και ο βαθμός τους προστίθεται στο βαθμό των φοιτητών από τις γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. Το Τμήμα έχει αποφασίσει η γραπτή εργασία να προσμετράτε στον τελικό βαθμό αξιολόγησης της επίδοσης του φοιτητή μόνο εφόσον ο φοιτητής έχει πάρει τουλάχιστον 4 στην γραπτή εξέταση του μαθήματος.

Σε λίγα μόνο μαθήματα επιλογής (περίπου 5%) προβλέπεται απαλλακτική εργασία ή ο κύριος τρόπος εξέτασης να είναι η εργασία.

Παραδοσιακά το Τμήμα δεν εφαρμόζει ενδιάμεση εξέταση («πρόοδο») και προφορική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου – παρά μόνο στις περιπτώσεις φοιτητών που παρουσιάζουν βεβαιωμένα από τις αρμόδιες ιατρικές αρχές μαθησιακά προβλήματα. Δεν υπάρχει επίσημη απόφαση για αυτό, αλλά οι διδάσκοντες φαίνεται ότι κρίνουν ότι αυτές οι μορφές εξέτασης δεν εξυπηρετούν ιδιαίτερα τους μαθησιακούς στόχους.

Ωστόσο, έπειτα από την εμπειρία που απέκτησε το Τμήμα από τη διεξαγωγή εξετάσεων με εξ αποστάσεως μεθόδους στο πλαίσιο των έκτακτων μέτρων προφύλαξης λόγω του κορονοϊού (κυρίως εφαρμόστηκαν οι μέθοδοι της εξέτασης με κουίζ και άλλες συναφείς μορφές ερωτήσεων σε ηλεκτρονικό περιβάλλον, προφορικές εξετάσεις μέσω συστήματος τηλεδιάσκεψης και εξετάσεις με απαλλακτικές εργασίες) θεωρείται πιθανό να εμπλουτιστούν στο μέλλον οι μέθοδοι εξέτασης της επίδοσης των φοιτητών και να προστεθούν εναλλακτικοί και ευέλικτοι τρόποι αξιολόγησης της μαθησιακής επίδοσης των φοιτητών.

3.1.3.2 Πώς διασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών;

Η διαφάνεια της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών διασφαλίζεται με τους ακόλουθους τρόπους:

- α) Στα θέματα των εξετάσεων (ή στις περιγραφές και τις οδηγίες των εργασιών) αναγράφεται η βαθμολογική βαρύτητα κάθε θέματος. Επομένως, οι φοιτητές γνωρίζουν τον τρόπο που θα αξιολογηθούν οι απαντήσεις/ εργασίες τους και τον αναμενόμενο βαθμό που θα λάβουν.
- β) Τα αποτελέσματα των εξετάσεων καταχωρούνται στο πληροφοριακό σύστημα ηλεκτρονικής γραμματείας από τον διδάσκοντα. Αλλαγή των ήδη καταχωρημένων βαθμών μπορεί να γίνει από τη Γραμματεία, έπειτα από έγγραφο αίτημα του διδάσκοντα, που κοινοποιείται στη Συνέλευση.
- γ) Οι φοιτητές ενημερώνονται μέσω του συστήματος ηλεκτρονικής γραμματείας για το βαθμό που πέτυχαν. Κάθε φοιτητής μπορεί να δει τη δική του επίδοση μόνο, όχι των υπολοίπων. Αν και αυτή η πρακτική μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν συντελεί στη διαφάνεια της διαδικασίας, ωστόσο είναι επιβεβλημένη για την εξασφάλιση της ιδιωτικότητας των προσωπικών δεδομένων.
- δ) Μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων οι φοιτητές μπορούν να ζητήσουν από κάθε διδάσκοντα να δουν το γραπτό τους και να λάβουν διευκρινήσεις για τον τρόπο που βαθμολογήθηκαν οι απαντήσεις τους. Το δικαίωμα αυτό ισχύει για διάστημα έξι μηνών μετά τις εξετάσεις.
- ε) Σε περίπτωση που ο φοιτητής, μετά τη συζήτηση με τον διδάσκοντα και την παροχή διευκρινίσεων, διατηρεί επιφυλάξεις για την ορθότητα της αξιολόγησης του γραπτού του, έχει τη

δυνατότητα να ζητήσει αναβαθμολόγηση, η οποία διεξάγεται σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 14 του Ν. 3549/2007.

Η διαδικασία της αξιολόγησης της επίδοσης των φοιτητών θεωρείται ότι προάγει τη διαφάνεια και δεν έχουν εκφραστεί παράπονα από την πλευρά των φοιτητών. Ενδεικτικό είναι ότι κανείς φοιτητής δεν έχει ζητήσει αναβαθμολόγηση τα τελευταία 15 χρόνια, τουλάχιστον.

3.1.3.3 Υπάρχει διαδικασία αξιολόγησης της εξεταστικής διαδικασίας και ποια είναι αυτή;

Στο Τμήμα υπάρχει θεσμοθετημένη διαδικασία διενέργειας των εξετάσεων που περιγράφεται αναλυτικά στον Κανονισμό Λειτουργίας του Τμήματος. Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής:

- α) Η εξεταστική διαδικασία οργανώνεται, συντονίζεται και εκτελείται υπό την επίβλεψη του Προέδρου του Τμήματος, ο οποίος έχει και τη γενική ευθύνη για την ομαλή διεξαγωγή των εξετάσεων.
- β) Ορίζονται ιδιαίτεροι ρόλοι ευθύνης, όπως ο Επόπτης Εξετάσεων (μέλος Δ.Ε.Π.) και ο Βοηθός Επόπτη Εξετάσεων (μέλος Ε.Ε.Δ.Ι.Π.). Επίσης, ορίζονται Επιτηρητές σε κάθε εξεταζόμενο μάθημα, ανάλογα με τον αριθμό των φοιτητών που δήλωσαν το μάθημα.
- γ) Οι διαδικασίες των εξετάσεων περιγράφονται αναλυτικά στον κανονισμό Λειτουργίας του Τμήματος. Δίνονται σαφείς οδηγίες στον Επόπτη Εξετάσεων και τους Επιτηρητές για τη διεξαγωγή των εξετάσεων, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στον Κανονισμό Λειτουργίας του Τμήματος.
- δ) Τηρείται αρχείο θεμάτων για τις εξετάσεις σε κάθε μάθημα.

Η αξιολόγηση της εξεταστικής διαδικασίας γίνεται άτυπα, με τους ακόλουθους τρόπους:

- α) Αν προκύψουν προβλήματα κατά τη διεξαγωγή των εξετάσεων, επιλαμβάνονται διαδοχικά ο Επόπτης ή ο Πρόεδρος του Τμήματος για την άμεση επίλυσή τους και την απρόσκοπτη συνέχιση της εξεταστικής διαδικασίας.
- β) Τα προβλήματα που ενδεχομένως προκύψουν συζητούνται στη Συνέλευση του Τμήματος και λαμβάνονται αποφάσεις επίλυσης και βελτιωτικές πολιτικές.

Επισημαίνεται ότι σπάνια προκύπτουν προβλήματα για τη διεξαγωγή των εξετάσεων, καθώς και παράπονα φοιτητών, τα οποία σε όλες τις περιπτώσεις ήταν επουσιώδη.

3.1.3.4 Πόσο διαφανής είναι η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της πτυχιακής/ διπλωματικής εργασίας;

Στο Πρόγραμμα Σπουδών του ΔΙΠΑΕ η πτυχιακή εργασία είναι προαιρετική για τους φοιτητές, εκπονείται στο 8ο εξάμηνο σπουδών, έχει 5 ECTS και αντιστοιχεί σε ένα μάθημα επιλογής της κύριας κατεύθυνσης σπουδών. Η πτυχιακή εργασία εκπονείται από τον φοιτητή εφόσον αυτός έχει ολοκληρώσει το 6ο εξάμηνο σπουδών και έχει συγκεντρώσει τουλάχιστον 160 μονάδες ECTS. Έχει αναπτυχθεί Οδηγός Εκπόνησης Πτυχιακής Εργασίας, που θέτει τις προδιαγραφές και παρέχει οδηγίες στους φοιτητές για την εκπόνηση της πτυχιακής τους εργασίας.

Για τους φοιτητές που παρακολουθούν το Πρόγραμμα Σπουδών του Τ.Ε.Ι. η πτυχιακή εργασία αποτελεί υποχρεωτικό μάθημα και διεξάγεται με την επίβλεψη εκπαιδευτικού προσωπικού. Η πτυχιακή εργασία εκπονείται από τον φοιτητή εφόσον αυτός έχει ολοκληρώσει το 6ο εξάμηνο σπουδών και έχει συγκεντρώσει τουλάχιστον 160 μονάδες ECTS. Και για τους φοιτητές που παρακολουθούν το πρόγραμμα σπουδών του Τ.Ε.Ι. υπάρχει αναλυτικός οδηγός εκπόνησης πτυχιακής εργασίας που διατίθεται στον ιστοχώρο του Τμήματος.

Η διαδικασία ανάθεσης πτυχιακής εργασίας έχει ως εξής: Ο φοιτητής που έχει επιλέξει τη θεματική περιοχή της πτυχιακής εργασίας έρχεται σε απευθείας επικοινωνία με το διδάσκοντα που θεραπεύει την εν λόγω θεματική περιοχή, ο οποίος αναλαμβάνει επιβλέπων καθηγητής, συζητούν και προσδιορίζουν από κοινού το θέμα και λαμβάνει κατευθυντήριες οδηγίες.

Η διαδικασία εξέτασης της πτυχιακής εργασίας περιγράφεται συνοπτικά ως εξής:

α) Ο φοιτητής που έχει ολοκληρώσει την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας, αφού έχει λάβει προηγουμένως τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντα καθηγητή, στέλνει ηλεκτρονικό αντίγραφο της τελικής πτυχιακής εργασίας σε ένα μέλος Ε.Ε.Δ.Ι.Π. που διενεργεί έλεγχο λογοκλοπής. Το Τμήμα χρησιμοποιεί το σύστημα Turnitin και το μέγιστο αποδεκτό όριο λογοκλοπής έχει τεθεί στο 25%.

β) Οι εξετάσεις πτυχιακών εργασιών διενεργούνται μία φορά κάθε μήνα. Το Τμήμα ανακοινώνει τις ημερομηνίες διεξαγωγής των εξετάσεων. Ο φοιτητής οφείλει κατ' ελάχιστον πέντε εργάσιμες ημέρες πριν από την ημερομηνία της εξέτασης να δηλώσει την πρόθεσή του στην Γραμματεία και να καταθέσει τα εκτυπωμένα αντίγραφα, καθώς και ηλεκτρονικό αντίγραφο στην Βιβλιοθήκη για το Αποθετήριο Πτυχιακών Εργασιών.

γ) Ο Πρόεδρος του Τμήματος συντάσσει τριμελείς εξεταστικές επιτροπές για τις πτυχιακές εργασίες που θα παρουσιαστούν. Σε κάθε εξεταστική επιτροπή συμμετέχει ο επιβλέπων καθηγητής της πτυχιακής που παρουσιάζεται και δύο ακόμη διδάσκοντες με συναφές γνωστικό αντικείμενο. Κάθε μέλος της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής λαμβάνει ένα αντίγραφο από τις πτυχιακές εργασίες που πρόκειται να εξεταστούν. Συνήθως η ίδια τριμελής εξετάζει περισσότερες από μία πτυχιακές εργασίες. Συντάσσεται το πρόγραμμα εξετάσεων (μέρα, ώρα, τόπος) και ανακοινώνεται.

δ) Οι πτυχιακές εξετάζονται σε δημόσιο χώρο και είναι δυνατή η παρακολούθηση της διαδικασίας από το σύνολο της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος, καθώς και από εξωτερικό κοινό. Η εξέταση/ παρουσίαση κάθε πτυχιακής διαρκεί 15-20 λεπτά και ακολουθούν ερωτήσεις από τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής και, ενδεχομένως, ερωτήσεις και διάλογος με το παρευρισκόμενο κοινό.

ε) Μετά την εξέταση της πτυχιακής εργασίας συντάσσεται πρακτικό από τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής, στο οποίο κάθε μέλος θέτει ξεχωριστά το βαθμό επίδοσης του φοιτητή. Ο τελικός βαθμός είναι ο απλός μέσος όρος της βαθμολογίας των μελών της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής.

3.1.3.5 Υπάρχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας για την πτυχιακή/ διπλωματική εργασία;

Ο οδηγός εκπόνησης πτυχιακής εργασίας περιλαμβάνει οδηγίες και προδιαγραφές ποιότητας που πρέπει να τηρούνται για τη συγγραφή της. Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής:

- Περιγράφεται ο σκοπός της διενέργειας πτυχιακής εργασίας.
- Παρέχεται συγκεκριμένο πρότυπο για την εμφάνιση και τη δομή της πτυχιακής εργασίας.
- Παρέχονται οδηγίες για το περιεχόμενο κάθε τυπικής ενότητας πτυχιακής εργασίας (για παράδειγμα, τι γράφουμε στην Εισαγωγή, κλπ).
- Παρέχονται οδηγίες για τον τρόπο που γράφουμε τις αναφορές και τη βιβλιογραφία.
- Προσδιορίζεται ενδεικτικό μέγεθος της πτυχιακής εργασίας.
- Περιγράφεται η διαδικασία εξέτασης της πτυχιακής εργασίας και δίνονται γενικές οδηγίες για την παρουσίαση.

Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη ενότητα:

- Ο επιβλέπων καθηγητής αποφασίζει ότι η πτυχιακή εργασία εκπληρώνει τους στόχους της, ανταποκρίνεται στα ποιοτικά κριτήρια του Τμήματος και εγκρίνει την παρουσίασή της.
- Αντίγραφο κάθε πτυχιακής εργασίας κατατίθεται στο ηλεκτρονικό αποθετήριο που διατηρεί η Βιβλιοθήκη.
- Κάθε πτυχιακή εργασία υποβάλλεται πριν την εξέτασή της σε έλεγχο λογοκλοπής. Το Τμήμα χρησιμοποιεί το σύστημα Turnitin και το μέγιστο αποδεκτό όριο λογοκλοπής έχει τεθεί στο 25%.

3.1.4 Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών;

3.1.4.1 Υπάρχει συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό; Σε ποιο ποσοστό;

Υπάρχει συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό στην εκπαιδευτική διαδικασία του Τμήματος μέσω του προγράμματος κινητικότητας ακαδημαϊκού προσωπικού Erasmus+. Έχουν γίνει συνολικά τέσσερις επισκέψεις από το 2016-2017 κι έπειτα, ενώ τα τελευταία δύο έτη (2019-2020 και 2020-2021) δεν έγιναν επισκέψεις, μεταξύ άλλων και λόγω του κορονοϊού.

Οι επισκέψεις αυτές συνήθως διαρκούν πέντε ημέρες και οι φιλοξενοούμενοι καθηγητές προσφέρουν εκπαιδευτικές υπηρεσίες διάρκειας πέντε ωρών, τουλάχιστον. Επομένως, συνήθως δίνουν δύο διαλέξεις, κατά προτίμηση σε διαφορετικά μαθήματα.

Αντίστοιχα, μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματός μας συμμετείχαν στο πρόγραμμα κινητικότητας ακαδημαϊκού προσωπικού Erasmus+ και δίδαξαν σε συνεργαζόμενα πανεπιστήμια του εξωτερικού. Έχουν γίνει συνολικά πέντε επισκέψεις από το 2016-2017 κι έπειτα, ενώ τα τελευταία δύο έτη (2019-2020 και 2020-2021) δεν έγιναν επισκέψεις, μεταξύ άλλων και λόγω του κορονοϊού.

3.1.4.2 Υπάρχει συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών (απόλυτος αριθμός και ποσοστό);

Αλλοδαποί φοιτητές συμμετέχουν στις εκπαιδευτικές διαδικασίες του Τμήματος με το πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών Erasmus+. Την τελευταία πενταετία συμμετείχαν 48 φοιτητές από συνεργαζόμενα ιδρύματα του εξωτερικού, ενώ ακόμη και τις χρονιές του κορονοϊού το Τμήμα φιλοξένησε εισερχόμενους φοιτητές Erasmus, 11 το 2019-2020 και 3 το 2020-2021.

Γενικά παρατηρείται μία σταθερά ανοδική τάση στην προσέλκυση αλλοδαπών φοιτητών. Οι επιδόσεις αυτές του Τμήματος κρίνονται ικανοποιητικές, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι Σέρρες δεν είναι ένας γνωστός προορισμός στο εξωτερικό, και είναι το αποτέλεσμα των μακροχρόνιων και συστηματικών προσπαθειών του Τμήματος και του Ιδρύματος να προσελκύσει ξένους φοιτητές και να τους προσφέρει υψηλής ποιότητας εκπαιδευτικές και λοιπές υπηρεσίες (διαμονής, ψυχαγωγίας, κλπ.). Ο αυξητικός αριθμός εισερχόμενων φοιτητών αποτελεί ένδειξη της σχετικής ικανοποίησής τους από τις παρεχόμενες υπηρεσίες. Επισημαίνεται ότι στους φοιτητές από το εξωτερικό διδάσκονται μαθήματα στην αγγλική γλώσσα, σύμφωνα με τις προδιαγραφές του προγράμματος σπουδών του Τμήματος.

Φοιτητές του Τμήματός μας συμμετείχαν αντίστοιχα στο πρόγραμμα φοιτητικής κινητικότητας Erasmus+, αλλά η συμμετοχή αυτή είναι πολύ μικρή. Συνολικά 15 φοιτητές διενήργησαν ένα ή δυο εξάμηνα σπουδών σε συνεργαζόμενα ιδρύματα του εξωτερικού κατά την τελευταία πενταετία, ενώ μόνο ένας φοιτητής συμμετείχε κατά το 2020-2021. Στις επιδόσεις του Τμήματος συντελούν διάφοροι παράγοντες, όπως οικονομικοί παράγοντες (οι υποτροφίες του ΙΚΥ δεν επαρκούν να καλύψουν τα βασικά έξοδα μετακίνησης και διαβίωσης των φοιτητών, ιδίως σε πιο ακριβές πόλεις ή χώρες), η νοοτροπία των φοιτητών του Τμήματος (περιμένουν να φτάσουν σε μεγαλύτερο εξάμηνο σπουδών, και όταν αυτό συμβεί δίνουν προτεραιότητα στο να μην καθυστερήσουν άλλο τις σπουδές τους, έχουν φόβο μήπως δεν μπορέσουν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις φοίτησης σε ξένη γλώσσα, έχουν φόβο μήπως αποτύχουν στις εξετάσεις και τους ζητηθεί να επιστρέψουν πίσω τη χρηματοδότηση που έλαβαν, κ.λπ.), η προτίμηση των φοιτητών του Τμήματος να κάνουν πρακτική άσκηση στην Ευρώπη, παρά σπουδές, μέσω του προγράμματος Erasmus+, και οι οργανωτικές/ διοικητικές ανεπάρκειες του της Πανεπιστημιούπολης Σερρών σε σχέση με τη στελέχωση του Γραφείου Διεθνών Σχέσεων. Επίσης, ειδικά για τα τελευταία δύο έτη θα πρέπει να προστεθούν ως λόγοι ότι οι πολλοί φοιτητές του Τ.Ε.Ι. θέτουν ως προτεραιότητα να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους για να συνεχίσουν και να αποκτήσουν το πτυχίο του ΔΙ.ΠΑ.Ε. και οι περιορισμοί λόγω του κορονοϊού.

Το Τμήμα θα εντείνει τις προσπάθειες προσέλκυσης αλλοδαπών φοιτητών και ενθάρρυνσης Ελλήνων φοιτητών να συμμετάσχουν σε προγράμματα φοιτητικών ανταλλαγών με σκοπό να βελτιώσει περισσότερο τις επιδόσεις του σε αυτόν τον τομέα.

3.1.4.3 Πόσα και ποια μαθήματα διδάσκονται (και) σε ξένη γλώσσα;

Μαθήματα που διδάσκονται σε ξένη γλώσσα και προσφέρονται στους φοιτητές Erasmus είναι τα ακόλουθα:

- Business Information Systems (Autumn)
- Databases (Spring)
- Human Resource Management (Spring)
- Organisational Behaviour (Autumn)
- Digital Marketing (Spring/ Autumn)
- Consumer Behaviour (Spring/ Autumn)
- Innovation & Technology Management (Spring)
- E-commerce (Spring)
- Service Design (Spring)
- Business Modelling (Autumn)
- Corporate Social Responsibility & Ethics (Autumn)
- European Union Policies (Spring/ Autumn)
- Business Planning & Entrepreneurship (Spring/ Autumn)
- Business Strategy (Spring/ Autumn)
- Research Project (Spring/ Autumn)
- Undergraduate thesis (Spring/ Autumn)

Τα μαθήματα αυτά μπορούν να τα παρακολουθήσουν και Έλληνες φοιτητές, με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις με τους φοιτητές Erasmus (δηλαδή παρακολούθηση, μελέτη και εξετάσεις στα αγγλικά). Μικρός αριθμός Ελλήνων φοιτητών έχει αξιοποιήσει αυτή τη δυνατότητα, γιατί θεωρούν ότι η φοίτηση στην αγγλική γλώσσα είναι δυσκολότερη.

Σημειώνεται επίσης ότι μερικά μέλη Δ.Ε.Π. έχουν εκφράσει την πρόθεση να διδάξουν ορισμένα μαθήματα εξειδίκευσης (επιλογής) του Προγράμματος Σπουδών αποκλειστικά στην αγγλική γλώσσα – και για τους Έλληνες φοιτητές.

3.1.4.4 Σε πόσα (και ποιιά) προγράμματα διεθνούς εκπαιδευτικής συνεργασίας (π.χ. ERASMUS, LEONARDO, TEMPUS, ALPHA) σε επίπεδο προπτυχιακών σπουδών συμμετέχει το Τμήμα;

Το Τμήμα έχει συμμετάσχει στο πρόγραμμα ERASMUS, στο έργο LMPT: Licence, Master professionnels en formation ouverte et à distance pour le développement du tourisme durable en Chine, au Vietnam et au Kirghizstan - ERASMUS+ LMPT n°573897-EPP-1-2016-BG-EPPKA2-CBHE-JP που είχε τριετή διάρκεια (2016-2019). Το έργο αποσκοπούσε στη μεταφορά τεχνογνωσίας στους εταίρους του έργου από το Βιετνάμ, το Κιργιστάν και την Κίνα και την ανάπτυξη κοινών ή διπλών προγραμμάτων σπουδών στο πεδίο του βιώσιμου τουρισμού. Ο ρόλος του Τμήματος ήταν να υποστηρίξει και να καθοδηγήσει τα Πανεπιστήμια του Ανόλι και του Χαούε από το Βιετνάμ να αναπτύξουν προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών στον τουρισμό.

Το Τμήμα έχει συμμετάσχει και στην υποβολή κι άλλων προτάσεων στο πρόγραμμα ERASMUS κατά την τελευταία πενταετία (και παλαιότερα, ιδίως στο πρόγραμμα TEMPUS), χωρίς ωστόσο να λάβει έγκριση. Ειδικότερα, κατά την τελευταία πενταετία συμμετείχε στην πρόταση με τίτλο “Technology Entrepreneurship Academic Management Model (TEAM)” που υποβλήθηκε στο Erasmus+/Strategic Partnership, με συντονιστή εταίρο το Mondragon University/ Ισπανία.

3.1.4.5 Υπάρχουν συμφωνίες διμερούς συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού;

Το Τμήμα έχει συνεργασία με τα ακόλουθα εκπαιδευτικά ιδρύματα του εξωτερικού:

- South-Eastern Finland University of Applied Sciences (Xamk) (Φιλανδία),
- Politécnico do Porto (Πορτογαλία),
- Instituto Politécnico do Cávado e do Ave (Πορτογαλία),
- ISG-Instituto Superior De Gestao (Πορτογαλία),
- Technical University of Lodz (Πολωνία),

- University of Bielsko-Biala (Πολωνία),
- University of Economics in Katowice (Πολωνία),
- Universita Deglj Studi della Calabria (Ιταλία),
- Universita Degli studi de Bologna (Ιταλία),
- Universita Degli studi di Bari (Ιταλία),
- Jade University of Applied Sciences (Wilhelmshaven, Γερμανία),
- Wismar University of Applied Sciences (Γερμανία),
- Zittau Görlitz University of Applied Sciences (Γερμανία),
- Mittelhessen University of Applied Sciences (Giessen, Γερμανία)
- Mannheim University of Applied Sciences (Γερμανία)
- IUT/ Universite de Marne la Valle (Γαλλία),
- Mondragon University (Ισπανία),
- International Business Academy (Δανία),
- VIVES University of Applied Sciences (Βέλγιο),
- University of Plovdiv (Βουλγαρία),
- American University of Bulgaria (Βουλγαρία),
- South-West University "Neofit Rilski" (Βουλγαρία),
- University of Agribusiness and Rural Development (Βουλγαρία),
- Liepaja University (Λετονία),
- Ventspils University College (Λετονία),
- Vilnius Gediminas Technical University (Vilnius, Λιθουανία),
- University of Utena (Λιθουανία),
- Mucolas Romeris University (Vilnius, Λιθουανία),
- TTK University of Applied Sciences (Tallin, Εσθονία).
- University "Ștefan Cel Mare" SUCEAVA (Ρουμανία).
- Mittelhessen University of Applied Sciences (Giessen, Γερμανία)
- Mannheim University of Applied Sciences (Γερμανία)

3.1.4.6 Υπάρχουν διεθνείς διακρίσεις του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών;

Δεν υπάρχουν διεθνείς διακρίσεις του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών.

3.1.4.7 Εφαρμόζεται το σύστημα μεταφοράς διδακτικών μονάδων (ECTS);

Το Τμήμα εφαρμόζει το σύστημα μεταφοράς πιστωτικών μονάδων (ECTS), σύμφωνα με ό,τι ορίζεται στην κείμενη νομοθεσία και τις οδηγίες εφαρμογής από την Διεύθυνση Εκπαίδευσης της Ε.Ε. Ο αριθμός των ECTS για κάθε μάθημα αναφέρεται στο περίγραμμα κάθε μαθήματος. Κάθε ακαδημαϊκό εξάμηνο περιλαμβάνει 30 ECTS και για τη λήψη πτυχίου απαιτούνται 240 ECTS. Τα περιγράμματα των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών βασίζονται στο Πρότυπο Περιγράμμα Μαθήματος της ΕΘ.Α.Ε.Ε. και περιγράφουν αναλυτικά τους στόχους, τα αποτελέσματα, τις εκπαιδευτικές ενότητες, τις εκπαιδευτικές διαδικασίες, τη χρήση ΤΠΕ στην εκπαίδευση, τους τρόπους αξιολόγησης και το φόρτο εργασίας κάθε εκπαιδευτικής δραστηριότητας. Τα μαθησιακά αποτελέσματα υιοθετούν τις αρχές και εφαρμόζουν τις προδιαγραφές του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.

Το Τμήμα εφαρμόζει τις διατάξεις για το Συμπλήρωμα Διπλώματος (Diploma Supplement) και απονέμει Συμπλήρωμα Διπλώματος σε όλους τους πτυχιούχους του.

Οι φοιτητές που διενεργούν σπουδές στο εξωτερικό μέσω του προγράμματος Erasmus+ τυχάνουν αναγνώρισης των μαθημάτων που παρακολουθούν επιτυχώς στο ίδρυμα/ Τμήμα υποδοχής τους. Η διαδικασία που εφαρμόζεται περιγράφεται στον οδηγό εφαρμογής του προγράμματος Erasmus+ και βασίζεται στην Συμφωνία Μάθησης (Learning Agreement) που υπογράφουν ο φοιτητής με το Τμήμα Ο.Δ.Ε. και το αντίστοιχο συνεργαζόμενο Τμήμα (Τμήμα υποδοχής) πριν την αναχώρηση του φοιτητή και την έναρξη της περιόδου φοίτησης στο εξωτερικό. Η Συμφωνία

Μάθησης συντάσσεται σε συνεργασία του φοιτητή με τον Συντονιστή Erasmus+ του Τμήματος, ο οποίος διαπιστώνει τη συνάφεια των μαθημάτων ως προς το περιεχόμενο και τους μαθησιακούς τους στόχους και εγκρίνει/ εισηγείται την αναγνώριση των μαθημάτων. Σε περίπτωση που διαπιστώσει απόκλιση στους μαθησιακούς στόχους ή τις μονάδες ECTS μεταξύ των μαθημάτων του οικείου προγράμματος σπουδών και του προγράμματος σπουδών του Τμήματος υποδοχής, τότε μπορεί να εισηγηθεί την διενέργεια πρόσθετης εργασίας, ώστε να επέλθει πλήρης αντιστοιχία.

3.1.4.8 Υπάρχουν και διανέμονται ενημερωτικά έντυπα εφαρμογής του συστήματος ECTS;

Το Τμήμα διαθέτει Οδηγό Εφαρμογής του Συστήματος ECTS για φοιτητές, τον οποίο έχει αναρτήσει στο διαδικτυακό του χώρο.

Επίσης, στην ιστοσελίδα για τους εξερχόμενους φοιτητές Erasmus έχει αναρτηθεί ο οδηγός για φοιτητές Erasmus που έχει αναπτύξει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

3.1.5 Πώς κρίνετε την πρακτική άσκηση των φοιτητών;

3.1.5.1 Υπάρχει ο δεσμός της πρακτικής άσκησης των φοιτητών; Είναι υποχρεωτική η πρακτική άσκηση για όλους τους φοιτητές;

Η πρακτική άσκηση αποτελεί ένα σημαντικό μέρος της εκπαίδευσης που παρέχει το Τμήμα, καθώς είναι ένας τρόπος σύνδεσης της θεωρίας με την πράξη που συμβάλλει ενεργά τόσο στην καλύτερη αξιοποίηση των γνώσεων και των δεξιοτήτων που απέκτησαν οι φοιτητές κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, όσο και στην ευκολότερη και επωφελέστερη ένταξη των αποφοίτων στην αγορά εργασίας. Η πρακτική άσκηση μπορεί να διεξάγεται σε φορείς του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας και οργανισμούς τους Δημοσίου. Κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης ο φοιτητής ασκείται σε αντικείμενα και δραστηριότητες που σχετίζονται με τις σπουδές στην οργάνωση και διοίκηση επιχειρήσεων. Ο διεπιστημονικός προσανατολισμός του Τμήματος επιτρέπει την συνάφεια με πολλά και διαφορετικά αντικείμενα απασχόλησης.

Η πρακτική άσκηση αποσκοπεί: α) στη σύνδεση των θεωρητικών σπουδών με την εφαρμογή στο χώρο εργασίας για την επίλυση επιχειρηματικών προβλημάτων, κάτι που συμβάλλει στην καλύτερη αφομοίωση της επιστημονικής γνώσης, β) στην απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας που επιτρέπει την ενδυνάμωση του βιογραφικού και την ανάπτυξη ωριμότητας από την πλευρά των φοιτητών σχετικά με μελλοντικές επιλογές τους για σπουδές ή / και απασχόληση, και γ) στην ενημέρωση και εξοικείωση των φοιτητών με τις πραγματικές συνθήκες εργασίας. Επιπλέον, με την πρακτική άσκηση των φοιτητών επιτυγχάνεται η επικοινωνία μεταξύ των διδασκόντων και των στελεχών επιχειρήσεων, που επιδρά θετικά στη διασύνδεση της εκπαίδευσης και της έρευνας με την επιχειρηματική πρακτική.

Σημειώνεται επίσης ότι στο πρόγραμμα σπουδών του Τ.Ε.Ι., που «τρέχει» παράλληλα έως ότου το παρακολουθήσει το σύνολο των εισακτέων φοιτητών σε αυτό, το τελευταίο (8ο) τυπικό εξάμηνο περιλαμβάνει την υποχρεωτική πρακτική άσκηση διάρκειας 6 μηνών. Από την εμπειρία του Τμήματος ως προς την πρακτική άσκηση των φοιτητών του Π.Π.Σ. του Τ.Ε.Ι., η αποτίμησή της είναι ιδιαίτερα θετική, τόσο από τους φοιτητές, όσο από τους φορείς υποδοχής.

3.1.5.2 Αν η πρακτική άσκηση δεν είναι υποχρεωτική, ποιο ποσοστό των φοιτητών την επιλέγει; Πώς κινητοποιείται το ενδιαφέρον των φοιτητών;

Δεν υπάρχουν στοιχεία, καθώς μόλις έχει ολοκληρωθεί το 2ο έτος του προγράμματος σπουδών του Δι.ΠΑ.Ε. και οι φοιτητές θα έχουν αυτή τη δυνατότητα από το καλοκαίρι του 3ου έτους σπουδών.

Το ενδιαφέρον των φοιτητών θα αναπτυχθεί με τη διοργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων σε επίπεδο Τμήματος για την προβολή της δυνατότητας διεξαγωγής πρακτικής άσκησης και των ωφελειών που έχουν να αποκομίσουν οι φοιτητές και με την προσωπική επικοινωνία των ενδιαφερόμενων φοιτητών με τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, ιδίως με τα μέλη της Επιτροπής Πρακτικής Άσκησης και τον προσωπικό τους Σύμβουλο Σπουδών.

Αντίστοιχες εκδηλώσεις διοργανώνει σήμερα (με αποδέκτες τους φοιτητές του Τ.Ε.Ι.) το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης του Ιδρύματος, το οποίο αναμένεται να συνεχίσει να λειτουργεί με τον ίδιο ή ανάλογο τρόπο, ώστε να υποστηρίζει και τις ανάγκες της πρακτικής άσκησης για τα προγράμματα σπουδών του ΔΙ.ΠΑ.Ε..

3.1.5.3 Πώς καλλιεργείται το ενδιαφέρον των φοιτητών σε περίπτωση που η πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική;

Οι φοιτητές του Τ.Ε.Ι. δείχνουν μεγάλο ενδιαφέρον και συνήθως επικεντρώνονται στις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορούν να κάνουν πρακτική άσκηση, τις υποχρεώσεις που έχουν και τις επιχειρήσεις στις οποίες μπορούν να απασχοληθούν. Ο Υπεύθυνος Πρακτικής Άσκησης δέχεται όλους τους φοιτητές στο γραφείο του σε ωράριο το οποίο είναι αναρτημένο (2 ώρες την εβδομάδα). Σκοπός των συναντήσεων είναι η καθοδήγηση των φοιτητών στις καταλληλότερες για την προσωπικότητα και τις δεξιότητές τους θέσεις πρακτικής άσκησης.

3.1.5.4 Πώς έχει οργανωθεί η πρακτική άσκηση των φοιτητών του Τμήματος; Ποια είναι η διάρκειά της; Υπάρχει σχετικός εσωτερικός κανονισμός;

Σύμφωνα με τον Κανονισμό Σπουδών του Τμήματος η πρακτική άσκηση έχει διάρκεια δύο μήνες και μπορεί να διενεργείται κατά τη διάρκεια των θερινών διακοπών μεταξύ του τρίτου και τέταρτου έτους σπουδών, ή μετά το τέταρτο έτος σπουδών, αλλά πριν τη λήψη πτυχίου (το Τμήμα σκέφτεται να δώσει δικαίωμα στους φοιτητές να επεκτείνουν την πρακτική άσκηση για 3 μήνες, εφόσον το επιθυμούν). Οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να την επιλέξουν ως “μάθημα επιλογής”, που φέρει 5 ECTS και αντιστοιχεί τυπικά σε ένα μάθημα επιλογής της δευτερεύουσας κατεύθυνσης. Η πρακτική άσκηση θα τεθεί σε εφαρμογή για πρώτη φορά για τους φοιτητές του Π.Π.Σ. του ΔΙ.ΠΑ.Ε. από το καλοκαίρι του 2022, καθώς μπορεί να διενεργείται κατά τη διάρκεια των θερινών διακοπών μεταξύ του 3ου και 4ου έτους σπουδών, ή μετά το 4ο έτος σπουδών, αλλά πριν τη λήψη πτυχίου.

Κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης, ο Υπεύθυνος Πρακτικής Άσκησης (μέλος Δ.Ε.Π. που ορίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος) επικοινωνεί με τους φορείς υποδοχής για την εποπτεία των φοιτητών και για την πιθανή επίλυση προβλημάτων που δυνητικά μπορεί να προκύψουν. Μετά το πέρας της πρακτικής άσκησης, οι συμμετέχοντες φοιτητές και οι φορείς υποδοχής συμπληρώνουν ερωτηματολόγια αξιολόγησης, τα οποία επεξεργάζεται ο Υπεύθυνος Πρακτικής Άσκησης και συντάσσει ετήσια αναφορά, που υποβάλλει στη Συνέλευση του Τμήματος μέσω του Προέδρου. Το Τμήμα έχει συντάξει Κανονισμό Πρακτικής Άσκησης στον οποίο περιγράφονται οι στόχοι, οι προϋποθέσεις, οι διαδικασίες, οι υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων μερών και λειτουργικά και διαδικαστικά ζητήματα.

Ως προς το πρόγραμμα σπουδών του Τ.Ε.Ι., στο τελευταίο τυπικό εξάμηνο σπουδών εκπονείται υποχρεωτικά πρακτική άσκηση διάρκειας 6 μηνών, η οποία αρχίζει μόνο εφόσον ο φοιτητής έχει συγκεντρώσει 180 Διδακτικές Μονάδες. Η πρακτική άσκηση των φοιτητών πραγματοποιείται σε φορείς του ιδιωτικού και του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Μέσω του Γραφείου Πρακτικής Άσκησης ενημερώνονται οι φοιτητές για τις διαθέσιμες θέσεις πρακτικής άσκησης. Αναλυτικές οδηγίες σχετικά με την διάρκεια και τον εσωτερικό κανονισμό είναι διαθέσιμες στο διαδικτυακό τόπο του Τμήματος (<http://ba.ihu.gr/>).

3.1.5.5 Ποιες είναι οι κυριότερες δυσκολίες που αντιμετωπίζει το Τμήμα στην οργάνωση της πρακτικής άσκησης των φοιτητών;

Η ενότητα αυτή αφορά τις δυσκολίες και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει το Τμήμα ως προς την πρακτική άσκηση των φοιτητών του Τ.Ε.Ι., καθώς η αντίστοιχη δυνατότητα για τους φοιτητές του ΔΙ.ΠΑ.Ε. θα ενεργοποιηθεί από το τέλος του τρίτου έτους του προγράμματος σπουδών. Οι δυσκολίες αυτές αναφέρονται κυρίως στα εξής:

- Η έγκαιρη ενημέρωση και προετοιμασία των φοιτητών για την ολοκλήρωση των γραφειοκρατικών διαδικασιών που προηγούνται της έναρξης της πρακτικής άσκησης.

- Η συγκέντρωση θέσεων πρακτικής άσκησης των φοιτητών από τους φορείς της οικονομίας.
- Η κατάλληλη αντιστοίχιση θέσεων πρακτικής άσκησης με τα ενδιαφέροντα και τις δεξιότητες των φοιτητών.
- Η παρακολούθηση της πρακτικής άσκησης των φοιτητών, ώστε αυτή να είναι ουσιαστική και ωφέλιμη και να μην κατατάξει αγγαρεία για τους φοιτητές.

Αναφορικά με τη πρακτική άσκηση για φοιτητές του Δι.ΠΑ.Ε., το Τμήμα εκτιμά ότι θα υπάρχουν πρόσθετα ζητήματα, καθώς η πρακτική άσκηση στα Πανεπιστήμια δεν είναι επαρκώς θεσμοθετημένη και υπάρχουν και ζητήματα χρηματοδότησης.

3.1.5.6 Σε ποιες ικανότητες εφαρμογής γνώσεων στοχεύει η πρακτική άσκηση; Πόσο ικανοποιητικά κρίνετε τα αποτελέσματα; Πόσο επιτυχής είναι η εξοικείωση των ασκουμένων με το περιβάλλον του φορέα εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης;

Σκοπός της πρακτικής άσκησης είναι η εμπέδωση και πρακτική εφαρμογή των γνώσεων που έχουν αποκτηθεί μέσα από το πρόγραμμα σπουδών, η δυνατότητα ανάπτυξης πρωτοβουλιών και ικανοτήτων επίλυσης προβλημάτων, η ανάπτυξη ικανοτήτων συνεργασίας και η λειτουργία σε ομάδες εργασίας. Η πρακτική άσκηση διευκολύνει τους φοιτητές να εφαρμόσουν στην πράξη τις γνώσεις τους σε πραγματικό εργασιακό περιβάλλον, να αναπτύξουν δεξιότητες και να αποκτήσουν τις πρώτες τους επαγγελματικές εμπειρίες. Οι υπεύθυνοι της Πρακτικής Άσκησης καλούνται να «μάθουν» τους φοιτητές να αναζητούν τη θέση πρακτικής τους άσκησης που τους ταιριάζει με βάση τα παραπάνω κριτήρια.

Τα αποτελέσματα της διεξαγωγή της πρακτικής άσκησης από τους φοιτητές του Τμήματος κρίνονται σε γενικές γραμμές ικανοποιητικά. Ασφαλώς υπάρχουν περιπτώσεις που οι φοιτητές είναι πολύ ικανοποιημένοι την εμπειρία και τις γνώσεις που αποκόμισαν, όπως και περιπτώσεις που η συνολική εμπειρία κρίθηκε ανεπαρκής και κατώτερη των προσδοκιών τους.

3.1.5.7 Συνδέεται το αντικείμενο απασχόλησης κατά την πρακτική άσκηση με την εκπόνηση πτυχιακής / διπλωματικής εργασίας;

Δεν υπάρχει αυτή η απαίτηση, υποχρεωτικά, ωστόσο το Τμήμα ενθαρρύνει να επιδιώκεται η σύνδεση μεταξύ πρακτικής άσκησης και πτυχιακής, όταν αυτό είναι εφικτό. Επίσης, το Τμήμα αναγνωρίζει τη σημασία της διασύνδεσης μεταξύ πρακτικής άσκησης και πτυχιακής και σκοπεύει να αναλάβει σύντομα πρωτοβουλία συνεργασίας με το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Σερρών προς αυτήν την κατεύθυνση.

3.1.5.8 Δημιουργούνται με την πρακτική άσκηση ευκαιρίες για μελλοντική απασχόληση των πτυχιούχων;

Ναι, υπάρχουν ορισμένες περιπτώσεις φοιτητών που με την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης και τη λήψη του πτυχίου τους προσλήφθηκαν από τις επιχειρήσεις. Δεν διατηρούνται στοιχεία για αυτές τις περιπτώσεις, ωστόσο εκτιμούμε ότι αυτό συμβαίνει στο 5%-10% περίπου των φοιτητών που κάνουν πρακτική άσκηση (σημειώνεται ότι τα στοιχεία αφορούν τους φοιτητές του ΤΕΙ, για τους οποίους η πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική και επομένως διενεργείται από το σύνολο των φοιτητών).

3.1.5.9 Έχει αναπτυχθεί δίκτυο διασύνδεσης του Τμήματος με κοινωνικούς, πολιτιστικούς ή παραγωγικούς φορείς με σκοπό την πρακτική άσκηση των φοιτητών;

Η δημιουργία και διατήρηση σχέσεων με παραγωγικούς, κοινωνικούς και άλλους φορείς είναι η κατεξοχήν αποστολή του Γραφείου Πρακτικής Άσκησης, που λειτουργεί σε επίπεδο Ιδρύματος. Σε επίπεδο Τμήματος, ο Υπεύθυνος Πρακτικής Άσκησης ιδίως διατηρεί σχέσεις και διενεργεί δράσεις ενημέρωσης των μελών του Εμπορικού & Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Σερρών σε εξαμηνιαία ή σε ετήσια βάση. Επίσης, όπως αναφέρθηκε στην ενότητα 3.1.5.7, το Τμήμα προτίθεται να αναλάβει πρωτοβουλία για τη διασύνδεση της πρακτικής άσκησης και της πτυχιακής σε συνεργασία με το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Σερρών.

3.1.5.10 Ποιες πρωτοβουλίες αναλαμβάνει το Τμήμα προκειμένου να δημιουργηθούν θέσεις απασχόλησης φοιτητών (σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο);

Οι πρωτοβουλίες αυτές αναλαμβάνονται πρωταρχικά από το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης, που λειτουργεί σε επίπεδο Ιδρύματος. Σε συνεργασία με τα Τμήματα αναπτύσσει μητρώο επιχειρήσεων που ικανοποιούν το περίγραμμα Πρακτικής Άσκησης. Στο Γραφείο Πρακτικής Άσκησης γίνεται η συγκέντρωση και καταχώρηση όλων των στοιχείων που αφορούν στην εκδήλωση ενδιαφέροντος των παραγωγικών φορέων και οργανισμών για την απασχόληση σπουδαστών. Η τήρηση μητρώου και αρχείου είναι απαραίτητη και οι βάσεις δεδομένων ενημερώνονται καθημερινά από το προσωπικό του Γραφείου Πρακτικής Άσκησης.

Σε επίπεδο Τμήματος, ο Υπεύθυνος Πρακτικής Άσκησης αναπτύσσει παράλληλα παρόμοιες πρωτοβουλίες, κυρίως σε συνεργασία με το Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο Σερρών και το Κέντρο Επιχείρησης & Καινοτομίας (BIC) Σερρών, το οποίο είναι μέλος του ευρωπαϊκού δικτύου BIC.

3.1.5.11 Υπάρχει στενή συνεργασία και επαφή μεταξύ των εκπαιδευτικών / εποπτών του Τμήματος και των εκπροσώπων του φορέα εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης;

Οι εκπαιδευτικοί/ επόπτες του Τμήματος συνεργάζονται στενά με τον φορέα εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης με σκοπό τον την παρακολούθηση της διενέργειας της πρακτικής άσκησης των φοιτητών και τη διασφάλιση ότι αυτή προάγει τους εκπαιδευτικούς στόχους που επιδιώκονται. Η συνεργασία αυτή μπορεί να βασίζεται σε τηλεφωνική επικοινωνία σε τακτά χρονικά διαστήματα (συνήθως στην αρχή, το μέσο και το τέλος της περιόδου της πρακτικής άσκησης) ή να γίνεται επιτόπια επίσκεψη στις εγκαταστάσεις του φορέα εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης.

3.1.5.12 Υπάρχουν συγκεκριμένες προϋποθέσεις και απαιτήσεις για τη συνεργασία του Τμήματος με τους φορείς εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης; Ποιες;

Το αντικείμενο απασχόλησης των ασκούμενων φοιτητών θα πρέπει να είναι σχετικό με τα μαθήματα που προγράμματος σπουδών και εν γένει με τα γνωστικά πεδία που συγκροτούν το επιστημονικό πεδίο της Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων. Επίσης, η πρακτική άσκηση θα πρέπει να εξυπηρετεί τους στόχους που περιεγράφηκαν στην ενότητα 3.1.5.6.

3.1.5.13 Πώς παρακολουθούνται και υποστηρίζονται οι ασκούμενοι φοιτητές;

Η πρακτική άσκηση των φοιτητών του Τμήματος παρακολουθείται και ελέγχεται από τους υπευθύνους πρακτικής άσκησης. Για κάθε ασκούμενο φοιτητή υπάρχει ένας επόπτης πρακτικής άσκησης που είναι μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος.

Ο Επόπτης της Πρακτικής Άσκησης έχει ως βασικές αρμοδιότητες: α) να επισκέπτεται και να ελέγχει κατά διαστήματα τους χώρους υλοποίησης της Πρακτικής Άσκησης, το αντικείμενο εργασίας και την πρόοδο του ασκούμενου φοιτητή και τον καθοδηγεί για την καλύτερη διεξαγωγή της, και β) να συνεργάζεται με τον επόπτη του φορέα για την καλύτερη εκπαίδευση του φοιτητή. Επομένως, η παρακολούθηση και έλεγχος της επίδοσης του φοιτητή στη διάρκεια της πρακτικής του άσκησης γίνεται τόσο στο φορέα, από το αντίστοιχο μέλος του (Επόπτης Πρακτικής Άσκησης του Φορέα), που ορίζεται ως υπεύθυνος και καταγράφει την παρουσία και την επίδοση του φοιτητή, όσο και από το Τμήμα, μέσω του επόπτη της πρακτικής άσκησης, ο οποίος επίσης αξιολογεί το φοιτητή.

Στην ιστοσελίδα του Γραφείου Πρακτικής Άσκησης (<http://praktiki.teicm.gr>) υπάρχει πλούσιο πληροφοριακό υλικό και οδηγίο των φοιτητών για διάφορα ζητήματα που σχετίζονται με την εκπόνηση πρακτικής άσκησης.

3.2 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών⁴

Στο Τμήμα λειτουργούν τρία Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) που περιγράφονται αναλυτικά στη συνέχεια:

- το Π.Μ.Σ. στη Διοίκηση Επιχειρήσεων
- το Π.Μ.Σ. στη Διοίκηση Επιχειρήσεων Φιλοξενίας και τουρισμού και το
- το Π.Μ.Σ. στη Δημόσια Διοίκηση

3.2.1 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Διοίκηση Επιχειρήσεων

Από το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011 λειτουργεί στο Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων αυτοδύναμο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Διοίκηση Επιχειρήσεων», σύμφωνα με την υπ' αριθμό 81017/Ε5 υπουργικής απόφασης (ΦΕΚ 2012/17-09-2009) και τις διατάξεις του νόμου 3685/2008 περί θεσμικού πλαισίου για τις μεταπτυχιακές σπουδές. Αντικείμενο του Π.Μ.Σ. είναι η παραγωγή και η μετάδοση γνώσεων, τεχνογνωσίας, μεθοδολογιών, λειτουργικών εργαλείων και ερευνητικών αποτελεσμάτων στον επιστημονικό χώρο της διοίκησης επιχειρήσεων, με έμφαση στους τομείς των πληροφοριακών συστημάτων επιχειρήσεων, της κοστολόγησης και της ελεγκτικής. Σκοποί του Π.Μ.Σ. είναι:

- Η προαγωγή της γνώσης και η ανάπτυξη της έρευνας σε συναφείς επιστημονικές περιοχές της διοίκησης επιχειρήσεων, με έμφαση στους τομείς των πληροφοριακών συστημάτων επιχειρήσεων, της κοστολόγησης και της ελεγκτικής.
- Η παροχή των απαραίτητων υψηλού επιπέδου γνώσεων για την ανάπτυξη εξειδικευμένων επιστημόνων και διοικητικών στελεχών, ικανών να στελεχώσουν τις παραγωγικές και διοικητικές λειτουργίες επιχειρήσεων και οργανισμών στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα.
- Η προετοιμασία στελεχών με τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και αξίες, ώστε να συμβάλουν αποτελεσματικά στην ανάπτυξη των ελληνικών επιχειρήσεων και της ελληνικής οικονομίας γενικότερα, προκειμένου να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στις σύγχρονες προκλήσεις.
- Η προετοιμασία εξειδικευμένων στελεχών που γνωρίζουν τις σύγχρονες τάσεις στους τομείς της διοίκησης επιχειρήσεων και της τεχνολογίας και η καλλιέργεια αναλυτικών, ερμηνευτικών και συνθετικών ικανοτήτων, ώστε να είναι σε θέση να αναπτύξουν καινοτόμες προσεγγίσεις στην αξιοποίηση ευκαιριών και την επίλυση προβλημάτων.

3.2.1.1 Τίτλος του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Το Π.Μ.Σ. έχει τον τίτλο «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Διοίκηση Επιχειρήσεων» και απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ) σε τρεις κατευθύνσεις σχετικές με διακριτά γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων:

- ΜΔΕ στη *Διοίκηση Επιχειρήσεων (γενικό MBA)*.
- ΜΔΕ στη *Διοίκηση Επιχειρήσεων με κατεύθυνση στα Πληροφοριακά Συστήματα Επιχειρήσεων*.
- ΜΔΕ στη *Διοίκηση Επιχειρήσεων με κατεύθυνση στην Κοστολόγηση και Ελεγκτική*.

3.2.1.2 Τμήματα και Ιδρύματα που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.⁵

Το Π.Μ.Σ. οργανώνεται αυτοδύναμα στην Πανεπιστημιούπολη Σερρών από το Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων. Στην εκπαιδευτική διαδικασία συμμετέχουν ως διδάσκοντες του

⁴ Στην περίπτωση που στο Τμήμα λειτουργούν περισσότερα από ένα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών η ενότητα αυτή πρέπει να επαναληφθεί για καθένα από τα ΠΜΣ.

⁵ Συμπληρώνεται μόνο στην περίπτωση λειτουργίας Διατμηματικού ή Διδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Π.Μ.Σ. μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, άλλων Τμημάτων του ΔΙ.ΠΑ.Ε και άλλων Πανεπιστημίων.

3.2.1.3 Πώς κρίνετε τον βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας;

3.2.1.3.1 Υπάρχουν διαδικασίες ελέγχου της ανταπόκρισης αυτής; Πόσο αποτελεσματικές είναι;
Δεν υπάρχουν διαδικασίες ελέγχου της ανταπόκρισης του Π.Μ.Σ. στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας. Εντούτοις αξίζει να σημειωθούν τα εξής:

- Η φιλοσοφία του Π.Μ.Σ. είναι να εξασφαλίσει για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές σταθερά θεμέλια, γνώσεις, μεθόδους και βασικές αρχές που θα τους καταστήσουν ικανούς για συνεχή εκμάθηση και προσωπική βελτίωση. Η δημιουργία του Π.Μ.Σ. έγινε με γνώμονα αφενός τις στρατηγικές και τις δυνατότητες του Τμήματος και αφετέρου τις εκτιμώμενες ανάγκες των φοιτητών του Π.Μ.Σ., της κοινωνίας και της οικονομίας. Ο στόχος του Τμήματος είναι η ανάπτυξη ενός αυτόνομου Π.Μ.Σ. πάνω στο κύριο γνωστικό αντικείμενο του Τμήματος, το οποίο είναι άλλωστε από τη φύση του ευρύ και πολυθεματικό. Στο πλαίσιο αυτό, βασική επιδίωξη ήταν η δημιουργία εξειδικεύσεων σπουδών, οι οποίες αφενός θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες των φοιτητών και της κοινωνίας και αφετέρου θα μπορούν να υποστηρίξουν και να εξυπηρετούνται (κυρίως) από το εκπαιδευτικό προσωπικό του Ιδρύματος.
- Η ομάδα εξωτερικών αξιολογητών που επισκέφθηκε το Τμήμα στα πλαίσια της εξωτερικής του αξιολόγησης με βάση τις οδηγίες της ΑΔΙΠ, σημειώνει στην σχετική έκθεση εξωτερικής αξιολόγησης στη σελ. 20 ότι:

“The postgraduate programme offered has been designed in line with similar programmes in other European and international Universities”.

- Τα στοιχεία αυτά είναι απολύτως συμβατά και με την ικανοποιητική απήχηση που έχει το πρόγραμμα όπως αυτή αποτυπώνεται στον αριθμό των αιτήσεων που υποβάλλονται κάθε χρόνο και πάντα υπερκαλύπτουν τον αριθμό των προσφερόμενων θέσεων: Πιο συγκεκριμένα κατά τον α' χρόνο λειτουργίας του προγράμματος κατατέθηκαν 189 αιτήσεις υποψηφίων (ποσοστό υπερπενταπλάσιο των διαθέσιμων θέσεων), από τους οποίους περίπου το 40% δήλωσαν ως τόπο κατοικίας τους το νομό Σερρών, 40% το νομό Θεσσαλονίκης και το υπόλοιπο 20% νομούς κυρίως της Βόρειας Ελλάδας. Το δεύτερο έτος λειτουργίας κατατέθηκαν 110 και το 50% δήλωσαν ως τόπο κατοικίας τους το νομό Σερρών, 30% το νομό Θεσσαλονίκης και το υπόλοιπο 20% νομούς κυρίως της Βόρειας Ελλάδας, ενώ το τρίτο έτος λειτουργίας υποβλήθηκαν 75 αιτήσεις και τα ποσοστά διαμορφώθηκαν σε 55%, 35% και 10% αντίστοιχα. Στη συνέχεια και λόγω αφενός μεν της οικονομικής κρίσης αφετέρου δε του μεγάλου αριθμού μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών που ιδρύθηκαν από άλλα Πανεπιστήμια της ευρύτερης γεωγραφικής περιοχής, ο αριθμός των αιτήσεων έχει σταθεροποιηθεί σε χαμηλότερα επίπεδα (περίπου στις 40-50 αιτήσεις).

3.2.1.3.2 Υπάρχουν διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησης του Προγράμματος Σπουδών; Πόσο αποτελεσματικές είναι;

Οι διαδικασίες αξιολόγησης του Προγράμματος Σπουδών του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών πραγματοποιούνται με τη συμπλήρωση ερωτηματολογίων από τους φοιτητές. Μέσω των απαντήσεων των ερωτηματολογίων και αξιολόγησης των αναγκών της αγοράς εργασίας θα πραγματοποιηθεί η αναθεώρηση του Προγράμματος Σπουδών, όταν αυτό κριθεί απαραίτητο.

3.2.1.3.3 Πώς δημοσιοποιείται το Πρόγραμμα Σπουδών;

Το Πρόγραμμα Σπουδών είναι διαθέσιμο από την ιστοσελίδα του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών στη Διοίκηση Επιχειρήσεων στη διεύθυνση <http://mba-serres.ihu.gr>.

3.2.1.3.4 Υπάρχει διαδικασία παρακολούθησης της επαγγελματικής πορείας όσων απέκτησαν τίτλο Μεταπτυχιακών Σπουδών από το Τμήμα;

Το Τμήμα διεξήγαγε τηλεφωνική έρευνα ανάμεσα στους αποφοίτους των τελευταίων ετών. Η έρευνα βασίστηκε σε δομημένο ερωτηματολόγιο και διεξήχθη το πρώτο δεκαήμερο του Ιουνίου 2022. Συμμετείχαν 31 απόφοιτοι από τους οποίους 18 γυναίκες (58%) και 13 άνδρες (42%).

Από την έρευνα διαπιστώθηκε ότι, η επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων στην αγορά εργασίας είναι πολύ ικανοποιητική αφού όλοι οι απόφοιτοι εκτός ενός έχουν βρεί εργασία σχετική με τις μεταπτυχιακές τους σπουδές σε σύντομο χρονικό διάστημα από την αποφοίτησή τους.

Το Τμήμα θα καταβάλει κάθε προσπάθεια ώστε να παρακολουθεί συστηματικά την επαγγελματική πορεία των αποφοίτων του.

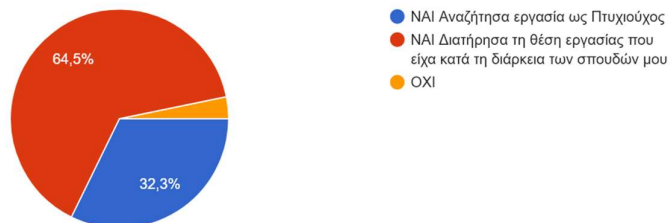
Αναλυτικότερα από τις αποκρίσεις των αποφοίτων διαπιστώνονται τα παρακάτω:

1. Όλοι οι απόφοιτοι του μεταπτυχιακού εκτός από έναν, εργάσθηκαν μετά την απόκτηση του διπλώματός τους. Η πλειονότητα των αποφοίτων (20 φοιτητές ή το 64,5%) διατήρησε τη θέση εργασίας που είχε κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών σπουδών του ενώ ένας σημαντικός αριθμός φοιτητών (10 φοιτητές ή το 32,2%) αναζήτησε δουλειά μετά τη λήψη του μεταπτυχιακού διπλώματος.

Εργαστήκατε μετά την απόκτηση του Πτυχίου σας;

 Αντιγραφή

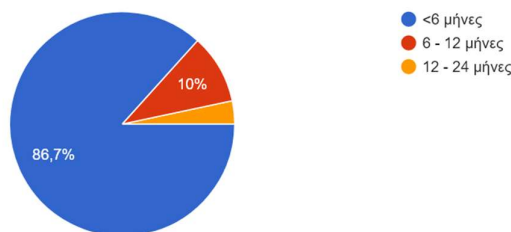
31 απαντήσεις

2. Η μεγάλη πλειοψηφία των αποφοίτων (26 φοιτητές ή το 86,7%) βρήκε εργασία μέσα σε 6 μήνες από την αποφοίτησή τους. Ένα μικρό ποσοστό (3 φοιτητές ή το 10%) βρήκε εργασία μέσα σε 6-12 μήνες και ένας φοιτητής βρήκε εργασία μέσα σε 24 μήνες

Σε πόσο διάστημα μετά την αποφοίτησή σας από το ΠΜΣ βρήκατε εργασία;

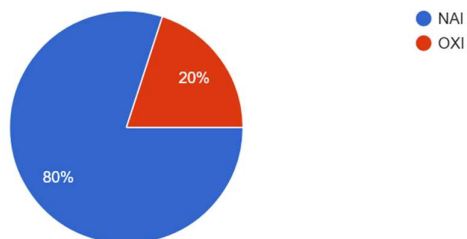
30 απαντήσεις

3. Θετικό στοιχείο είναι το γεγονός ότι η μεγάλη πλειοψηφία των απόφοιτων (24 φοιτητές ή 80%) βρήκε εργασία που είναι σχετική με τις σπουδές στη διοίκηση επιχειρήσεων.

Η εργασία που βρήκατε ήταν σχετική με τις σπουδές σας στη διοίκηση επιχειρήσεων;

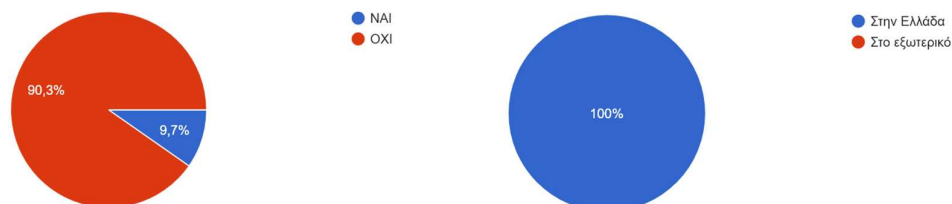
30 απαντήσεις

4. Πολύ μικρός αριθμός φοιτητών (μόλις 3 φοιτητές ή το 9,7%) συνέχισαν τις σπουδές τους μετά την αποφοίτησή τους – όλοι τους στην Ελλάδα:

Μετά την αποφοίτησή σας από το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων συνεχίσατε τις σπουδές σας ;

Πού συνεχίσατε τις σπουδές σας μετά την αποφοίτησή σας;

Σημειώνεται τέλος, ότι υπάρχουν σχετικές μελέτες που συμφωνούν με τα ευρήματα της έρευνας του Τμήματος και καταδεικνύουν τις θετικές προοπτικές των επαγγελματιών που σχετίζονται με τα γνωστικά αντικείμενα του συγκεκριμένου Π.Μ.Σ. Κοινό χαρακτηριστικό τους είναι ότι συγκλίνουν σε ορισμένες βασικές διαπιστώσεις και διαμορφώνουν ισχυρές γενικές τάσεις στην αγορά εργασίας. Για παράδειγμα, σε επαγγελματικό επίπεδο, σύμφωνα με την ετήσια έρευνα του καθ. Θ. Κατσάνεβα για τα επαγγέλματα αιχμής, τόσο τα επαγγέλματα της πληροφορικής, όσο και ο ευρύτερος κλάδος των οικονομικών επαγγελματιών εξακολουθούν να εμφανίζουν θετικές προοπτικές (με ιδιαίτερα καλές προοπτικές για τα λογιστικά επαγγέλματα). Επίσης, πρόσφατη έρευνα του CEDEFOP, που αναλύει τις τάσεις στην αγορά εργασίας για την δεκαετία του 2020, αναδεικνύει τα επαγγέλματα που συνδέονται με την πληροφορική και τις Νέες Τεχνολογίες γενικότερα (αναλυτές, σχεδιαστές, προγραμματιστές και σύμβουλοι με ειδικευση στην τεχνολογία) ως τις πλέον περιζήτητες ειδικότητες.

3.2.1.4 Πώς κρίνετε τη δομή, τη συνεκτικότητα και τη λειτουργικότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;⁶

3.2.1.4.1 Ποιο είναι το ποσοστό των μαθημάτων κορμού / ειδίκευσης / κατευθύνσεων στο σύνολο των μαθημάτων;

Το Π.Μ.Σ. λειτουργεί ως πρόγραμμα πλήρους φοίτησης και ως πρόγραμμα μερικής φοίτησης. Οι σπουδές πλήρους φοίτησης διαρκούν τρία εξάμηνα σπουδών και αντιστοιχούν σε 90 μονάδες ECTS. Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται κατά τα δυο πρώτα εξάμηνα, ενώ το τελευταίο

⁶ Συμπληρώστε τους Πίνακες 13.1 και 13.2.

εξάμηνο διατίθεται για την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας. Οι σπουδές μερικής φοίτησης διαρκούν πέντε εξάμηνα σπουδών και αντιστοιχούν σε 90 μονάδες ECTS. Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται κατά τα τέσσερα πρώτα εξάμηνα, ενώ το τελευταίο εξάμηνο διατίθεται για την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας.

Τα μέλη του Τμήματος θεωρούν ότι είναι ότι το Π.Μ.Σ. αποτελεί ένα συνεκτικό και λειτουργικό πρόγραμμα σπουδών. Το πρώτο εξάμηνο περιλαμβάνει μόνο μαθήματα κορμού, που καλύπτουν σφαιρικά το γνωστικό αντικείμενο της διοίκησης επιχειρήσεων, δημιουργούν ένα γνωστικό υπόβαθρο και παρέχουν επαρκείς γνώσεις και δεξιότητες σε κάθε φοιτητή. Στο δεύτερο εξάμηνο δίνεται έμφαση στις παραγωγικές διαδικασίες στη βιομηχανία και σε συστήματα παροχής υπηρεσιών, ενώ παράλληλα οι φοιτητές επιλέγουν την εξειδίκευση που θα ακολουθήσουν. Τα τρία μαθήματα κάθε εξειδίκευσης καλύπτουν συνολικά και σε βάθος τις κρίσιμες έννοιες και ζητήματα που παρουσιάζονται εκεί. Το πρόγραμμα είναι αρκετά απαιτητικό ιδιαίτερα για κάποιον φοιτητή που δεν έχει προγενέστερες σπουδές οικονομικής κατεύθυνσης ή επαγγελματική εμπειρία σχετική με τη διοίκηση επιχειρήσεων. Ωστόσο, πρόκειται για Π.Μ.Σ., που θα πρέπει να εμβαθύνει και να αναλύσει επαρκώς τις έννοιες της διοίκησης των επιχειρήσεων και των εξειδικεύσεων, που προσφέρονται. Για το λόγο αυτό, επισημαίνονται στους υποψήφιους από την αρχή (π.χ. κατά τη διάρκεια της προσωπικής συνέντευξης, κατά την πρώτη εβδομάδα προσανατολισμού στο Π.Μ.Σ., κλπ.) οι δυσκολίες που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν.

Η φυσιογνωμία του προγράμματος έχει διαμορφωθεί λαμβάνοντας υπόψη τις σύγχρονες τάσεις στην έρευνα και την επιστήμη, τις εξελίξεις στην εκπαίδευση διοικητικών στελεχών, τις γενικές προδιαγραφές των αντίστοιχων προγραμμάτων ελληνικών και ξένων Α.Ε.Ι. και την ανάγκη προσαρμογής του περιεχομένου και της λειτουργίας του προγράμματος στα χαρακτηριστικά της ελληνικής οικονομίας.

Το αναλυτικό περιεχόμενο του συνόλου των μαθημάτων του Π.Μ.Σ. είναι διαθέσιμο ηλεκτρονικά στη διεύθυνση <http://mba-serres.ihu.gr/curriculum-content/> ενώ περισσότερες πληροφορίες για τη δομή και τους κανόνες λειτουργίας του Π.Μ.Σ. περιέχονται στις ιστοσελίδες του δικτυακού τύπου <http://mba-serres.ihu.gr>.

3.2.1.4.2 Ποιο είναι το ποσοστό των υποχρεωτικών μαθημάτων / μαθημάτων υποχρεωτικής επιλογής / μαθημάτων ελεύθερης επιλογής στο σύνολο των μαθημάτων;

Στο περιεχόμενο του Π.Μ.Σ. περιλαμβάνονται οι παρακάτω κατηγορίες μαθημάτων, που περιγράφονται συνοπτικά στη συνέχεια:

- (α) Μαθήματα υποχρεωτικά/ κορμού : Είναι συνολικά έξι (6) μαθήματα, που διαμορφώνουν το υπόβαθρο του προγράμματος ειδίκευσης στη διοίκηση επιχειρήσεων. Εδώ περιλαμβάνονται τα ακόλουθα μαθήματα: (α) Οικονομική για Διοικητικά Στελέχη (Διοικητική Οικονομική), (β) Βελτιστοποίηση στη Λήψη Διοικητικών Αποφάσεων, (γ) Μάρκετινγκ και Οργάνωση Πωλήσεων, (δ) Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης, (ε) Γενική Λογιστική και Λογιστική Εταιρειών, (στ) Διοίκηση Παραγωγικών Συστημάτων και Συστημάτων Παροχής Υπηρεσιών και (ζ) Οργανωσιακή Θεωρία και Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων. Τα μαθήματα (α) – (ε) διδάσκονται στο Α' εξάμηνο σπουδών ενώ τα (στ) και (ζ) στο Β' εξάμηνο σπουδών του προγράμματος πλήρους φοίτησης. Κάθε υποχρεωτικό μάθημα ισοδυναμεί με 6 μονάδες ECTS.
- (β) Μαθήματα κατεύθυνσης/ επιλογής : Είναι τα υπόλοιπα τρία (3) μαθήματα του προγράμματος σπουδών, που εξειδικεύουν τις τρεις κατευθύνσεις που παρέχονται. Οι φοιτητές που θα επιλέξουν την κατεύθυνση στα *Πληροφοριακά Συστήματα* ή στην *Κοστολόγηση και Ελεγκτική*, θα πρέπει να παρακολουθήσουν υποχρεωτικά όλα (και τα τρία) μαθήματα της κατεύθυνσης αυτής, που σημειώνονται αναλυτικά παρακάτω. Οι φοιτητές, που θα επιλέξουν τη γενική κατεύθυνση στη *Διοίκηση Επιχειρήσεων*, έχουν το δικαίωμα να επιλέξουν ελεύθερα τρία συνολικά από τα μαθήματα των δύο άλλων κατευθύνσεων. Η κατεύθυνση *Πληροφοριακά Συστήματα Επιχειρήσεων* έχει τα ακόλουθα μαθήματα κατεύθυνσης: (α) Τεχνολογίες Βάσεων Δεδομένων, (β) Τεχνολογίες Διαδικτύου και (γ) Ηλεκτρονικές Επιχειρήσεις. Η κατεύθυνση *Ελεγκτικής και Κοστολόγησης* έχει τα ακόλουθα μαθήματα κατεύθυνσης: (α) Διοικητική

Λογιστική, (β) Ελεγκτική, και (γ) Εφαρμοσμένη Κοστολόγηση. Κάθε μάθημα κατεύθυνσης/επιλογής ισοδυναμεί με 6 μονάδες ECTS.

(γ) Μεταπτυχιακή Διπλωματική εργασία : Εκπονείται από όλους τους φοιτητές υποχρεωτικώς στο τελευταίο (τρίτο ή πέμπτο για τους φοιτητές πλήρους ή μερικής φοίτησης, αντίστοιχα) εξάμηνο σπουδών και ισοδυναμεί με 30 μονάδες ECTS.

Δεν κρίνεται απαραίτητη και για αυτό το λόγο δεν υπάρχει επιπρόσθετη κατηγοριοποίηση σε μαθήματα υποβάθρου, μαθήματα επιστημονικής περιοχής, μαθήματα γενικών γνώσεων και μαθήματα ανάπτυξης δεξιοτήτων.

3.2.1.4.3 Πώς κατανέμεται ο χρόνος μεταξύ θεωρητικής διδασκαλίας, ασκήσεων, εργαστηρίων, άλλων δραστηριοτήτων;

Το Π.Μ.Σ. περιλαμβάνει κυρίως θεωρητική διδασκαλία. Εντούτοις στα πλαίσια των θεωρητικών διαλέξεων πραγματοποιούνται και ώρες εργαστηρίου, ιδίως στα μαθήματα που σχετίζονται με την κατεύθυνση των πληροφοριακών συστημάτων, όταν τα αντικείμενα της διδασκαλίας αντιστοιχούν σε γνώσεις και δεξιότητες που μπορούν να αφομοιώσουν καλύτερα οι φοιτητές μέσα από την πρακτική εξάσκηση στο εργαστήριο.

3.2.1.4.4 Πώς οργανώνεται και συντονίζεται η ύλη μεταξύ των μαθημάτων; Υπάρχει επικάλυψη ύλης μεταξύ των μαθημάτων; Υπάρχουν κενά ύλης; Είναι ορθολογική η έκταση της ύλης των μαθημάτων; Υπάρχει διαδικασία επανεκτίμησης, αναπροσαρμογής και επικαιροποίησης της ύλης των μαθημάτων;

Η οργάνωση και ο συντονισμός της ύλης πραγματοποιείται με γνώμονα το πρόγραμμα σπουδών από τον διδάσκοντα – υπεύθυνο του μαθήματος σε συνεργασία με τους υπόλοιπους διδάσκοντες του μαθήματος. Δεν παρατηρείται επικάλυψη της ύλης μεταξύ των μαθημάτων. Στα ίδια πλαίσια θεωρείται ότι η ύλη των μαθημάτων καλύπτεται με επάρκεια χωρίς να παρατηρούνται κενά δίνοντας έμφαση στα σημαντικά σημεία της θεωρίας και τονίζοντας τα σημεία εφαρμογής της. Η επανεκτίμηση, αναπροσαρμογή και επικαιροποίηση της ύλης γίνεται ανά έτος.

3.2.1.4.5 Εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων; Πόσο λειτουργικό είναι;

Όχι. Δεν εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων.

3.2.1.5 Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

3.2.1.5.1 Εφαρμόζονται, και σε ποια έκταση, πολλαπλοί (σε είδος και χρόνο) τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών; Ποιοι συγκεκριμένα;

Στη διάρκεια του εξαμήνου οι φοιτητές εκπονούν ερευνητικές εργασίες ή εξασκούνται στην λύση ασκήσεων ή εξετάζονται με πρόοδο. Μετά την ολοκλήρωση της διδασκαλίας των μαθημάτων διενεργούνται γραπτές εξετάσεις σε όλα τα μαθήματα στις οποίες εξετάζονται οι φοιτητές. Προβλέπονται δύο εξεταστικές περίοδοι, στο τέλος κάθε εξαμήνου. Για όσους φοιτητές αποτύχουν στις εξετάσεις κάποιου μαθήματος, προβλέπεται μία επαναληπτική εξεταστική περίοδος τον Σεπτέμβριο κάθε έτους. Η αξιολόγηση της συνολικής επίδοσης των φοιτητών σε κάθε μάθημα γίνεται με συνεκτίμηση του βαθμού της τελικής εξέτασης και του βαθμού σε εργασίες που τους έχουν ανατεθεί ή προόδους που έχουν γράψει.

3.2.1.5.2 Πώς διασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών;

Ο διδάσκων με την έναρξη των μαθημάτων γνωστοποιεί στους φοιτητές τον ακριβή τρόπο αξιολόγησης της επίδοσής τους. Επίσης, οι διδάσκοντες διατηρούν αρχείο με τις επιδόσεις των φοιτητών σε όλες τις εργασίες που αξιολογούνται και είναι υποχρεωμένοι να ενημερώνουν τους φοιτητές σχετικά με την επίδοσή τους σε αυτές, σε εύλογο χρονικό διάστημα μετά τη διεξαγωγή των εργασιών ή των λουτών δραστηριοτήτων.

3.2.1.5.3 Υπάρχει διαδικασία αξιολόγησης της εξεταστικής διαδικασίας και ποια είναι αυτή;

Ο ακριβής τρόπος αξιολόγησης της επίδοσης των φοιτητών, τα είδη της αξιολόγησης και η βαρύτητα κάθε εκπαιδευτικής δραστηριότητας στον τελικό βαθμό, προσδιορίζεται από τον διδάσκοντα.

Όσον αφορά τις γραπτές εξετάσεις, οι διδάσκοντες είναι υποχρεωμένοι να εκδίδουν τα αποτελέσματα της αξιολόγησης της επίδοσης των φοιτητών μέσα σε διάστημα 15 ημερών από την ημερομηνία της γραπτής εξέτασης. Τα αποτελέσματα προσκομίζονται στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. και περιλαμβάνουν τον τελικό βαθμό και ανάλυση του τρόπου που αυτός προέρχεται από τις τελικές εξετάσεις και τις εργασίες. Ο οδηγός σπουδών του Π.Μ.Σ. περιγράφει αναλυτικά το εξεταστικό σύστημα, περιλαμβάνει ρυθμίσεις αναφορικά με τη δυνατότητα επανεξέτασης του φοιτητή σε μάθημα στο οποίο απέτυχε και αναβαθμολόγησης/θεραπείας, σε περίπτωση που θεωρεί ότι αδικήθηκε.

3.2.1.5.4 Πόσο διαφανής είναι η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της μεταπτυχιακής εργασίας;

Η ολοκλήρωση του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων προϋποθέτει την επιτυχή διεκπεραίωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του οδηγού του προγράμματος. Η συγγραφή της εργασίας αυτής αποτελεί μία σημαντικότερη πρόκληση ποιότητας επιστημονικού έργου για το μεταπτυχιακό πρόγραμμα αφενός και, αφετέρου μία μοναδική ευκαιρία για τους υποψηφίους να αποδείξουν την ικανότητά τους στη χρήση και εφαρμογή των επιστημονικών γνώσεων, που απέκτησαν κατά την διάρκεια των σπουδών τους, με την καθοδήγηση και έλεγχο επιβλέποντα καθηγητή. Ο επιβλέπων καθηγητής οριοθετεί και ελέγχει την συγκεκριμένη μορφή και φύση της μεταπτυχιακής εργασίας, την οποία και πραγματοποιεί εξ ολοκλήρου ο συγκεκριμένος φοιτητής.

3.2.1.5.5 Υπάρχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας για τη μεταπτυχιακή εργασία;

Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες πρέπει να έχουν ουσιαστικό επιστημονικό περιεχόμενο, ώστε να συνεισφέρουν στην εφαρμοσμένη επιστημονική γνώση, προβάλλοντας έτσι το έργο και την ποιότητα του Π.Μ.Σ. του Τμήματος. Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία αποτελείται από το θεωρητικό επιστημονικό υπόβαθρο και την εφαρμοσμένη – «πειραματική» ανάλυση συγκεκριμένου τεχνικοοικονομικού θέματος. Η εργασία περιλαμβάνει επίσης μεθοδολογική ανάπτυξη, επιστημονικές παραδοχές, βιβλιογραφική ανασκόπηση με διεθνείς προδιαγραφές αναφορών, όπως και παραρτήματα, όπου απαιτείται. Τα απαιτούμενα επιστημονικά αποτελέσματα από την εργασία αυτή πρέπει να απαντούν στα ακόλουθα ερωτήματα: ποια είναι η σημασία της μελέτης από ακαδημαϊκή και πρακτική επιχειρησιακή πλευρά και ποια είναι τα οφέλη από τα επιστημονικά αποτελέσματα της εργασίας, για την επιστημονική κοινότητα και τον επιχειρηματικό κόσμο της Ελλάδας. Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες διενεργούνται ατομικά και μόνο. Όσον αφορά στη βαθμολογική αξιολόγηση της εργασίας, αυτή αντιστοιχεί σε 30 ΔΜ οι οποίες αντιπροσωπεύουν φόρτο εργασίας ενός εξαμήνου πλήρους φοίτησης. Ο οδηγός εκπόνησης μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας του Π.Μ.Σ., που είναι διαθέσιμος ηλεκτρονικά (<http://mba-serres.ihu.gr/thesis-guide/>) στην ιστοσελίδα του Τμήματος και περιγράφει αναλυτικά τις οδηγίες τόσο για την διαδικασία ανάθεσης, εξέτασης και τις συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας της διπλωματικής εργασίας.

Ερευνητικές εργασίες που εκπονήθηκαν στο πλαίσιο Διπλωματικών Εργασιών του Μεταπτυχιακού αυτού Προγράμματος επελέγησαν για δημοσίευση και παρουσίαση σε διεθνή συνέδρια και επιστημονικά περιοδικά:

- Kiorpes, C. Vrana, V. Karavasilis, I. & Paschaloudis, D. 2017. 'Citizen Satisfaction from Local Government: Assessment in a Greek Municipality'. The Journal of American Academy of Business, Cambridge, Vol. 23, Num. 1, September
- Tsanidis, C., Nerantzaki, DM., Karavasilis, G., Vrana, V. and Paschaloudis, D. 2015, 'Greek consumers and the use of Bitcoin', The Business & Management Review, Vol. 6, No. 2, 2, pp. 295

- Vaitsi, A.S., Kehris, E., Karavasilis, G., Vrana, V. 2016 'Adoption and Use of Social Media by Hospitals' Staff in Greece', 9th annual Conference of the EuroMed Academy of Business, Innovation, Entrepreneurship and Digital Ecosystems, 14-16 September 2016 – University of Warsaw, Poland
- Karavasilis, G., Kyranakis, D., Paschaloudis, D. and Vrana, V., 2016, 'Measuring service quality in higher education: the Experience of Technological Education Institute of Central Macedonia, Greece', The Asian Conference on Education & International Development 2016, Art Center of Kobe, Kobe, Japan, Sunday, April 3 - Wednesday, April 6, 2016
- Parousis, E., Kazas, K., Kalpaktsoglou, D., Vouroutzidou, P., Vrana, V., 2015, The Usage of Social Media Networks from Local Authorities' Websites: Preliminary Findings, 9th International conference on "New Horizons in Industry, Business and Education (NHIBE 2015), 27-29 August, Skiathos, Greece.
- Gakis, P. Vrana, V & Paschaloudis, D., 2015, 'Impact of socioeconomic characteristics on customers' Intention to use Internet Banking in Greece; World Finance & Banking Symposium, 17-19 December, Hanoi, Vietnam.
- Kotsampasis A., Vrana V., Sarigiannidis, L. & Paschaloudis, D. 2013, A model for investigating e-banking. Adoption in Greece. New Horizons in Industry, Business and Education (NHIBE 2013), Chania, Greece, Conference Proceedings
- Mouza, A. M., & Kotridou, E. E-government applications: Factors affecting the employees' satisfaction and effectiveness in Greek municipalities. International Journal of Business and Social Science.
- Mouza, A. M., & Tsigarida, N. Empathy in Frontline Employees: The Link between Unemployed and Manpower Employment Organization under Economic Recession. International Journal of Business and Social Science, 10(10), 2019.
- Mouza, A. M., & Taousanis, A. The economic crisis and public libraries in Greece: Investigating the threats and challenges via job description. Library Management, 39(3/4), 216-232, 2018
- Mouza, A. M., & Taousanis, A. Exploring the Significant Differences in the Importance and Frequency of Librarians' Duties among Different Library Sizes. Journal of Business & Economic Policy, 5(3), 2018.
- Mouza, A. M., & Grigoriadou, S. P. Job analysis of academic librarians in Greece: Investigating differences among institutions regarding obligations and responsibilities. Library Management, 37(1/2), 29-54, 2016.
- Mouza, A. M., & Souchamvali, D. Effect of Greece's New Reforms and Unplanned Organizational Changes on the Stress Levels of Primary School Teachers. Social Indicators Research, 1-14, 2016.

3.2.1.6 Πώς κρίνετε τη χρηματοδότηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

3.2.1.6.1 Ποιες είναι οι πηγές χρηματοδότησης του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Η χρηματοδότηση του Προγράμματος στηρίζεται αποκλειστικά σε δίδακτρα, που καταβάλλουν οι φοιτητές. Πιο συγκεκριμένα, προβλέπεται η καταβολή διδάκτρων, ύψους 1.200 € για κάθε εξάμηνο σπουδών και η απαλλαγή διδάκτρων μέχρι ποσοστού 30% των φοιτητών που πληρούν τα κριτήρια του νόμου.

3.2.1.6.2 Πώς εξασφαλίζεται η βιωσιμότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Η Συνέλευση του Τμήματος αποφασίζει κάθε χρόνο για το ύψος των διδάκτρων, ώστε να καλύπτονται οι λειτουργικές ανάγκες του Π.Μ.Σ. και να επιτυγχάνονται οι στόχοι του.

3.2.1.6.3 Πώς χρησιμοποιούνται οι πόροι που διατίθενται στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Οι πόροι του Π.Μ.Σ. (από τα δίδακτρα των φοιτητών) χρησιμοποιούνται κατά το μεγαλύτερο μέρος τους για τη χρηματοδότηση των λειτουργικών δαπανών του προγράμματος, δηλαδή αμοιβές διδασκόντων, δαπάνες γραμματειακής, διοικητικής, οργανωτικής και τεχνικής υποστήριξης, δαπάνες μετακίνησης, δαπάνες αγοράς συγγραμμάτων, αναλωσίμων, εξοπλισμού, ανάπτυξης και απόκτησης εκπαιδευτικού υλικού και λοιπά έξοδα (δαπάνες δημοσιότητας, φιλοξενίας, κλπ). Το υπόλοιπο μέρος των διαθέσιμων πόρων χρησιμοποιούνται για την υποστήριξη του έργου των

τριών ερευνητικών εργαστηρίων του Τμήματος και πιο συγκεκριμένα για δαπάνες σύνταξης και υποβολής προτάσεων συμμετοχής σε ερευνητικά προγράμματα, δημοσιεύσεων, συμμετοχής σε συνέδρια.

3.2.1.7 Πώς κρίνετε τη διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών;⁷

3.2.1.7.1 Ποια είναι η συγκεκριμένη διαδικασία επιλογής μεταπτυχιακών φοιτητών;

Οι προϋποθέσεις συμμετοχής και η διαδικασία επιλογής μεταπτυχιακών φοιτητών περιγράφονται αναλυτικά στον οδηγό του Π.Μ.Σ. του Τμήματος. Πρόκειται για μία καλά δομημένη διαδικασία που περιλαμβάνει τα στάδια της κατάθεσης αιτήσεων, της αρχικής αξιολόγησης των αιτήσεων με συγκεκριμένα κριτήρια επιλογής και της τελικής αξιολόγησης με προσωπική συνέντευξη των υποψηφίων.

3.2.1.7.2 Με ποια συγκεκριμένα κριτήρια επιλέγονται οι μεταπτυχιακοί φοιτητές;

Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Α.Ε.Ι. (Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι.) της ημεδαπής ή ομοταγών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής, το πτυχίο των οποίων έχει αναγνωρισθεί από τον ΔΟΑΤΑΠ, διοικητικής, οικονομικής και τεχνολογικής κατεύθυνσης, χωρίς να αποκλείονται και οι πτυχιούχοι άλλης κατεύθυνσης. Υποψηφιότητα μπορούν να θέσουν και τελειόφοιτοι φοιτητές, με την προϋπόθεση ότι θα έχουν πάρει το πτυχίο τους ή θα έχουν ολοκληρώσει τις σπουδές τους πριν από την έναρξη των μαθημάτων, έστω και αν τους απομένει η ορκωμοσία. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη συμμετοχή στη διαδικασία επιλογής είναι η πιστοποιημένη από επίσημους φορείς γνώση της αγγλικής γλώσσας, όπως προκύπτει από την κατοχή ενός από τα εξής πτυχία: (α) Ελληνικό Πτυχίο Γλωσσομάθειας για την Αγγλική Γλώσσα επιπέδου τουλάχιστον Β2, ή άλλο ισοδύναμο, όπως π.χ. Lower Cambridge ή Michigan, κ.ά., (β) IELTS, με ελάχιστο βαθμό 5,5 που να έχει αποκτηθεί στο ημερολογιακό έτος μέχρι τέσσερα χρόνια πριν από τη δημοσίευση της προκήρυξης, (γ) TOEFL, με ελάχιστο βαθμό 180, που να έχει αποκτηθεί στο ημερολογιακό έτος μέχρι τέσσερα χρόνια πριν από τη δημοσίευση της προκήρυξης και (δ) πτυχίο από Αγγλόφωνο Πανεπιστήμιο ή πτυχίο Αγγλικής Φιλολογίας. Η αξιολόγηση των υποψηφίων, που μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες έχουν προσκομίσει όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά, γίνεται από επιτροπή επιλογής στην οποία συμμετέχουν τρία μέλη Ε.Π. του Τμήματος, διαδοχικά σε δύο φάσεις. Η πρώτη φάση είναι προκριματική και αποσκοπεί σε μια πρώτη κατάταξη των υποψηφίων σύμφωνα με τον αριθμό αξιολογικών μορίων, που συγκέντρωσαν. Τα κριτήρια αξιολόγησης της πρώτης φάσης περιλαμβάνουν : (α) επίδοση σε προπτυχιακές σπουδές διοικητικής, οικονομικής ή τεχνολογικής κατεύθυνσης, (β) επίδοση σε προπτυχιακές σπουδές άλλης κατεύθυνσης (ή η κατοχή δεύτερου πτυχίου άλλης κατεύθυνσης), (γ) διπλωματική εργασία σε θέματα διοίκησης επιχειρήσεων, (δ) διαθέσιμη επαγγελματική εμπειρία, που είναι σχετική με θέματα διοίκησης επιχειρήσεων, (ε) επιστημονικό και ερευνητικό έργο των υποψηφίων, όπως π.χ. μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών ή/και επιστημονικές εργασίες σε έγκυρα επιστημονικά περιοδικά ή πρακτικά συνεδρίων, που είναι σχετικό με θέματα διοίκησης επιχειρήσεων, (στ) κατοχή πτυχίων στην αγγλική γλώσσα ανώτερου επιπέδου από αυτό που συνιστά προϋπόθεση συμμετοχής στη διαδικασία επιλογής ή κατοχή πτυχίου σε άλλη ξένη γλώσσα, (ζ) συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών και (η) συστατικές επιστολές (συνολικά). Η δεύτερη φάση περιλαμβάνει προσωπική συνέντευξη των υποψηφίων, που συγκέντρωσαν το μεγαλύτερο αριθμό αξιολογικών μορίων στην πρώτη φάση, και αποβλέπει στην αξιολόγηση των υποψηφίων σε σχέση με τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς τους, την ικανότητα επικοινωνίας με σαφήνεια και πειθώ, την ορθή κρίση, την ευρύτητα των γνώσεών τους, την ωριμότητα, την προδιάθεση για σκληρή εργασία και την ομαδικότητα. Με βάση την τελική βαθμολογία, που προκύπτει ως ο σταθμισμένος μέσος της βαθμολογίας στην πρώτη και δεύτερη φάση (με συντελεστές στάθμισης κατά 75% και 25% αντίστοιχα), καταρτίζεται κατάλογος που περιλαμβάνει τους υποψήφιους, οι

⁷ Συμπληρώστε τον Πίνακα 4.

οποίοι κρίνονται κατάλληλοι για την παρακολούθηση του προγράμματος και γίνεται η τελική επιλογή με βάση τη σειρά επιτυχίας τους (οι ισοβαθμισμένοι με τον τελευταίο επιλέγονται).

3.2.1.7.3 Ποιο είναι το ποσοστό αποδοχής υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών;

Το πρώτο έτος λειτουργίας κατατέθηκαν 179 αιτήσεις υποψηφίων και έγιναν δεκτοί 37 υποψήφιοι, ήτοι ποσοστό 21% περίπου. Το δεύτερο έτος λειτουργίας κατατέθηκαν 111 και έγιναν δεκτοί 45 υποψήφιοι, ήτοι 40,5%, ενώ το τρίτο έτος λειτουργίας κατατέθηκαν 89 αιτήσεις υποψηφίων και έγιναν 45 υποψήφιοι, ήτοι 50,5%. Κατά τη διάρκεια των επομένων ετών και συγκεκριμένα για το Ακαδημαϊκό Έτος 2014 κατατέθηκαν 179 αιτήσεις υποψηφίων και έγιναν δεκτοί 37 υποψήφιοι, ενώ για τα έτη 2015-2016 και 2016-2017 τα αντίστοιχα νούμερα ήταν 109 και 79 και έγιναν δεκτοί 45 υποψήφιοι για κάθε έτος. Κατά τα επόμενα έτη, ο αριθμός των αιτήσεων είναι 30 – 40 και γίνονται δεκτοί 25 – 35 φοιτητές (πίνακας 4.1).

3.2.1.7.4 Πώς δημοσιοποιείται η διαδικασία, τα κριτήρια και τα αποτελέσματα της επιλογής φοιτητών;

Ο κατάλογος των προκριθέντων υποψηφίων της πρώτης φάσης ανακοινώνεται από την Γραμματεία του Μ.Π.Σ.. Η Γραμματεία του Μ.Π.Σ. ενημερώνει τηλεφωνικά και με e-mail τους υποψήφιους για τα αποτελέσματα της πρώτης φάσης της αξιολόγησης καθώς και για την ημερομηνία και την ώρα της προσωπικής συνέντευξης. Οι υποψήφιοι, που δεν προκρίθηκαν, μπορούν να δουν τη συνολική επίδοσή τους στο Γραφείο της Γραμματείας του Π.Μ.Σ ή να τους αποσταλεί ηλεκτρονικά. Ο πίνακας επιτυχόντων και των δύο φάσεων ανακοινώνεται μέσω της Γραμματείας του Π.Μ.Σ. ώστε οι επιτυχόντες ενημερώνονται γραπτώς από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. Οι επιτυχόντες καλούνται να απαντήσουν επίσης γραπτώς εντός 15 ημερών αν αποδέχονται ή όχι την ένταξή τους στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα, αποδεχόμενοι τους όρους λειτουργίας του και καταβάλλοντας την πρώτη δόση των διδάκτρων, στην περίπτωση που έχουν καθοριστεί διδάκτρα. Η μη απάντηση ή η μη καταβολή της πρώτης δόσης των διδάκτρων από επιλεγέντα υποψήφιο μέσα στην παραπάνω προθεσμία ισοδυναμεί με άρνηση αποδοχής. Εφόσον υπάρξουν αρνήσεις η Γραμματεία ενημερώνει τους αμέσως επόμενους στη σειρά αξιολόγησης από τον πίνακα επιτυχόντων. Η διαδικασία, τα κριτήρια και τα αποτελέσματα της επιλογής φοιτητών δημοσιοποιούνται στον δικτυακό τόπο του μεταπτυχιακού και πραγματοποιείται και γνωστοποίηση στους επιλεχθέντες μεταπτυχιακούς φοιτητές μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

3.2.1.7.5 Πώς διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα και διαφάνεια της διαδικασίας επιλογής φοιτητών;

Η απερίγλιτη τήρηση των βασικών προϋποθέσεων εισαγωγής, των κριτηρίων βαθμολόγησης των υποψηφίων και η δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των επιλεχθέντων μεταπτυχιακών φοιτητών στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ. διασφαλίζει την αποτελεσματικότητα και διαφάνεια της διαδικασίας επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών.

3.2.1.8 Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

3.2.1.8.1 Υπάρχει συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό; Σε ποιο ποσοστό;

Βασική επιλογή του Τμήματος ήταν να αναπτύξει ένα αυτόνομο Π.Μ.Σ. πάνω στο κύριο γνωστικό αντικείμενο του Τμήματος, το οποίο θα είναι ικανό να συντηρείται και να αναπτύσσεται μεσοπρόθεσμα βασιζόμενο κατά κύριο λόγο σε ίδιες δυνάμεις του Τμήματος (διδασκτικό προσωπικό, υποδομές, χρηματοδότηση, κ.λπ.).

3.2.1.8.2 Υπάρχει συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών (απόλυτος αριθμός και ποσοστό);

Δεν υπάρχει συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών γιατί τα μαθήματα διδάσκονται στην ελληνική γλώσσα.

3.2.1.8.3 Πόσα και ποια μαθήματα διδάσκονται (και) σε ξένη γλώσσα;

Το σύνολο των μαθημάτων διδάσκεται στην ελληνική γλώσσα. Πάντως αξίζει να σημειωθεί ότι στο 100% των διδασκόμενων μαθημάτων διατίθεται και αγγλική βιβλιογραφία και οι φοιτητές διεκπεραιώνουν τις εργασίες τους με βάση την διεθνή αρθρογραφία και βιβλιογραφία.

3.2.1.8.4 Υπάρχουν συμφωνίες συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού;

Το Τμήμα θεωρεί σημαντική την διεθνοποίησή του και διερευνά ευκαιρίες προς τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

- Ανάπτυξη διμερών συνεργασιών στο Πρόγραμμα Erasmus. Ωστόσο, εμπόδιο αποτελεί ο μικρότερος αριθμός διαθέσιμων προγραμμάτων σπουδών σε μεταπτυχιακό επίπεδο για σύναψη διμερούς συνεργασίας.
- Συμμετοχή σε έργα διεθνούς εκπαιδευτικής συνεργασίας, όπως τα Tempus, Mundus, κλπ. Επισημαίνεται ότι το Τμήμα συμμετείχε ήδη δύο φορές (προσκλήσεις των ετών 2008 και 2009) στην υποβολής πρότασης Tempus με αντικείμενο την ανάπτυξης ενός ευρωπαϊκού Π.Μ.Σ. στα Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης, με συντονιστή εταίρο το Πανεπιστήμιο του Hasselt (Βέλγιο). Ο ρόλος του Τμήματος αφορούσε την ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού και τη συμμετοχή στις ανταλλαγές φοιτητών και καθηγητών.
- Πρόσκληση εκπαιδευτικού προσωπικού ή εμπειρογνομόνων από το εξωτερικό για συμμετοχή στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες του Π.Μ.Σ. Εμπόδια αποτελούν η χρηματοδότηση των επισκέψεων και τα ζητήματα μετακίνησης.

Παράλληλα, αξίζει να σημειωθεί ότι στην προσπάθεια για διεθνοποίηση του Π.Μ.Σ. πραγματοποιήθηκαν σε συνεργασία με ελληνικά Τ.Ε.Ι. και Πανεπιστήμια τα παρακάτω:

- Διοργάνωση διεθνών συνεδρίων. Προς την κατεύθυνση αυτή, το Τμήμα:
 - Φιλοξένησε και συνδιοργάνωσε το διεθνές συνέδριο «Management of International Business and Economic Systems» (MIBES) το Σεπτέμβριο του 2011 στις Σέρρες,
 - Συνδιοργάνωσε το διεθνές συνέδριο «7th International Conference "New Horizons in Industry, Business and Education» στη Χίο και το Management of International Business and Economic Systems» (MIBES) το 2012 στη Λάρισα.
 - Φιλοξένησε και συνδιοργάνωσε σε συνεργασία με το Οικονομικό Τμήμα του ΑΠΘ το 2ο Συνέδριο Παραγωγικής Ανασυγκρότησης το 2017 στις Σέρρες
- Συμμετοχή των φοιτητών του Τμήματος σε διεθνή συνέδρια.

3.2.1.8.5 Υπάρχουν διεθνείς διακρίσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών; Ποιες;

Μέχρι σήμερα δεν υπάρχουν διεθνείς διακρίσεις του Π.Μ.Σ. Αξίζει όμως να σημειωθούν οι συνεργασίες στο τομείς της διοργάνωσης διεθνών συνεδρίων, η συμμετοχή των φοιτητών του Π.Μ.Σ. (σε συνεργασία με τους διδάσκοντες του Π.Μ.Σ) σε διεθνή συνέδρια, η συνεργασία με το έτερο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων για ενίσχυση των δράσεων εξωστρέφειας και διεθνοποίησης των προγραμμάτων σπουδών, η πρόσκληση για διδασκαλία ξένων εισηγητών και η συνεργασίες με πανεπιστήμια του εξωτερικού.

3.2.2 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Δημόσια Διοίκηση
3.2.2.1 Τίτλος του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών
Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Δημόσια Διοίκηση.
3.2.2.2 Τμήματα και Ιδρύματα που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.⁸
<p>Ως προς το ιστορικό του Τμήματος:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων με τίτλο «Δημόσια Διοίκηση» ξεκίνησε τη λειτουργία του το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016. • Από το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών λειτουργεί ως Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) με συνεργαζόμενα Τμήματα το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και το Τμήμα Διοίκησης Εφοδιαστικής Αλυσίδας του ΔΙ.ΠΑ.Ε. • Από το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020 το Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων και το Τμήμα Διοίκησης Εφοδιαστικής Αλυσίδας της Σχολής Οικονομίας και Διοίκησης του ΔΙ.ΠΑ.Ε. οργανώνουν και λειτουργούν από κοινού Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) με τίτλο «Δημόσια Διοίκηση».
3.2.2.3 Πώς κρίνετε τον βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας;
<p>3.2.2.3.1 Υπάρχουν διαδικασίες ελέγχου της ανταπόκρισης αυτής; Πόσο αποτελεσματικές είναι;</p> <p>Το Π.Μ.Σ. παρέχει στους μεταπτυχιακούς φοιτητές του προωθημένες γνώσεις σε επιστημονικά πεδία της Δημόσιας Διοίκησης που έχουν σχέση με:</p> <ol style="list-style-type: none"> α) την προαγωγή της γνώσης και η ανάπτυξη της έρευνας σε συναφείς επιστημονικές περιοχές στον τομέα της δημόσιας διοίκησης και ιδίως στο αντικείμενο της οργάνωσης και διοίκησης του Δημόσιου Τομέα. β) την προετοιμασία εξειδικευμένων στελεχών και λειτουργών που ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στα διοικητικά τους καθήκοντα και ικανών να συμβάλουν στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας Δημόσιων Υπηρεσιών και οργανισμών. γ) την προετοιμασία εξειδικευμένων στελεχών και λειτουργών με τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και αξίες, ώστε να συμβάλλουν αποτελεσματικά στην ανάπτυξη της διοίκησης και οργάνωσης μονάδων του ευρύτερου δημόσιου τομέα προωθώντας και υποστηρίζοντας την αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και της συνολικής λειτουργίας του Δημόσιου Τομέα. <p>Η φιλοσοφία του Δ.Π.Μ.Σ. είναι να εξασφαλίσει για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές σταθερά θεμέλια, γνώσεις, μεθόδους και βασικές αρχές που θα τους καταστήσουν ικανούς για συνεχή εκμάθηση και προσωπική βελτίωση σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο εργασιακό περιβάλλον. Προς επιβεβαίωση όλων των παραπάνω, γίνεται έλεγχος της ανταπόκρισης του Δ.Π.Μ.Σ. του Τμήματος στις απαιτήσεις της κοινωνίας και της αγοράς, μέσω της παρακολούθησης της πορείας των αποφοίτων του προγράμματος.</p> <p>Η φυσιογνωμία του προγράμματος έχει διαμορφωθεί λαμβάνοντας υπόψη τις σύγχρονες τάσεις στην έρευνα και την επιστήμη, τις εξελίξεις στην εκπαίδευση στελεχών σε θέματα διοίκησης δημόσιων οργανισμών και τις ανάγκες τους στην άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας, τις γενικές προδιαγραφές των αντίστοιχων προγραμμάτων ελληνικών και ξένων Α.Ε.Ι. και την ανάγκη προσαρμογής του περιεχομένου και της λειτουργίας του προγράμματος στα χαρακτηριστικά της ελληνικής οικονομίας.</p>

⁸ Συμπληρώνεται μόνο στην περίπτωση λειτουργίας Διατμηματικού ή Διδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Το συγκεκριμένο Δ.Π.Μ.Σ. είναι το μόνο στη Δημόσια Διοίκηση που προσφέρεται στην εκτός της Περιφερειακής ενότητα Θεσσαλονίκης (όπως φαίνεται στην ενότητα «βιωσιμότητα» το άλλο Π.Μ.Σ. που υπάρχει στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας στο αντικείμενο αυτό προσφέρεται στην Περιφερειακή ενότητα Θεσσαλονίκης) ενώ ταυτόχρονα διευκολύνει την παρακολούθηση εργαζόμενων. Επομένως το Δ.Π.Μ.Σ. δίνει τη δυνατότητα στον τοπικό πληθυσμό (κυρίως στους δημόσιους υπαλλήλους) φοιτώντας στο πρόγραμμα να αποκτήσει τυπικά και ουσιαστικά προσόντα που διαφορετικά θα του ήταν ιδιαίτερα δύσκολο ή αδύνατο να αποκτήσει.

3.2.2.3.2 Υπάρχουν διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησης του Προγράμματος Σπουδών; Πόσο αποτελεσματικές είναι;

Οι διαδικασίες αξιολόγησης του Προγράμματος Σπουδών του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών πραγματοποιούνται μέσω συμπλήρωσης ερωτηματολογίων από τους φοιτητές αλλά και μέσω της συνεχόμενης αξιολόγησης αυτού από την Ειδική Διατμηματική Επιτροπή (Ε.Δ.Ε), η οποία είναι επταμελής και αποτελείται από τέσσερα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων και τρία μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Διοίκησης Συστημάτων Εφοδιασμού που εκλέγονται από τη Συνέλευση κάθε Τμήματος. Εντός του ακαδημαϊκού εξαμήνου και πριν από την εξέταση του κάθε μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αξιολογούν κάθε μάθημα που διδάσκονται με βάση ερωτηματολόγιο, που συμπληρώνουν. Η αξιολόγηση γίνεται με έντυπα ή ηλεκτρονικά ερωτηματολόγια και με τη βοήθεια του πληροφοριακού συστήματος της ΜΟΔΙΠ του Ιδρύματος. Στην περίπτωση έντυπων ερωτηματολογίων, αυτά συμπληρώνονται ανωνύμως και σφραγίζονται σε ειδικό φάκελο. Η όλη διαδικασία υποστηρίζεται από τη Γραμματεία του ΔΠΜΣ. Μέσω των απαντήσεων των ερωτηματολογίων και αξιολόγησης των αναγκών της αγοράς εργασίας πραγματοποιήθηκε η πρώτη αναθεώρηση του Προγράμματος Σπουδών στο τέλος της πρώτης τριετίας από την λειτουργία του.

3.2.2.3.3 Πώς δημοσιοποιείται το Πρόγραμμα Σπουδών;

Το Πρόγραμμα Σπουδών είναι διαθέσιμο από την ιστοσελίδα του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών στη Δημόσια Διοίκηση <http://mpa.ihu.gr/>

3.2.2.3.4 Υπάρχει διαδικασία παρακολούθησης της επαγγελματικής πορείας όσων απέκτησαν τίτλο Μεταπτυχιακών Σπουδών από το Τμήμα;

Το τμήμα θα εξετάσει το ενδεχόμενο να διεξαγει έρευνα αναφορικά με την επαγγελματική πορεία των αποφοίτων. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειωθεί ότι το Δ.Π.Μ.Σ απευθύνεται κυρίως σε Δημοσίους Υπαλλήλους και υπαλλήλους μη-κερδοσκοπικών οργανισμών και για το λόγο αυτό οι συντριπτική πλειοψηφία των μεταπτυχιακών φοιτητών είναι ήδη εργαζόμενοι.

3.2.2.4 Πώς κρίνετε τη δομή, τη συνεκτικότητα και τη λειτουργικότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;⁹

3.2.2.4.1 Ποιο είναι το ποσοστό των μαθημάτων κορμού / ειδίκευσης / κατευθύνσεων στο σύνολο των μαθημάτων;

Το Δ.Π.Μ.Σ. είναι πλήρους φοίτησης και κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής υποχρεούται να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς συνολικά σε δέκα (10) μαθήματα. Οι σπουδές στο Δ.Π.Μ.Σ. πλήρους φοίτησης διαρκούν τρία εξάμηνα σπουδών και αντιστοιχούν σε 90 διδακτικές μονάδες (μονάδες ECTS). Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται κατά τα δυο πρώτα εξάμηνα, ενώ το τελευταίο εξάμηνο διατίθεται για την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας. Ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών ορίζεται στα έξι εξάμηνα. Με τη λήξη των έξι εξαμήνων ο φοιτητής διαγράφεται αυτοδίκαια από το μεταπτυχιακό. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις (όπως σοβαροί ιατρικοί ή οικογενειακοί λόγοι) και έπειτα από ειδική αιτιολόγηση μπορεί να

⁹ Συμπληρώστε τους Πίνακες 13.1 και 13.2.

δοθούν δυο επιπλέον εξάμηνα (πέρα από το 6ο) για την ολοκλήρωση των υποχρεώσεων του φοιτητή. Η χρονική διάρκεια των σπουδών δεν μπορεί να υπερβεί το προβλεπόμενο διάστημα. Σε περίπτωση οφειλής μαθημάτων ή καθυστέρησης εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας μπορεί να χορηγηθεί άδεια αναστολής φοίτησης διάρκειας που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

Το αναλυτικό περιεχόμενο του συνόλου των μαθημάτων και περισσότερες πληροφορίες για τη δομή και τους κανόνες λειτουργίας του Δ.Π.Μ.Σ. περιέχονται και είναι διαθέσιμα ηλεκτρονικά στη διεύθυνση <http://mpa.ihu.gr/>. Η φυσιογνωμία του προγράμματος έχει διαμορφωθεί λαμβάνοντας υπόψη τις σύγχρονες τάσεις στην έρευνα και την επιστήμη, τις εξελίξεις στην εκπαίδευση διοικητικών στελεχών του δημόσιου τομέα, τις γενικές προδιαγραφές των αντίστοιχων προγραμμάτων ελληνικών και ξένων ΑΕΙ και την ανάγκη προσαρμογής του περιεχομένου και της λειτουργίας του προγράμματος στα χαρακτηριστικά της ελληνικής οικονομίας και του δημόσιου τομέα.

3.2.2.4.2 Ποιο είναι το ποσοστό των υποχρεωτικών μαθημάτων / μαθημάτων υποχρεωτικής επιλογής / μαθημάτων ελεύθερης επιλογής στο σύνολο των μαθημάτων;

Το Δ.Π.Μ.Σ. είναι πλήρους φοίτησης και κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής υποχρεούται να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς συνολικά σε δέκα (10) μαθήματα. Κατά το Α' εξάμηνο κάθε φοιτητής παρακολουθεί 5 υποχρεωτικά μαθήματα. Κατά το Β' εξάμηνο κάθε φοιτητής υποχρεούται να παρακολουθήσει ένα υποχρεωτικό μάθημα και μπορεί να επιλέξει τα υπόλοιπα 4 μαθήματα από τον κατάλογο των μαθημάτων επιλογής. Κάθε μάθημα αντιστοιχεί σε έξι (6) πιστωτικές μονάδες - ECTS. Κατά το Γ' εξάμηνο οι φοιτητές πρέπει να εκπονήσουν μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, η οποία αντιστοιχεί σε τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες - ECTS. Το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης απονέμεται μετά την επιτυχή συμπλήρωση 90 μονάδων ECTS.

3.2.2.4.3 Ποια είναι η ποσοστιαία σχέση μεταξύ μαθημάτων υποβάθρου, μαθημάτων επιστημονικής περιοχής, μαθημάτων γενικών γνώσεων και μαθημάτων ανάπτυξης δεξιοτήτων στο σύνολο των μαθημάτων;

Δεν κρίνεται απαραίτητη και για αυτό το λόγο δεν υπάρχει επιπρόσθετη κατηγοριοποίηση σε μαθήματα υποβάθρου, μαθήματα επιστημονικής περιοχής, μαθήματα γενικών γνώσεων και μαθήματα ανάπτυξης δεξιοτήτων.

3.2.2.4.4 Πώς κατανέμεται ο χρόνος μεταξύ θεωρητικής διδασκαλίας, ασκήσεων, εργαστηρίων, άλλων δραστηριοτήτων;

Η διδασκαλία του θεωρητικού μέρους όλων των μαθημάτων διαρκεί τρεις ώρες ανά εβδομάδα και μπορεί να περιλαμβάνει χρήση εργαστηρίου Η/Υ, όπου απαιτείται. Πρόσθετη διδασκαλία πρακτικού ή εργαστηριακού μέρους κάποιου μαθήματος είναι δυνατή και εκτός του τυπικού ωρολογίου προγράμματος, σε ειδικές περιπτώσεις μαθημάτων και μετά από συνεννόηση του διδάσκοντος με τους φοιτητές.

3.2.2.4.5 Πώς οργανώνεται και συντονίζεται η ύλη μεταξύ των μαθημάτων; Υπάρχει επικάλυψη ύλης μεταξύ των μαθημάτων; Υπάρχουν κενά ύλης; Είναι ορθολογική η έκταση της ύλης των μαθημάτων; Υπάρχει διαδικασία επανεκτίμησης, αναπροσαρμογής και επικαιροποίησης της ύλης των μαθημάτων;

Η διδασκαλία και οι εξετάσεις στο Δ.Π.Μ.Σ. γίνονται στην ελληνική ή την αγγλική γλώσσα σε περίπτωση πρόσκλησης αλλοδαπού διδάσκοντα. Η βιβλιογραφία και αρθρογραφία θα καλύπτει ελληνικές και διεθνείς πηγές. Η οργάνωση και ο συντονισμός της ύλης πραγματοποιείται με γνώμονα τόσο το πρόγραμμα σπουδών όσο και τον διδάσκοντα – υπεύθυνο του μαθήματος. Δεν παρατηρείται επικάλυψη της ύλης μεταξύ των μαθημάτων. Στα ίδια πλαίσια δεν παρατηρούνται

κενά ύλης και η ύλη των μαθημάτων κρίνεται ορθολογική. Η επανεκτίμηση, αναπροσαρμογή και επικαιροποίηση της ύλης γίνεται ανά έτος και στηρίζεται αφενός στην κρίση του διδάσκοντα και αφετέρου στις απαντήσεις από τα ερωτηματολόγια των φοιτητών.

3.2.2.4.6 Εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων; Πόσο λειτουργικό είναι;

Δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα μαθήματα. Υπάρχουν όμως αυστηρές προϋποθέσεις στην παρακολούθηση των μαθημάτων και στον αριθμό των μαθημάτων που κάποιος φοιτητής μπορεί να αποτύχει που αν δεν τηρηθούν οδηγούν στην διαγραφή του φοιτητή από το πρόγραμμα.

3.2.2.5 Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

3.2.2.5.1 Εφαρμόζονται, και σε ποια έκταση, πολλαπλοί (σε είδος και χρόνο) τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών; Ποιοι συγκεκριμένα;

Οι ημερομηνίες των εξετάσεων αποφασίζονται από το Διευθυντή του ΔΠΜΣ, μετά από εισήγηση της ΣΕ, με κριτήρια την καλύτερη εξυπηρέτηση των φοιτητών, τις ανάγκες και τις δυνατότητες των συνεργαζόμενων Τμημάτων. Σε κάθε μάθημα διενεργούνται γραπτές εξετάσεις μετά την ολοκλήρωση της διδασκαλίας των μαθημάτων. Στο Δ.Π.Μ.Σ. προβλέπονται δύο εξεταστικές περιόδους, στο τέλος κάθε εξαμήνου. Για όσους φοιτητές αποτύχουν στις εξετάσεις κάποιου μαθήματος, προβλέπεται μία επαναληπτική εξεταστική περίοδος τον Σεπτέμβριο κάθε έτους. Η αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών σε κάθε μάθημα γίνεται με συνεκτίμηση του βαθμού της τελικής εξέτασης και του βαθμού σε ερευνητικές ή άλλες εργασίες, που τους έχουν ανατεθεί. Στις περιπτώσεις φοιτητών με αποδεδειγμένα και χρόνια προβλήματα υγείας, που δεν επιτρέπουν τη συμμετοχή τους σε γραπτές εξετάσεις, θα παρέχονται κατά περίπτωση και με απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής του ΔΠΜΣ, πρόσθετες ακαδημαϊκές διευκολύνσεις, όπως είναι π.χ. η προφορική εξέταση, η παράταση χρόνου στις εξετάσεις, η επιείκεια στα συντακτικά και ορθογραφικά λάθη, ή άλλες διευκολύνσεις, που θα κριθούν κατά περίπτωση αναγκαίες.

3.2.2.5.2 Πώς διασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών;

Ο ακριβής τρόπος αξιολόγησης της επίδοσης των φοιτητών, τα είδη της αξιολόγησης και η βαρύτητα καθενός στον τελικό βαθμό, προσδιορίζεται από τον διδάσκοντα, που είναι υποχρεωμένος να υποβάλλει πριν από την έναρξη των μαθημάτων σχετική δήλωση στην Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. σχετικά με τον ακριβή τρόπο αξιολόγησης της επίδοσης των φοιτητών. Ο διδάσκων είναι επίσης υποχρεωμένος να γνωστοποιεί στους φοιτητές με την έναρξη των μαθημάτων τον ακριβή τρόπο αξιολόγησης της επίδοσής τους και να τους παρέχει διευκρινήσεις. Επίσης, οι διδάσκοντες είναι υποχρεωμένοι να διατηρούν αρχείο με τις επιδόσεις των φοιτητών σε όλες τις εργασίες, που αξιολογούνται και να ενημερώνουν τους φοιτητές σχετικά με την επίδοσή τους σε αυτές σε εύλογο χρονικό διάστημα μετά τη διεξαγωγή των εργασιών ή των λοιπών δραστηριοτήτων.

Στις περιπτώσεις φοιτητών με αποδεδειγμένα και χρόνια προβλήματα υγείας, η ακαδημαϊκή διευκόλυνση της προφορικής εξέτασης (αν αυτό αποφασιστεί από τη Συντονιστική Επιτροπή) θα πραγματοποιείται από διμελή επιτροπή, που θα αποτελείται από τον υπεύθυνο του μαθήματος και από τον Διευθυντή του Δ.Π.Μ.Σ. (ή ένα άλλο μέλος της ομάδας του εκπαιδευτικού προσωπικού του ΔΠΜΣ, που θα ορίζεται από τον Διευθυντή). Η προφορική εξέταση θα ξεκινά με τη γνωστοποίηση των ίδιων θεμάτων ταυτόχρονα (χρονικά) με τη γραπτή εξέταση για τους υπόλοιπους φοιτητές και θα ολοκληρώνεται μετά τη λήξη της γραπτής εξέτασης, με προφορική εξέταση στα ίδια θέματα ενώπιον της διμελούς επιτροπής, στην ίδια ή σε διαφορετική αίθουσα (αν η προφορική εξέταση ξεκινήσει πριν από την ολοκλήρωση της γραπτής εξέτασης).

3.2.2.5.3 Υπάρχει διαδικασία αξιολόγησης της εξεταστικής διαδικασίας και ποια είναι αυτή;

Μετά την διεξαγωγή των γραπτών εξετάσεων, οι διδάσκοντες είναι υποχρεωμένοι να εκδίδουν τα αποτελέσματα της αξιολόγησης της επίδοσης των φοιτητών μέσα σε διάστημα 15 ημερών από την ημερομηνία της γραπτής εξέτασης. Τα αποτελέσματα προσκομίζονται στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. και περιλαμβάνουν τον τελικό βαθμό και ανάλυση του τρόπου, που αυτός προέρχεται από τις τελικές εξετάσεις και τις εργασίες. Η βαθμολογική κλίμακα για την αξιολόγηση των επιδόσεων των μεταπτυχιακών φοιτητών ορίζεται από το 0,0 ως το 10,0 ως εξής : (α) 8,5 έως 10,0 'Άριστα', (β) 7,0 έως 8,4 'Λίαν καλώς', (γ) 5,0 έως 6,9 'Καλώς' και (δ) 0,0 έως 4,9 'Κακώς'. Βαθμολογία κάτω του 5 θεωρείται ανεπαρκής και επιβάλλει την επαναπαρακολούθηση του μαθήματος. Ο οδηγός του Δ.Π.Μ.Σ., που είναι διαθέσιμος ηλεκτρονικά (<http://mpa.teicm.gr/>) στο δικτυακό τόπο του Δ.Π.Μ.Σ. και περιγράφει αναλυτικά το εξεταστικό σύστημα, περιλαμβάνει ρυθμίσεις αναφορικά με τη δυνατότητα επανεξέτασης του φοιτητή σε μάθημα στο οποίο απέτυχε και αναβαθμολόγησης, σε περίπτωση που θεωρεί ότι αδικήθηκε.

3.2.2.5.4 Πόσο διαφανής είναι η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της μεταπτυχιακής εργασίας;

Η ολοκλήρωση του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών, προϋποθέτει την επιτυχή διεκπεραίωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του οδηγού του προγράμματος. Ο φοιτητής του μεταπτυχιακού προγράμματος θα πρέπει να ετοιμάσει κατά τη διάρκεια του δευτέρου εξαμήνου ένα προκαταρκτικό περίγραμμα έρευνας για την εκπόνηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας και να προτείνει επιβλέποντα καθηγητή. Επιβλέπων καθηγητής για την εκπόνηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μπορεί να είναι: (α) μέλος Δ.Ε.Π. του τμήματος Οργάνωση & Διοίκησης Επιχειρήσεων ή του Τμήματος Διοίκησης Εφοδιαστικής Αλυσίδας, κάτοχος διδακτορικού διπλώματος ή (β) εξωτερικός συνεργάτης, διδάσκων του ΔΠΜΣ, κάτοχος διδακτορικού διπλώματος (σύμφωνα με το άρθρο 16 του παρόντος οδηγού). Το προκαταρκτικό περίγραμμα έρευνας για την εκπόνηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας συμπληρώνεται σε έντυπο που διανέμεται από τη Γραμματεία του ΔΠΜΣ. Σε αυτό θα πρέπει να προσδιορίζεται το πρόβλημα που θα αναλυθεί, η επιχείρηση ή ο οργανισμός με τον οποίον ενδεχομένως θα γίνει η απαραίτητη συνεργασία, η μεθοδολογία και η βιβλιογραφία που θα χρησιμοποιηθεί. Οι προτάσεις για εκπόνηση πτυχιακής εργασίας εξετάζονται από την ΕΔΕ. Η αποδοχή της πρότασης για εκπόνηση της εργασίας θα γίνεται με κριτήρια τη συνάφεια του θέματος με το μεταπτυχιακό πρόγραμμα, τα αναμενόμενα οφέλη και τυχόν στοιχεία πρωτοτυπίας στην προσέγγιση. Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία εκπονείται μετά το πέρας της διδασκαλίας των μαθημάτων και με την προϋπόθεση ότι ο φοιτητής έχει ολοκληρώσει με επιτυχία το σύνολο των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών. Η ελάχιστη διάρκεια εκπόνησης της μεταπτυχιακής εργασίας είναι τέσσερις μήνες από την αποδοχή της πρότασης για εκπόνηση της εργασίας, ενώ η μέγιστη διάρκεια είναι δώδεκα μήνες.

Η συγγραφή της εργασίας αυτής αποτελεί μία σημαντικότερη πρόκληση ποιότητας επιστημονικού έργου για το μεταπτυχιακό πρόγραμμα αφενός και, αφετέρου μία μοναδική ευκαιρία για τους υποψηφίους να αποδείξουν την ικανότητά τους στη χρήση και εφαρμογή των επιστημονικών γνώσεων, που απέκτησαν κατά την διάρκεια των σπουδών τους, με την καθοδήγηση και έλεγχο επιβλέποντα καθηγητή. Ο επιβλέπων καθηγητής οριοθετεί και ελέγχει την συγκεκριμένη μορφή και φύση της μεταπτυχιακής εργασίας, την οποία και πραγματοποιεί εξ ολοκλήρου ο συγκεκριμένος φοιτητής.

3.2.2.5.5 Υπάρχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας για τη μεταπτυχιακή εργασία;

Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία θα πρέπει να είναι αντίστοιχης ποιότητας με το επίπεδο σπουδών. Οι προδιαγραφές της αναφέρονται στον οδηγό εκπόνησης μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών, που εγκρίνεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης. Κατά τη διάρκεια εκπόνησης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ο φοιτητής είναι υποχρεωμένος να έχει

τακτική επικοινωνία με τον επιβλέποντα καθηγητή ώστε να τον ενημερώνει και να τον συμβουλευείται.

Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες πρέπει να έχουν ουσιαστικό επιστημονικό περιεχόμενο, ώστε να συνεισφέρουν στην εφαρμοσμένη επιστημονική γνώση, προβάλλοντας έτσι το έργο και την ποιότητα του Δ.Π.Μ.Σ. του Τμήματος. Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία αποτελείται από το θεωρητικό επιστημονικό υπόβαθρο και την εφαρμοσμένη – «πειραματική» ανάλυση συγκεκριμένου τεχνικοοικονομικού θέματος. Η εργασία περιλαμβάνει επίσης μεθοδολογική ανάπτυξη, επιστημονικές παραδοχές, βιβλιογραφική ανασκόπηση με διεθνείς προδιαγραφές αναφορών, όπως και παραρτήματα, όπου απαιτείται. Τα απαιτούμενα επιστημονικά αποτελέσματα από την εργασία αυτή πρέπει να απαντούν στα ακόλουθα ερωτήματα: ποια είναι η σημασία της μελέτης από ακαδημαϊκή και πρακτική επιχειρησιακή πλευρά και ποια είναι τα οφέλη από τα επιστημονικά αποτελέσματα της εργασίας, για την επιστημονική κοινότητα και τον επιχειρηματικό κόσμο της Ελλάδας.

Όλες οι μεταπτυχιακές εργασίες ελέγχονται από λογισμικό λογοκλοπής πριν την παρουσίαση του. Με την ολοκλήρωση της συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας και τον σχετικό έλεγχο λογοκλοπής, ορίζεται από τη ΣΕ του ΔΠΜΣ, τριμελής εξεταστική επιτροπή, στην οποία συμμετέχουν ο επιβλέπων καθηγητής και δύο άλλα μέλη Δ.Ε.Π. ή/και διδάσκοντες του ΔΠΜΣ, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Δειγματοληπτικά παρατίθενται παρακάτω ερευνητικές εργασίες που εκπονήθηκαν στο πλαίσιο Διπλωματικών Εργασιών του Μεταπτυχιακού αυτού Προγράμματος και επελέγησαν για δημοσίευση και παρουσίαση σε κορυφαία διεθνή συνέδρια και επιστημονικά περιοδικά:

- Kiorpes, C. Vrana, V. Karavasilis, I. & Paschaloudis, D. 2017. 'Citizen Satisfaction from Local Government: Assessment in a Greek Municipality'. The Journal of American Academy of Business, Cambridge, Vol. 23, Num. 1, September
- Tsanidis, C., Nerantzaki, DM., Karavasilis, G., Vrana, V. and Paschaloudis, D. 2015, 'Greek consumers and the use of Bitcoin', The Business & Management Review, Vol. 6, No. 2, 2, pp. 295
- Vaitsi, A.S., Kehris, E., Karavasilis, G., Vrana, V. 2016 'Adoption and Use of Social Media by Hospitals' Staff in Greece', 9th annual Conference of the EuroMed Academy of Business, Innovation, Entrepreneurship and Digital Ecosystems, 14-16 September 2016 – University of Warsaw, Poland
- Parousis, E., Kazas, K., Kalpaktsoglou, D., Vouroutzidou, P., Vrana, V., 2015, The Usage of Social Media Networks from Local Authorities' Websites: Preliminary Findings, 9th International conference on "New Horizons in Industry, Business and Education (NHIBE 2015)", 27-29 August, Skiathos, Greece
- Gakis, P. Vrana, V & Paschaloudis, D, 2015, 'Impact of socioeconomic characteristics on customers' Intention to use Internet Banking in Greece; World Finance & Banking Symposium, 17-19 December, Hanoi, Vietnam
- Kotsampasis A., Vrana V., Sarigiannidis, L. & Paschaloudis, D. 2013, A model for investigating e-banking. Adoption in Greece. New Horizons in Industry, Business and Education (NHIBE 2013), Chania, Greece, Conference Proceedings
- Mouza, A. M., & Kotridou, E. E-government applications: Factors affecting the employees' satisfaction and effectiveness in Greek municipalities. International Journal of Business and Social Science. Accepted
- Mouza, A. M., & Tsigarida, N. Empathy in Frontline Employees: The Link between Unemployed and Manpower Employment Organization under Economic Recession. International Journal of Business and Social Science, 10(10), 2019.
- Mouza, A. M., & Taousanis, A. The economic crisis and public libraries in Greece: Investigating the threats and challenges via job description. Library Management, 39(3/4), 216-232, 2018

- Mouza, A. M., & Taousanis, A. Exploring the Significant Differences in the Importance and Frequency of Librarians' Duties among Different Library Sizes. *Journal of Business & Economic Policy*, 5(3), 2018.
- Mouza, A. M., & Grigoriadou, S. P. Job analysis of academic librarians in Greece: Investigating differences among institutions regarding obligations and responsibilities. *Library Management*, 37(1/2), 29-54, 2016.
- Mouza, A. M., & Souchamvali, D. Effect of Greece's New Reforms and Unplanned Organizational Changes on the Stress Levels of Primary School Teachers. *Social Indicators Research*, 1-14, 2016
- The Reflection of Greek Reality Concerning Taxation from the Perspective of Both Tax Payers and Taxmen, Evagelia Makri, Maria Tsourela, Dimitris Paschaloudis, Dafni M. Nerantzaki, *World Academy of Science, Engineering and Technology, International Journal of Law and Political Sciences*, Vol:10, No:11, 2016
- Karavasilis, G., Kyranakis, D., Paschaloudis, D. and Vrana, V., 2016, 'Measuring service quality in higher education: the Experience of Technological Education Institute of Central Macedonia, Greece', *The Asian Conference on Education & International Development 2016*, Art Center of Kobe, Kobe, Japan, Sunday, April 3 - Wednesday, April 6, 2016
- Theocharidis, A.I. Vrana, V Michailidis, E.N Zafiroopoulos, K Paschaloudis, D and Pantelidis, P., 2015, 'Social Influence in online social networks', *International Conference on Internet Studies (NETS2015)*, 18-19 July, Tokyo, Japan.
- Κυρανάκης Δημήτριος, Πασχαλούδης Δημήτριος, Αποδοχή και Αξιολόγηση των νέων Εκπαιδευτικών Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση, 2ο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο «Παραγωγική Ανασυγκρότηση της Ελλάδας: Οικονομική Κρίση και Προοπτικές Ανάπτυξης». 5 - 6 Μαΐου 2017, Σέρρες
- Νικόλαος Αποστολίδης, Δημήτριος Πασχαλούδης, Η ποιότητα στην εκπαίδευση και ο ρόλος των ηγετών στα χρόνια της κρίσης, 2ο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο «Παραγωγική Ανασυγκρότηση της Ελλάδας: Οικονομική Κρίση και Προοπτικές Ανάπτυξης». 5 - 6 Μαΐου 2017, Σέρρες
- Αψηλίδου Καλούδα, Τσουρέλα Μαρία και Δημήτριος Πασχαλούδης, Ενδοκοινωνικές απάτες και φοροδιαφυγή, 2ο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο «Παραγωγική Ανασυγκρότηση της Ελλάδας: Οικονομική Κρίση και Προοπτικές Ανάπτυξης». 5 - 6 Μαΐου 2017, Σέρρες
- Reflection of Greek reality concerning taxation. Makri Evagelia, Tsourela Maria, Paschaloudis Dimitris, *The Macrotheme Review* 7(1) Spring 2018
- Η αποτύπωση της ελληνικής πραγματικότητας όσον αφορά τα φορολογικά μέτρα από την πλευρά των πολιτών και των εφοριακών. ΜΑΚΡΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ, ΤΣΟΥΡΕΛΑ ΜΑΡΙΑ, ΠΑΣΧΑΛΟΥΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ. 2ο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο «Παραγωγική Ανασυγκρότηση της Ελλάδας: Οικονομική Κρίση και Προοπτικές Ανάπτυξης». 5 - 6 Μαΐου 2017, Σέρρες
- Bitzidis N., Dimitridis S., Karavasilis G, Vrana V., Kehris E, and Vrana, V. 2020 Enhancing Entrepreneurship: The Greek National Electronic Public Procurement System – Internal Customer Opinions. In Andreas Masouras Georgios Maris and Androniki Kavoura, *Entrepreneurial Development and Innovation in Family Businesses and SMEs*, 87-108
- Bitzidis N., Dimitridis S., Karavasilis G, Vrana V., Kehris E, and Vrana, V. 2020, Satisfaction from an e-procurement Information System: The Case of Greek Electronic Public Procurement System (ESIDIS) In: Kavoura A., Kefallonitis E., Theodoridis, P. (eds) *Strategic Innovative Marketing and Tourism*. Springer Proceedings in Business and Economics. Springer, Cham
- Kyrtasoglou, M., Vrana, V., Karavasilis, G. Kehris, E. Assessing satisfaction and quality of life of the elderly served by the program "Help at Home". The case of Serres municipality. 8th ICCMI, Virtual Conference, 13-15 September

- Καζακλαρη, Γ. Καραβασίλης, Γ.. Βρανα, Β. 2019. Παράγοντες διαμόρφωσης ευνοϊκού σχολικού κλίματος για μια ολιστική προσέγγιση των μαθητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, 2nd ICOMEU 2019, 29 Nov-1Dec, Thessaloniki, Greece
- Παπαθανασίου Ν, Βράνα Β, Καραβασίλης Γ,. 2019. Απόψεις – Στάσεις Εκπαιδευτικών Π.Ε. Σερρών στη σχολική βία. Συνεδριο για τη σχολική βία. 5-7 Απριλίου 2019, Θεσσαλονικη.
- Tsourela Maria, Avramakis Eleftherios, Nerantzaki Dafni-Maria, Paschaloudis Dimitris, Examining Consumer Attitudes Toward Online Marketplaces Through Webqual 4.0 And I.P.A. 803rd International Conference on E-Education, E- Business, E-Management and E-Learning (IC4E)2020, 28-29 March.
- Maslarinou E., Tsourela M., Paschaloudis D., and Nerantzaki D., Aviation Industry Crisis Management: Effects of COVID-19 Pandemic in Athens International Airport Environment 2021, 1-3 Sept, Hydra, Greece.

3.2.2.6 Πώς κρίνετε τη χρηματοδότηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

3.2.2.6.1 Ποιες είναι οι πηγές χρηματοδότησης του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Η χρηματοδότηση του Προγράμματος στηρίζεται αποκλειστικά σε δίδακτρα, που καταβάλλουν οι φοιτητές. Πιο συγκεκριμένα, προβλέπεται η καταβολή διδάκτρων, ύψους 1.000 € για κάθε εξάμηνο σπουδών και η απαλλαγή διδάκτρων για φοιτητές που πληρούν τα κριτήρια του νόμου.

3.2.2.6.2 Πώς εξασφαλίζεται η βιωσιμότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Η Ειδική Διατμηματική Επιτροπή αποφασίζει κάθε χρόνο για το ύψος των διδάκτρων, ώστε να καλύπτονται οι λειτουργικές ανάγκες του Π.Μ.Σ. και να επιτυγχάνονται οι στόχοι του.

3.2.2.6.3 Πώς χρησιμοποιούνται οι πόροι που διατίθενται στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Τα έσοδα του Δ.Π.Μ.Σ. θα διατίθενται για την κάλυψη λειτουργικών αναγκών του προγράμματος όπως γραμματειακή και άλλη υποστήριξη, αμοιβές διδασκόντων, αγορά έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού, εξοπλισμού εργαστηρίων και γραφείων, προμήθεια και συντήρηση εξοπλισμού, αναλώσιμα υλικά, έξοδα προβολής και διαφήμισης και διάφορα άλλα έξοδα που θα προκύψουν. Το Δ.Π.Μ.Σ. υποστηρίζει και προωθεί την έρευνα που διεξάγεται από τους διδάσκοντες και τους φοιτητές του Δ.Π.Μ.Σ. καθώς και ερευνητικές, εκπαιδευτικές και επιμορφωτικές δραστηριότητες των διδασκόντων και φοιτητών του Δ.Π.Μ.Σ όπως πραγματοποίηση εκπαιδευτικών ενημερωτικών επισκέψεων, συμμετοχή και μετακινήσεις σε συνέδρια τόσο των φοιτητών όσο και των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος, συμμετοχή και μετακινήσεις σε συνέδρια/σεμινάρια/θερινά σχολεία μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος που προάγουν το επιστημονικό επίπεδο των διδασκόντων του Δ.Π.Μ.Σ, δημοσίευση επιστημονικών εργασιών και άρθρων, διοργάνωση και συνδιοργάνωση συνεδρίων/ημερίδων/συμποσίων και επιμορφωτικών προγραμμάτων επιστημονικού περιεχομένου. Η διαχείριση γίνεται από τη Ε.Δ.Ε. του Δ.Π.Μ.Σ. Οι μετακινήσεις (δαπάνες ταξιδιού, δαπάνες διαμονής, ημερήσια εκτός έδρας αποζημίωση και χιλιομετρική αποζημίωση) καθορίζονται στον Οδηγό Διαχείρισης και Χρηματοδότησης του Ε.Λ.Κ.Ε. του ΔΙΠΑΕ.

3.2.2.7 Πώς κρίνετε τη διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών;¹⁰

3.2.2.7.1 Ποια είναι η συγκεκριμένη διαδικασία επιλογής μεταπτυχιακών φοιτητών;

Το Τμήμα προβαίνει σε πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος προκηρύσσοντας θέσεις με ανοιχτή διαδικασία για την εισαγωγή πτυχιούχων στο Δ.Π.Μ.Σ. Η Σ.Ε. αποφασίζει για το χρόνο δημοσίευσης στο διαδίκτυο ή/και στον Τύπο, στα γραφεία της Γραμματείας και στο Διαδίκτυο,

¹⁰ Συμπληρώστε τον Πίνακα 4.

σχετικής ανακοίνωσης προς τους ενδιαφερόμενους υποψήφιους, που προσδιορίζει: τον αριθμό των θέσεων στο πρόγραμμα, το ύψος των διδάκτρων, τα απαραίτητα προσόντα των υποψηφίων για εισαγωγή στο Δ.Π.Μ.Σ., τη γενική διαδικασία αξιολόγησης των υποψηφίων, όπως επίσης την προθεσμία και τη διεύθυνση υποβολής των δικαιολογητικών.

Οι αιτήσεις υποβάλλονται σε ειδικά έντυπα, που διαθέτει η Γραμματεία. Μέσα στην προθεσμία που ανακοινώνεται, οι ενδιαφερόμενοι καταθέτουν ή αποστέλλουν το φάκελο της υποψηφιότητάς τους στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ.

Τα απαραίτητα δικαιολογητικά, που θα πρέπει να καταθέσουν οι υποψήφιοι είναι: έντυπη αίτηση, αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα, αντίγραφο πτυχίου/διπλώματος (με την αντίστοιχη αναγνώριση του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., αν προέρχεται από πανεπιστήμιο του εξωτερικού), πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας (για όλα τα πτυχία) ή Παράρτημα Διπλώματος, δύο συστατικές επιστολές, επιστημονικές δημοσιεύσεις ή διακρίσεις (εάν υπάρχουν), αποδεικτικά επαγγελματικής εμπειρίας (εάν υπάρχουν), αποδεικτικό γνώσης Αγγλικής Γλώσσας, αποδεικτικό συμμετοχής σε Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών (εάν υπάρχει), βεβαίωση εκπόνησης πτυχιακής εργασίας, όπου να αναγράφονται το θέμα, ο βαθμός και οι επιβλέποντες καθηγητές, αντίγραφο πτυχιακής εργασίας. Η Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ., στην οποία υποβάλλονται οι αιτήσεις από υποψηφίους μεταπτυχιακούς φοιτητές, προωθεί το σύνολο των αιτήσεων με το συνοδευτικό υλικό στην επιτροπή επιλογής των υποψηφίων, που συγκροτείται από την Ε.Ε. του Π.Μ.Σ. ειδικά για το σκοπό αυτό.

3.2.2.7.2 Με ποια συγκεκριμένα κριτήρια επιλέγονται οι μεταπτυχιακοί φοιτητές;

Η αξιολόγηση των υποψηφίων, που μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες έχουν προσκομίσει όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά, γίνεται από την επιτροπή επιλογής διαδοχικά σε δύο φάσεις. Η πρώτη φάση είναι προκριματική και αποσκοπεί σε μια πρώτη κατάταξη των υποψηφίων σύμφωνα με τον αριθμό αξιολογικών μορίων, που συγκέντρωσαν. Η δεύτερη φάση περιλαμβάνει προσωπική συνέντευξη των υποψηφίων ή συνέντευξη μέσω τηλεδιάσκεψης (π.χ. Skype) που συγκέντρωσαν το μεγαλύτερο αριθμό αξιολογικών μορίων στην πρώτη φάση. Με βάση την τελική βαθμολογία, που προκύπτει ως ο σταθμισμένος μέσος της βαθμολογίας στην πρώτη και δεύτερη φάση, καταρτίζεται κατάλογος που περιλαμβάνει τους υποψήφιους, οι οποίοι κρίνονται κατάλληλοι για την παρακολούθηση του προγράμματος και γίνεται η τελική επιλογή με βάση τη σειρά επιτυχίας τους (οι ισοβαθμήσαντες με τον τελευταίο επιλέγονται).

Κατά την πρώτη φάση αξιολόγησης των υποψηφίων, η αρμόδια επιτροπή συντάσσει κατάλογο, στον οποίο κατατάσσονται οι υποψήφιοι ανάλογα με τον αριθμό αξιολογικών μορίων, που συγκέντρωσαν. Τα κριτήρια αξιολόγησης της πρώτης φάσης με την αντίστοιχη (μέγιστη) βαθμολογία τους σε αριθμό αξιολογικών μορίων, έχουν ως εξής :

- Επίδοση σε προπτυχιακές σπουδές Διοικητικής, Οικονομικής, Τεχνολογικής ή Θεωρητικής κατεύθυνσης, σε Ανώτερες και Ανώτατες Εκκλησιαστικές Ακαδημίες: 30 μόρια
- Κατοχή δεύτερου πτυχίου: 10 μόρια
- Πτυχιακή εργασία που είναι σχετική με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.: 10 μόρια
- Διαθέσιμη επαγγελματική εμπειρία, που είναι σχετική με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.: 15 μόρια
- Επιστημονικό και ερευνητικό έργο των υποψηφίων, όπως π.χ. μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών ή/και επιστημονικές εργασίες σε έγκυρα επιστημονικά περιοδικά ή πρακτικά συνεδρίων: 15 μόρια
- Κατοχή πτυχίων σε ξένες γλώσσες: 5 μόρια
- Αποδεδειγμένη διεθνή εμπειρία: 5 μόρια
- Συστατικές επιστολές (συνολικά): 10 μόρια

Ο αριθμός αξιολογικών μορίων του παραπάνω πίνακα αποτελούν το μέγιστο βαθμό, που μπορεί να αποδοθεί, σύμφωνα με τη κρίση της Επιτροπής Επιλογής, σε κάθε περίπτωση κριτηρίου αξιολόγησης. Για το πρώτο κριτήριο αξιολόγησης, η βαθμολογία θα προκύπτει με βάση το βαθμό του πτυχίου, στην κλίμακα από μηδέν μόρια (για βαθμό πτυχίου πέντε) μέχρι τον μέγιστο αριθμό

των αξιολογικών μορίων του κριτηρίου αυτού (για βαθμό πτυχίου άριστα δέκα). Για το δεύτερο και τρίτο κριτήριο αξιολόγησης, η βαθμολογία θα προκύπτει από το βαθμό πτυχίου άλλης κατεύθυνσης ή του δεύτερου πτυχίου ή της πτυχιακής εργασίας, σταθμισμένου κατά την κρίση της Επιτροπής Επιλογής με το επίπεδο και τη συνάφεια του γνωστικού αντικειμένου, στην κλίμακα από μηδέν μόρια μέχρι τον μέγιστο αριθμό των αξιολογικών μορίων του κάθε κριτηρίου. Για το τέταρτο κριτήριο αξιολόγησης, η βαθμολογία θα προκύπτει από τη διάρκεια της επαγγελματικής εμπειρίας, σταθμισμένης κατά την κρίση της Επιτροπής Επιλογής με το επίπεδο (Διευθυντικό ή όχι) και τα καθήκοντα της θέσης, στην κλίμακα από μηδέν μόρια (για μηδενική εμπειρία) μέχρι τον μέγιστο αριθμό των αξιολογικών μορίων του κριτηρίου (και για μέγιστη διάρκεια απασχόλησης τα πέντε έτη). Ο μέγιστος αριθμός των δυνατών μορίων από την πρώτη φάση αξιολόγησης είναι ίσος με 100 και σταθμίζεται με συντελεστή βαρύτητας 70%.

Στη δεύτερη φάση προκρίνονται οι υποψήφιοι, που κατέλαβαν τις πρώτες θέσεις σε ποσοστό 150% των εισακτέων στον πίνακα αξιολογικής κατάταξης της πρώτης φάσης. Σε περίπτωση ισοβαθμίας, προκρίνονται όλοι οι ισοβαθμούμενοι με τον τελευταίο υποψήφιο. Η δεύτερη φάση αφορά την προσωπική συνέντευξη των υποψηφίων, που έχουν προκριθεί από την πρώτη φάση, από την αρμόδια Επιτροπή Επιλογής. Καθένα από τα τρία μέλη της επιτροπής παραλαμβάνει τον κατάλογο των προκριθέντων στη δεύτερη φάση και αξιολογεί κάθε υποψήφιο σε κλίμακα από 0 έως 100 μόρια. Τα κύρια κριτήρια της αξιολόγησης είναι τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του, η ικανότητα επικοινωνίας με σαφήνεια και πειθώ, η ορθή κρίση, η ευριθιότητα των γνώσεων του, η ωριμότητα, η προδιάθεση για σκληρή εργασία και η ομαδικότητα. Ο τελικός βαθμός από την προσωπική συνέντευξη κάθε υποψηφίου προκύπτει ως ο μέσος όρος της βαθμολογίας των τριών αξιολογητών. Η βαθμολογία αυτή σταθμίζεται με συντελεστή 30%. Η Επιτροπή Επιλογής συντάσσει πρακτικό, το οποίο περιλαμβάνει την επίδοση κάθε υποψηφίου και επισυνάπτει τα φύλλα αξιολόγησης κάθε αξιολογητή.

Από τη σταθμισμένη βαθμολογία στην πρώτη και δεύτερη φάση, καταρτίζεται από την Επιτροπή Επιλογής ο πίνακας επιτυχόντων, που περιλαμβάνει τους υποψήφιους που κρίνονται κατάλληλοι για την παρακολούθηση του προγράμματος. Η τελική επιλογή γίνεται με βάση τη σειρά επιτυχίας στον πίνακα των επιτυχόντων (οι ισοβαθμήσαντες με τον τελευταίο υποψήφιο επιλέγονται), σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην επόμενη παράγραφο. Ο πίνακας επιτυχόντων επικυρώνεται από τη Ε.Ε και ανακοινώνεται μέσω της Γραμματείας του Π.Μ.Σ.

Οι επιτυχόντες ενημερώνονται από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. Οι επιτυχόντες καλούνται να απαντήσουν επίσης γραπτώς εντός 10 ημερών αν αποδέχονται ή όχι την ένταξή τους στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα.

3.2.2.7.3 Ποιο είναι το ποσοστό αποδοχής υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών;

Ο ανώτατος αριθμός των εισακτέων μεταπτυχιακών φοιτητών στο Δ.Π.Μ.Σ. ορίζεται σε 80. Στον πίνακα που ακολουθεί καταγράφεται ο αριθμός των αιτήσεων, ο αριθμός των φοιτητών και το ποσοστό αποδοχής των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών.

	Τρέχον έτος*	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος - 2	Τρέχον έτος - 3	Τρέχον έτος - 4	Τρέχον έτος - 5
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων	108	87	85	37	18	30
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	80 **	80**	80**	45	45	45
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων	80	79	77	34	16	28
Ποσοστό αποδοχής των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών	74,1	91,9	90,5	91,8	88,8	93,3

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

**Από το έτος 2017-18 και μέχρι σήμερα το μεταπτυχιακό πρόγραμμα λειτουργεί ως Διατμηματικό με το τμήμα Εφοδιαστικής της Κατερίνης

3.2.2.7.4 Πώς δημοσιοποιείται η διαδικασία, τα κριτήρια και τα αποτελέσματα της επιλογής φοιτητών;

Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος στην οποία αναφέρονται τα κριτήρια επιλογής καθώς και η διαδικασία δημοσιεύονται στο Διαδίκτυο ή/και στον Τύπο, και στα γραφεία της Γραμματείας του τμήματος. Ο κατάλογος των προκριθέντων υποψηφίων της πρώτης φάσης ανακοινώνεται από την Γραμματεία του Δ.Μ.Π.Σ.. Η Γραμματεία του Δ.Μ.Π.Σ. ενημερώνει τηλεφωνικά και με e-mail τους υποψήφιους για τα αποτελέσματα της πρώτης φάσης της αξιολόγησης καθώς και για την ημερομηνία και την ώρα της προσωπικής συνέντευξης. Οι υποψήφιοι, που δεν προκρίθηκαν, μπορούν να δουν τη συνολική επίδοσή τους στο Γραφείο της Γραμματείας του Δ.Π.Μ.Σ ή να τους αποσταλεί ηλεκτρονικά. Ο πίνακας επιτυχόντων και των δύο φάσεων ανακοινώνεται μέσω της Γραμματείας του Δ.Π.Μ.Σ. ώστε οι επιτυχόντες ενημερώνονται γραπτώς από τη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. Οι επιτυχόντες καλούνται να απαντήσουν επίσης γραπτώς εντός 15 ημερών αν αποδέχονται ή όχι την ένταξή τους στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα, αποδεχόμενοι τους όρους λειτουργίας του και καταβάλλοντας την πρώτη δόση των διδάκτρων, στην περίπτωση που έχουν καθοριστεί δίδακτρα. Η μη απάντηση ή η μη καταβολή της πρώτης δόσης των διδάκτρων από επιλεγέντα υποψήφιο μέσα στην παραπάνω προθεσμία ισοδυναμεί με άρνηση αποδοχής. Εφόσον υπάρξουν αρνήσεις η Γραμματεία ενημερώνει τους αμέσως επόμενους στη σειρά αξιολόγησης από τον πίνακα επιτυχόντων. Η διαδικασία, τα κριτήρια και τα αποτελέσματα της επιλογής φοιτητών δημοσιοποιούνται στον δικτυακό τόπο του μεταπτυχιακού και πραγματοποιείται και γνωστοποίηση στους επιλεχθέντες μεταπτυχιακούς φοιτητές μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

3.2.2.7.5 Πώς διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα και διαφάνεια της διαδικασίας επιλογής φοιτητών;

Η απαρέγκλιτη τήρηση των βασικών προϋποθέσεων εισαγωγής, των κριτηρίων βαθμολόγησης των υποψηφίων και η δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των επιλεχθέντων μεταπτυχιακών φοιτητών στην ιστοσελίδα του Δ.Π.Μ.Σ. διασφαλίζει την αποτελεσματικότητα και διαφάνεια της διαδικασίας επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών.

3.2.2.8 Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

3.2.2.8.1 Υπάρχει συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό; Σε ποιο ποσοστό ;

Δεν υπάρχει συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό, γιατί η λειτουργία του Δ.Π.Μ.Σ. καλύπτεται από διδάσκοντες του Ιδρύματος αλλά και από διδάσκοντες ΑΕΙ από την υπόλοιπη Ελλάδα.

3.2.2.8.2 Υπάρχει συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών (απόλυτος αριθμός και ποσοστό);

Δεν υπάρχει συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών γιατί τα μαθήματα διδάσκονται στην ελληνική γλώσσα.

3.2.2.8.3 Πόσα και ποια μαθήματα διδάσκονται (και) σε ξένη γλώσσα;

Το σύνολο των μαθημάτων διδάσκεται στην ελληνική γλώσσα. Πάντως αξίζει να σημειωθεί ότι στο 100% των διδασκόμενων μαθημάτων διατίθεται και αγγλική βιβλιογραφία και οι φοιτητές διακπεραιώνουν τις εργασίες τους με βάση την διεθνή αρθρογραφία και βιβλιογραφία.

3.2.2.8.4 Υπάρχουν συμφωνίες συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού;

Το Τμήμα θεωρεί σημαντική την διεθνοποίησή του και διερευνά ευκαιρίες προς διάφορες κατευθύνσεις όπως ανάπτυξη διμερών συνεργασιών στο Πρόγραμμα Erasmus, συμμετοχή σε έργα διεθνούς εκπαιδευτικής συνεργασίας κλπ.

3.2.2.8.5 Υπάρχουν διεθνείς διακρίσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών; Ποιες;

Μέχρι σήμερα δεν υπάρχουν διεθνείς διακρίσεις του Δ.Π.Μ.Σ.. Αξίζει όμως να σημειωθούν οι συνεργασίες στο τομείς της διοργάνωσης διεθνών συνεδρίων, η συμμετοχή των φοιτητών του Δ.Π.Μ.Σ. (σε συνεργασία με τους διδάσκοντες του Δ.Π.Μ.Σ.) σε διεθνή συνέδρια, η συνεργασία με το έτερο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων για ενίσχυση των δράσεων εξωστρέφειας και διεθνοποίησης των προγραμμάτων σπουδών, η πρόσκληση για διδασκαλία ξένων εισηγητών και η συνεργασίες με πανεπιστήμια του εξωτερικού. καθώς και στην εκπόνηση επιστημονικών ερευνών – δημοσιεύσεων των μελών του εκπαιδευτικού προσωπικού του Π.Μ.Σ. με ακαδημαϊκούς του εξωτερικού.

3.2.3 Τίτλος του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
3.2.3.1 Τμήματα και Ιδρύματα που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.¹¹
To Π.Μ.Σ. οργανώνεται αυτοδύναμα από το Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης.
3.2.3.2 Πώς κρίνετε τον βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας;
<p>3.2.3.2.1 Υπάρχουν διαδικασίες ελέγχου της ανταπόκρισης αυτής; Πόσο αποτελεσματικές είναι; Δεν υπάρχουν διαδικασίες ελέγχου τις ανταπόκρισης του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας. Εντούτοις αξίζει να σημειωθούν τα εξής:</p> <p>(α) Η φιλοσοφία του Π.Μ.Σ. είναι να εξασφαλίσει για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές σταθερά θεμέλια, γνώσεις, μεθόδους και βασικές αρχές που θα τους καταστήσουν ικανούς για συνεχή εκμάθηση και προσωπική βελτίωση. Η δημιουργία του Π.Μ.Σ. έγινε με γνώμονα αφενός τις στρατηγικές και τις δυνατότητες του Τμήματος και αφετέρου τις εκτιμώμενες ανάγκες των φοιτητών του Π.Μ.Σ., της κοινωνίας και της οικονομίας. Ο στόχος του Τμήματος είναι η ανάπτυξη ενός αυτόνομου Π.Μ.Σ. πάνω στο κύριο γνωστικό αντικείμενο του Τμήματος, με εξειδίκευση στον τουρισμό. Στο πλαίσιο αυτό, βασική επιδίωξη ήταν η δημιουργία εξειδικεύσεων σπουδών, οι οποίες αφενός θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες των φοιτητών και της κοινωνίας και αφετέρου θα μπορούν να υποστηρίζονται και να εξυπηρετούνται (κυρίως) από το εκπαιδευτικό προσωπικό του Ιδρύματος.</p> <p>(β) Το συγκεκριμένο Π.Μ.Σ. είναι το μόνο στη Διοίκηση Επιχειρήσεων Φιλοξενίας και Τουρισμού που προσφέρεται στην Περιφερειακή ενότητα Σερρών. Τα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών στην Ελλάδα με αντικείμενο τον τομέα του Τουρισμού είναι λίγα. Ταυτόχρονα διευκολύνει την παρακολούθηση εργαζόμενων καθώς υλοποιείται Σαββατοκύριακα και απογευματινά μαθήματα, δίνοντας τη δυνατότητα στον τοπικό πληθυσμό των Σερρών και της ευρύτερης περιφέρειας καθώς επίσης και σε όσους θέλουν να απασχοληθούν στο δυναμικό τομέα του τουρισμού φοιτώντας στο πρόγραμμα να αποκτήσουν τυπικά και ουσιαστικά προσόντα που διαφορετικά θα ήταν ιδιαίτερα δύσκολο ή αδύνατο να αποκτήσουν.</p> <p>(γ) Η Ελλάδα είναι μια χώρα που ο τουρισμός αποτελεί σημαντική πηγή εσόδων και κατέχει σημαντικό μερίδιο στην οικονομία και στην απασχόληση. Για το έτος 2017 με κατέλαβε την 14η θέση στην παγκόσμια κατάταξη χωρών με βάση τον αριθμό αφίξεων τουριστών. Το έτος 2019 οι εισπράξεις από τον εισερχόμενο τουρισμό ήταν 17,7 δις δολάρια. Η γενική συνεισφορά του ελληνικού τουρισμού στο ΑΕΠ της χώρας είναι 20,8% προσφέροντας 946200 θέσεις εργασίας εντός συνόρων που αντιστοιχεί στο 21,7% της συνολικής απασχόλησης. Σύμφωνα με έρευνα του ΣΕΤΕ η απασχόληση στον τουρισμό στην Ελλάδα αυξάνεται διαρκώς τα τελευταία 30 χρόνια με μέσο ετήσιο ρυθμό 2,8%. Το ποσοστό των απασχολούμενων στα καταλύματα που είναι απόφοιτοι της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα είναι μικρότερο σε σχέση με κύριους ανταγωνιστικούς προορισμούς στην Ευρώπη. Η τουριστική εκπαίδευση και κατάρτιση μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στην αναβάθμιση της ποιότητας του ελληνικού τουριστικού προϊόντος. Τα παραπάνω χαρακτηριστικά υποδεικνύουν την ανάγκη για κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό και αναδεικνύουν την συνεισφορά του Π.Μ.Σ. προς την κατεύθυνση αυτή.</p>

¹¹ Συμπληρώνεται μόνο στην περίπτωση λειτουργίας Διατμηματικού ή Διιδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.

3.2.3.2.2 Υπάρχουν διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησης του Προγράμματος Σπουδών; Πόσο αποτελεσματικές είναι;

Η αλλαγή του προγράμματος σπουδών αντικατοπτρίζει την κοινωνία και την εκπαίδευση γενικότερα. Η αναθεώρηση του προγράμματος σπουδών, συμπεριλαμβάνει τόσο το περιεχόμενο όσο και την εκπαιδευτική διαδικασία. Προτάσεις βελτίωσης ως προς τυχόν αποκλίσεις, προβλήματα ή τομείς που χρήζουν βελτίωσης προκύπτουν από τις ακόλουθες περιπτώσεις (ενδεικτικά):

- Αλλαγές στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο.
- Διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης
- Ανατροφοδότηση από τους φοιτητές
- Ανατροφοδότηση από τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του Διεθνούς Πανεπιστημίου της Ελλάδος.
- Ανατροφοδότηση από κοινωνικούς, παραγωγικούς και πολιτιστικούς φορείς και τουριστικές επιχειρήσεις
- Καταγραφή των αναγκών της αγοράς εργασίας

Οι προτάσεις βελτίωσης, συζητούνται στη συντονική επιτροπή του Π.Μ.Σ, η οποία προτείνει πιθανές αναθεωρήσεις στη Γενική Συνέλευση του τμήματος. Μέχρι τώρα έχουν πραγματοποιηθεί δύο αναθεωρήσεις του προγράμματος σπουδών και βρίσκεται σε εξέλιξη η τρίτη αναθεώρηση.

3.2.3.2.3 Πώς δημοσιοποιείται το Πρόγραμμα Σπουδών;

Το Πρόγραμμα Σπουδών είναι διαθέσιμο από την ιστοσελίδα του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών στη Διοίκηση Επιχειρήσεων Φιλοξενίας και Τουρισμού <http://mbatourism.teicm.gr/>. Τα διδασκόμενα μαθήματα καθώς και το περιγράμμα του κάθε μαθήματος βρίσκονται στο σύνδεσμο. <http://mbatourism.ihu.gr/didaskomena-mathimata/>

3.2.3.2.4 Υπάρχει διαδικασία παρακολούθησης της επαγγελματικής πορείας όσων απέκτησαν τίτλο Μεταπτυχιακών Σπουδών από το Τμήμα;

Με την ολοκλήρωση του πέμπτου έτους λειτουργίας έγινε τηλεφωνική επικοινωνία με τους αποφοίτους του προγράμματος και η καταγραφή της επαγγελματικής τους αποκατάστασης. Η τηλεφωνική επικοινωνία είναι εφικτή καθώς ο αριθμός των αποφοίτων του προγράμματος είναι σχετικά μικρός. Το Τμήμα σχεδιάζει να εξετάσει το ακαδημαϊκό έτος 2020-21 την επαγγελματική πορεία των αποφοίτων του ΠΜΣ.

3.2.3.3 Πώς κρίνετε τη δομή, τη συνεκτικότητα και τη λειτουργικότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;¹²

3.2.3.3.1 Ποιο είναι το ποσοστό των μαθημάτων κορμού / ειδίκευσης / κατευθύνσεων στο σύνολο των μαθημάτων;

Οι σπουδές στο Π.Μ.Σ. πλήρους φοίτησης διαρκούν τρία εξάμηνα σπουδών και αντιστοιχούν σε 90 διδακτικές μονάδες (μονάδες ECTS). Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται κατά τα δυο πρώτα εξάμηνα, ενώ το τελευταίο εξάμηνο διατίθεται για την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας.

Στο περιεχόμενο του Π.Μ.Σ. περιλαμβάνονται οι παρακάτω κατηγορίες μαθημάτων, που περιγράφονται συνοπτικά στη συνέχεια:

- Μαθήματα υποχρεωτικά/ κορμού. Είναι συνολικά πέντε (5) μαθήματα, που διαμορφώνουν το υπόβαθρο του προγράμματος ειδίκευσης στη διοίκηση επιχειρήσεων. Κάθε υποχρεωτικό μάθημα ισοδυναμεί με 6 μονάδες ECTS.
- Μαθήματα κατεύθυνσης/ επιλογής. Είναι τα υπόλοιπα πέντε (5) μαθήματα του προγράμματος σπουδών. Οι φοιτητές έχουν δικαίωμα να επιλέξουν πέντε (5) από τα

¹² Συμπληρώστε τους Πίνακες 13.1 και 13.2.

μαθήματα δώδεκα (12) μαθήματα. Ανάλογα με τις δυνατότητες του τμήματος και τις ανάγκες των φοιτητών και σύμφωνα με τον κανονισμό του Π.Μ.Σ. στο εξάμηνο προσφέρονται 6-8 μαθήματα. Κάθε μάθημα επιλογής ισοδυναμεί με 6 μονάδες ECTS.

- Μεταπτυχιακή Διπλωματική εργασία. Εκπονείται από όλους τους φοιτητές υποχρεωτικώς στο τελευταίο (τρίτο) εξάμηνο σπουδών και ισοδυναμεί με 30 μονάδες ECTS.

3.2.3.3.2 Ποιο είναι το ποσοστό των υποχρεωτικών μαθημάτων / μαθημάτων υποχρεωτικής επιλογής / μαθημάτων ελεύθερης επιλογής στο σύνολο των μαθημάτων;

Δεν κρίνεται απαραίτητη και για αυτό το λόγο δεν υπάρχει επιπρόσθετη κατηγοριοποίηση σε μαθήματα υποβάθρου, μαθήματα επιστημονικής περιοχής, μαθήματα γενικών γνώσεων και μαθήματα ανάπτυξης δεξιοτήτων.

3.2.3.3.3 Πώς κατανέμεται ο χρόνος μεταξύ θεωρητικής διδασκαλίας, ασκήσεων, εργαστηρίων, άλλων δραστηριοτήτων;

Τέσσερα από τα πέντε μαθήματα στο πρώτο εξάμηνο είναι θεωρητικά και ένα έχει θεωρία και εργαστήριο. Στο δεύτερο εξάμηνο τρία από τα δώδεκα μαθήματα έχουν θεωρία και εργαστήριο και τα υπόλοιπα είναι θεωρητικά. Σε όλα τα μαθήματα υπάρχουν ασκήσεις με στόχο την καλύτερη εμπέδωση του θεωρητικού πλαισίου των μαθημάτων.

3.2.3.3.4 Πώς οργανώνεται και συντονίζεται η ύλη μεταξύ των μαθημάτων; Υπάρχει επικάλυψη ύλης μεταξύ των μαθημάτων; Υπάρχουν κενά ύλης; Είναι ορθολογική η έκταση της ύλης των μαθημάτων; Υπάρχει διαδικασία επανεκτίμησης, αναπροσαρμογής και επικαιροποίησης της ύλης των μαθημάτων;

Η οργάνωση και ο συντονισμός της ύλης πραγματοποιείται με γνώμονα τόσο το πρόγραμμα σπουδών όσο και τον διδάσκοντα – υπεύθυνο του μαθήματος. Δεν παρατηρείται επικάλυψη της ύλης μεταξύ των μαθημάτων. Στα ίδια πλαίσια δεν παρατηρούνται κενά ύλης και η ύλη των μαθημάτων κρίνεται ορθολογική. Η επανεκτίμηση, αναπροσαρμογή και επικαιροποίηση της ύλης γίνεται ανά έτος από τον διδάσκοντα αφενός με την προσωπική του κρίση, αφετέρου με βάση τις απαντήσεις από τα ερωτηματολόγια των φοιτητών.

3.2.3.3.5 Εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων; Πόσο λειτουργικό είναι;

Δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα μαθήματα. Υπάρχουν όμως αυστηρές προϋποθέσεις στην παρακολούθηση των μαθημάτων και στον αριθμό των μαθημάτων που κάποιος φοιτητής μπορεί να αποτύχει που αν δεν τηρηθούν οδηγούν στην διαγραφή του φοιτητή από το πρόγραμμα.

3.2.3.4 Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

3.2.3.4.1 Εφαρμόζονται, και σε ποια έκταση, πολλαπλοί (σε είδος και χρόνο) τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών; Ποιοι συγκεκριμένα;

Σε κάθε μάθημα διενεργούνται γραπτές εξετάσεις μετά την ολοκλήρωση της διδασκαλίας των μαθημάτων. Στο Π.Μ.Σ. προβλέπονται δύο εξεταστικές περιόδους, στο τέλος κάθε εξαμήνου. Για όσους φοιτητές αποτύχουν στις εξετάσεις κάποιου μαθήματος, προβλέπεται μία επαναληπτική εξεταστική περίοδος τον Σεπτέμβριο κάθε έτους. Η αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών σε κάθε μάθημα γίνεται με συνεκτίμηση του βαθμού της τελικής εξέτασης και του βαθμού σε ερευνητικές ή άλλες εργασίες που τους έχουν ανατεθεί.

3.2.3.4.2 Πώς διασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών;

Ο διδάσκων είναι υποχρεωμένος, επίσης, να γνωστοποιεί στους φοιτητές με την έναρξη των μαθημάτων τον ακριβή τρόπο αξιολόγησης της επίδοσής τους και να τους παρέχει διευκρινήσεις. Οι διδάσκοντες είναι υποχρεωμένοι να διατηρούν αρχείο με τις επιδόσεις των φοιτητών σε όλες τις εργασίες που αξιολογούνται και να ενημερώνουν τους φοιτητές σχετικά με την επίδοσή τους

σε αυτές σε εύλογο χρονικό διάστημα μετά τη διεξαγωγή των εργασιών ή των λοιπών δραστηριοτήτων.

3.2.3.4.3 Υπάρχει διαδικασία αξιολόγησης της εξεταστικής διαδικασίας και ποια είναι αυτή;

Ο ακριβής τρόπος αξιολόγησης της επίδοσης των φοιτητών, τα είδη της αξιολόγησης και η βαρύτητα καθενός στον τελικό βαθμό, προσδιορίζεται από τον διδάσκοντα, που είναι υποχρεωμένος να υποβάλλει πριν από την έναρξη των μαθημάτων σχετική δήλωση στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. σχετικά με τον ακριβή τρόπο αξιολόγησης της επίδοσης των φοιτητών.

Όσον αφορά τις γραπτές εξετάσεις, οι διδάσκοντες είναι υποχρεωμένοι να εκδίδουν τα αποτελέσματα της αξιολόγησης της επίδοσης των φοιτητών μέσα σε διάστημα 15 ημερών από την ημερομηνία της γραπτής εξέτασης. Τα αποτελέσματα προσκομίζονται στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. και περιλαμβάνουν τον τελικό βαθμό και ανάλυση του τρόπου που αυτός προέρχεται από τις τελικές εξετάσεις και τις εργασίες. Ο οδηγός του Π.Μ.Σ., που είναι διαθέσιμος ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα του Τμήματος και περιγράφει αναλυτικά το εξεταστικό σύστημα, περιλαμβάνει ρυθμίσεις αναφορικά με τη δυνατότητα επανεξέτασης του φοιτητή σε μάθημα στο οποίο απέτυχε και αναβαθμολόγησης/θεραπείας, σε περίπτωση που θεωρεί ότι αδικήθηκε.

3.2.3.4.4 Πόσο διαφανής είναι η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της μεταπτυχιακής εργασίας;

Η ολοκλήρωση του Π.Μ.Σ. στη Διοίκηση Επιχειρήσεων Φιλοξενίας και Τουρισμού προγράμματος προϋποθέτει την επιτυχή διεκπεραίωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του οδηγού του προγράμματος. Η συγγραφή της εργασίας αυτής αποτελεί μία σημαντικότερη πρόκληση ποιότητας επιστημονικού έργου για το μεταπτυχιακό πρόγραμμα αφενός και, αφετέρου μία μοναδική ευκαιρία για τους υποψηφίους να αποδείξουν την ικανότητά τους στη χρήση και εφαρμογή των επιστημονικών γνώσεων, που απέκτησαν κατά την διάρκεια των σπουδών τους, με την καθοδήγηση και έλεγχο επιβλέποντα καθηγητή. Ο επιβλέπων καθηγητής οριοθετεί και ελέγχει την συγκεκριμένη μορφή και φύση της μεταπτυχιακής εργασίας, την οποία και πραγματοποιεί εξ ολοκλήρου ο συγκεκριμένος φοιτητής.

Ο φοιτητής του προγράμματος θα πρέπει να ετοιμάσει κατά τη διάρκεια του δευτέρου εξαμήνου ένα προκαταρκτικό περίγραμμα έρευνας για την εκπόνηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (Μ.Δ.Ε.) και να επιλέξει επιβλέποντα καθηγητή. Το προκαταρκτικό περίγραμμα έρευνας για την εκπόνηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας συμπληρώνεται σε έντυπο που διανέμεται από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ.. Σε αυτό θα πρέπει να προσδιορίζεται το πρόβλημα που θα αναλυθεί, η μεθοδολογία και η βιβλιογραφία που θα χρησιμοποιηθεί. Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες διενεργούνται ατομικά.

Οι προτάσεις για εκπόνηση πτυχιακής εργασίας εξετάζονται από την συντονιστική επιτροπή του Π.Μ.Σ. Η αποδοχή της πρότασης για εκπόνηση της εργασίας γίνεται με κριτήρια τη συνάφεια του θέματος με το μεταπτυχιακό πρόγραμμα, τα αναμενόμενα οφέλη και τυχόν στοιχεία πρωτοτυπίας στην προσέγγιση.

Με την ολοκλήρωση της συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ορίζεται από τη την συντονιστική επιτροπή του Π.Μ.Σ. τριμελής εξεταστική επιτροπή, στην οποία συμμετέχουν ο επιβλέπων καθηγητής και δύο άλλα μέλη ΕΠ ή/και διδάσκοντες του Π.Μ.Σ., οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος.

Εφόσον η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία υποβληθεί στον έλεγχο ομοιότητας υποστηρίζεται δημόσια ενώπιον της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής. Ο φοιτητής παρουσιάζει τα κύρια σημεία της εργασίας με τα συμπεράσματα. Στη συνέχεια η εξεταστική επιτροπή αξιολογεί την εργασία σύμφωνα με όσα αναφέρονται στον οδηγό εκπόνησης μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών, που εγκρίνεται με απόφαση της συνέλευσης.

3.2.3.4.5 Υπάρχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας για τη μεταπτυχιακή εργασία;

Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες πρέπει να έχουν ουσιαστικό επιστημονικό περιεχόμενο, ώστε να συνεισφέρουν στην εφαρμοσμένη επιστημονική γνώση, προβάλλοντας έτσι το έργο και την ποιότητα του Π.Μ.Σ. του Τμήματος. Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία αποτελείται από το θεωρητικό επιστημονικό υπόβαθρο και την εφαρμοσμένη – «πειραματική» ανάλυση συγκεκριμένου τεχνικοοικονομικού θέματος. Η εργασία περιλαμβάνει επίσης μεθοδολογική ανάπτυξη, επιστημονικές παραδοχές, βιβλιογραφική ανασκόπηση με διεθνείς προδιαγραφές αναφορών, όπως και παραρτήματα, όπου απαιτείται. Τα απαιτούμενα επιστημονικά αποτελέσματα από την εργασία αυτή πρέπει να απαντούν στα ακόλουθα ερωτήματα: ποια είναι η σημασία της μελέτης από ακαδημαϊκή και πρακτική επιχειρησιακή πλευρά και ποια είναι τα οφέλη από τα επιστημονικά αποτελέσματα της εργασίας, για την επιστημονική κοινότητα και τον επιχειρηματικό κόσμο της Ελλάδας. Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες διενεργούνται ατομικά και μόνο. Όσον αφορά στη βαθμολογική αξιολόγηση της εργασίας, αυτή αντιστοιχεί σε 30 ΔΜ οι οποίες αντιπροσωπεύουν φόρτο εργασίας ενός εξαμήνου πλήρους φοίτησης.

Πριν την παρουσία της κάθε διπλωματικής εργασίας ελέγχεται με εφαρμογή/εργαλείο ανίχνευσης πιθανής λογοκλοπής. Αντιπαραβάλλει τα κείμενα των εργασιών και άρθρων με κείμενα από το διαδίκτυο, με δημοσιευμένες εργασίες (όπως άρθρα περιοδικών και βιβλίων), με τις εργασίες που έχουν κατατεθεί στη βάση δεδομένων του λογισμικού που χρησιμοποιείται από άλλους φοιτητές και με τις εργασίες που υπάρχουν στα ιδρυματικά αποθετήρια και ανιχνεύει πιθανή λογοκλοπή και σε μεταφρασμένο κείμενο.

Τέλος, η αξιολόγηση της Διπλωματικής Εργασίας βασίζεται σε ένα σύνολο κανόνων ποιότητας, που απαιτεί η διοικητική επιστήμη και περιλαμβάνουν την τυχόν πρωτότυπη ή καινοτόμο συνεισφορά της, την τυχόν ύπαρξη δημοσιεύσεων σε έγκυρα διεθνή περιοδικά ή συνέδρια, καθώς και τον χαρακτήρα της εργασίας. Κάθε μέλος αξιολογεί ξεχωριστά και στο τέλος υπολογίζεται ο μέσος όρος βαθμολογίας των τριών μελών.

Ερευνητικές εργασίες που εκπονήθηκαν στο πλαίσιο Διπλωματικών Εργασιών του Μεταπτυχιακού αυτού Προγράμματος επελέγησαν για δημοσίευση και παρουσίαση σε κορυφαία διεθνή συνέδρια και επιστημονικά περιοδικά:

- Paschaloudis D., Koukidou E., Kottas A., Saliaka K. (2016) Attitudes of MBA Students Towards Social Networking Sites for Online Travel Related Activities. In: Katsoni V., Stratigea A. (eds) Tourism and Culture in the Age of Innovation. Springer Proceedings in Business and Economics. Springer, Cham
- Teneketzis Stavros K, Tsourela Maria, Paschaloudis Dimitris. Cultural heritage and tourist product. A case study of sustainable tourism of Amphipolis in Greece. 16th International Entrepreneurship Forum (IEF) Conference 14-16 September, 2017 Kathmandu, Nepal
- Lazaridou K., Vrana V., Paschaloudis D. (2017) Museums + Instagram. In: Katsoni V., Upadhya A., Stratigea A. (eds) Tourism, Culture and Heritage in a Smart Economy. Springer Proceedings in Business and Economics. Springer, Cham
- Samoladas, I. Zilianakis, C. Lazaridou, K. Papadopoulou, K.Tsolaki, E. & Nerantzaki D.M 2016. Citizen Perspectives on the development of Local Cultural Resources: The Municipality of Serres. Tourism and Culture in the Age of Innovation. Part of the series Springer Proceedings in Business and Economics
- Paschaloudis, D. Koukidou, E. Kottas, A. & Saliaka, K. 2016. Attitudes of MBA Students Towards Social Networking Sites for online travel related activities Tourism and Culture in the Age of Innovation. Part of the series Springer Proceedings in Business and Economics
- Vrana, V., Khan, F., Karavasilis, G., Kehris, V. & Kydros, D. 2018. Indian Cultural Institutions on Instagram. In: Kavoura A., Kefallonitis E., Giovanis A. (eds) Strategic Innovative Marketing and Tourism (pp. 693-701) Springer Proceedings in Business and Economics. Springer, Cham
- Theocharidis, A.I. Karavasilis, G Vrana, V Kehris, E. Antoniadis, K. 2018. What Is Affecting Customers' Intention To Perform Social Media Marketing Activities In The Hotel Industry? In

V.Katsoni (ed.) Exploring Smart Tourism: The cultural and sustainability synergies. (pp 375-391) Springer, Cham

- Theocharidis, A.I. Vrana, V. Karavasilis, G. Kehris, E. and Albertos Azaria. 2019. Facto Affecting Consumers' Intention to Book a hotel through Social Media 3rd International Scientific Conference, TOURMAN 2019, "Tourism, travel and hospitality at crossroads: The way ahead", 24-27 October. Thessaloniki, Greece
- Artzanidis, G. & Fragidis, G 2019. Identifying Trends and selecting new technologies for e-marketing in tourism enterprises, 3rd International Scientific Conference, TOURMAN 2019, "Tourism, travel and hospitality at crossroads: The way ahead", 24-27 October. Thessaloniki, Greece
- Ekmetsoglou T. Karavasilis, G. Vrana, V. Kehris, E. Azaria, A. 2018. Where should I go to eat? Factors affecting consumers' choice. 6th ICCMI International Conference on Contemporar Marketing Issues, June 27-29, Athens, Greece
- Soulidou, A. Karavasilis, G. Vrana, V. Kehris, E. Theocharidis, A.I. Azaria, A. 2018. Factors Affecting Hotel Selection. Greek Customers' Perception. 2nd International Scientific Conference, TOURMAN 2019, "In search of excellence in tourism, travel & hospitality management" 25-28 October 2018, Rhodos, Greece, pp. 90-98.
- Athianou-Gkogka K., Kontantinidou V., Tsourela M., Paschaloudis D. (2019). Experience Tourism. The Case Of Couchsurfing". International Conference on Science, Social Science and Economic (IC3SE), ICABMIT Proceedings of Academics World 134th International Conference, Las Vegas, USA, 17th-18th July, 2019.
- Athianou-Gkogka K., Kontantinidou V., Tsourela M., Paschaloudis D. (2019). Experience Tourism. The Case Of Couchsurfing. International Journal of Management and Applied Science, 5 (11)
- Grammatikopoulou Georgia, Tsourela Maria, Nouni Vasiliki. An Important Performance Analysis Of Internet Of Things Applications In Hotels. 237thThe IIER International Conference, Barcelona, Spain, 11th-12thMay, 2019
- Spyrantis, P., Nerantzaki, D.M., Tsourela, M. and Paschaloudis, D., 2020. Social Media Marketing in Hospitality Industry of Crete. In Cultural and Tourism Innovation in the Digital Era (pp. 189-199). Springer, Cham.
- Theocharidis, A.I., Argyropoulou, M. Karavasilis, G. Vrana, V. & Kehris, E. 2020. An Approach towards Investigating Factors Affecting Intention to Book a Hotel Room through Social Media. Sustainability, 12(21), 8973.
- Nikolaidou M., Tsourela M., Paschaloudis, D. Antoniadis K., 2020. Social Media Impact On Travel Process. International Conference on Advances in Business Management and Information Technology 26-26/May 2020
- Kefala N., Tsourela M. 2021. Assessing Influence of Consumers Expectations From Online Vs Offline Purchasing Environments On Satisfaction". 114th International Conference on Advanced Research in Management, Business and Finance (ICAMBF), 25th - 26th October, 2021, Dubai, UAE
- Ganou, E., Karavasilis, G. Vrana, V. & Kehris, E, 2022. Online Food Orderinf and Delivery applications: An empirical study of the factors affecting intention to re-use. In Katsoni, V & Seban, A.C, (eds.) Transcending Borders in Tourism throught innovation and cultural Heritage. Springer Proceedings in Business and Economics. Springer, Cham.

<p>3.2.3.5 Πώς κρίνετε τη χρηματοδότηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;</p>
<p>3.2.3.5.1 Ποιες είναι οι πηγές χρηματοδότησης του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών; Η χρηματοδότηση του Προγράμματος στηρίζεται αποκλειστικά σε δίδακτρα, που καταβάλλουν οι φοιτητές.</p> <p>3.2.3.5.2 Πώς εξασφαλίζεται η βιωσιμότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών; Το ύψος των διδάκτρων του μεταπτυχιακού ανέρχεται σε 3300 ευρώ. Η συντονιστική επιτροπή του Π.Μ.Σ. και η Γενική Συνέλευση του Τμήματος αποφασίζουν κάθε χρόνο για την κατανομή των πόρων ώστε να καλύπτονται οι λειτουργικές ανάγκες του Π.Μ.Σ. και να επιτυγχάνονται οι στόχοι του.</p> <p>3.2.3.5.3 Πώς χρησιμοποιούνται οι πόροι που διατίθενται στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών; Οι πόροι του Π.Μ.Σ. (από τα δίδακτρα των φοιτητών) χρησιμοποιούνται κατά το μεγαλύτερο μέρος τους για τη χρηματοδότηση των λειτουργικών δαπανών του προγράμματος, δηλαδή αμοιβές διδασκόντων, δαπάνες γραμματειακής, διοικητικής, οργανωτικής και τεχνικής υποστήριξης, δαπάνες μετακίνησης, δαπάνες αγοράς συγγραμμάτων, αναλωσίμων, εξοπλισμού, ανάπτυξης και απόκτησης εκπαιδευτικού υλικού και λοιπά έξοδα (δαπάνες δημοσιότητας, φιλοξενίας, κλπ). Το υπόλοιπο μέρος των διαθέσιμων πόρων χρησιμοποιούνται για δαπάνες δημοσιεύσεων, συμμετοχή σε συνέδρια, αγορά εξοπλισμού κτλ.</p>
<p>3.2.3.6 Πώς κρίνετε τη διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών;¹³</p>
<p>3.2.3.6.1 Ποια είναι η συγκεκριμένη διαδικασία επιλογής μεταπτυχιακών φοιτητών; Οι προϋποθέσεις συμμετοχής και η διαδικασία επιλογής μεταπτυχιακών φοιτητών περιγράφονται αναλυτικά στον οδηγό του Π.Μ.Σ. Πρόκειται για μία καλά δομημένη διαδικασία που περιλαμβάνει τα στάδια της κατάθεσης αιτήσεων, της αρχικής αξιολόγησης των αιτήσεων με συγκεκριμένα κριτήρια επιλογής και της τελικής αξιολόγησης με προσωπική συνέντευξη των υποψηφίων.</p> <p>3.2.3.6.2 Με ποια συγκεκριμένα κριτήρια επιλέγονται οι μεταπτυχιακοί φοιτητές; Το Τμήμα, το αργότερο ως τις 30 Ιουνίου, προβαίνει σε πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος προκηρύσσοντας θέσεις με ανοιχτή διαδικασία για την εισαγωγή πτυχιούχων στο Π.Μ.Σ. Η Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. αποφασίζει για το χρόνο δημοσίευσης στο Διαδίκτυο ή/και στον Τύπο, και στα γραφεία της Γραμματείας, σχετικής ανακοίνωσης ή/και προς τους ενδιαφερόμενους υποψήφιους, που προσδιορίζει: τον αριθμό των θέσεων στο πρόγραμμα, το ύψος των διδάκτρων, τα απαραίτητα προσόντα των υποψηφίων για εισαγωγή στο Π.Μ.Σ., τη γενική διαδικασία αξιολόγησης των υποψηφίων, όπως επίσης την προθεσμία και τη διεύθυνση υποβολής των δικαιολογητικών. Οι αιτήσεις υποβάλλονται σε ειδικά έντυπα, που διατίθενται από τη γραμματεία ή/και στο Δικτυακό τόπο του Π.Μ.Σ. Μέσα στην προθεσμία, που ανακοινώνεται, οι ενδιαφερόμενοι καταθέτουν την αίτηση με το φάκελο της υποψηφιότητάς τους, στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. Τα απαραίτητα δικαιολογητικά, που θα πρέπει να περιέχονται στον φάκελο υποψηφιότητας κάθε υποψήφιου είναι: αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα, αντίγραφο πτυχίου / διπλώματος (με την αντίστοιχη αναγνώριση του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., αν προέρχεται από πανεπιστήμιο του εξωτερικού. Σε περίπτωση που βρίσκεται σε διαδικασία αναγνώρισης από το ΔΟΑΤΑΠ κατατίθεται η αίτηση αναγνώρισης από τον Οργανισμό και η αναγνώριση κατατίθεται κατά τη διάρκεια των σπουδών καθώς Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών δεν απονέμεται σε φοιτητή του οποίου ο τίτλος σπουδών πρώτου κύκλου από ίδρυμα της αλλοδαπής δεν έχει αναγνωρισθεί από το</p>

¹³ Συμπληρώστε τον Πίνακα 4.

Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.), σύμφωνα με το ν. 3328/2005 (Α' 80)). σ), πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας (για όλα τα πτυχία) ή Παράρτημα Διπλώματος, δύο συστατικές επιστολές (κατά προτίμηση από μέλη Δ.Ε.Π. Πανεπιστημίων), επιστημονικές δημοσιεύσεις ή διακρίσεις (εάν υπάρχουν), αποδεικτικά επαγγελματικής εμπειρίας (εάν υπάρχουν), αποδεικτικό γνώσης της Αγγλικής Γλώσσας, αποδεικτικό συμμετοχής σε Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών (εάν υπάρχουν), βεβαίωση εκπόνησης διπλωματικής εργασίας, όπου να αναγράφονται το θέμα, ο βαθμός και οι επιβλέποντες καθηγητές (και εφόσον αφορά θέματα διοίκησης επιχειρήσεων φιλοξενίας και τουρισμού), αντίγραφο διπλωματικής εργασίας (έντυπο ή ηλεκτρονικό - εφόσον αφορά θέματα διοίκησης επιχειρήσεων φιλοξενίας και τουρισμού). Όλα τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά πρέπει να είναι πρωτότυπα ή ευανάγνωστα φωτοαντίγραφα εγγράφων, που έχουν εκδοθεί από υπηρεσίες και φορείς, που υπάγονται στην περίπτωση α' της παρ. 2 του άρθρου 1 του νόμου 4250/2014 ή ευανάγνωστα φωτοαντίγραφα ιδιωτικών ή αλλοδαπών εγγράφων.

Η Γραμματεία του Π.Μ.Σ., στην οποία υποβάλλονται οι αιτήσεις από υποψηφίους μεταπτυχιακούς φοιτητές, προωθεί το σύνολο των αιτήσεων με το συνοδευτικό υλικό στη Συντονιστική Επιτροπή για την επιλογή των υποψηφίων.

Η αξιολόγηση των υποψηφίων, που μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες έχουν προσκομίσει όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά, γίνεται διαδοχικά σε δύο φάσεις. Η πρώτη φάση είναι προκριματική και αποσκοπεί σε μια πρώτη κατάταξη των υποψηφίων σύμφωνα με τον αριθμό αξιολογικών μορίων, που συγκέντρωσαν. Η δεύτερη φάση περιλαμβάνει προσωπική συνέντευξη των υποψηφίων ή συνέντευξη μέσω τηλεδιάσκεψης (π.χ. Skype) που συγκέντρωσαν το μεγαλύτερο αριθμό αξιολογικών μορίων στην πρώτη φάση. Με βάση την τελική βαθμολογία, που προκύπτει ως ο σταθμισμένος μέσος της βαθμολογίας στην πρώτη και δεύτερη φάση, καταρτίζεται κατάλογος που περιλαμβάνει τους υποψηφίους, οι οποίοι κρίνονται κατάλληλοι για την παρακολούθηση του προγράμματος και γίνεται η τελική επιλογή με βάση τη σειρά επιτυχίας τους. Κατά την πρώτη φάση αξιολόγησης των υποψηφίων, η αρμόδια επιτροπή συντάσσει κατάλογο, στον οποίο κατατάσσονται οι υποψήφιοι ανάλογα με τον αριθμό αξιολογικών μορίων, που συγκέντρωσαν. Τα κριτήρια αξιολόγησης της πρώτης φάσης με την αντίστοιχη (μέγιστη) βαθμολογία τους σε αριθμό αξιολογικών μορίων, έχουν ως εξής:

- Επίδοση σε προπτυχιακές σπουδές διοίκησης επιχειρήσεων φιλοξενίας και τουρισμού: μόρια 20
- Επίδοση σε προπτυχιακές σπουδές διοικητικής, οικονομικής ή τεχνολογικής κατεύθυνσης: μόρια 15
- Επίδοση σε προπτυχιακές σπουδές άλλης κατεύθυνσης (ή η κατοχή δεύτερου πτυχίου άλλης κατεύθυνσης) : μόρια 10
- Πτυχιακή εργασία που είναι σχετική με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. : μόρια 10
- Διαθέσιμη επαγγελματική εμπειρία, που είναι σχετική με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. : μόρια 15
- Επιστημονικό και ερευνητικό έργο των υποψηφίων, όπως π.χ. μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών ή/και επιστημονικές εργασίες σε έγκυρα επιστημονικά περιοδικά ή πρακτικά συνεδρίων: μόρια 10
- Κατοχή πτυχίων στην αγγλική γλώσσα ανώτερου επιπέδου από αυτό που συνιστά προϋπόθεση συμμετοχής στη διαδικασία επιλογής ή κατοχή πτυχίου σε άλλη ξένη γλώσσα: μόρια 5
- Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών: μόρια 5
- Συστατικές επιστολές: μόρια 10

Ο αριθμός αξιολογικών μορίων του παραπάνω πίνακα αποτελούν το μέγιστο βαθμό, που μπορεί να αποδοθεί, σύμφωνα με τη κρίση της Συντονιστικής Επιτροπής, σε κάθε περίπτωση κριτηρίου αξιολόγησης. Για το πρώτο και δεύτερο κριτήριο αξιολόγησης, όπου η κατοχή τίτλου σπουδών στη διοίκηση επιχειρήσεων φιλοξενίας και τουρισμού καθώς και σε σπουδές διοικητικής, οικονομικής ή τεχνολογικής κατεύθυνσης, η βαθμολογία θα προκύπτει με βάση το βαθμό του πτυχίου, στην

κλίμακα από μηδέν μόρια (για βαθμό πτυχίου πέντε) μέχρι τον μέγιστο αριθμό των αξιολογικών μορίων του κριτηρίου αυτού (για βαθμό πτυχίου άριστα δέκα). Για το τρίτο και τέταρτο κριτήριο αξιολόγησης, η βαθμολογία θα προκύπτει από το βαθμό του δεύτερου πτυχίου ή της διπλωματικής εργασίας, σταθμισμένου κατά την κρίση της Συντονιστικής Επιτροπής με το επίπεδο και τη συνάφεια του γνωστικού αντικειμένου με θέματα διοίκησης επιχειρήσεων, στην κλίμακα από μηδέν μόρια (για βαθμό πτυχίου ή διπλωματικής πέντε) μέχρι τον μέγιστο αριθμό των αξιολογικών μορίων του κάθε κριτηρίου. Για το πέμπτο κριτήριο αξιολόγησης, η βαθμολογία θα προκύπτει από τη διάρκεια της επαγγελματικής εμπειρίας, σταθμισμένης κατά την κρίση της Συντονιστικής Επιτροπής με το επίπεδο (Διευθυντικό ή όχι) και τα καθήκοντα της θέσης, στην κλίμακα από μηδέν μόρια (για μηδενική εμπειρία) μέχρι τον μέγιστο αριθμό των αξιολογικών μορίων του κριτηρίου (και για μέγιστη διάρκεια απασχόλησης τα πέντε έτη). Ο μέγιστος αριθμός των δυνατών μορίων από την πρώτη φάση αξιολόγησης είναι ίσος με 100 και σταθμίζεται με συντελεστή βαρύτητας 70%.

Στη δεύτερη φάση προκρίνονται οι υποψήφιοι, που κατέλαβαν τις πρώτες θέσεις σε ποσοστό 150% των εισακτέων στον πίνακα αξιολογικής κατάταξης της πρώτης φάσης. Σε περίπτωση ισοβαθμίας, προκρίνονται όλοι οι ισοβαθμούντες με τον τελευταίο υποψήφιο. Η δεύτερη φάση αφορά την προσωπική συνέντευξη των υποψηφίων, που έχουν προκριθεί από την πρώτη φάση, από την αρμόδια επιτροπή επιλογής. Καθένα από τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής παραλαμβάνει τον κατάλογο των προκριθέντων στη δεύτερη φάση και αξιολογεί κάθε υποψήφιο σε κλίμακα από 0 έως 100 μόρια. Τα κύρια κριτήρια της αξιολόγησης είναι τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του, η ικανότητα επικοινωνίας με σαφήνεια και πειθώ, η ορθή κρίση, η ευρύτητα των γνώσεών τους, η προδιάθεση για σκληρή εργασία και η ομαδικότητα. Ο τελικός βαθμός από την προσωπική συνέντευξη κάθε υποψηφίου προκύπτει ως ο μέσος όρος της βαθμολογίας των τριών αξιολογητών. Η βαθμολογία αυτή σταθμίζεται με συντελεστή 30%. Η Συντονιστική Επιτροπή συντάσσει πρακτικό, το οποίο περιλαμβάνει την επίδοση κάθε υποψηφίου και επισυνάπτει τα φύλλα αξιολόγησης κάθε αξιολογητή.

Από τη σταθμισμένη βαθμολογία στην πρώτη και δεύτερη φάση, καταρτίζεται από την επιτροπή επιλογής ο πίνακας επιτυχόντων, που περιλαμβάνει τους υποψήφιους που κρίνονται κατάλληλοι για την παρακολούθηση του προγράμματος. Η τελική επιλογή γίνεται με βάση τη σειρά επιτυχίας στον πίνακα των επιτυχόντων, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην επόμενη παράγραφο 10. Ο πίνακας επιτυχόντων επικυρώνεται από τη Συνέλευση του τμήματος και ανακοινώνεται μέσω της Γραμματείας του Π.Μ.Σ.

Οι επιτυχόντες ενημερώνονται από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. Οι επιτυχόντες καλούνται να απαντήσουν επίσης γραπτώς εντός 15 ημερών αν αποδέχονται ή όχι την ένταξή τους στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα.

3.2.3.6.3 Ποιο είναι το ποσοστό αποδοχής υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών;

Στον πίνακα που ακολουθεί καταγράφεται ο αριθμός των αιτήσεων, ο αριθμός των φοιτητών και το ποσοστό αποδοχής των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών

	Αριθμός αιτήσεων	Αριθμός φοιτητών	Ποσοστό αποδοχής των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών
2020-2021	16	11	78%
2019-2020	11	11	100%
2018-2019	15	12	80%
2017-2018	25	22	88%
2016-2017	14	14	100%

2015-2016	24	20	83%
2014-2015	26	19	73%
2013-2014	8	6	75%

3.2.3.6.4 Πώς δημοσιοποιείται η διαδικασία, τα κριτήρια και τα αποτελέσματα της επιλογής φοιτητών;

Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος στην οποία αναφέρονται τα κριτήρια επιλογής καθώς και η διαδικασία δημοσιεύονται στο Διαδίκτυο και στα γραφεία της Γραμματεία του τμήματος. Ο κατάλογος των προκριθέντων υποψηφίων της πρώτης φάσης ανακοινώνεται από την Γραμματεία του Π.Μ.Σ.. Η Γραμματεία του Π.Μ.Σ. ενημερώνει τηλεφωνικά και με e-mail τους υποψήφιους για τα αποτελέσματα της πρώτης φάσης της αξιολόγησης καθώς και για την ημερομηνία και την ώρα της προσωπικής συνέντευξης. Οι υποψήφιοι, που δεν προκρίθηκαν, μπορούν να δουν τη συνολική επίδοσή τους στο Γραφείο της Γραμματείας του Π.Μ.Σ ή να τους αποσταλεί ηλεκτρονικά. Ο πίνακας επιτυχόντων και των δύο φάσεων ανακοινώνεται μέσω της Γραμματείας του Π.Μ.Σ. ώστε οι επιτυχόντες ενημερώνονται γραπτώς από τη Γραμματείας του Π.Μ.Σ. Οι επιτυχόντες καλούνται να απαντήσουν επίσης γραπτώς εντός χρονικού διαστήματος που καθορίζεται στο ενημερωτικό email που τους αποστέλλεται αν αποδέχονται ή όχι την ένταξή τους στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα, αποδεχόμενοι τους όρους λειτουργίας του και καταβάλλοντας την πρώτη δόση των διδάκτρων, στην περίπτωση που έχουν καθοριστεί δίδακτρα. Η μη απάντηση ή η μη καταβολή της πρώτης δόσης των διδάκτρων από επιλεγέντα υποψήφιο μέσα στην παραπάνω προθεσμία ισοδυναμεί με άρνηση αποδοχής. Εφόσον υπάρξουν αρνήσεις η Γραμματεία ενημερώνει τους αμέσως επόμενους στη σειρά αξιολόγησης από τον πίνακα επιτυχόντων. Η διαδικασία, τα κριτήρια και τα αποτελέσματα της επιλογής φοιτητών δημοσιοποιούνται στον δικτυακό τόπο του μεταπτυχιακού σεβόμενοι πάντα τα προσωπικά δεδομένα και σύμφωνα με τον Κανονισμό Γενικής Προστασίας Δεδομένων (GDPR) εφαρμόζεται στις χώρες της Ευρωπαϊκής και πραγματοποιείται και γνωστοποίηση στους επιλεγθέντες μεταπτυχιακούς φοιτητές μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

3.2.3.6.5 Πώς διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα και διαφάνεια της διαδικασίας επιλογής φοιτητών;

Η απαρέγκλιτη τήρηση των βασικών προϋποθέσεων εισαγωγής, των κριτηρίων βαθμολόγησης των υποψηφίων και η δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των επιλεγθέντων μεταπτυχιακών φοιτητών στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ. διασφαλίζει την αποτελεσματικότητα και διαφάνεια της διαδικασίας επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών.

3.2.3.7 Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών;

3.2.3.8.1 Υπάρχει συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό; Σε ποιο ποσοστό;

Υπάρχει μικρή συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό, γιατί η λειτουργία του Π.Μ.Σ. καλύπτεται από διδάσκοντες του Ιδρύματος αλλά και από διδάσκοντες σε άλλα ΑΕΙ από την υπόλοιπη Ελλάδα όπως επίσης και σε εξωτερικούς συνεργάτες κατόχους διδακτορικού διπλώματος.

3.2.3.7.2 Υπάρχει συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών (απόλυτος αριθμός και ποσοστό);

Κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2013-14 έως και 2017-18 τα μαθήματα του Π.Μ.Σ. διδάσκονταν στην αγγλική γλώσσα και υπήρχε η δυνατότητα παρακολούθησης από αλλοδαπούς φοιτητές όπως αναφέρονται στον παρακάτω πίνακα.

	Αριθμός φοιτητών	Αριθμός αλλοδαπών φοιτητών	Ποσοστό
2020-2021	11	0	0%
2019-2020	11	0	0%
2018-2019	13	0	0%
2017-2018	23	3	13%
2016-2017	14	0	0%
2015-2016	24	5	20,8%
2014-2015	22	0	0%
2013-2014	6	0	0%

3.2.3.7.3 Πόσα και ποια μαθήματα διδάσκονται (και) σε ξένη γλώσσα;

Από το ακαδημαϊκό έτος 2018-19 τα μαθήματα του Π.Μ.Σ. διδάσκονται στην Ελληνική γλώσσα. Μικρός αριθμός διαλέξεων που γίνονται από προσκεκλημένους καθηγητές ακαδημαϊκών ιδρυμάτων της αλλοδαπής γίνονται στην αγγλική γλώσσα.

3.2.3.7.4 Υπάρχουν συμφωνίες συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού;

Το Τμήμα θεωρεί σημαντική την διεθνοποίησή του και διερευνά ευκαιρίες προς τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

- Ανάπτυξη διμερών συνεργασιών στο Πρόγραμμα Erasmus. Ωστόσο, εμπόδιο αποτελεί ο μικρότερος αριθμός διαθέσιμων προγραμμάτων σπουδών σε μεταπτυχιακό επίπεδο για σύναψη διμερούς συνεργασίας.
- Πρόσκληση εκπαιδευτικού προσωπικού ή εμπειρογνομόνων από το εξωτερικό για συμμετοχή στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες του Π.Μ.Σ. Εμπόδια αποτελούν η χρηματοδότηση των επισκέψεων και τα ζητήματα μετακίνησης.

Στο πλαίσιο αυτό αναπτύχθηκε συνεργασία με το πανεπιστήμιο South West University “Neofit Rilski” στο Blagoevgrad Bulgaria η οποία είχε αποτέλεσμα τη συμμετοχή στο πρόγραμμα Project N° 573897-EPP-1-2016-1-BG-EPPKA2-CBHE-JP “Licence, Master professionnels en formation ouverte et à distance pour le développement du tourisme durable en Chine, au Vietnam et au Kirghizstan - LMPT”, Grant Agreement Number – 2016 – 3216 / 001 – 001 και έχει στόχο την ανάπτυξη του βιώσιμου τουρισμού στην Κίνα, το Βιετνάμ και το Κυργιστάν και τη δημιουργία προγραμμάτων σπουδών σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο βιώσιμου τουρισμού. Στο πρόγραμμα εκτός από το πανεπιστήμιο South West University “Neofit Rilski” που είναι ο leader, συμμετέχουν ακόμα 22 ανώτατα ιδρύματα και φορείς από 9 χώρες. Το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε με επιτυχία τον Νοέμβριο του 2019.

Παράλληλα, αξίζει να σημειωθεί ότι στην προσπάθεια για διεθνοποίηση του Π.Μ.Σ. πραγματοποιήθηκαν σε συνεργασία με ελληνικά Πανεπιστήμια τα παρακάτω:

- Διοργάνωση διεθνών συνεδρίων. Προς την κατεύθυνση αυτή, το Τμήμα φιλοξένησε και συνδιοργάνωσε το διεθνές συνέδριο «Management of International Business and Economic Systems» (MIBES) το Σεπτέμβριο του 2011 στις Σέρρες, συνδιοργάνωσε το διεθνές συνέδριο «7th International Conference "New Horizons in Industry, Business and Education» στη Χίο και το Management of International Business and Economic Systems» (MIBES) το 2012 στη Λάρισα. Το τμήμα επίσης συμμετείχε στη διοργάνωση και φιλοξένησε 2ο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο με θέμα «Παραγωγική Ανασυγκρότηση της Ελλάδας: Οικονομική Κρίση και Προοπτικές Ανάπτυξης» στις 5 και 6 Μαΐου 2017.
- Συμμετοχή των φοιτητών του Τμήματος σε διεθνή συνέδρια. Εμπόδιο αποτελεί η εξεύρεση πόρων για τη συμμετοχή σε συνέδρια. Βέβαια αξίζει τα σημειωθεί ότι στα προαναφερθέντα διεθνή συνέδρια συμμετείχαν μεταπτυχιακοί φοιτητές σε συνεργασία με διδάσκοντες του Π.Μ.Σ. ως εισηγητές εργασιών.

3.2.3.7.5 Υπάρχουν διεθνείς διακρίσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών; Ποιες;

Το άρθρο Theocharidis, A.I. Vrana, V. Karavasilis, G. Kehris, E. and Albertos Azaria. 2019. Facto Affecting Consumers' Intention to Book a hotel through Social Media πήρε βραβείο καλύτερου άρθρου (best paper award) στο συνέδριο 3rd International Scientific Conference, TOURMAN 2019, "Tourism, travel and hospitality at crossroads: The way ahead", 24-27 October. Thessaloniki, Greece. Το άρθρο αποτελεί μέρος της διπλωματικής εργασίας του φοιτητή Θεοχαρίδη Αναστάσιου-Ιωάννη με τους επιβλέποντες καθηγητές του.

Πέρα από αυτό δεν υπάρχουν διεθνείς διακρίσεις του ΠΜΣ. Αξίζει όμως να σημειωθούν οι συνεργασίες στο τομείς της διοργάνωσης διεθνών συνεδρίων, η συμμετοχή των φοιτητών του Π.Μ.Σ. (σε συνεργασία με τους διδάσκοντες του ΠΜΣ) σε διεθνή συνέδρια, η συνεργασία με το έτερο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων για ενίσχυση των δράσεων εξωστρέφειας και διεθνοποίησης των προγραμμάτων σπουδών, η πρόσκληση για διδασκαλία ξένων εισηγητών και η συνεργασίες με πανεπιστήμια του εξωτερικού. καθώς και στην εκπόνηση επιστημονικών ερευνών – δημοσιεύσεων των μελών του εκπαιδευτικού προσωπικού του Π.Μ.Σ. με ακαδημαϊκούς του εξωτερικού.

3.3. Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών

3.3.1. Πώς κρίνετε τον βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας;

Το Τμήμα λειτουργεί πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών από το ακαδ. έτος 2020-2021. Ο Κανονισμός Λειτουργίας του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών έχει εγκριθεί και έχει δημοσιευτεί σε ΦΕΚ (Τεύχος Β', 3663/2-09-2020).

Το πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών ανταποκρίνεται στους σκοπούς στόχους του Τμήματος για την προαγωγή της επιστημονικής γνώσης, της έρευνας και της διδασκαλίας στα γνωστικά αντικείμενα που εντάσσονται στο επιστημονικό πεδίο της Οργάνωσης και Διοίκησης των Επιχειρήσεων. Προάγει ιδίως τους στόχους της παραγωγής νέας γνώση στο αντικείμενο της οργάνωσης και διοίκησης μέσω της ανάπτυξης υψηλού επιπέδου ερευνητικής δραστηριότητας και της εφαρμογής νέας τεχνολογίας για την υποστήριξη του επιστημονικού και οικονομικού/ παραγωγικού δυναμικού σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Μέσω της επιστημονικής έρευνας στα σύγχρονα ζητήματα της Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, το Τμήμα φιλοδοξεί επίσης να συμβάλλει στην προαγωγή της επιστημονικής γνώσης και στην προσπάθεια ενίσχυσης της ελληνικής οικονομίας, ανάπτυξης της περιφέρειας και προώθησης της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

Στο χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2020-2021 ανακοινώθηκε η πρώτη πρόσκληση για την υποβολή προτάσεων εκπόνησης διδακτορικών σπουδών από τους ενδιαφερόμενους και το εαρινό εξάμηνο η δεύτερη πρόσκληση.

Συνολικά το Τμήμα δέχτηκε 26 αιτήσεις εκπόνησης διδακτορικής διατριβής και έκανε δεκτές τις 9 από αυτές, που είναι οι ακόλουθες:

- Βλαχόπουλος Δημήτριος, Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Συστημάτων Δεικτών Μέτρησης της Επίδοσης: Εφαρμογή στην περίπτωση Παραγωγικών Συστημάτων Συνεχούς Ροής
- Χρυσάφη Χριστίνα, Η παρακίνηση ανθρώπινου δυναμικού ως εργαλείο επηρεασμού της συμπεριφοράς του εργαζομένου και του καταναλωτή στις σύγχρονες επιχειρήσεις και στο δημόσιο τομέα
- Καλαβρού Μαρία, Marketing with an “e” - Πώς το ηλεκτρονικό μάρκετινγκ και η ψηφιακή επικοινωνία έχουν μεταμορφώσει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων καταναλωτών και επιχειρήσεων
- Καραβασίλης Ιορδάνης, Μοντελοποίηση της ψηφιακής οικονομίας στους μακροοικονομικούς δείκτες γεωγραφικών περιοχών
- Κατρακυλίδης Ιωάννης, Τρία Δοκίμια στην διερεύνηση των δυναμικών αλληλεξαρτήσεων μεταξύ Βιώσιμης Οικονομικής Ανάπτυξης – Περιβαλλοντικής Ποιότητας – Logistics
- Λιάπης Ελευθέριος, Η Απόδοση των Εκπαιδευτικών των Ειδικών Σχολείων
- Μάντζου Θωμάς, Μέθοδοι και Τεχνικές επίλυσης σε πρακτικά προβλήματα πολυδιάστατων προβλημάτων κοπής (cutting) και συσκευασίας αντικειμένων (packing)
- Νεραντζάκη Δάφνη-Μαρία, Μέτρηση Ικανοποίησης Χρηστών Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών: Εμπειρική μελέτη αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των εξωστρεφών πληροφοριακών συστημάτων της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης
- Πεχλιβανάκη Ιωάννα, Οι ανεπίσημοι πολιτικοί παράγοντες στη σύγχρονη ψηφιακή επικοινωνία: διερεύνηση του βαθμού επίδρασής τους στη φήμη των ελληνικών οργανισμών δημόσιας διοίκησης

Το μεγάλο ενδιαφέρον για σπουδές διδακτορικού επιπέδου και οι υψηλού επιπέδου προτάσεις που δέχτηκε το Τμήμα σε επίκαιρα και καινοτόμα θέματα έρευνας φανερώνουν ότι ανταποκρίνεται με τον καλύτερο τρόπο στις ανάγκες της κοινωνίας για την δημιουργία νέων επιστημόνων με ειδικές γνώσεις, που θα προάγουν την επιστήμη και την έρευνα και θα συμβάλλουν στην κοινωνική και την περιφερειακή ανάπτυξη.

Το τμήμα δεν έχει απονεμίσει ακόμη διδακτορικούς τίτλους σπουδών, ούτε έχει ωριμάσει το πρόγραμμα, ώστε να μπορεί να αξιολογηθεί η σημαντικότητα του ερευνητικού έργου που παράγεται από τους υποψήφιους διδάκτορες μέσα από τις δημοσιεύσεις που πραγματοποιούν και τα άλλα επιτεύγματά τους (βραβεία, διακρίσεις, διπλώματα ευρεσιτεχνίας, κ.α.).

3.3.1.1 Υπάρχουν διαδικασίες ελέγχου της ανταπόκρισης αυτής; Πόσο αποτελεσματικές είναι;

Στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου, το Τμήμα αναρτά ηλεκτρονικά στον διαδικτυακό του τόπο πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος εκπόνησης διδακτορικής διατριβής. Η πρόσκληση περιλαμβάνει γνωστικά αντικείμενα ή γενικά θέματα διδακτορικών διατριβών, συναφή με τα επιστημονικά αντικείμενα του Τμήματος, τους αντίστοιχους εν δυνάμει επιβλέποντες, οι οποίοι έχουν δικαίωμα επίβλεψης Διδακτορικής Διατριβής. Το Τμήμα διατηρεί αρχείο προσκλήσεων, αιτήσεων και τα πρακτικά των τριμελών επιτροπών αξιολόγησης των αιτήσεων.

Το Τμήμα θα διατηρεί αρχείο όλων των δημοσιεύσεων που πραγματοποιούν οι υποψήφιοι διδάκτορες και των άλλων επιτευγμάτων τους (βραβεία, διακρίσεις, διπλώματα ευρεσιτεχνίας, κ.α.).

3.3.1.2 Υπάρχουν διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησης αυτού του Προγράμματος Σπουδών; Πόσο αποτελεσματικές είναι;

Το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών οργανώνεται και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4485/2017 και των εν ισχύ σχετικών διατάξεων και αποφάσεων. Ο Κανονισμός μπορεί να τροποποιηθεί κατόπιν απόφασης της Συνέλευσης του Τμήματος και έγκριση της Συγκλήτου του ΔΙ.ΠΑ.Ε.

Δεν έχει προκύψει ζήτημα αξιολόγησης και αναθεώρησης του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών, καθώς μόλις ξεκίνησε τη λειτουργία του το ακαδ. έτος 2020-2021.

3.3.1.3 Πώς δημοσιοποιείται το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών;

Το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών δημοσιοποιείται μέσα από τον ιστοχώρο του Τμήματος, τόσο στο μενού, όσο και με ειδικό γραφικό-σύνδεσμο που βρίσκεται στο πάνω μέρος της ιστοσελίδας (πάνω από τα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών).

3.3.1.4 Υπάρχει διαδικασία παρακολούθησης της επαγγελματικής πορείας όσων απέκτησαν Διδακτορικό δίπλωμα από το Τμήμα;

Το Τμήμα δεν έχει θεσπίσει ήδη διαδικασία παρακολούθησης της επαγγελματικής πορείας όσων απέκτησαν Διδακτορικό δίπλωμα από το Τμήμα, καθώς οι πρώτες αποφοιτήσεις αναμένονται σε τρία χρόνια, το νωρίτερο. Το Τμήμα προτίθεται να διαμορφώσει τέτοιες διαδικασίες, εφαρμόζοντας τις καλές πρακτικές άλλων πανεπιστημίων στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

3.3.2. Πώς κρίνετε τη δομή του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών;

3.3.2.1 Προσφέρονται μαθήματα διδακτορικού κύκλου; Ποια είναι αυτά;

Κατά το πρώτο ακαδημαϊκό έτος φοίτησης, το Τμήμα με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης είναι δυνατόν να ζητήσει από τον υποψήφιο Διδάκτορα κατά περίπτωση να παρακολουθήσει αντίστοιχα μαθήματα, εάν αυτό κρίνεται ως απαραίτητο από τον Επιβλέποντα και την τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή. Τα μαθήματα αυτά μπορεί να είναι προπτυχιακά εάν ο υποψήφιος προέρχεται από διαφορετικό γνωστικό αντικείμενο, αλλά μπορεί να είναι και μεταπτυχιακού επιπέδου του Τμήματος Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων. Τα μαθήματα μπορεί να αναφέρονται στο συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο της Διατριβής ή και να είναι μαθήματα γενικότερων γνώσεων και κατάρτισης στην οργάνωση και διοίκησης των επιχειρήσεων.

Επίσης, με πρωτοβουλία της Σχολής Οικονομίας και Διοίκησης του ΔΙΠΑΕ, διοργανώνονται εκπαιδευτικά σεμινάρια για τους υποψήφιους διδάκτορες όλων των Τμημάτων της Σχολής σε

διάφορες θεματικές περιοχές, τις οποίες οι υποψήφιοι διδάκτορες του Τμήματος καλούνται να παρακολουθήσουν, έπειτα από εισήγηση του Επιβλέποντα και της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής.

3.3.2.2 Προσφέρονται μαθήματα ερευνητικής μεθοδολογίας; Ποια είναι αυτά;

Το Τμήμα δεν παρέχει μαθήματα ερευνητικής μεθοδολογίας σε μεταπτυχιακό επίπεδο σπουδών, ωστόσο στην προσεχή αναμόρφωση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Διοίκηση Επιχειρήσεων θα προστεθεί ένα τέτοιο μάθημα.

Στην παρούσα φάση οι υποψήφιοι διδάκτορες μπορούν να παρακολουθήσουν τα εκπαιδευτικά σεμινάρια που διοργανώνονται σε επίπεδο Σχολής για τους υποψήφιους διδάκτορες όλων των Τμημάτων.

3.3.3. Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

3.3.3.1 Υπάρχει συμμετοχή συναφών θεματικά ειδικών επιστημόνων από άλλα ΑΕΙ ή ερευνητικά Ιδρύματα στη σύνθεση των 7μελών και 3μελών επιτροπών;

Στην τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή μπορούν να συμμετέχουν μέλη Δ.Ε.Π. από το οικείο ή άλλο Α.Ε.Ι. ή καθηγητές αναγνωρισμένων ως ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, ή ερευνητές από ερευνητικά κέντρα της ημεδαπής ή από αναγνωρισμένα ερευνητικά κέντρα ή ινστιτούτα της αλλοδαπής και έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με την υπό κρίση διδακτορική διατριβή. Στη Συμβουλευτική Επιτροπή μετέχει υποχρεωτικά τουλάχιστον ένα ακόμη μέλος Δ.Ε.Π. από τις τρεις πρώτες βαθμίδες του Τμήματος Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, εκτός του Επιβλέποντα.

Στις υφιστάμενες τριμελείς Συμβουλευτικές Επιτροπές έχουν οριστεί σε 9 μέλη από άλλα ΑΕΙ ή ερευνητικά Ιδρύματα, δηλ. 7 από τις 9 τριμελείς Συμβουλευτικές Επιτροπές έχει μέλος από άλλο ΑΕΙ ή ερευνητικό Ίδρυμα και 2 από τις 9 τριμελείς Συμβουλευτικές Επιτροπές έχουν δύο μέλη από άλλο ΑΕΙ ή ερευνητικό Ίδρυμα.

Ως προς την Επταμελή Εξεταστική Επιτροπή, αυτή ορίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος, με την Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή να έχει δικαίωμα πρότασης των μελών της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής. Σε αυτή μετέχουν τα μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και τέσσερα επιπλέον μέλη που πληρούν τα κριτήρια του άρθρου 39 παρ.2 β' εδάφιο του ν. 4485/2017 και έχουν την ίδια ή συναφή ειδικότητα με τον επιστημονικό πεδίο της διδακτορικής διατριβής.

3.3.3.2 Πώς παρακολουθείται διαχρονικά η επίδοση και η πρόοδος των υποψηφίων διδασκόντων;

Κάθε υποψήφιος διδάκτορας παρουσιάζει προφορικά και υποβάλλει και εγγράφως αναλυτικό υπόμνημα ενώπιον της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής σχετικά με την πρόοδο της Διδακτορικής του Διατριβής κάθε ακαδημαϊκό έτος και έως το τέλος του Νοεμβρίου. Σχόλια επ' αυτού από τον επιβλέποντα ή την τριμελή επιτροπή, υπογεγραμμένο και από τα τρία μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής καταχωρίζονται στον ατομικό φάκελο του υποψηφίου. Επίσης, οι υποψήφιοι διδάκτορες υποχρεούνται σε προφορική παρουσίαση της προόδου της διατριβής ενώπιον της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, παρουσία μελών του Τμήματος, κατά την κρίση της επιτροπής.

3.3.3.3 Πώς διασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας αξιολόγησης των υποψηφίων διδασκόντων;

Αναφορικά με την δημόσια υποστήριξη και αξιολόγηση της Διδακτορικής Διατριβής, σημειώνονται τα ακόλουθα:

Μετά την ολοκλήρωση της συγγραφής της διδακτορικής διατριβής, ο υποψήφιος υποβάλλει αίτηση στην Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή για τη δημόσια υποστήριξη και την αξιολόγησή της

καταθέτοντας ταυτόχρονα, (α) γραπτή έκθεση η οποία θα περιλαμβάνει αναλυτική περιγραφή της κατάστασης της επιστήμης, των πρωτότυπων αποτελεσμάτων και της συμβολής της διατριβής στην επιστημονική περιοχή που πραγματεύεται, και (β) ειδικό βιογραφικό σημείωμα το οποίο θα περιλαμβάνει (i) τους τίτλους των μεταπτυχιακών μαθημάτων που παρακολούθησε επιτυχώς, (ii) περιγραφή ενδεχόμενης συμμετοχής του στο εκπαιδευτικό έργο του Τμήματος και σε ερευνητικά προγράμματα, και (iii) κατάλογο των δημοσιεύσεων του σε επιστημονικά περιοδικά και συνέδρια. Η Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή αποφασίζει την έγκριση ή την αιτιολογημένη απόρριψη της αίτησης. Αν η τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή αποδεχθεί την αίτηση του υποψηφίου, συντάσσει αναλυτική εισηγητική έκθεση και την υποβάλλει στη Συνέλευση του Τμήματος. Εάν δεν εγκρίνει την αίτηση του υποψηφίου διδάκτορα, παρέχει αναλυτικές επιστημονικές παρατηρήσεις και προτάσεις για βελτιώσεις, καθώς και χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.

Ο επιβλέπων ορίζει την ημερομηνία, την ώρα και τον τόπο της δημόσιας υποστήριξης της διατριβής. Η Γραμματεία αναρτά σχετική ανακοίνωση στο δικτυακό τόπο του Τμήματος και ενημερώνει τους καθηγητές του Τμήματος.

Η Διδακτορική Διατριβή υποστηρίζεται δημόσια από τον υποψήφιο Διδάκτορα. Μετά την ολοκλήρωση της ανάπτυξης του θέματος και σε διάρκεια χρόνου που θα ορίζεται από την επταμελή επιτροπή (ο οποίος σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 2 ώρες) ο υποψήφιος καλείται να απαντήσει σε ερωτήσεις των μελών της εξεταστικής επιτροπής. Είναι δυνατόν εάν το κρίνει η Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή να υποβληθούν ερωτήσεις και από το ακροατήριο.

3.3.3.4 Εφαρμόζονται κοινές (μεταξύ των διδασκόντων) διαδικασίες αξιολόγησης των υποψηφίων διδασκόντων;

Οι διαδικασίες δημόσιας υποστήριξης της διδακτορικής διατριβής είναι η ίδια για όλους τους υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος, χωρίς εξαιρέσεις.

3.3.3.5 Πώς αξιολογείται η διαδικασία αξιολόγησης των υποψηφίων διδασκόντων;

Το Τμήμα δεν έχει εφαρμόσει στην πράξη διαδικασίες δημόσιας υποστήριξης της διδακτορικής διατριβής.

3.3.3.5 Πόσο διαφανής είναι η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της διδακτορικής διατριβής;

Η διαδικασία ανάθεσης περιγράφεται στην παράγραφο 3.3.4.1 και κρίνεται ιδιαίτερα διαφανής, τεκμηριωμένη, δίκαιη και αποτελεσματική.

Το Τμήμα δεν έχει εφαρμόσει στην πράξη διαδικασίες δημόσιας υποστήριξης της διδακτορικής διατριβής.

3.3.3.6 Υπάρχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας για τη διδακτορική διατριβή; Ποιες;

Ένα μέρος των αποτελεσμάτων της διδακτορικής διατριβής πρέπει να δημοσιεύεται σε διεθνή περιοδικά με κριτές ή πρακτικά εθνικών και διεθνών συνεδρίων με κριτές. Η διδακτορική διατριβή δεν μπορεί να θεωρηθεί ολοκληρωμένη και να εγκριθεί η δημόσια παρουσίασή της χωρίς ο υποψήφιος διδάκτορας κατά τη διάρκεια των σπουδών του να έχει: (α) 2 τουλάχιστον δημοσιεύσεις σε διεθνή περιοδικά με κριτές τα οποία να ανήκουν σε ένα τουλάχιστον από τα αποδεκτά συστήματα καταλογογράφησης, δηλ., Web of Science, Scopus, Scimago, ABC, και 1 τουλάχιστον δημοσίευση σε πρακτικά διεθνών συνεδρίων με κριτές. Οι παραπάνω δημοσιεύσεις πρέπει να είναι συναφείς με το αντικείμενο της διατριβής και να παρουσιάζουν τα επιστημονικά αποτελέσματα.

Επίσης, μετά την ολοκλήρωση της συγγραφής της διδακτορικής διατριβής, ο υποψήφιος υποβάλλει αίτηση στην Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή για τη δημόσια υποστήριξη και την αξιολόγησή της καταθέτοντας ταυτόχρονα, (α) γραπτή έκθεση η οποία θα περιλαμβάνει αναλυτική

περιγραφή της κατάστασης της επιστήμης, των πρωτότυπων αποτελεσμάτων και της συμβολής της διατριβής στην επιστημονική περιοχή που πραγματεύεται, και (β) ειδικό βιογραφικό σημείωμα το οποίο θα περιλαμβάνει (i) τους τίτλους των μεταπτυχιακών μαθημάτων που παρακολούθησε επιτυχώς, (ii) περιγραφή ενδεχόμενης συμμετοχής του στο εκπαιδευτικό έργο του Τμήματος και σε ερευνητικά προγράμματα, και (iii) κατάλογο των δημοσιεύσεων του σε επιστημονικά περιοδικά και συνέδρια.

3.3.4. Πώς κρίνετε τη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων διδασκόντων;¹⁴

3.3.4.1 Ποια είναι η συγκεκριμένη διαδικασία επιλογής υποψηφίων διδασκόντων;

Η Συνέλευση του Τμήματος, με βάση τη συνάφεια του ερευνητικού αντικειμένου των αιτήσεων που έχουν υποβληθεί, ορίζει Τριμελείς Επιτροπές Αξιολόγησης από καθηγητές του Τμήματος, ανά κατηγορία των ερευνητικών αντικειμένων των διατριβών. Η κάθε Επιτροπή εξετάζει τις υποβληθείσες σχετικές αιτήσεις και τα συνυποβαλλόμενα έγγραφα για την αξιολόγηση των τυπικών προσόντων των υποψηφίων.

Αν ο υποψήφιος κρίνεται ως τυπικά δεκτός με βάση τα κριτήρια των τυπικών προσόντων, η επιτροπή αξιολόγησης καλεί τον υποψήφιο για παρουσίαση της ερευνητικής του/της πρότασης ενώπιον της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος. Στην συνέχεια η Επιτροπή αξιολογεί τα ουσιαστικά προσόντα του υποψηφίου. Κατόπιν, η κάθε Επιτροπή υποβάλλει στη Συνέλευση του Τμήματος εισήγηση με αναλυτικό υπόμνημα, στο οποίο αναγράφονται οι λόγοι για τους οποίους ο υποψήφιος πληροί ή δεν πληροί τις προϋποθέσεις προκειμένου να γίνει δεκτός/η. Αν υπάρχουν περισσότεροι υποψήφιοι για κάποιο θέμα, η επιτροπή οφείλει να κατατάξει τους υποψήφιους ανάλογα με τα προσόντα τους που αφορούν στην εκπόνηση της διατριβής.

Η διαδικασία αξιολόγησης των υποψηφίων διδασκόντων αξιολογείται ως ιδιαίτερα αποτελεσματική μέχρι σήμερα. Το Τμήμα θεωρεί ότι έχει πάρει τους καλύτερους υποψήφιους, εφαρμόζοντας τεκμηριωμένες, διαφανείς και δίκαιες διαδικασίες.

3.3.4.2 Με ποια συγκεκριμένα κριτήρια επιλέγονται;

Αν ο υποψήφιος κρίνεται ως τυπικά δεκτός με βάση τα κριτήρια των τυπικών προσόντων, η επιτροπή αξιολόγησης καλεί τον υποψήφιο για παρουσίαση της ερευνητικής του/της πρότασης ενώπιον της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος.

Στην συνέχεια η Επιτροπή αξιολογεί τα ουσιαστικά προσόντα του υποψηφίου με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- α. Βαθμός Πρώτου Πτυχίου (βαρύτητα 10%). Το ποσοστό αυτό επιμερίζεται σε 5% στον γενικό βαθμό πτυχίου και σε 5% στα συναφή με την προκήρυξη της θέσης βαθμό μαθημάτων.
- β. Βαθμός Μεταπτυχιακού Διπλώματος σε συναφές γνωστικό αντικείμενο με την προκήρυξη (Βαρύτητα 15%).
- γ. Η ικανότητα που διαθέτει και η προοπτική του υποψηφίου για την πραγματοποίηση έρευνας. Η ερευνητική ικανότητα αποδεικνύεται πρωτίστως με την ύπαρξη επιστημονικών δημοσιεύσεων, συμμετοχή με εισήγηση σε συνέδρια με κριτές, δημοσιεύσεις σε έγκυρα περιοδικά, και δευτερευόντως με αποδεικτικά συμμετοχής σε ερευνητικά προγράμματα (Βαρύτητα 25%).
- δ. Παρουσίαση και αξιολόγηση της ερευνητικής πρότασης (50%).

3.3.4.3 Ποιο είναι το ποσοστό αποδοχής υποψηφίων διδασκόντων;¹⁵

Στην πρώτη χρονιά που λειτουργεί το πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών κατέθεσαν αίτηση 26 υποψήφιοι και έγιναν δεκτές 9 προτάσεις εκπόνησης διδακτορικής διατριβής, δηλ. ποσοστό 34%.

¹⁴ Συμπληρώστε τον Πίνακα 5.

¹⁵ Η ερώτηση αυτή μπορεί να απαντηθεί με βάση τα στοιχεία που συμπληρώσατε στον Πίνακα 5.

3.3.4.4 Πώς δημοσιοποιείται η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων διδασκόντων;

Οι ανακοινώσεις για τις νέες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής ανακοινώνονται στον ιστοχώρο του Τμήματος και την κεντρική ιστοσελίδα του Τμήματος και αναδημοσιεύονται σε πλήθος ενημερωτικών, φοιτητικών και άλλων ιστοχώρων.

Η διάρκεια για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής είναι 60 ημέρες.

Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος περιέχει:

- α. τις θεματικές περιοχές ενδιαφέροντος για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής
- β. τους όρους και τη διαδικασία υποβολής αιτήσεων
- γ. τα κριτήρια αξιολόγησης των προτάσεων
- δ. υπόδειγμα πρότασης για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής
- ε. τον Κανονισμό Διδακτορικής Διατριβής του Τμήματος

3.3.4.5 Πώς διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα και διαφάνεια της διαδικασίας επιλογής υποψηφίων διδασκόντων;

Η διαδικασία επιλογής υποψηφίων διδασκόντων που περιγράφεται στις παραγράφους 3.3.4.1 και 3.3.4.2 είναι κοινή για όλες τις αιτήσεις υποψηφίων διδασκόντων, χωρίς εξαιρέσεις.

Τα ονόματα των υποψηφίων Διδασκόντων, των Επιβλεπόντων μελών Δ.Ε.Π. ή ερευνητών, οι τίτλοι των εκπονούμενων Διδακτορικών Διατριβών, καθώς και τα μέλη των Συμβουλευτικών Επιτροπών αναρτώνται στον διαδικτυακό τόπο του Τμήματος.

Η διαδικασία αξιολόγησης των υποψηφίων διδασκόντων αξιολογείται ως ιδιαίτερα αποτελεσματική μέχρι σήμερα. Το Τμήμα θεωρεί ότι έχει πάρει τους καλύτερους υποψήφιους, εφαρμόζοντας τεκμηριωμένες, διαφανείς και δίκαιες διαδικασίες.

3.3.5. Πώς κρίνετε την οργάνωση σεμιναρίων και ομιλιών;

3.3.5.1 Υπάρχει γενικό σεμινάριο σε τακτή χρονική βάση (εβδομαδιαίο, μηνιαίο) όπου καθηγητές και ερευνητές στο Τμήμα παρουσιάζουν τη δουλειά τους για ενημέρωση των συναδέλφων τους, αλλά και των φοιτητών;

Το πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών λειτουργεί μόνο ένα έτος και δεν έχει εφαρμόσει ακόμη όλο το φάσμα των διαδικασιών και πρωτοβουλιών για την ενημέρωση των μελών και τη διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων εντός της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Στις προθέσεις του Τμήματος είναι να διοργανώσει ένα τέτοιο σεμινάριο σε εξαμηνιαία βάση, στο οποίο τα μέλη ΔΕΠ, και ιδίως οι υποψήφιοι διδάκτορες και οι μεταπτυχιακοί και προπτυχιακοί ακόμη φοιτητές θα παρουσιάζουν τα τελευταία τους επιστημονικά επιτεύγματα (τελευταίες δημοσιεύσεις, νέες επιστημονικές τάσεις, εξαιρετικής επίδοσης διπλωματικές εργασίες, κ.α.).

3.3.5.2 Υπάρχει δυνατότητα πρόσκλησης ομιλητών από άλλα παν/μια και ερευνητικά κέντρα για να δώσουν ομιλίες και να ενημερώσουν για το έργο τους;

Το πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών λειτουργεί μόνο ένα έτος και δεν έχει εφαρμόσει ακόμη τέτοιες διαδικασίες. Το Τμήμα έχει την πρόθεση να αξιοποιήσει κάθε δυνατότητα πρόσκλησης ομιλητών από άλλα παν/μια και ερευνητικά κέντρα για να δώσουν ομιλίες και να ενημερώσουν για το έργο τους.

3.3.6. Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών;

3.3.6.1 Υπάρχει συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό στις 7μελείς και 3μελείς επιτροπές; Σε ποιο ποσοστό;

Προβλέπεται η συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό στις 7μελείς και 3μελείς επιτροπές, όπως αναφέρθηκε στην ενότητα 3.3.3.1, ωστόσο μέχρι σήμερα δεν έχουν προσκληθεί να συμμετάσχουν διδάσκοντες από το εξωτερικό στις τριμελείς επιτροπές των υποψηφίων διδασκόντων που εκπονούν τη διδακτορική τους διατριβή. Για τη διευκόλυνση της συμμετοχής

διδασκόντων από το εξωτερικό στις επταμελείς επιτροπές, ο κανονισμός του Τμήματος προβλέπει ότι η διαδικασία της δημόσιας υποστήριξης προϋποθέτει τη φυσική παρουσία των 4 τουλάχιστον μελών της Εξεταστικής Επιτροπής, ενώ τα λοιπά μέλη μπορούν να συμμετέχουν και μέσω τηλεδιάσκεψης.

3.3.6.2 Υπάρχει συμμετοχή αλλοδαπών υποψηφίων διδασκόντων;

Προβλέπεται η συμμετοχή υποψηφίων διδασκόντων από το εξωτερικό, ωστόσο μέχρι σήμερα δεν έχουμε δεχτεί αίτηση από αλλοδαπό ενδιαφερόμενο. Σύμφωνα με τον κανονισμό του Τμήματος, η αποδοχή αλλοδαπών φοιτητών θα γίνεται με τις ίδιες προϋποθέσεις εφόσον προσκομίσουν την αναγνώριση του τίτλου του πτυχίου και μεταπτυχιακού τους διπλώματος από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. Επιπλέον θα πρέπει μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα (δύο ετών) να αποκτήσουν πιστοποιητικό Ελληνικής γλωσσομάθειας επιπέδου Β1.

3.3.6.3 Παρέχεται δυνατότητα εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής σε ξένη γλώσσα;

Ναι, παρέχεται η δυνατότητα εκπόνησης της Διδακτορικής Διατριβής στην αγγλική γλώσσα, κατόπιν έγκρισης από την Γενική Συνέλευση του Τμήματος.

3.3.6.4 Υπάρχουν συμφωνίες συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού;

Όχι, το Τμήμα δεν έχει συνάψει ακόμη συμφωνίες συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού αναφορικά με το πρόγραμμα διδακτορικών Σπουδών. Στον Κανονισμό του Τμήματος προβλέπεται η δυνατότητα το Τμήμα να συνεργάζεται με αναγνωρισμένα ως ομοταγή Ιδρύματα ή ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα της αλλοδαπής για την εκπόνηση διατριβών με συνεπίβλεψη. Στόχος του Τμήματος είναι να αξιοποιήσει τη δυνατότητα για σύναψη τέτοιων συμφωνιών, είτε σε διμερή βάση με συνεργαζόμενα ιδρύματα (για παράδειγμα, του προγράμματος Erasmus+), είτε με τη συμμετοχή σε σχετικά έργα (π.χ. προσκλήσεις του προγράμματος Marie Curie ή του προγράμματος Erasmus+).

3.3.6.5 Παρέχονται από το Τμήμα κίνητρα στους υποψήφιους διδάκτορες για την συμμετοχή τους σε διεθνή «Θερινά Προγράμματα» (summer schools), διεθνή ερευνητικά συνέδρια, υποβολή άρθρων σε έγκριτα περιοδικά, κλπ.;

Σύμφωνα με τον Κανονισμό του Τμήματος, το Τμήμα θα πρέπει να υποστηρίζει κατά το δυνατόν τη συμμετοχή του υποψηφίου σε συνέδρια και άλλες ερευνητικές και ακαδημαϊκές δραστηριότητες. Ως προς αυτό, το Τμήμα έχει αποφασίσει να χρησιμοποιεί έσοδα από τα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών για την υποστήριξη του ερευνητικού έργου των υποψηφίων διδασκόντων. Δεν έχει υπάρξει μέχρι σήμερα σχετικό αίτημα από υποψήφιο διδάκτορα.

3.3.6.6 Υπάρχουν διεθνείς διακρίσεις του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών; Ποιες;

Όχι, το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών έχει μόλις ξεκινήσει την τρέχουσα ακαδ. χρονιά 2020-2021 και δεν έχει κερδίσει διεθνείς διακρίσεις.

4. Διδακτικό έργο

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα του επιτελούμενου σ' αυτό διδακτικού έργου, σε όλα τα επίπεδα σπουδών (προπτυχιακό, μεταπτυχιακό και διδακτορικό)
Για κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει να απαντηθούν και να σχολιαστούν τα ακόλουθα τουλάχιστον σημεία:
(α) Ποιά, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο;
(β) Ποιές ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ποιούς ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο;

4.1. Πώς κρίνετε την αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού;

4.1.1 Υπάρχει διαδικασία αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές; Πώς εφαρμόζεται;

Το εκπαιδευτικό έργο ελέγχεται συστηματικά με συγκεκριμένη διαδικασία αξιολόγησης που έχει διαμορφωθεί από τη ΜΟ.ΔΙ.Π. του Ιδρύματος, σύμφωνα με τις οδηγίες και τις κατευθύνσεις της ΕΘ.Α.Ε.Ε. Σημειώνεται ότι το Τμήμα έχει υιοθετήσει διαδικασίες αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές ήδη από το ακαδημαϊκό έτος 2004 – 2005, όταν η θέσπιση τέτοιων πρωτοβουλιών ήταν ακόμη εντελώς προαιρετική.

Η διαδικασία αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές εφαρμόζεται από την 9η ως τη 10η εβδομάδα μαθημάτων και διενεργείται ηλεκτρονικά μέσα από τη διεύθυνση <https://modip.ihu.edu.gr/>.

Ο διδάσκων δημιουργεί αξιολογήσεις για τα μαθήματά του και το σύστημα δημιουργεί τους κωδικούς αξιολόγησης μίας χρήσης. Στη συνέχεια, ο διδάσκων στέλνει το αρχείο PDF με τους κωδικούς αξιολόγησης μιας χρήσης στους φοιτητές που παρακολουθούν το μάθημα είτε κατά την ώρα διεξαγωγής του μαθήματος είτε το αναρτά στη σελίδα του μαθήματος στο Σύστημα Ηλεκτρονικής Εκπαίδευσης. Παράλληλα ενημερώνει τους φοιτητές για τη διαδικασία αξιολόγησης του μαθήματος. Ενναλλακτικά, ένα μέλος Ε.ΔΙ.Π./ Ε.Τ.Ε.Π. ή ο διδάσκων εκτυπώνει και διανέμει κουπόνια με τους κωδικούς αξιολόγησης μιας χρήσης στους φοιτητές που παρακολουθούν τη διδασκαλία του μαθήματος μέσα στην αίθουσα. Είτε με τον έναν είτε με τον άλλον τρόπο, οι φοιτητές αποκτούν πρόσβαση στο σύστημα της ΜΟ.ΔΙ.Π. και συμπληρώνουν το ερωτηματολόγιο αξιολόγησης του συγκεκριμένου μαθήματος που βρίσκεται σε ηλεκτρονική μορφή.

Το ερωτηματολόγιο περιέχει ενότητες ερωτήσεων αναφορικά με τα μαθήματα, τους διδάσκοντες, τα συγγράμματα, τις εργασίες, την εργαστηριακή διδασκαλία, την φροντιστηριακή διδασκαλία και να αυτοαξιολογήσουν τη συμμετοχή τους στο μάθημα. Το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιείται βασίζεται στο πρότυπο ερωτηματολόγιο της ΕΘ.Α.Ε.Ε. και είναι ένα εύχρηστο εργαλείο για την αποτύπωση της συνολικής εικόνας κάθε διδάσκοντα, όπως αυτή προσλαμβάνεται από τους φοιτητές. Επιπλέον, οι φοιτητές καλούνται να αξιολογήσουν τις διοικητικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου.

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας, κάθε διδάσκων μπορεί να εισέρχεται στο σύστημα της ΜΟ.ΔΙ.Π. με χρήση των προσωπικών του στοιχείων διαπίστευσης και να ενημερώνεται για τα αποτελέσματα της αξιολόγησης που έχουν κάνει οι φοιτητές στα μαθήματα που διδάσκει. Επιπλέον, ο διδάσκων συμπληρώνει το Ερωτηματολόγιο Ατομικών Στοιχείων Διδασκόντων.

Από την επεξεργασία των ερωτηματολογίων όλα τα προηγούμενα χρόνια προκύπτει ότι οι μέσες αξιολογήσεις των φοιτητών εμφανίζουν αρκετά υψηλές τιμές, γεγονός που σημαίνει ότι σε γενικές γραμμές το διδακτικό έργο αξιολογείται θετικά από τους φοιτητές του Τμήματος. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης ειδικά για το ακαδ. έτος 2020-2021 (χειμερινό και εαρινό εξάμηνο) εμφανίζονται στο Παράρτημα. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στην τελευταία αξιολόγηση (εαρινό 2020-2021), από τις 14 θεματικές ενότητες της αξιολόγησης οι 11 λαμβάνουν μέσο όρο πάνω από το 4 (με άριστη βαθμολογία το 5), ενώ στις υπόλοιπες 3 η χαμηλότερη μέση βαθμολογία είναι το 3,5. Παρόμοια εικόνα, με οριακές διαφορές, παρουσιάζει η αξιολόγηση του χειμερινού 2020-2021. Ο μέσος όρος των αξιολογήσεων των φοιτητών σε ορισμένες κύριες ερωτήσεις είναι ο εξής (εαρινό 2020-2021):

- Οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφείς; 4,33.
- Η ύλη που καλύφθηκε ανταποκρινόταν στους στόχους του μαθήματος; 4,25.
- Η ύλη που διδάχθηκε ήταν καλά οργανωμένη; 4,18.
- Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε στην καλύτερη κατανόηση του θέματος; 4,10.
- Υπήρχε καθοδήγηση από τον διδάσκοντα; 4,44.
- Αναλύει και παρουσιάζει τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα, χρησιμοποιώντας παραδείγματα; 4,34.
- Είναι καλά προετοιμασμένος/η; 4,46.
- Ενθαρρύνει τους φοιτητές να διατυπώνουν απορίες και ερωτήσεις και να για να αναπτύξουν την κρίση τους; 4,38.
- Ήταν συνεπής στις υποχρεώσεις του/της (παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών ή εργαστηριακών αναφορών, ώρες συνεργασίας με τους φοιτητές); 4,54.

Σημειώνεται ότι κατά το Εαρινό εξάμηνο 2019-20 δεν πραγματοποιήθηκε αξιολόγηση λόγω της πανδημίας και των ειδικών συνθηκών που επικράτησαν.

4.1.2 Πώς αξιοποιούνται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των διδασκόντων από τους φοιτητές;

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας, κάθε διδάσκων μπορεί να εισέρχεται στο σύστημα της ΜΟ.ΔΙ.Π. με χρήση των προσωπικών του στοιχείων διαπίστευσης και να ενημερώνεται για τα αποτελέσματα της αξιολόγησης που έχουν κάνει οι φοιτητές στα μαθήματα που διδάσκει. Συγκεκριμένα μπορεί να βλέπει:

- Το μέσο όρο των απαντήσεων όλων των φοιτητών σε κάθε ερώτηση, καθώς και την μέγιστη και την ελάχιστη τιμή απαντήσεων.
- Τη θετική ή αρνητική απόκλιση από τον αντίστοιχο μέσο όρων όλων των άλλων διδασκόντων του Τμήματος στην αντίστοιχη ερώτηση (αυτό μπορεί να θεωρηθεί ως μία ένδειξη αν η επίδοση του είναι καλύτερη ή χειρότερη την επίδοση του «μέσου όρου» του Τμήματος).
- Τα σχόλια των φοιτητών, που εκφράζονται υπό μορφή ελεύθερου κειμένου.

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης του διδακτικού έργου λαμβάνονται σοβαρά υπόψη από τους διδάσκοντες του Τμήματος, καθώς μέσα από αυτόν τον τρόπο μαθαίνουν την άποψη των φοιτητών για την αποτελεσματικότητα του διδακτικού τους έργου. Τα σχόλια και οι επισημάνσεις των φοιτητών οδηγούν στις απαραίτητες προσαρμογές στην οργάνωση (στόχοι και περιεχόμενο μαθήματος, συγγράμματα κ.ά.) και τη διεξαγωγή της διδασκαλίας (εκπαιδευτικές διαδικασίες, μέθοδοι αξιολόγησης κ.ά.), με στόχο την βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου.

Οι πληροφορίες αυτές λαμβάνονται επίσης υπόψη στη διαδικασία εκπαιδευτικού σχεδιασμού του Τμήματος με σκοπό τη βελτίωση του προγράμματος σπουδών. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως συμπληρωματικά στοιχεία στο προφίλ των μελών Δ.Ε.Π. κατά τη διαδικασία εξέλιξής τους.

4.1.3 Ποιος είναι ο μέσος εβδομαδιαίος φόρτος διδακτικού έργου των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος;

Το ακαδ. έτος 2020-2021 διδάχτηκαν:

- Τα μαθήματα Ε', ΣΤ' και Ζ' εξαμήνου του προγράμματος σπουδών του Τ.Ε.Ι., που αντιστοιχούν συνολικά σε 207 ώρες διδασκαλίας (συμπεριλαμβανομένων των μαθημάτων κορμού, μαθημάτων επιλογής και των υποχρεωτικών εργαστηρίων).
- Τα μαθήματα Α', Β', Γ' και Δ' εξάμηνα του προγράμματος σπουδών του ΔΙ.ΠΑ.Ε. (μόνο υποχρεωτικά μαθήματα κορμού), που αντιστοιχούν συνολικά σε 98 ώρες διδασκαλίας.
- Μαθήματα σε φοιτητές Erasmus: 24 ώρες διδασκαλίας

Τα στοιχεία για τον μέσο εβδομαδιαίο φόρτο διδακτικού έργου των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος αποτυπώνονται στον ακόλουθο πίνακα.

Ακαδ. προσωπικό	Αριθμός	Ώρες Διδασκαλίας/ εβδομάδα	% εβδομαδιαίου διδακτικού έργου	Ετήσιος μέσος φόρτος εργασίας/ εβδ.
Μέλη Δ.Ε.Π.	15	215	66%	14,3
Συνεργάτες (εξωτερικοί)	17	94	28%	5,9
Μέλη Ε.Ε.ΔΙ.Π.	2	21	6%	11
Σύνολο		288		

Ο μέσος εβδομαδιαίος φόρτος εργασίας διδακτικού έργου των μελών Δ.Ε.Π. είναι 7,2 ώρες περίπου ανά εβδομάδα, δηλαδή 20% μεγαλύτερος του υποχρεωτικού ωραρίου των μελών Δ.Ε.Π. των Πανεπιστημίων (6 ώρες ανά εβδομάδα). Αυτό ισχύει ιδίως επειδή τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος υποστηρίζουν την διδασκαλία δύο προγραμμάτων σπουδών, δηλαδή του Τ.Ε.Ι. και του ΔΙ.ΠΑ.Ε. Από την ποσοστιαία αναλογία του φόρτος εργασίας διδακτικού έργου των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος προκύπτει ότι τα 2/3 του διδακτικού έργου εκτελείται από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος και το 1/3 περίπου από εξωτερικούς συνεργάτες. Αυτό ισχύει επίσης επειδή το πρόγραμμα σπουδών του Τ.Ε.Ι. έχει πολλά εργαστηριακά μαθήματα, μεγάλο αριθμό εκ των οποίων αναλαμβάνουν εξωτερικοί συνεργάτες και μέλη Ε.Ε.ΔΙ.Π.

4.1.4 Πόσα από τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος διδάσκουν στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών;

Όλα τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος διδάσκουν στα Προγράμματα Μεταπτυχιακά Σπουδών (σε ένα τουλάχιστον, ή σε περισσότερα Π.Μ.Σ.). Επιπλέον, σχεδόν τα μισά μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος διδάσκουν ή έχουν διδάξει στο παρελθόν σε προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών άλλων Τμημάτων και άλλων Ιδρυμάτων.

4.1.5 Υπάρχουν θεσμοθετημένες από το Τμήμα υποτροφίες/βραβεία διδασκαλίας;

Δεν υπάρχουν θεσμοθετημένες από το Τμήμα υποτροφίες ή βραβεία διδασκαλίας. Υπάρχουν σκέψεις προς την κατεύθυνση αυτή, με την προϋπόθεση ότι θα ωρμάσει η διαδικασία αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου των διδασκόντων και η αντικειμενικότητα των αποτελεσμάτων της.

4.1.6 Συνεισφέρουν στο διδακτικό έργο οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και υποψήφιοι διδάκτορες του Τμήματος και σε τί ποσοστό;

Το πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών ξεκίνησε να λειτουργεί το τρέχον ακαδημαϊκό έτος, 2020-2021. Στον Κανονισμό Λειτουργίας του προγράμματος διδακτορικών σπουδών προβλέπεται η συμμετοχή με υποστηρικτικό ρόλο των υποψηφίων διδασκόντων στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες του Τμήματος. Στις προθέσεις του Τμήματος είναι να εισάγει σταδιακά τους υποψήφιους διδάκτορες σε υποστηρικτικό ρόλο στα εργαστήρια του Τμήματος, καθώς και στην υποστήριξη της μελέτης των φοιτητών.

Το 2020-2021, έπειτα από έκτακτη χρηματοδότηση από το Υπουργείο για την υποστήριξη της εξ αποστάσεως διδασκαλίας λόγω του κορονοϊού, το Τμήμα ανέθεσε επικουρικό έργο σε μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες, που αποσκοπούσε στην υποστήριξη της μελέτης των προπτυχιακών φοιτητών. Η πρωτοβουλία αυτή κρίνεται αποτελεσματική και προτείνεται η παγιοποίηση του μέτρου, ώστε οι προπτυχιακοί φοιτητές να υποστηρίζονται στην μελέτη τους από διδακτορικούς και έμπειρους μεταπτυχιακούς φοιτητές.

4.2. Πώς κρίνετε την ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας;¹⁶

Ποσοτικά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας, περιέχονται στους πίνακες 12.1 και 12.2. Με βάση τα στοιχεία αυτά διατυπώνονται συγκεκριμένα σχόλια και συμπεράσματα, όπως αναλυτικά περιγράφεται στη συνέχεια.

4.2.1 Ποιες συγκεκριμένες διδακτικές μέθοδοι χρησιμοποιούνται;

Όλα τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών έχουν θεωρητικό σκέλος και τα περισσότερα έχουν επίσης ασκήσεις πράξης, ενώ λιγοστά έχουν εργαστηριακό σκέλος.

Παραδοσιακά ο κατ' εξοχήν τρόπος διδασκαλίας είναι η διδασκαλία πρόσωπο με πρόσωπο μέσα στην αίθουσα ή το εργαστήριο. Ειδικά για το ακαδ. έτος 2020-2021 ο τρόπος διδασκαλίας που εφαρμόστηκε ήταν η σύγχρονη και ασύγχρονη τηλεεκπαίδευση μέσω συστήματος τηλεδιάσκεψης (ZOOM, σύγχρονη διδασκαλία) και του συστήματος ηλεκτρονικής εκπαίδευσης (ασύγχρονη εκπαίδευση).

Η μέθοδοι διδασκαλία περιλαμβάνουν τη διάλεξη, τις ασκήσεις (όπως επίλυση ασκήσεων μαθηματικού τύπου στον πίνακα, συζήτηση μελετών περίπτωσης, σχεδιασμός διαδικασιών και συστημάτων, κ.α.) και τις εργαστηριακές ασκήσεις (που λαμβάνουν χώρα στο εργαστήριο και με χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών). Κάθε μάθημα, ανάλογα με τις ανάγκες του και τις εκπαιδευτικές/ μαθησιακές αντιλήψεις του διδάσκοντα εξειδικεύει ή τροποποιεί αυτές τις βασικές μεθόδους διδασκαλίας.

4.2.2 Υπάρχει διαδικασία επικαιροποίησης του περιεχομένου των μαθημάτων και των διδακτικών μεθόδων;

Η επικαιροποίηση του περιεχομένου των μαθημάτων και των διδακτικών μεθόδων απαιτεί τη διαμόρφωση νέου περιγράμματος σπουδών και μπορεί να συμβαίνει με δύο τρόπους:

α) Όταν αποφασίζεται αναμόρφωση του προγράμματος σπουδών.

β) Με πρωτοβουλία ενός διδάσκοντα που έχει διαπιστώσει ότι το περίγραμμα του μαθήματος (στόχοι, ύλη, διδακτικές και εξεταστικές μέθοδοι, διδακτικά συγγράμματα, κ.λπ.) δεν ανταποκρίνεται στις τάσεις στην επιστήμη, στις προσδοκίες των φοιτητών, ή στις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Στην περίπτωση αυτή ο διδάσκων αιτιολογεί στην Συνέλευση την ανάγκη αλλαγής του περιγράμματος του μαθήματος και προτείνει το νέο περίγραμμα μαθήματος.

Σημειώνεται ότι η πολιτική του Τμήματος είναι: α) να ενθαρρύνει τους διδάσκοντες να κάνουν τροποποιήσεις στο περίγραμμα μαθήματος στο πλαίσιο κάθε αναμόρφωσης του προγράμματος σπουδών, αλλά β) να αποθαρρύνει τους διδάσκοντες από το να κάνουν τροποποιήσεις στο περίγραμμα μαθήματος πριν από την παρέλευση τριετίας, εκτός αν συντρέχουν ειδικοί και σπουδαίοι λόγοι, ώστε να έχει ωριμάσει η διδασκαλία και να έχει αποδώσει τα αποτελέσματά της. Περισσότερες πληροφορίες αναφέρονται στην ενότητα 3.1.2.6.

4.2.3 Ποιο είναι το ποσοστό των φοιτητών που συμμετέχουν στις εξετάσεις;

Τα ποσοστά συμμετοχής των φοιτητών στις εξετάσεις των μαθημάτων κατά το ακαδ. έτος 2020-2021 παρουσιάζονται στον πίνακα 12.2. Σε γενικές γραμμές: ένα ποσοστό περίπου 90% των φοιτητών του τυπικού εξαμήνου εγγράφονται στα μαθήματα και ένα ποσοστό 70% περίπου συμμετέχει στις εξετάσεις. Σημειώνεται ότι καθ' όλη τη διάρκεια του ακαδ. έτους 2020-2021 η διδασκαλία και οι εξετάσεις διενεργήθηκαν με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, στοιχείο που μπορεί να επέδρασε με κάποιο τρόπο και μερικώς στη συμμετοχή των φοιτητών στα μαθήματα και τις εξετάσεις.

Σε γενικές γραμμές τα ποσοστά συμμετοχής των φοιτητών στις εξετάσεις των μαθημάτων κρίνονται χαμηλά. Θεωρείται ότι είναι αποτέλεσμα πολλών παραγόντων, που περιλαμβάνουν τις δυσκολίες των φοιτητών να ανταποκριθούν στις μαθησιακές απαιτήσεις του προγράμματος σπουδών, το μαζικό μοντέλο της εκπαίδευσης που δεν επιτρέπει να ασχοληθεί κανείς με τις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε φοιτητή, τις οικονομικές ανάγκες που αναγκάζουν πολλούς φοιτητές να

εργάζονται παράλληλα με τις σπουδές τους, οικονομικές δυσκολίες της οικογένειας που οδηγούν πολλούς φοιτητές να μην παρακολουθούν τα μαθήματα, κ.α. Όλοι αυτοί οι παράγοντες συντελούν στο να καθυστερούν οι φοιτητές να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους και να έχουμε σημαντικό αριθμό λιμναζόντων φοιτητών (περίπου 1000 φοιτητές βρίσκονται μετά το 8ο τυπικό έτος των σπουδών τους – το στοιχείο αυτό αφορά τους φοιτητές του Τ.Ε.Ι.).

4.2.4 Ποια είναι τα ποσοστά επιτυχίας των φοιτητών στις εξετάσεις;

Τα ποσοστά επιτυχίας των φοιτητών στις εξετάσεις των μαθημάτων κατά το ακαδ. έτος 2020-2021 παρουσιάζονται στον πίνακα 12.2. Σημειώνεται ότι καθ' όλη τη διάρκεια του ακαδ. έτους 2020-2021 η διδασκαλία και οι εξετάσεις διενεργήθηκαν με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, στοιχείο που μπορεί να επέδρασε με κάποιο τρόπο και μερικώς στις επιδόσεις τους στην αξιολόγηση των μαθημάτων.

Τα ποσοστά επιτυχίας των φοιτητών στις εξετάσεις ποικίλουν από μάθημα σε μάθημα και σε γενικές γραμμές κυμαίνονται περίπου στο 60% ανά μάθημα σε κάθε εξεταστική περίοδο. Δεν είναι εύκολο να βγει ένας μέσος όρος, ωστόσο γίνονται οι ακόλουθες γενικές παρατηρήσεις:

- Μεγαλύτερα ποσοστά επιτυχίας παρουσιάζονται στα θεωρητικά μαθήματα, που στην πλειοψηφία τους είναι μαθήματα υποδομής/ γενικών γνώσεων και σχετίζονται με το μάνατζμεντ. Το θετικό από αυτό είναι ότι τα μαθήματα αυτά αποτελούν το κατ' εξοχήν αντικείμενο σπουδών στην οργάνωση και διοίκησης επιχειρήσεων.
- Μεγαλύτερα ποσοστά αποτυχίας παρουσιάζονται στα μαθήματα που απαιτούν μαθηματικές γνώσεις ή εφαρμόζουν ποσοτικές μεθόδους ανάλυσης. Αυτό αποτελεί αποτέλεσμα των γνωστών αδυναμιών που έχουν οι νεοεισερχόμενοι φοιτητές στα μαθηματικά.

Τα ποσοστά αποτυχίας των φοιτητών στα μαθήματα αποτελούν ένα σημαντικό πρόβλημα που απασχολεί το εκπαιδευτικό προσωπικό του Τμήματος. Καθώς η υποβάθμιση του επιπέδου των σπουδών δεν αποτελεί επιλογή, οι διδάσκοντες θα πρέπει να δώσουν έμφαση στην καλύτερη εισαγωγή των φοιτητών στο νέο εκπαιδευτικό περιβάλλον, ώστε να τους δημιουργήσουν κίνητρα να παρακολουθούν με μεγαλύτερη επιμέλεια τις σπουδές τους. Για το σκοπό αυτό το Τμήμα έχει αποφασίσει να εφαρμόσει από το επόμενο ακαδ. έτος το θεσμό του προσωπικού Συμβούλου Σπουδών, ως το μέλος Δ.Ε.Π. με το οποίο οι φοιτητές θα μπορούν να αναπτύσσουν στενούς και διαρκείς δεσμούς επικοινωνίας και σχέσεις εμπιστοσύνης.

4.2.5 Ποιος είναι ο μέσος βαθμός πτυχίου;

Σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα 6, ο μέσος βαθμός πτυχίου των πτυχιούχων ήταν 6,97. Τονίζεται ότι τα στοιχεία αυτά αφορούν το πρόγραμμα σπουδών του Τ.Ε.Ι., καθώς το πρόγραμμα σπουδών του ΔΙ.ΠΑ.Ε. διανύει το 2^ο έτος.

Από τον πίνακα 6 παρατηρούμε ότι:

- Η πλειοψηφία των πτυχιούχων έχουν βαθμό πτυχίου 6-7.
- Αυξάνεται από έτος σε έτος το ποσοστό των πτυχιούχων που έχουν υψηλούς βαθμούς πτυχίου (7-8,5 και πάνω από 8,5).
- Λιγότερο από το 5% των πτυχιούχων έχει ιδιαίτερα χαμηλό βαθμό πτυχίου (κάτω από 6) και το ποσοστό αυτό βαίνει μειούμενο τα τελευταία έτη.

Σημειώνεται ότι το αμέσως προηγούμενο ακαδ. έτος δεν έγιναν ορκωμοσίες για λόγους που αναφέρθηκαν σε άλλες ενότητες της έκθεσης. Κατά το προηγούμενο ακαδ. έτος (2018-19), ο μέσος βαθμός πτυχίου των πτυχιούχων ήταν 7,02, ενώ λιγότερο από το 10% των πτυχιούχων έχει ιδιαίτερα χαμηλό βαθμό πτυχίου (κάτω από 6). Επίσης, παρατηρείται ότι ο μέσος βαθμός πτυχίου αυξάνεται όλα τα προηγούμενα χρόνια (βλέπε πίνακα 6).

¹⁶ Συμπληρώστε τους Πίνακες 6 και 7.

Αυτό αποτελεί μία ένδειξη ενός «φαινομένου δεισιμού» στο Τμήμα, το οποίο γίνεται αντιληπτό και στην καθημερινή εκπαιδευτική λειτουργία του Τμήματος. Από την μία πλευρά έχουμε τους φοιτητές που ενδιαφέρονται για τις σπουδές, παρακολουθούν επισταμένως τα μαθήματα, ανταποκρίνονται με όρεξη στις μαθησιακές δραστηριότητες και τελικά επιτυγχάνουν στις εξετάσεις και παίρνουν μεγάλους βαθμούς. Οι φοιτητές αυτοί διενεργούν ουσιαστικές σπουδές, αποκομίζουν πολύτιμες γνώσεις και αναπτύσσουν τις απαραίτητες ικανότητες και δεξιότητες που απαιτούνται από τους μελλοντικούς εργαζόμενους και τα στελέχη διοίκησης επιχειρήσεων. Από την άλλη πλευρά έχουμε τους φοιτητές που δεν έχουν μεγάλο ενδιαφέρον ή χάνουν το ενδιαφέρον τους για τις σπουδές –συχνά γιατί έχουν μαθησιακές αδυναμίες– με αποτέλεσμα να μην παρακολουθούν συστηματικά τις εκπαιδευτικές διαδικασίες και να μην μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του προγράμματος σπουδών. Ως αποτέλεσμα αυτού του πλημμελούς τρόπου φοίτησης, συνήθως δεν προσέρχονται στις εξετάσεις ή προσέρχονται πλημμελώς προετοιμασμένοι, με αποτέλεσμα να αποτυγχάνουν ή να περνούν τα μαθήματα με χαμηλό βαθμό.

4.2.6 Ποια είναι η μέση διάρκεια σπουδών για τη λήψη πτυχίου;

Η μέση διάρκεια σπουδών για τη λήψη πτυχίου των φοιτητών για το ακαδημαϊκό έτος 2020–2021 ήταν τα 6,3 έτη, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του συστήματος της ηλεκτρονικής γραμματείας. Τονίζεται ότι τα στοιχεία αυτά αφορούν το πρόγραμμα σπουδών του Τ.Ε.Ι., καθώς το πρόγραμμα σπουδών του ΔΙ.ΠΑ.Ε. διανύει το 2^ο έτος.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η μεγάλη μέση διάρκεια σπουδών (υπερβαίνει τον δείκτη $n+2$) συνδέεται άμεσα με τις ειδικότερες συνθήκες και απαιτήσεις του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών του Τ.Ε.Ι. Πιο συγκεκριμένα, προϋπόθεση για την απόκτηση πτυχίου Τ.Ε.Ι. είναι η πραγματοποίηση Πρακτικής Άσκησης διάρκειας ενός εξαμήνου, καθώς επίσης και η εκπόνηση Πτυχιακής Εργασίας, η έναρξη των οποίων γίνεται στο 8ο εξάμηνο σπουδών. Ειδικά ως προς την πρακτική άσκηση τονίζεται ότι η έναρξή της ορίζεται την 1η Απριλίου και η λήξη της την 30η Σεπτεμβρίου. Επομένως, γίνεται αντιληπτό ότι ο φοιτητής του Τ.Ε.Ι. αναγκαστικά μπαίνει στο 5ο έτος φοίτησης για να ολοκληρώσει τις σπουδές του. Επίσης, καθώς η πρακτική άσκηση είναι απασχόληση πλήρους ωραρίου, ο φοιτητής δεν έχει πολύ διαθέσιμο χρόνο για να ολοκληρώσει παράλληλα και την πτυχιακή του, η ολοκλήρωση και η παρουσίαση της οποίας απαιτεί επιπλέον χρόνο.

Η σύνδεση της πρακτικής άσκησης με την πτυχιακή εργασία αποτελεί ένα αποτελεσματικό τρόπο ώστε να ολοκληρώνουν ταχύτερα οι φοιτητές τις σπουδές τους. Όπως αναφέρθηκε και στην ενότητα 3.1.5.7, το Τμήμα πρόκειται να μεριμνήσει προς αυτήν την κατεύθυνση προβαίνοντας σε συνεργασία με το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Σερρών και άλλους επιχειρηματικούς φορείς της περιοχής.

4.3. Πώς κρίνετε την οργάνωση και την εφαρμογή του διδακτικού έργου;

4.3.1 Πώς γνωστοποιείται στους φοιτητές η ύλη των μαθημάτων στην αρχή του εξαμήνου;

Η ύλη των μαθημάτων μαζί με τον προγραμματισμό της διδασκαλίας περιλαμβάνεται στο περίγραμμα του κάθε μαθήματος, το οποίο διατίθεται μέσω της ιστοσελίδας του Τμήματος. Επιπλέον, η σελίδα του κάθε μαθήματος στο σύστημα ηλεκτρονικής εκπαίδευσης (σχεδόν όλα τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών έχουν σελίδα στο σύστημα ηλεκτρονικής εκπαίδευσης) περιλαμβάνει πληροφορίες για το μάθημα και την ύλη. Μάλιστα, οι σημειώσεις, οι διαφάνειες, το υποστηρικτικό υλικό, οι ασκήσεις, πληροφορίες για τις εξετάσεις και γενικά όλες οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες και το περιεχόμενο είναι μονίμως αναρτημένα στην ιστοσελίδα του μαθήματος και προσβάσιμα από τους φοιτητές ήδη από την αρχή κάθε εξαμήνου. Τέλος, είναι κοινή πρακτική στο Τμήμα μας οι διδάσκοντες να περιγράφουν τις εκπαιδευτικές διαδικασίες που θα εφαρμοστούν και την ύλη των μαθημάτων κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας των μαθημάτων, ιδίως στις εισαγωγικές διαλέξεις.

4.3.2 Περιγράφονται οι μαθησιακοί στόχοι των μαθημάτων και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα;

Οι μαθησιακοί στόχοι των μαθημάτων και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα αποτελούν βασικές αρχές του συστήματος ECTS και είναι βασικά συστατικά των περιγραμμάτων μαθήματος. Όλα τα μαθήματα περιγράφονται σε αναλυτικό Περίγραμμα Μαθήματος, το οποίο ακολουθεί το πρότυπο της ΕΘ.Α.Α.Ε. και περιγράφει αναλυτικά τους στόχους, τα αποτελέσματα, τις εκπαιδευτικές ενότητες, τις εκπαιδευτικές διαδικασίες, τη χρήση ΤΠΕ στην εκπαίδευση, τους τρόπους αξιολόγησης και το φόρτο εργασίας κάθε εκπαιδευτικής δραστηριότητας. Τα μαθησιακά αποτελέσματα υιοθετούν τις αρχές και εφαρμόζουν τις προδιαγραφές του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.

Τα περιγράμματα μαθήματος δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του Τμήματος για κάθε μάθημα του προγράμματος σπουδών και με αυτόν τον τρόπο είναι γνωστά στους φοιτητές και στον κάθε ενδιαφερόμενο.

4.3.3 Υπάρχει διαδικασία μέτρησης της επίτευξης των μαθησιακών στόχων των μαθημάτων;

Η αξιολόγηση της επίτευξης των μαθησιακών στόχων των μαθημάτων γίνεται έμμεσα, με τους εξής τρόπους:

- α) Με τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων αξιολόγησης των μαθημάτων από τους φοιτητές, καθώς υπάρχει ερώτηση που αναφέρεται στην εκτίμηση του βαθμού που επιτεύχθηκαν οι στόχοι του μαθήματος.
- β) Με την συμπλήρωση απογραφικού δελτίου μαθήματος από τους διδάσκοντες, καθώς υπάρχει ενότητα στην οποία καλείται να απαντήσει τεκμηριωμένα αν θεωρεί ότι επιτεύχθηκαν οι μαθησιακοί στόχοι του μαθήματος.

4.3.4 Σε ποιο βαθμό τηρείται το ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων;

Το ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων τηρείται στο ακέραιο.

Οι διδάσκοντες πριν την έναρξη του μαθήματος υπογράφουν το ημερήσιο δελτίο παρουσίας, το οποίο ελέγχεται από τους υπευθύνους των Τομέων και τον Πρόεδρο. Σε περίπτωση έκτακτου και προσωρινού κωλύματος κάποιου διδάσκοντα εφαρμόζεται διαδικασία για την ενημέρωση του Τμήματος (ενημερώνεται με e-mail ο Πρόεδρος και ο Διευθυντής Τομέα) και των φοιτητών (γίνεται ανάρτηση στην ιστοσελίδα του μαθήματος στο σύστημα ηλεκτρονικής εκπαίδευσης και στον πίνακα ανακοινώσεων που βρίσκεται έξω από κάθε αίθουσα διδασκαλίας).

Όπως προκύπτει από τις απαντήσεις των φοιτητών στο ερωτηματολόγιο αξιολόγησης των μαθημάτων, η συνέπεια των διδασκόντων στις υποχρεώσεις τους αξιολογείται πολύ υψηλά, το οποίο αποτελεί σαφή ένδειξη ότι το ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων τηρείται σε πολύ μεγάλο βαθμό.

4.3.5 Είναι ορθολογική η οργάνωση και δομή του ωρολογίου προγράμματος μαθημάτων;

Με ευθύνη του Προέδρου διαμορφώνεται και ανακοινώνεται το ωρολόγιο πρόγραμμα, στο οποίο προσδιορίζονται για κάθε τυπικό εξάμηνο του προγράμματος σπουδών τα μαθήματα, οι ώρες διδασκαλίας, οι διδάσκοντες και οι αίθουσες διδασκαλίας.

Η οργάνωση και η δομή του ωρολογίου προγράμματος σπουδών κρίνεται ορθολογική και αποτελεσματική. Για παράδειγμα, λαμβάνεται μέριμνα ώστε η διδασκαλία των μαθημάτων να κατανομείται ισομερώς μεταξύ πρωινών και απογευματινών ωρών, καθώς και μεταξύ όλων των ημερών της εβδομάδας, έτσι ώστε να δίνεται η δυνατότητα σε όλους τους φοιτητές, ιδίως τους εργαζόμενους, να παρακολουθούν κάποια από τα μαθήματα. Λαμβάνοντας υπόψη το πάγιο αίτημα των φοιτητών, ιδίως όσων δεν διαμένουν στην πόλη των Σερρών και μετακινούνται καθημερινά για την παρακολούθηση των μαθημάτων, γίνεται προσπάθεια ώστε η Παρασκευή να μην είναι ιδιαίτερα φορτωμένη με αρκετές ώρες διδασκαλίας.

4.3.6 Πόσα (και ποια) από τα βασικά εισαγωγικά Μαθήματα διδάσκονται από μέλη ΔΕΠ των δύο ανώτερων βαθμίδων;

Περισσότερα από τα μισά (15 από 26 – ουσιαστικά από τα 24, καθώς 2 μαθήματα αφορούν τη διδασκαλία της Αγγλικής Γλώσσας που ανατίθεται σε εξωτερικό συνεργάτη) από τα μαθήματα των δύο πρώτων ετών διδάσκονται από μέλη Δ.Ε.Π. των δύο ανώτερων βαθμίδων. Τα μαθήματα αυτά είναι τα ακόλουθα:

- Αρχές Διοίκησης Επιχειρήσεων
- Μαθηματικά για Διοίκηση Επιχειρήσεων
- Εισαγωγή στα Πληροφοριακά Συστήματα και τον Ψηφιακό Κόσμο
- Επιχειρησιακή Επικοινωνία
- Μικροοικονομική
- Βάσεις Δεδομένων
- Μακροοικονομική
- Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων
- Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης Επιχειρήσεων
- Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων
- Μάρκετινγκ
- Μεθοδολογία Έρευνας
- Ποσοτικές Μέθοδοι στη Λήψη Διοικ. Αποφάσεων Ι
- Χρηματοοικονομική Διοίκηση
- Δημόσιες Σχέσεις

4.3.7 Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος διδάσκουν μαθήματα που δεν εμπίπτουν στο στενό ή ευρύτερο γνωστικό τους πεδίο;

Είναι γεγονός ότι, όταν το Τμήμα λειτουργούσε με το καθεστώς των Τ.Ε.Ι., υπήρχαν αρκετά μέλη Δ.Ε.Π. που αναγκάζονταν να διδάσκουν μαθήματα που δεν ενέπιπταν στο στενό ή ευρύτερο γνωστικό τους πεδίο. Αυτό συνέβαινε γιατί αφενός οι ώρες υποχρεωτικής διδασκαλίας ήταν πολλές και αφετέρου η διάρθρωση του προγράμματος σπουδών έπρεπε να ακολουθεί αυστηρούς και ανελαστικούς κανόνες ως προς τον αριθμό και το είδος των μαθημάτων (για παράδειγμα, ήταν καθορισμένος ο μέγιστος αριθμός των διαθέσιμων μαθημάτων επιλογής), σύμφωνα με όσα ορίζονται στην Υ.Α. 46350/Ε5 (ΦΕΚ Β', 625/18-5-2006).

Σήμερα δεν υπάρχουν μέλη Δ.Ε.Π. που διδάσκουν μαθήματα που δεν εμπίπτουν στο στενό ή ευρύτερο γνωστικό τους πεδίο. Αυτό είναι ιδιαίτερα θετικό και σημαντικό, αφενός για την ικανοποίηση από το έργο τους και τις δυνατότητες προσωπικής ανάπτυξης των μελών Δ.Ε.Π. και αφετέρου -και σημαντικότερο- για την βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης προς τους φοιτητές.

4.4. Πώς κρίνετε τα εκπαιδευτικά βοηθήματα;

4.4.1 Είδη και αριθμός βοηθημάτων (π.χ. βιβλία, σημειώσεις, υλικό σε ιστοσελίδες, κλπ) που διανέμονται στους φοιτητές.

Οι φοιτητές δηλώνουν και λαμβάνουν συγγράμματα για κάθε μάθημα που παρακολουθούν μέσω του συστήματος Εύδοξος (Ηλεκτρονική Υπηρεσία Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Συγγραμμάτων και Λοιπών Βοηθημάτων). Το Τμήμα εφαρμόζει το σύστημα της πολλαπλής βιβλιογραφίας, δηλαδή το περίγραμμα μαθήματος περιλαμβάνει σχεδόν στο σύνολο των μαθημάτων περισσότερα από ένα συγγράμματα, από τα οποία οι φοιτητές μπορούν να επιλέξουν αυτό που θέλουν. Το σύστημα της πολλαπλής βιβλιογραφίας δεν εφαρμόζεται σε ελάχιστα μαθήματα μόνο, κυρίως γιατί δεν υπάρχουν στην αγορά περισσότερα από ένα κατάλληλα συγγράμματα που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες του μαθήματος, σύμφωνα με την κρίση των διδασκόντων.

Μέσα από το σύστημα Κάλυπτος παρέχεται πρόσβαση και σε πλήθος επιστημονικών συγγραμμάτων που μπορούν ελεύθερα να αποκτήσουν/κατεβάσουν οι φοιτητές (χωρίς να

εμπíπτουν στον περιορισμό του ενός (εμπορικού) συγγράμματος που έχουν δικαίωμα να προμηθευτούν). Αρκετοί καθηγητές επιλέγουν τέτοια ελεύθερα συγγράμματα και τα συστήνουν στους φοιτητές μέσα από τη σελίδα του κάθε μαθήματος στο σύστημα ηλεκτρονικής εκπαίδευσης. Οι διδάσκοντες αναρτούν στην σελίδα του μαθήματος στο σύστημα ηλεκτρονικής εκπαίδευσης επιπλέον εκπαιδευτικό υλικό, όπως ασκήσεις, σημειώσεις και λοιπό εκπαιδευτικό υλικό, είτε σε έντυπη ψηφιοποιημένη μορφή, είτε σε ηλεκτρονική/ πολυμεσική μορφή που διατίθεται μέσω του διαδικτύου. Πολιτική του Τμήματος είναι πλέον οι εκτυπώσεις να περιορίζονται μόνο στις πολύ αναγκαίες (οι οποίοι επιπροσθέτως θα πρέπει να είναι ολιγοσέλιδες, δηλαδή λιγότερο από 10 σελίδες), όπως για παράδειγμα η εκφώνηση μίας άσκησης ή μία μελέτη περίπτωσης που θα συζητηθεί την ίδια μέρα στην αίθουσα.

4.4.2 Υπάρχει διαδικασία επικαιροποίησης των βοηθημάτων; Πώς εφαρμόζεται;

Υπάρχει εγκεκριμένη διαδικασία επικαιροποίησης των βοηθημάτων η οποία εφαρμόζεται προς το τέλος κάθε ακαδ. έτους και αποσκοπεί στην προετοιμασία της διανομής συγγραμμάτων για το επόμενο ακαδ. έτος. Οι διδάσκοντες ενημερώνονται από την Γραμματεία για την έναρξη της διαδικασίας (έπειτα από πρόσκληση από το σύστημα Εύδοξος για την επικαιροποίηση των στοιχείων) και εισηγούνται προς τη Συνέλευση του Τμήματος τροποποιήσεις των συγγραμμάτων, οι οποίες συζητούνται και συνήθως εγκρίνονται.

4.4.3 Πώς και πότε συγκεκριμένα διατίθενται τα βοηθήματα;

Η Υπηρεσία Εύδοξος αποφασίζει για τη διανομή των συγγραμμάτων (συνήθως από εγκεκριμένα σημεία διανομής ή από πρατήρια διανομής των εκδοτικών οίκων. Κατά το ακαδ. έτους 2020-2021 η διανομή των συγγραμμάτων έγινε κατ' οίκον, λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών προστασίας από την πανδημία.

Η λειτουργία του συστήματος Εύδοξος και η συνολική διαδικασία διανομής συγγραμμάτων κρίνεται γενικά ικανοποιητική. Το πιο αρνητικό στοιχείο είναι ότι οι φοιτητές λαμβάνουν τα συγγράμματα μετά την παρέλευση του μισού εξαμήνου και προς τη λήξη του (κοντά στα Χριστούγεννα ή μετά το Πάσχα αντίστοιχα για το χειμερινό και το εαρινό εξάμηνο), με αποτέλεσμα να μην μπορούν να τα χρησιμοποιούν για τη μελέτη και τις εργασίες τους κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας του μαθήματος. Αυτό είναι ένα σημαντικό πρόβλημα που έχει αντικειμενικές δυσκολίες επίλυσης για διάφορους λόγους, αλλά θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα από τους εμπλεκόμενους φορείς για την καλύτερη ρύθμιση ή την επίλυσή του.

4.4.4 Ποιο ποσοστό της διδασκόμενης ύλης καλύπτεται από τα βοηθήματα;

Όπως προκύπτει από τις απαντήσεις των διδασκόντων, το ποσοστό της διδακτέας ύλης που καλύπτεται από τα βοηθήματα είναι πάνω από το 80%, κατά μέσο όρο. Αυτό το ποσοστό κρίνεται αποδεκτό και ικανοποιητικό, γιατί πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι τα περισσότερα συγγράμματα δεν ανανεώνονται συχνά με την κυκλοφορία νεότερων εκδόσεων (γιατί η ελληνική αγορά συγγραμμάτων είναι «ρηχή» και αυτό δεν είναι οικονομικά αποδοτικό), με αποτέλεσμα να μην περιλαμβάνουν τις νεότερες τάσεις στο γνωστικό πεδίο που καλύπτουν. Επίσης, ένα σύγγραμμα μπορεί να καλύπτει με γενικό τρόπο την επιστημονική γνώση που υπάρχει σε ένα γνωστικό πεδίο ή να εστιάζει σε ένα μέρος της ώστε να παρέχει εξειδικευμένη γνώση. Ο διδάσκων μπορεί να θεωρεί ότι και στις δύο αυτές περιπτώσεις, ανάλογα με τους στόχους και τη φυσιογνωμία του μαθήματος, μπορεί να μην ικανοποιούνται οι στόχοι του μαθήματος και να απαιτείται η χρήση συμπληρωματικών πηγών. Εξάλλου η ίδια η φιλοσοφία της πολιτικής του «πολλαπλού συγγράμματος» απαιτεί να μην υπάρχει ταύτιση της διδακτέας ύλης με το περιεχόμενο ενός συγγράμματος και δίνει έμφαση στη διδασκαλία που γίνεται μέσα στην αίθουσα, με τη συμμετοχή και την αλληλεπίδραση των φοιτητών.

4.4.5 Παρέχεται βιβλιογραφική υποστήριξη πέραν των διανεμόμενων συγγραμμάτων;

Στα περιγράμματα των μαθημάτων παρέχεται βιβλιογραφική υποστήριξη πέραν των διανεμόμενων συγγραμμάτων για το σύνολο των μαθημάτων. Επίσης, όπως αναφέρθηκε και στην ενότητα 4.4.1, οι διδάσκοντες αναρτούν συμπληρωματικό εκπαιδευτικό περιεχόμενο και πλήθος άλλων πηγών μέσα από τις σελίδες των μαθημάτων στο σύστημα ηλεκτρονικής εκπαίδευσης.

4.5. Πώς κρίνετε τα διαθέσιμα μέσα και υποδομές;

4.5.1 Αίθουσες διδασκαλίας:

- (α) Αριθμός και χωρητικότητα.
- (β) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα.
- (γ) Βαθμός χρήσης.
- (δ) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του υποστηρικτικού εξοπλισμού.

Το Τμήμα διαθέτει πέντε (5) αίθουσες διδασκαλίας χωρητικότητας 50-60 ατόμων περίπου η κάθε μία, μία (1) αίθουσα διδασκαλίας χωρητικότητας 85 ατόμων, ένα αμφιθέατρο χωρητικότητας 140 ατόμων, ένα αμφιθέατρο χωρητικότητας 80 ατόμων, ένα αμφιθέατρο χωρητικότητας 80 ατόμων σε κοινή χρήση με το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, μία (1) αίθουσα διαλέξεων χωρητικότητας 40 ατόμων που χρησιμοποιείται για τις ανάγκες του ΠΜΣ στη Διοίκηση Επιχειρήσεων και μία (1) αίθουσα διαλέξεων χωρητικότητας 50 ατόμων που χρησιμοποιείται για τις ανάγκες του ΠΜΣ στη Διοίκηση Επιχειρήσεων Φιλοξενίας και Τουρισμού.

Όλες οι αίθουσες διδασκαλίας είναι εξοπλισμένες με Η/Υ και προβολικό σύστημα μόνιμα εγκατεστημένο στην οροφή της αίθουσας, ενώ 1 αμφιθέατρο έχει και διαδραστικό πίνακα. Η επίπλωση των αιθουσών διδασκαλίας, αν και δεν έχει ανανεωθεί εδώ και 30 χρόνια, είναι καλής ποιότητας και παραμένει λειτουργική. Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι μόνο 2 αμφιθέατρα διαθέτουν σύστημα κλιματισμού/ ψύξης, καθώς και οι δύο αίθουσες διδασκαλίας των μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών. Ο φωτισμός είναι ικανοποιητικός, αλλά πρέπει να εκσυγχρονιστεί ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα φωτισμού και να γίνεται εξοικονόμηση ενέργειας. Από τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν κατά τα παρελθόντα έτη από τα απογραφικά δελτία μαθήματος προκύπτει ότι οι διδάσκοντες στη συντριπτική τους πλειοψηφία θεωρούν ότι η χωρητικότητα και ο εξοπλισμός των αιθουσών διδασκαλίας είναι επαρκείς.

Οι χρήσεις των αιθουσών διδασκαλίας είναι εντατική για τις ανάγκες της διδασκαλίας και την καθημερινής λειτουργίας του Τμήματος, αλλά επαρκής. Τα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών κάνουν χρήση και των αιθουσών του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών για να καλύψουν τις ανάγκες τους.

Ωστόσο, θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι ανάγκες διδασκαλίας για τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών του ΔΙ.ΠΑ.Ε. αλλάζουν. Ο αριθμός των εισερχόμενων φοιτητών έχει αυξηθεί τα τελευταία 2 έτη, λόγω της ελκυστικότητας του προγράμματος σπουδών και του πτυχίου που απονέμει το Τμήμα, δίνεται έμφαση πλέον στις διαλέξεις (έναντι των εργαστηρίων, όπως συνέβαινε στο πρόγραμμα σπουδών του Τ.Ε.Ι. – έγινε σχετική αναφορά στην ενότητα 3.1.2 που αφορά τη δομή του προγράμματος σπουδών), και επιπλέον επιδιώκουμε να προσελκύσουμε και να πείσουμε τους φοιτητές να παρακολουθούν συστηματικά τις διαλέξεις και τις εκπαιδευτικές διαδικασίες. Για τους λόγους αυτούς το Τμήμα χρειάζεται μεγαλύτερα αμφιθέατρα, χωρητικότητας περίπου 150-200 ατόμων, για να καλύψει επαρκώς τις ανάγκες διδασκαλίας στα υποχρεωτικά μαθήματα του προγράμματος σπουδών του ΔΙ.ΠΑ.Ε., τα οποία έχουν περίπου 300 νέους εγγεγραμμένους κάθε έτος. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την ολοκλήρωση της διαμόρφωσης του ήδη ανεγειμένου τρίτου ορόφου στο κτίριο των Εργαστηρίων της Σχολής, ή εναλλακτικά με τη ενοποίηση και αναδιαμόρφωση ορισμένων από τις μικρές αίθουσες διδασκαλίας που διαθέτει το Τμήμα (για παράδειγμα, με τη συνένωση δύο αιθουσών χωρητικότητας 50-60 ατόμων).

4.5.2 Εκπαιδευτικά εργαστήρια:

- (α) Αριθμός και χωρητικότητα

(β) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα των χώρων.

(γ) Βαθμός χρήσης.

(δ) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του εργαστηριακού εξοπλισμού.

(ε) Επάρκεια αποθηκών (εργαστηριακού εξοπλισμού, αντιδραστηρίων, κλπ)

Το Τμήμα διαθέτει τρία (3) εργαστήρια Η/Υ συνολικής χωρητικότητας 77 θέσεων εργασίας για τις ανάγκες του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών (λειτουργούν στις Αίθουσες 15, 17 και 19, με αντίστοιχη χωρητικότητα σε θέσεις εργασίας 27, 24 και 26 ατόμων) και ένα εργαστήριο Η/Υ συνολικής χωρητικότητας 30 θέσεων εργασίας (λειτουργεί στην Αίθουσα 14) που διατίθεται για τις ανάγκες των μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών.

Όλες οι αίθουσες εργαστηρίων είναι εξοπλισμένες με προβολικό σύστημα μόνιμα εγκατεστημένο στην οροφή της αίθουσας με δυνατότητα σύνδεσης σε Η/Υ που έχει ενσύρματη πρόσβαση στο διαδίκτυο. Όλες οι αίθουσες είναι μεγάλες (ιδίως οι 15 και 19) και οι χώροι είναι άνετοι και λειτουργικοί. Η επίπλωση των εργαστηρίων είναι βασική, ωστόσο τα καθίσματα χρήζουν συχνής ανανέωσης γιατί φθείρονται από την καθημερινή χρήση. Τα εργαστήρια του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών δεν διαθέτουν συστήματα κλιματισμού/ ψύξης. Ο φωτισμός είναι ικανοποιητικός, αλλά πρέπει να εκσυγχρονιστεί ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα φωτισμού και να γίνεται εξοικονόμηση ενέργειας. Από τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν κατά τα παρελθόντα έτη από τα Απογραφικά Δελτία προκύπτει ότι η πλειοψηφία των διδασκόντων κρίνει τα εργαστήρια επαρκή και τον εξοπλισμό τους ικανοποιητικό.

Τα εργαστήρια χρησιμοποιούνται σε μεγάλο βαθμό στη διδασκαλία και για αυτό είναι αναγκαία η συχνή συντήρηση και ανανέωση του εξοπλισμού. Υπολογίζεται ότι για το τρέχον ακαδ. έτος η εκπαίδευση στα εργαστήρια, συνολικά, ανέρχεται σε περίπου 70-90 ώρες ανά εβδομάδα (σημειώνεται ότι υποστηρίζεται διδακτικά και το πρόγραμμα του Τ.Ε.Ι. και σε αυτό αφορούν οι περισσότερες ώρες των εργαστηρίων). Στο νέο πρόγραμμα σπουδών για τους φοιτητές του ΔΙ.ΠΑ.Ε. η εκπαίδευση στα εργαστήρια θα ανέρχεται περίπου στις μισές ώρες, δηλαδή σε 25-40 ώρες ανά εβδομάδα. Σημειώνεται ότι στο νέο πρόγραμμα σπουδών για τους φοιτητές του ΔΙ.ΠΑ.Ε. αρκετά μαθήματα θα κάνουν ευέλικτη χρήση των εργαστηρίων στην εκπαιδευτική διαδικασία, δηλαδή θα χρησιμοποιούν τα εργαστήρια για ορισμένες μόνο εβδομάδες, ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε μαθήματος (σχετική αναφορά γίνεται στην ενότητα 3.1.2.5).

Καθώς οι ανάγκες διδασκαλίας για τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών του ΔΙ.ΠΑ.Ε. αλλάζουν, το Τμήμα θεωρεί ότι θα πρέπει να δημιουργήσει μία μεγάλη αίθουσα εργαστηρίου Η/Υ που θα μπορεί να φιλοξενήσει περίπου 50-60 θέσεις εργασίας. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την αναδιαμόρφωση της αίθουσας 15 ή 19, που έχουν εμβαδόν περίπου 100 τ.μ., ώστε να αυξηθεί ο αριθμός των υπολογιστών και των θέσεων εργασίας.

4.5.3 Είναι διαθέσιμα τα εκπαιδευτικά εργαστήρια για χρήση εκτός προγραμματισμένων ωρών;

Ναι, τα εργαστήρια είναι ανοικτά πέραν των προγραμματισμένων ωρών των εργαστηριακών μαθημάτων. Υπάρχει πρόβλεψη για ελεύθερες ώρες λειτουργίας για εξάσκηση από τους φοιτητές ή για την εκπόνηση των εργασιών τους. Συνήθως αυτό γίνεται με την παρουσία και επίβλεψη από μέλος Ε.Ε.Δ.Ι.Π., το οποίο αναλαμβάνει και να υποστηρίζει τους φοιτητές στη μελέτη τους.

Επίσης, το 2020-2021, έπειτα από έκτακτη χρηματοδότηση από το Υπουργείο για την υποστήριξη της εξ αποστάσεως διδασκαλίας λόγω του κορονοϊού, το Τμήμα ανέθεσε επικουρικό έργο σε μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες που αποσκοπούσε στην υποστήριξη της μελέτης των προπτυχιακών φοιτητών. Οι φοιτητές αυτοί υποστήριξαν τη λειτουργία των εργαστηρίων πέραν των προγραμματισμένων ωρών λειτουργίας τους.

4.5.4 Επάρκεια και ποιότητα των χώρων και του εξοπλισμού των κλινικών.

Δεν αφορά το Τμήμα

4.5.5 Σπουδαστήρια:

(α) Αριθμός και χωρητικότητα

(β) Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα των χώρων.

(γ) Βαθμός χρήσης.

Το Τμήμα δεν διαθέτει δικά του σπουδαστήρια για το προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών. Οι προπτυχιακοί φοιτητές χρησιμοποιούν το σπουδαστήριο της Βιβλιοθήκης της Πανεπιστημιούπολης. Επίσης, όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη ερώτηση, τα εργαστήρια είναι ανοικτά πέραν των προγραμματισμένων ωρών των εργαστηριακών μαθημάτων και λειτουργούν άτυπα και ως σπουδαστήρια.

Το Τμήμα έχει δημιουργήσει ένα χώρο βιβλιοθήκης και σπουδαστηρίου για τα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών. Ο χώρος αυτός έχει έκταση περίπου 30 τ.μ. και περιλαμβάνει ένα τραπέζι συνεργασίας περίπου 8 ατόμων και 4 Η/Υ για την υποστήριξη της μελέτης των μεταπτυχιακών φοιτητών. Το 2020-2021 υπήρχαν οι περιορισμοί του της πανδημίας, αλλά κατά τα προηγούμενα χρόνια οι μεταπτυχιακοί φοιτητές δεν έκανα συχνή χρήση του σπουδαστηρίου και προτιμούσαν να συνεργάζονται στους ιδιωτικούς τους χώρους.

Το Τμήμα αναγνωρίζει τη σημασία που έχουν τα σπουδαστήρια για τη μελέτη των φοιτητών, ιδίως τη συνεργασία σε κοινές ομάδες εργασίες, που αποτελεί και μία οριζόντια δεξιότητα που αποκτά όλο και μεγαλύτερη σημασία στο σύγχρονο εργασιακό περιβάλλον. Το Τμήμα έχει στόχο να αιτηθεί χρηματοδότησης για να δημιουργήσει ευέλικτους χώρους σπουδαστηρίων για τους φοιτητές του.

4.5.6 Προσωπικό Διοικητικής/Τεχνικής/Ερευνητικής Υποστήριξης

(α) Αριθμός και ειδικότητες

(β) Επάρκεια ειδικοτήτων

Όπως αναφέρεται αναλυτικά στην ενότητα 8, Το Τμήμα έχει ένα μόνο μόνιμο μέλος διοικητικής υποστήριξης που στελεχώνει τη Γραμματεία του Τμήματος, ενώ ένα ακόμη μέλος τοποθετήθηκε προσωρινά και δοκιμαστικά εντός του 2020-2021, μετακινούμενο από άλλη υπηρεσία του Δι.ΠΑ.Ε. και χωρίς προηγούμενη εμπειρία σε Γραμματεία Τμήματος. Παρά τις υψηλές ικανότητες που έχει και τις φιλότιμες προσπάθειες που καταβάλει, η αποδοτική και αποτελεσματική διοικητική υποστήριξη της λειτουργίας του Τμήματος και η εξυπηρέτηση του ιδιαίτερα μεγάλου αριθμού φοιτητών του Τμήματος δεν είναι εφικτή. Είναι αναγκαία η άμεση κατά το δυνατόν στελέχωση του Τμήματος με τουλάχιστον ένα ακόμη μέλος διοικητικού προσωπικού. Η ανάγκη ενίσχυσης της διοικητικής/ γραμματειακής υποστήριξης του Τμήματος με την μόνιμη τοποθέτηση νέου μέλους είναι άμεση και επείγουσα.

Το Τμήμα έχει δύο μέλη Ε.Ε.Δ.Ι.Π. και ένα μέλος Ε.ΤΕ.Π., που εντάσσονται και λειτουργούν ένα μέλος σε κάθε Τομέα. Ο αριθμός και οι ειδικότητές τους κρίνονται επαρκείς και το έργο τους είναι σημαντικό για την εύρυθμη λειτουργία των εργαστηριακών μαθημάτων. Ειδικότερα, το έργο τους είναι η αυτοδύναμη διδασκαλία ή η υποστήριξη της διδασκαλίας στο εργαστηριακό σκέλος των μαθημάτων, καθώς και η γενικότερη υποστήριξη της λειτουργίας των εργαστηρίων (για παράδειγμα, ελεύθερες ώρες εργαστηρίων). Επίσης, αναλαμβάνουν έργο για την γενικότερη υποστήριξη της εκπαιδευτικής λειτουργίας του Τμήματος και η συμβολή τους κρίνεται ουσιαστική και πολύτιμη.

Το Τμήμα δεν διαθέτει τεχνικό προσωπικό και υπάρχει άμεση ανάγκη πρόσληψης/ προσθήκης ενός πληροφορικού που θα αναλάβει την συντήρηση του πάσης φύσεως τεχνολογικού εξοπλισμού του Τμήματος, την ανάπτυξη/ ανανέωση και διαχείριση του ιστοχώρου του Τμήματος και των τριών μεταπτυχιακών του, την ανάπτυξη παρουσίας του Τμήματος στα κοινωνικά δίκτυα και τις πλατφόρμες κινητών τεχνολογιών, την τεχνική υποστήριξη της λειτουργίας των πληροφοριακών συστημάτων του Ιδρύματος για λογαριασμό του Τμήματος (Ηλεκτρονική Γραμματεία, συστήματα ηλεκτρονικής εκπαίδευσης και τηλεεκπαίδευσης, κ.λπ.), την ανάπτυξη επιμέρους και ειδικής πληροφοριακής υποδομής για τις ανάγκες της αποτελεσματικής καθημερινής λειτουργίας του Τμήματος και την υποστήριξη των διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας. Σήμερα ορισμένες από αυτές τις εργασίες εκτελούνται από τα μέλη Δ.Ε.Π. που έχουν συναφές αντικείμενο με τα πληροφοριακά συστήματα και από το μέλος Ε.ΔΙ.Π. που έχει ως ειδικότητα την πληροφορική, ενώ

οι υπόλοιπες δεν εκτελούνται καθόλου (π.χ. παρουσία στα κοινωνικά δίκτυα, δημιουργία νέου ιστοχώρου, κ.λπ.).

4.6. Πώς κρίνετε τον βαθμό αξιοποίησης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών;

5.6.1 Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στην παρουσίαση των μαθημάτων; Πώς;

Σε όλα τα μαθήματα οι διδάσκοντες χρησιμοποιούν ΤΠΕ στην παρουσίαση των μαθημάτων (π.χ. προβολή ηλεκτρονικών διαφανειών και εκπαιδευτικού υλικού, προβολή περιεχομένου από το διαδίκτυο, κ.λπ.). Ο βαθμός αξιοποίησης των ΤΠΕ γενικά κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός.

5.6.2 Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στη διδασκαλία; Πώς;

Σε όλα τα μαθήματα οι διδάσκοντες χρησιμοποιούν ΤΠΕ στη διδασκαλία. Σήμερα σχεδόν όλα τα μαθήματα έχουν σελίδα στο σύστημα ηλεκτρονικής εκπαίδευσης, ενώ απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος είναι ότι όλα τα μαθήματα του νέου προγράμματος σπουδών του Δι.ΠΑ.Ε. θα έχουν σελίδα στο σύστημα ηλεκτρονικής εκπαίδευσης, ακόμη και αυτά που διδάσκονται από εξωτερικούς συνεργάτες. Ο βαθμός αξιοποίησης των ΤΠΕ γενικά κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός. Σημειώνεται ότι κατά τη διάρκεια του ακαδ. έτους 2020-2021, λόγω των μέτρων προστασίας και των ειδικών συνθηκών διδασκαλίας λόγω κορονοϊού, η διδασκαλία των μαθημάτων και οι εξετάσεις έγιναν εξ ολοκλήρου εξ αποστάσεως με χρήση ΤΠΕ. Ειδικότερα, χρησιμοποιήθηκε το σύστημα τηλεδιάσκεψης Zoom για την σύγχρονη διδασκαλία των μαθημάτων και παράλληλα το σύστημα ηλεκτρονικής εκπαίδευσης για την ασύγχρονη διδασκαλία και υποστήριξη των μαθημάτων. Οι εξετάσεις έγιναν επίσης με χρήση αυτών των δύο συστημάτων, δηλαδή το σύστημα ηλεκτρονικής εκπαίδευσης για γραπτές εξετάσεις και το σύστημα τηλεδιάσκεψης Zoom για προφορικές εξετάσεις. Όλα τα μέλη του εκπαιδευτικού προσωπικού ανταποκρίθηκαν με απόλυτη επιτυχία στις απαιτήσεις των συνθηκών και είχαν την ευκαιρία να αναγνωρίσουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τα πλεονεκτήματα της τηλεεκπαίδευσης και να πειραματιστούν με τις δυνατότητες που προσφέρει η ηλεκτρονική εκπαίδευση. Η εμπειρία αυτή μπορεί να αποτελέσει το εφαλτήριο για τον εκσυγχρονισμό των εκπαιδευτικών διαδικασιών που εφαρμόζει το Τμήμα και την αναζήτηση νέων μοντέλων εκπαίδευσης.

5.6.3 Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στην εργαστηριακή εκπαίδευση; Πώς;

Στα εργαστηριακά μαθήματα του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών η χρήση ΤΠΕ είναι ευρύτατη, με περιθώρια βέβαια βελτίωσης, σε συνδυασμό και με την ενίσχυση της τεχνολογικής υποδομής. Ειδικότερα, η εκπαίδευση των φοιτητών γίνεται με χρήση λογισμικού επεξεργασίας και αυτοματισμού γραφείου, με συστήματα διαχείρισης βάσεων δεδομένων, με επιχειρηματικό λογισμικό τύπου ERP, με επιχειρηματικό λογισμικό διαχείρισης της εφοδιαστικής αλυσίδας, με ειδικό επιστημονικό λογισμικό τύπου MATLAB, κλπ. Ωστόσο, για την καλύτερη εκπαίδευση των φοιτητών και την προετοιμασία τους για τις ανάγκες της αγοράς εργασίας σήμερα και στο μέλλον απαιτείται η αναβάθμιση και ο εμπλουτισμός του λογισμικού και των πληροφοριακών συστημάτων που χρησιμοποιούνται (π.χ. έχει εκφραστεί το αίτημα για την εγκατάσταση SPSS για τη διενέργεια στατιστικής και οικονομετρικής ανάλυσης).

5.6.4 Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στην αξιολόγηση των φοιτητών; Πώς;

Παλαιότερα η αξιολόγηση των φοιτητών γινόταν με παραδοσιακές μεθόδους, κυρίως με γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. Οι ΤΠΕ μπορεί να χρησιμοποιούνταν έμμεσα στις διαδικασίες αξιολόγησης των φοιτητών, όπως για παράδειγμα για να υποβάλλουν εργασίες μέσα από το σύστημα ηλεκτρονικής εκπαίδευσης, αλλά η αξιολόγηση των φοιτητών δεν γινόταν άμεσα με χρήση ηλεκτρονικών μέσων (π.χ. ηλεκτρονικά κουίζ).

Ωστόσο, κατά το εαρινό εξάμηνο του 2019-2020 και κατά το 2020-2021, η διδασκαλία των μαθημάτων και οι εξετάσεις έγιναν αποκλειστικά εξ αποστάσεως με χρήση ΤΠΕ. Ειδικότερα, οι εξετάσεις έγιναν με ένα από τους ακόλουθους δύο τρόπους:

- α) γραπτές εξετάσεις μέσα από το σύστημα ηλεκτρονικής εκπαίδευσης. Τα είδη της αξιολόγησης των φοιτητών αφορούσαν συνήθως κουίζ, σύντομες απαντήσεις, απαντήσεις ανάπτυξης, κ.λπ.
- β) προφορικές εξετάσεις που διενεργήθηκαν μέσα από το σύστημα τηλεδιάσκεψης zoom, με ταυτόχρονη εξέταση μικρών ομάδων φοιτητών.

Όλα τα μέλη του εκπαιδευτικού προσωπικού ανταποκρίθηκαν με απόλυτη επιτυχία στις απαιτήσεις της ηλεκτρονικής εξέτασης και αναγνώρισαν τα πλεονεκτήματα που μπορεί να προσφέρει. Η εμπειρία αυτή μπορεί να συντελέσει στον εκσυγχρονισμό των εκπαιδευτικών διαδικασιών στο Τμήμα στο μέλλον.

5.6.5 Χρησιμοποιούνται ΤΠΕ στην επικοινωνία των φοιτητών με τον διδάσκοντα; Πώς;

Όπως προκύπτει από τα απογραφικά δελτία των μαθημάτων, όλοι οι διδάσκοντες χρησιμοποιούν ΤΠΕ στην επικοινωνία με τους φοιτητές, όπως επικοινωνία με e-mail, ανάρτηση στην ηλεκτρονική πλατφόρμα e-learning ανακοινώσεων, κ.λπ. Οι διδάσκοντες έχουν πλέον εντάξει και το μέσο της τηλεδιάσκεψης στις μεθόδους επικοινωνίας και συνεργασίας με τους φοιτητές.

5.6.6 Ποιο το ύψος των επενδύσεων του Τμήματος σε ΤΠΕ κατά την τελευταία πενταετία;

Για τα ακαδ. έτη 2015-2016 και 2016-2017 οι συνολικές επενδύσεις ήταν της τάξεως των 9.000 € και περιλάμβαναν βοηθητικής φύσεως παρεμβάσεις, όπως ήταν καθίσματα εργασίας, λογισμικά MS Office και Η/Υ με οθόνη και λογισμικό.

Το ακαδ. έτος 2019-2020 κατατέθηκε πρόταση για «Προμήθεια εκπαιδευτικού/ εργαστηριακού/ ερευνητικού εξοπλισμού βασικής έρευνας» για τον εξοπλισμό των ερευνητικών εργαστηρίων που λειτουργούν στο Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων. Το ύψος του αιτούμενου εξοπλισμού είναι 105.850€ και αφορά την προμήθεια Η/Υ, προβολέων, διαδραστικού πίνακα, βιντεοπροβολέων, δικτυακών πολυμηχανημάτων, κ.ά. Η πρόταση εντάσσεται σε πρόγραμμα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας για την αναβάθμιση του εργαστηριακού και επιστημονικού εξοπλισμού των Πανεπιστημίων και είναι ανταγωνιστική, δηλαδή θα αξιολογηθεί και θα χρηματοδοτηθεί στην βάση συγκεκριμένων κριτηρίων επιλεξιμότητας.

Το περασμένο έτος δεν έγινε κάποια προμήθεια, ούτε υπήρξε σχετική πρόσκληση για την απόκτηση ΤΠΕ. Εξάιρεση αποτελεί η προμήθεια κεντρικά από το Ίδρυμα ακουστικών, μικροφώνου και κάμερας για όλα τα μέλη ΔΕΠ προκειμένου να μπορούν να διενεργήσουν χωρίς προβλήματα μετάδοσης ήχου και εικόνας τις διαδικασίες τηλεεκπαίδευσης.

4.7. Πώς κρίνετε την αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων και τη μεταξύ τους συνεργασία;

4.7.1 Αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων στα μαθήματα.

Η αναλογία φοιτητών/ διδάσκοντες περιγράφηκε στην ενότητα 2.2.1. Η αναλογία αυτή διαμορφώνεται το ακαδ. έτους 2020-2021 σε:

- 3356 εγγεγραμμένους φοιτητές προς 15 μέλη Δ.Ε.Π., δηλαδή περίπου 230 φοιτητές ανά μέλος Δ.Ε.Π.
- 1805 φοιτητές σε κανονικό εξάμηνο σπουδών, δηλαδή v+2, προς 15 μέλη Δ.Ε.Π., δηλαδή περίπου 120 φοιτητές ανά μέλος Δ.Ε.Π.

Σε κάθε περίπτωση, η αναλογία ενεργών φοιτητών προς μέλη Δ.Ε.Π. είναι 2,5 φορές μεγαλύτερη από τον αντίστοιχο μέσο όρο των ελληνικών πανεπιστημίων (45 φοιτητές ανά μέλος Δ.Ε.Π.) και σχεδόν πενταπλάσιος από τον αντίστοιχο μέσο όρο των πανεπιστημίων διεθνώς (25 φοιτητές ανά μέλος Δ.Ε.Π.).

Είναι σαφές αυτή η αναλογία, αν και αντανακλά το μαζικό μοντέλο εκπαίδευσης που εφαρμόζει η χώρα μας, δεν ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις της εκπαίδευσης που δίνουν έμφαση στη μικρο-διδασκαλία και την άμεση επικοινωνία και συνεργασία του φοιτητή με τους διδάσκοντες. Με αυτές τις συνθήκες, παρά τις καλές προθέσεις που μπορεί να έχουν οι διδάσκοντες, η συνεργασία με τους φοιτητές είναι προβληματική και η ενασχόληση με τις ιδιαίτερες ανάγκες, τις απαιτήσεις και τα ενδιαφέροντα κάθε φοιτητή είναι πρακτικά αδύνατη. Ο μικρός αριθμός μελών Δ.Ε.Π. και οι περιορισμοί στην πρόσληψη επιστημονικών συνεργατών καθιστούν σχεδόν αδύνατη τη δημιουργία μικρότερων τμημάτων για τη διδασκαλία των μαθημάτων. Αυτό γίνεται μόνο κατ' εξαίρεση σε μικρό αριθμό μαθημάτων στα οποία οι φοιτητές κάνουν υποχρεωτικά εργασίες (π.χ. Μέθοδοι Έρευνας).

4.7.2 Αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων στα εργαστήρια.

Η χωρητικότητα των εργαστηριακών αιθουσών είναι συγκεκριμένη και ανέρχεται σε 25-30 άτομα, όπως αναφέρθηκε στην ενότητα 4.5.2. Σε κάθε εργαστηριακή ομάδα ανατίθεται διδακτικό έργο σε έναν διδάσκοντα, οπότε στα εργαστήρια η αναλογία διδασκόντων διδασκομένων είναι 1:25 ως 1:30 περίπου.

4.7.3 Έχουν οι διδάσκοντες ανακοινωμένες ώρες γραφείου για συνεργασία με τους φοιτητές; Τις τηρούν; Αξιοποιούνται από τους φοιτητές;

Όλοι οι διδάσκοντες έχουν ανακοινωμένες ώρες γραφείου με έναν τουλάχιστον από τους ακόλουθους τρόπους: α) με ανακοίνωση έξω από το γραφείο τους, β) στην προσωπική τους ιστοσελίδα που διατηρείται στον ιστοχώρο του Τμήματος, γ) με ανακοίνωση στις σελίδες των μαθημάτων τους στο σύστημα ηλεκτρονικής εκπαίδευσης.

Οι ώρες συνεργασίας με φοιτητές τηρούνται από τους διδάσκοντες και οι φοιτητές κάνουν χρήση αυτών των ωρών για την επικοινωνία και τη συνεργασία με τους διδάσκοντες. Σε γενικές γραμμές η συνεργασία διδασκόντων-διδασκομένων είναι σε καλό επίπεδο και δεν υπάρχουν προβλήματα. Σημειώνεται ότι το Τμήμα έχει αναβάλει για το επόμενο έτος το θεσμό του Συμβούλου Σπουδών, που θα αποτελέσει ένα σταθερό σημείο αναφοράς των φοιτητών στη συνεργασία τους με τους διδάσκοντες για την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν και την αξιοποίηση των ευκαιριών που τους παρουσιάζονται στις σπουδές τους.

4.8. Πώς κρίνετε τον βαθμό σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα;

4.8.1 Πώς μεθοδεύεται η εκπαίδευση των φοιτητών στην ερευνητική διαδικασία (π.χ. αναζήτηση και χρήση βιβλιογραφίας);

Η εκπαίδευση των φοιτητών στην ερευνητική διαδικασία πραγματοποιείται με τους εξής τρόπους: α) Κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας, με την παρουσίαση ερευνητικών διαδικασιών και αποτελεσμάτων και την ενθάρρυνση των φοιτητών. Σημειώνεται ότι το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει το μάθημα της Μεθοδολογίας Έρευνας ως υποχρεωτικό μάθημα του Γ' εξαμήνου που έχει ως κύριο στόχο την παρουσίαση της ερευνητικής διαδικασίας, την ανάπτυξη ερευνητικών ικανοτήτων/ δεξιοτήτων και την προετοιμασία των φοιτητών για τη διεξαγωγή επιστημονικής έρευνας και τη συγγραφή επιστημονικών κειμένων. Επίσης, το μάθημα «Επιχειρηματική Μελέτη» είναι μάθημα επιλογής στο οποίο οι φοιτητές καλούνται να αναπτύξουν, να συντάξουν και να παρουσιάσουν μία έρευνα σε ένα θέμα σχετικό με την κατεύθυνση των σπουδών τους.

β) Με την εκπόνηση εργασιών, στις οποίες (ανάλογα με το είδος των εργασιών) οι φοιτητές καλούνται να εργαστούν ατομικά ή ομαδικά με σκοπό να διερευνήσουν ένα θέμα (να αναζητήσουν και να συλλέξουν πληροφορίες), να το αναλύσουν (να επεξεργαστούν τις πληροφορίες στη βάση συγκεκριμένων θεωριών και υποθέσεων) και να παρουσιάσουν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους.

γ) Με την εκπόνηση πτυχιακής εργασίας, στην οποία οι φοιτητές λειτουργούν με τον ίδιο τρόπο όπως με την εκπόνηση εργασιών, αλλά το θέμα της πτυχιακής εργασίας είναι πιο επιστημονικό/ερευνητικό, οι μέθοδοι έρευνας πιο επίσημες και η έκταση της έρευνας πιο μεγάλη.

Οι ευκαιρίες και οι απαιτήσεις αντίστοιχα ενασχόλησης με την επιστημονική έρευνα είναι ασφαλώς μεγαλύτερες για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές του Τμήματος.

4.8.2 Παρέχεται στους φοιτητές δυνατότητα συμμετοχής σε ερευνητικά έργα;

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές μπορούν να συμμετέχουν στις ερευνητικές δραστηριότητες των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος. Ο βαθμός συμμετοχής τους είναι μικρός, καθώς δεν υπάρχει σαφές θεσμικό πλαίσιο για την απασχόληση και την αμοιβή τους. Σημειώνεται ότι αρκετοί μεταπτυχιακοί φοιτητές δημοσιεύουν τα αποτελέσματα της διπλωματικής τους εργασίας σε συνέδρια και περιοδικά.

Οι προπτυχιακοί φοιτητές δεν συμμετέχουν κανονικά στις ερευνητικές δραστηριότητες του Τμήματος, καθώς οι μη—πτυχιούχοι δεν μπορούν να υπογράψουν συμβάσεις ώστε να αμειφθούν και να αναλάβουν επίσημα την εκπόνηση ερευνητικού έργου. Η συμμετοχή προπτυχιακών φοιτητών μπορεί να συμβαίνει μόνο ευκαιριακά και κατ' εξαίρεση.

4.9. Πώς κρίνετε τις συνεργασίες με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού και με το κοινωνικό σύνολο;

4.9.1 Με ποια εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού συνεργάζεται το Τμήμα και πώς;

Το Τμήμα έχει καλές σχέσεις επικοινωνίας και συνεργασίας με πολλά άλλα Τμήματα ελληνικών Πανεπιστημίων, αλλά δεν έχει συγκεκριμένες συνεργασίες για την επιδίωξη ειδικών αποτελεσμάτων και σκοπών. Ιδίως συνεργάζεται με ορισμένα από τα υπόλοιπα Τμήματα της Πανεπιστημιούπολης Σερρών αναφορικά με την παροχή εκπαιδευτικού έργου, όπως και με τα άλλα Τμήματα της Σχολής Οικονομίας και Διοίκησης.

4.9.2 Με ποια εκπαιδευτικά κέντρα του εξωτερικού συνεργάζεται το Τμήμα και πώς;

Στην ενότητα 3.1.4 αναφέρονται οι συνεργασίες του με πανεπιστήμια του εξωτερικού μέσω του προγράμματος ERASMUS. Συνολικά το Τμήμα έχει περισσότερες από 30 συμφωνίες με αντίστοιχα Τμήματα του εξωτερικού.

4.9.3 Αναπτύσσονται συγκεκριμένες εκπαιδευτικές συνεργασίες με τοπικούς, περιφερειακούς ή εθνικούς κοινωνικούς φορείς;

Αναπτύσσονται συνεργασίες με τον Δήμο Σερρών και άλλους τοπικούς Δήμους, την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και το Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο Σερρών, καθώς και με επιμέρους τοπικούς φορείς (ενδεικτικά αναφέρονται η Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Σερρών - και μέσω αυτής με πολλά σχολεία, το Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Σερρών, το Κέντρο Δια βίου Μάθησης Σερρών, κ.ά.). Οι συνεργασίες αυτές έχουν διπλή κατεύθυνση, καθώς τόσο τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος συμμετέχουν στις εκπαιδευτικές και ενημερωτικές δράσεις αυτών των φορέων (για παράδειγμα, μέλη Δ.Ε.Π. υποστηρίζουν τους μαθητές του Επαγγελματικού Λυκείου των Σερρών στην προετοιμασία επιχειρηματικών σχεδίων για τη συμμετοχή τους σε πανελλήνιους μαθητικούς διαγωνισμούς επιχειρηματικών ιδεών), όσο και μέλη αυτών των φορέων συμμετέχουν ως επισκέπτες στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες του Τμήματος, συνήθως παρέχοντας ομιλίες προς τους φοιτητές.

4.10. Πώς κρίνετε την κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών;¹⁷

Το Τμήμα ενθαρρύνει και διευκολύνει την κινητικότητα των μελών Δ.Ε.Π. και των φοιτητών. Τα μέλη του Τμήματος υποστηρίζονται στις προσπάθειες τους για επιστημονική ανάπτυξη μέσω των επιλογών που προσφέρονται στο πλαίσιο ευρωπαϊκών (Erasmus+, θέσεις μετακλητών υπαλλήλων στην Ε.Ε. κ.ά.).

Το ζήτημα της κινητικότητας των μελών του εκπαιδευτικού προσωπικού σχολιάζεται και στην ενότητα 3.1.4., αναφορικά με τη διεθνή διάσταση του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών. Στην ενότητα εκείνη γίνεται εκτενής αναφορά στις ενέργειες και τις επιδόσεις του Τμήματος.

4.10.1 Υπάρχει στρατηγικός σχεδιασμός του Τμήματος σχετικά με την κινητικότητα των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας;

Το Τμήμα ενθαρρύνει και διευκολύνει την κινητικότητα των μελών Δ.Ε.Π., αλλά δεν υπάρχει στρατηγικός σχεδιασμός σχετικά με την κινητικότητα των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας. Στο πλαίσιο λειτουργίας του Δι.Π.Α.Ε. είναι αναμενόμενο αναπτυχθεί περισσότερο η διεθνής διάσταση των προγραμμάτων σπουδών που προσφέρει το Τμήμα. Το Τμήμα θα πρέπει να αναπτύξει στρατηγικό σχεδιασμό, ο οποίος θα διαμορφωθεί σε συνάφεια και στο πλαίσιο του γενικότερου στρατηγικού σχεδιασμού διεθνοποίησης του Ιδρύματος.

4.10.2 Πόσες και ποιες συμφωνίες έχουν συναφθεί για την ενίσχυση της κινητικότητας του διδακτικού προσωπικού ή/και των φοιτητών;

Το Τμήμα έχει συνάψει περισσότερες από 30 συμφωνίες με αντίστοιχα Τμήματα του εξωτερικού για την για την ενίσχυση της κινητικότητας του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών. Τα στοιχεία των Ιδρυμάτων/ Τμημάτων και περισσότερες πληροφορίες για τις συμφωνίες αυτές υπάρχουν στην ενότητα 3.1.4.5. Αναλυτικά στοιχεία παρέχονται στον Πίνακα 9 του Παραρτήματος.

4.10.3 Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος μετακινήθηκαν προς άλλα Ιδρύματα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία;

Το ακαδημαϊκό έτος 2020-2021 πραγματοποιήθηκε διεθνής κινητικότητας ενός μέλους Δ.Ε.Π. στο Lulea University of Technology στη Σουηδία για ερευνητικούς σκοπούς στο αντικείμενο της διοίκησης βιώσιμης εφοδιαστικής αλυσίδας. Η επίσκεψη είχε διάρκεια ένα εξάμηνο και διενεργήθηκε με τη λήψη εκπαιδευτικής άδειας.

Μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματός μας συμμετείχαν στο πρόγραμμα κινητικότητας ακαδημαϊκού προσωπικού Erasmus+ και δίδαξαν σε συνεργαζόμενα πανεπιστήμια του εξωτερικού. Την τελευταία πενταετία έλαβαν χώρα 5 τέτοιες επισκέψεις συνολικά. Το ακαδ. έτος 2020-2021 δεν έγινε καμία επίσκεψη μέσω του Erasmus+ γιατί υπήρχαν και τα μέτρα περιορισμού των μετακινήσεων λόγω της πανδημίας.

Περισσότερες πληροφορίες και σχόλια για τις μετακινήσεις αυτές υπάρχουν στην ενότητα 3.1.4.1. Αναλυτικά στοιχεία παρέχονται στον Πίνακα 9 του Παραρτήματος.

4.10.4 Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Ιδρυμάτων μετακινήθηκαν προς το Τμήμα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία;

Υπάρχει συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό στην εκπαιδευτική διαδικασία του Τμήματός μας μέσω του προγράμματος κινητικότητας ακαδημαϊκού προσωπικού Erasmus+. Την τελευταία πενταετία συμμετείχαν 5 μέλη Δ.Ε.Π. από συνεργαζόμενα ιδρύματα του εξωτερικού στην εκπαιδευτική διαδικασία του Τμήματος. Το ακαδ. έτος 2020-2021 δεν έγινε καμία επίσκεψη μέσω του Erasmus+ γιατί υπήρχαν και τα μέτρα περιορισμού των μετακινήσεων λόγω της πανδημίας.

Περισσότερες πληροφορίες και σχόλια για τις μετακινήσεις αυτές υπάρχουν στην ενότητα 3.1.4.1. Αναλυτικά στοιχεία παρέχονται στον Πίνακα 9 του Παραρτήματος.

4.10.5 Πόσοι φοιτητές του Τμήματος μετακινήθηκαν προς άλλα ιδρύματα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία;

Φοιτητές του Τμήματός μας συμμετείχαν στο πρόγραμμα φοιτητικής κινητικότητας Erasmus+, αλλά η συμμετοχή αυτή είναι πολύ μικρή. Συνολικά 11 φοιτητές διενήργησαν ένα ή δυο εξάμηνα σπουδών σε συνεργαζόμενα ιδρύματα του εξωτερικού κατά την τελευταία πενταετία, ενώ ένας μόνος φοιτητής συμμετείχε στο ακαδ. έτος 2020-2021. Αναλυτικά στοιχεία παρέχονται στον Πίνακα 9 του Παραρτήματος.

Οι επιδόσεις αυτές δεν θεωρούνται ικανοποιητικές από το Τμήμα μας και θα πρέπει να γίνουν προσπάθειες από τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, αλλά και από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Ιδρύματος, ώστε να βελτιωθούν. Στις ανεπαρκείς επιδόσεις του Τμήματος συντελούν διάφοροι παράγοντες, όπως οικονομικοί παράγοντες, η νοοτροπία των φοιτητών του Τμήματος και η πλημμελής υποστήριξη της διεθνούς κινητικότητας από το Γραφείο Διεθνών Σχέσεων της Πανεπιστημιούπολης Σερρών. Στο των επιδόσεων του Τμήματος αυτό γίνεται εκτενής αναφορά στην ενότητα 3.1.4.2.

4.10.6 Πόσοι φοιτητές άλλων Ιδρυμάτων μετακινήθηκαν προς το Τμήμα στο πλαίσιο ακαδημαϊκών/ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά την τελευταία πενταετία;

Την τελευταία πενταετία συμμετείχαν 26 φοιτητές από συνεργαζόμενα ιδρύματα του εξωτερικού στην εκπαιδευτική διαδικασία του Τμήματος και το ακαδ. έτος 2020-2021 συμμετείχαν 3 φοιτητές – το Τμήμα ήταν το μόνο που δέχτηκε εισερχόμενους φοιτητές Erasmus σε όλο το Δι.ΠΑ.Ε. Επίσης, παρατηρείται μία σταθερή πορεία στην προσέλκυση αλλοδαπών φοιτητών. Αναλυτικά στοιχεία παρέχονται στον Πίνακα 9 του Παραρτήματος. Στο ζήτημα αυτό γίνεται εκτενής αναφορά και στην ενότητα 3.1.4.2.

4.10.7 Υπάρχουν διαδικασίες αναγνώρισης του εκπαιδευτικού έργου που πραγματοποιήθηκε σε άλλο ίδρυμα;

Ως προς τους εκπαιδευτικούς που μετακινούνται σε άλλο ίδρυμα με σκοπό τη διδασκαλία, δεν υπάρχουν διαδικασίες αναγνώρισης του εκπαιδευτικού έργου.

Ως προς τους φοιτητές που μετακινούνται σε άλλο ίδρυμα με σκοπό την εκπαίδευση, ασφαλώς τυγχάνουν αναγνώρισης των μαθημάτων που παρακολουθούν επιτυχώς στο ίδρυμα/ Τμήμα υποδοχής τους. Η διαδικασία που εφαρμόζεται περιγράφεται στον οδηγό εφαρμογής του προγράμματος Erasmus+ και βασίζεται στην Συμφωνία Μάθησης (Learning Agreement) που υπογράφουν ο φοιτητής με το Τμήμα Ο.Δ.Ε. και το αντίστοιχο συνεργαζόμενο Τμήμα (Τμήμα υποδοχής) πριν την αναχώρηση του φοιτητή και την έναρξη της περιόδου φοίτησης στο εξωτερικό. Η Συμφωνία Μάθησης συντάσσεται σε συνεργασία του φοιτητή με τον Συντονιστή Erasmus+ του Τμήματος, ο οποίος διαπιστώνει τη συνάφεια των μαθημάτων ως προς το περιεχόμενο και τους μαθησιακούς τους στόχους και εγκρίνει/ εισηγείται την αναγνώριση των μαθημάτων. Σε περίπτωση που διαπιστώσει απόκλιση στους μαθησιακούς στόχους ή τις μονάδες ECTS μεταξύ των μαθημάτων του οικείου προγράμματος σπουδών και του προγράμματος σπουδών του Τμήματος υποδοχής, τότε μπορεί να εισηγηθεί την διενέργεια πρόσθετης εργασίας, ώστε να επέλθει πλήρης αντιστοίχιση.

4.10.8 Πόσο ικανοποιητική είναι η λειτουργία και η στελέχωση του κεντρικού Γραφείου Διεθνών / Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων και των συνδέσμων τους;

Η λειτουργία και οι προσφερόμενες υπηρεσίες του Γραφείου Διεθνών & Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων δεν είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικές, γιατί η λειτουργία του Γραφείου υποστηρίζεται από ένα μόνο άτομο – το οποίο μάλιστα έχει διπλή ανάθεση καθηκόντων. Η καλύτερη στελέχωση του Γραφείου θα έδινε περισσότερες ευκαιρίες για καλύτερες υπηρεσίες και υποστήριξη προς τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας (διδάσκοντες και φοιτητές) και με τα

¹⁷ Συμπληρώστε τον Πίνακα 9.

συνεργαζόμενα Ιδρύματα, καλύτερη παρακολούθηση των εξελίξεων και των τάσεων σε ζητήματα διεθνούς κινητικότητας και συστηματικότερη επικοινωνία και προβολή των πρωτοβουλιών που αναλαμβάνονται από τα Τμήματα.

Σημειώνεται επίσης ότι η κατανομή της χρηματοδότησης από το Ι.Κ.Υ. γίνεται στη βάση της χρηματοδότησης και απορρόφησης κονδυλίων κατά το προηγούμενο έτος. Αυτός ο τρόπος χρηματοδότησης ενισχύει την διατήρηση της υπάρχουσας κατάστασης και των υπάρχουσών επιδόσεων. Για παράδειγμα, σύμφωνα με την ενημέρωση από το Γραφείο Διεθνών & Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, ολόκληρη η πανεπιστημιούπολη Σερρών έχει 5 θέσεις εξερχόμενων φοιτητών και 2 θέσεις εξερχόμενων μελών ΔΕΠ ανά έτος.

Ανεξάρτητα από την βούληση και τις πολιτικές που μπορεί να αναπτύξει ένα Τμήμα, δεν θα μπορεί να χρηματοδοτήσει τις πρωτοβουλίες του και η ανάπτυξη της κινητικότητας θα είναι αναγκαστικά αργή. Το Ι.Κ.Υ. θα μπορούσε να λάβει ειδική μέριμνα για τα Ιδρύματα/ Τμήματα που έχουν ισχνές επιδόσεις, ώστε να παρέχει κίνητρα και να υποστηρίξει καλύτερα τις προσπάθειές ανάπτυξής τους σε αυτόν τον τομέα.

4.10.9 Τι ενέργειες για την προβολή και ενημέρωση της ακαδημαϊκής κοινότητας για τα προγράμματα κινητικότητας αναλαμβάνει το Τμήμα;

Το Τμήμα ενημερώνει τα μέλη τους και τους φοιτητές του για τις ευκαιρίες που προσφέρουν τα προγράμματα κινητικότητας με τους ακόλουθους τρόπους:

- Υπάρχει σύνδεσμος για το πρόγραμμα Erasmus+ στην πρώτη σελίδα του ιστοχώρου του Τμήματος (<http://business.teicm.gr/?q=node/37>). Η ιστοσελίδα παρέχει βασικές πληροφορίες για εισερχόμενους και εξερχόμενους φοιτητές και συνδέσμους σε άλλες πηγές πληροφόρησης (π.χ. ΙΚΥ).
- Διαδικτυακός τόπος του Γραφείου Διεθνών & Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων.
- Αφίσες του Γραφείου Διεθνών & Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων
- Ανακοινώσεις του Γραφείου Διεθνών & Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων για την έναρξη της περιόδου αιτήσεων.
- Εκδηλώσεις ενημέρωσης των φοιτητών για το πρόγραμμα Erasmus+.
- Ανακοινώσεις για το πρόγραμμα Erasmus+ στις εκδηλώσεις καλωσορίσματος και τις άλλες εκδηλώσεις ενημέρωσης των φοιτητών.

4.10.10 Οργανώνονται εκδηλώσεις για τους εισερχόμενους φοιτητές από άλλα Ιδρύματα;

Οι εκδηλώσεις αυτού του τύπου αποτελούν αρμοδιότητα του Γραφείου Διεθνών & Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων. Σημειώνεται ότι τα τελευταία χρόνια δεν γίνονται τέτοιες εκδηλώσεις για τους εισερχόμενους φοιτητές από άλλα Ιδρύματα (για παράδειγμα «welcome/ farewell events», «introductory week») για οικονομικούς και διαχειριστικούς λόγους. Παλαιότερα το Ίδρυμα έκανε συστηματικά τέτοιες εκδηλώσεις, όπως και μικρές εκδρομές ώστε οι εισερχόμενοι φοιτητές να γνωρίσουν τα αξιοθέατα της περιοχής.

Οι διδάσκοντες συχνά αναπτύσσουν δικές τους προσωπικές πρωτοβουλίες για το «καλωσόρισμα» και τον εγκλιματισμό των εισερχόμενων αλλοδαπών φοιτητών.

4.10.11 Πώς υποστηρίζονται οι εισερχόμενοι φοιτητές;

Ως προς τις υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας, οι αλλοδαποί φοιτητές έχουν τα ίδια προνόμια και παροχές με τους Έλληνες φοιτητές (βιβλιοθήκη, διαδίκτυο, φοιτητική ταυτότητα, κ.λπ.). Ιδιαίτερα σημαντικό είναι ότι τους παρέχεται δωρεάν διαμονή στον Φοιτητικό Ξενώνα για φοιτητές Erasmus της Πανεπιστημιούπολης Σερρών και δωρεάν σίτιση στο εστιατόριο του Ιδρύματος, τα οποία βρίσκονται εντός της Πανεπιστημιούπολης. Αυτή είναι και η σημαντικότερη προσφορά μας και κίνητρο προς τους εισερχόμενους φοιτητές Erasmus.

4.10.12 Πόσα μαθήματα διδάσκονται σε ξένη γλώσσα για εισερχόμενους αλλοδαπούς σπουδαστές;

Διδάσκονται 16 μαθήματα στα αγγλικά για εισερχόμενους αλλοδαπούς σπουδαστές. Οι τίτλοι των μαθημάτων και περισσότερες πληροφορίες υπάρχουν στην ενότητα 3.1.4.3.

4.10.13 Υπάρχει πρόσθετη (από το Τμήμα ή/και το Ίδρυμα) οικονομική ενίσχυση των φοιτητών και των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού που λαμβάνουν μέρος στα προγράμματα κινητικότητας;

Η οικονομική βοήθεια για συμμετοχή στα προγράμματα κινητικότητας παρέχετε από το Ι.Κ.Υ. Δεν υπάρχει πρόσθετη χρηματοδότηση από το Τμήμα ή το Ίδρυμα, ούτε για την κινητικότητα των φοιτητών, ούτε την κινητικότητα των μελών του εκπαιδευτικού προσωπικού. Η ανεπαρκής χρηματοδότηση, που σε καμία περίπτωση δεν καλύπτει το κόστος της μετακίνησης και διαμονής, είναι ένας από τους λόγους που το ενδιαφέρον των φοιτητών και των μελών Δ.Ε.Π. για συμμετοχή στο πρόγραμμα Erasmus+ είναι περιορισμένο. Στο ζήτημα της μετακίνησης με σκοπό τη διδασκαλία σε συνεργαζόμενο Ίδρυμα του εξωτερικού και τα προβλήματα που έχει έγινε εκτενής αναφορά στην ενότητα 3.1.4.

4.10.14 Πώς προωθείται στο Τμήμα η ιδέα της κινητικότητας φοιτητών και μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού και της Ευρωπαϊκής διάστασης γενικότερα;

Το Τμήμα προωθεί την ιδέα της κινητικότητας φοιτητών και μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού παρέχοντας ενημέρωση και γενικά με τις ενέργειες που περιγράφονται στην ενότητα 4.10.9. Η ιδέα και οι θεσμοί της Ε.Ε. προωθούνται στους φοιτητές με την ένταξη του μαθήματος «Ευρωπαϊκή Οικονομική Ολοκλήρωση» ως υποχρεωτικό μάθημα στο 2ο εξάμηνο του προγράμματος σπουδών.

4.10.15 Πώς ελέγχεται η ποιότητα (και όχι μόνον η ποσότητα) της κινητικότητας του ακαδημαϊκού προσωπικού;

Μετά την μετακίνηση κάθε μετακινούμενος εκπαιδευτικός συντάσσει και υποβάλλει Έκθεση Αξιολόγησης, σύμφωνα με το έντυπο που έχει συντάξει το Ι.Κ.Υ. και τις διαδικασίες που έχει ορίσει. Η έκθεση αυτή είναι πολυσέλιδη και αποτυπώνει με πολύ αναλυτικό τρόπο τις εμπειρίες που αποκόμισε ο εκπαιδευτικός.

Ως προς τους φοιτητές, η ποιότητα της κινητικότητας ελέγχεται μέσα από τη βαθμολογία που επιτυγχάνουν στα μαθήματα που παρακολουθούν στο συνεργαζόμενο Ίδρυμα.

5. Ερευνητικό έργο

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα του επιτελούμενου σ' αυτό ερευνητικού έργου

Για κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει να απαντηθούν και να σχολιαστούν τα ακόλουθα τουλάχιστον σημεία:
(α) Ποιά, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο;

(β) Ποιές ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ποιούς ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο;

5.1. Πώς κρίνετε την προαγωγή της έρευνας στο πλαίσιο του Τμήματος;

5.1.1 Υπάρχει συγκεκριμένη ερευνητική πολιτική του Τμήματος; Ποια είναι;

Δεν υπάρχει επίσημη ερευνητική πολιτική σε επίπεδο Τμήματος που να θέτει στόχους και προτεραιότητες στην έρευνα. Η έρευνα καθορίζεται από τα προσωπικά ερευνητικά ενδιαφέροντα κάθε μέλους Δ.Ε.Π., που παρακολουθεί κατά κανόνα τις διεθνείς ερευνητικές εξελίξεις. Αποτέλεσμα αυτού είναι τα μέλη Δ.Ε.Π. να επικεντρώνουν τα ερευνητικά τους ενδιαφέροντα στο γνωστικό τους αντικείμενο και να μην ευνοούνται οι ερευνητικές συνεργασίες και συνέργειες μεταξύ των μελών Δ.Ε.Π., όπως επίσης και να μην έχουν επαρκείς κατευθύνσεις, υποστήριξη και κίνητρα στις ερευνητικές τους πρωτοβουλίες.

Κατά τα προηγούμενα χρόνια που το Τμήμα λειτουργούσε με το θεσμικό πλαίσιο και τους στόχους των Τ.Ε.Ι. η έμφαση δίνονταν στο εκπαιδευτικό έργο και το ερευνητικό έργο είχε δευτερεύουσα σημασία. Αυτό γίνεται σαφές τόσο από το αυξημένο διδακτικό έργο των μελών Ε.Π. των Τ.Ε.Ι., όσο και από την έλλειψη προγραμμάτων διδακτορικών σπουδών, τα ισχνά προγράμματα χρηματοδότησης της έρευνας στα Τ.Ε.Ι. (π.χ. το πρόγραμμα του ΕΣΠΑ «Αρχιμήδης» που εφαρμόστηκε την περίοδο 2010-2015 ήταν το μοναδικό τέτοιο πρόγραμμα που αφορούσε την έρευνα στα Τ.Ε.Ι. – το Τμήμα συμμετείχε με δύο έργα στο συγκεκριμένο πρόγραμμα) και τους περιορισμούς στη φύση του ερευνητικού έργου (π.χ. εστίαση στην εφαρμοσμένη έρευνα).

Το Τμήμα θεωρεί ότι η διδασκαλία θα πρέπει να συμβαδίζει με την έρευνα και η πολιτική του είναι να δίνει σημασία εξίσου στις δράσεις και τα αποτελέσματα στην διδασκαλία και την έρευνα. Ο στόχος του Τμήματος είναι πλέον η προαγωγή της έρευνας σε αντικείμενα άμεσα συναφή με το αντικείμενο της Οργάνωσης και Διοίκησης των Επιχειρήσεων και η συνεχής συνεργασία και αλληλεπίδραση με επιστημονικούς φορείς της Ελλάδας και του εξωτερικού.

Στις προθέσεις του Τμήματος είναι να αναπτύξει σύντομα μία ερευνητική πολιτική η οποία θα παρέχει ένα ευρύτερο πλαίσιο και τις γενικές κατευθύνσεις για τις ερευνητικές πρωτοβουλίες των μελών του. Ορισμένες βασικές αρχές αυτής της πολιτικής, οι οποίες ήδη εφαρμόζονται άτυπα και σήμερα ως προς το ερευνητικό έργο στο Τμήμα, είναι οι ακόλουθες:

- Η ενεργός συμμετοχή όλων των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος και η κινητοποίηση των επιστημονικών συνεργατών στην ανάληψη ερευνητικών πρωτοβουλιών.
- Η ανάπτυξη και η υποστήριξη του προγράμματος διδακτορικών σπουδών.
- Η ενθάρρυνση και η υποστήριξη της συμμετοχής των μελών Δ.Ε.Π. και των φοιτητών του Τμήματος όλων των βαθμίδων σε διεθνή ερευνητικά έργα/ προγράμματα.
- Η ενθάρρυνση και η υποστήριξη της ανάληψης ερευνητικών έργων/ προγραμμάτων από μέλη Δ.Ε.Π.
- Η έμφαση στη δημοσίευση ερευνητικών εργασιών σε έγκριτα διεθνή επιστημονικά περιοδικά και συνέδρια με κριτές.

Παράγοντες που δυσκολεύουν τη διεξαγωγή έρευνας στο Τμήμα είναι οι εξής:

- Η έλλειψη επίσημης διατυπωμένης ερευνητικής πολιτικής του Τμήματος.
- Οι λιγοστές δυνατότητες συμμετοχής σε ερευνητικά έργα κατά το παρελθόν συντελούν στη

διαμόρφωση ενός αδύναμου ερευνητικού προφίλ του Τμήματος, το οποίο σε γενικές γραμμές αποτελεί εμπόδιο για τη μελλοντική συμμετοχή σε νέες ερευνητικές πρωτοβουλίες.

- Οι λιγοστές ευκαιρίες χρηματοδότησης του ερευνητικού έργου.
- Ο μικρός αριθμός μελών Δ.Ε.Π., σε συνδυασμό με την πολλαπλότητα των επιμέρους επιστημονικών πεδίων που συγκροτούν το γνωστικό πεδίο της Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, δεν επιτρέπει να αναπτύσσονται εύκολα συνέργειες σε κοινές ερευνητικές δραστηριότητες.
- Το πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών βρίσκεται σε εμβρυικό στάδιο ακόμη και δεν έχει αρχίσει να αποδίδει αποτελέσματα.
- Οι φοιτητές του Τμήματος, ακόμη και οι φοιτητές μεταπτυχιακού επιπέδου, δεν έχουν την διάθεση ή φοβούνται να γράψουν επιστημονικές εργασίες και να τις στείλουν σε συνέδρια και περιοδικά.

5.1.2 Πώς παρακολουθείται η υλοποίηση της ερευνητικής πολιτικής του Τμήματος;

Η καταγραφή του ερευνητικού έργου των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος γίνεται σε εξαμηνιαία βάση μέσα από τα απογραφικά δελτία διδάσκοντα που ζητάει η ΜΟ.ΔΙ.Π. Τα στοιχεία αυτά τα επεξεργάζεται η ΟΜ.Ε.Α. και η επικουρική ομάδα που αναλαμβάνει την επεξεργασία και τη σύνταξη των εκθέσεων εσωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης. Επίσης, λαμβάνονται υπόψη οι καταχωρήσεις σε διεθνείς βάσεις δεδομένων Google Scholar, Scopus και Web of Science. Τα στοιχεία αυτά χρησιμοποιούνται για να συνταχθούν οι σχετικές ενότητες στην ετήσια έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης, στα στοιχεία που συνοδεύουν την αίτηση πιστοποίησης του προγράμματος σπουδών.

Η ερευνητική δραστηριότητα των μελών Δ.Ε.Π. παρακολουθείται μέσω του αριθμού και της ποιότητας των δημοσιεύσεων και της αναγνώρισης του επιστημονικού τους έργου, καθώς και των εκτελούμενων ερευνητικών προγραμμάτων. Η ποιότητα του έργου των μελών Δ.Ε.Π. και η συνάφειά του με τα γνωστικά αντικείμενα και τις ερευνητικές κατευθύνσεις του Τμήματος αξιολογείται μέσω της διαδικασίας κρίσεως για την εξέλιξη των μελών Δ.Ε.Π.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα από την επεξεργασία των απογραφικών δελτίων διδασκόντων και τις καταχωρήσεις σε διεθνείς βάσεις δεδομένων, τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος έχουν αναπτύξει αξιόλογες ερευνητικές δραστηριότητες, λαμβάνοντας υπόψη τους αριθμούς δημοσιεύσεων και ετερο-αναφορών. Επίσης, διαχρονικά βελτιώνεται τόσο η ποσότητα, όσο και η ποιότητα του ερευνητικού έργου. Ολοένα και μεγαλύτερος αριθμός μελών Δ.Ε.Π. δημοσιεύουν σε έγκριτα διεθνή περιοδικά, που συγκαταλέγονται σε γνωστές βάσεις/ αξιολογήσεις, όπως οι ABS και Scimago, και σε περιοδικά με I.F.. Αρκετά μέλη Δ.Ε.Π. συμμετέχουν σε editorial boards διεθνών περιοδικών και ενεργούν ως reviewers σε κορυφαία διεθνή περιοδικά και συνέδρια. Η αναγνώριση της έρευνας που διεξάγεται στο Τμήμα είναι εμφανής και από τον ικανοποιητικό αριθμό ετεροαναφορών. Τέλος, αποτελέσματα ερευνών παρουσιάζονται σε εθνικά και διεθνή συνέδρια, καθώς επίσης και σε ειδικές ενημερωτικές ημερίδες. Τα στοιχεία αυτά υπάρχουν αναλυτικά στους πίνακες 15 και 16.

Επίσης, η ερευνητική δραστηριότητα του Τμήματος εφαρμόζεται ικανοποιητικά. Όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. εκπονούν ερευνητικό έργο και καταβάλλουν σημαντική προσπάθεια προκειμένου να βελτιώσουν τους αντίστοιχους δείκτες ποιότητας. Τα μέλη Δ.Ε.Π. συμμετέχουν κατά καιρούς σε ευρωπαϊκά και εθνικά ερευνητικά προγράμματα σε συνεργασία με άλλους φορείς. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται η διεπιστημονικότητα, ενώ οικοδομούνται σχέσεις συνεργασίας με διάφορα Ιδρύματα και επιστήμονες. Οι διαδικασίες διάχυσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων κρίνονται ως ικανοποιητικές βάσει της απήχησης που έχει το δημοσιευμένο έργο των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος.

5.1.3 Πώς δημοσιοποιείται ο απολογισμός υλοποίησης της ερευνητικής πολιτικής του Τμήματος;

Η δημοσιοποίηση της ερευνητικής δράσης των μελών του Τμήματος γίνεται μέσα από τη

δημοσιοποίηση των εσωτερικών και των εξωτερικών εκθέσεων αξιολόγησης στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

Επίσης, το ερευνητικό έργο των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος δημοσιοποιείται στην προσωπική ιστοσελίδα κάθε μέλους, που διατηρείται στον ιστοχώρο του Τμήματος, η οποία θα πρέπει να περιέχει κατ' ελάχιστον το πλήρες βιογραφικό κάθε μέλους Δ.Ε.Π..

5.1.4 Παρέχονται κίνητρα για τη διεξαγωγή έρευνας στα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας; Ποια είναι αυτά;

Δεν υπάρχουν συγκεκριμένα κίνητρα, πέραν της διάθεσης που δείχνει όλο το προσωπικό για την ανάληψη ερευνητικών πρωτοβουλιών που χρηματοδοτούνται από εθνικούς ή ευρωπαϊκούς φορείς. Μόνο ουσιαστικό κίνητρο θα μπορούσε να θεωρηθεί η διαδικασία εξέλιξης του κάθε μέλους Δ.Ε.Π. σε ανώτερη βαθμίδα, η οποία δίνει πρωταρχική σημασία στο ερευνητικό έργο.

Ένα κίνητρο που εφαρμόστηκε ορισμένες περιόδους στο Τ.Ε.Ι. Κεντρικής Μακεδονίας αφορούσε την παροχή χρηματοδότησης 1.000 ευρώ, προερχόμενης από ίδιους πόρους του Ε.Λ.Κ.Ε., για τη δημοσίευση άρθρου σε έγκριτο επιστημονικό περιοδικό (με κριτήριο ένα ελάχιστο όριο impact factor), με περιορισμούς ως προς τον αριθμό των συμμετοχών/ χρηματοδοτήσεων που μπορεί να λάβει κάποιος. Η πρωτοβουλία αυτή κρίνεται θετική ως μία ελάχιστη παροχή κινήτρων από το Ίδρυμα για την ανάπτυξη του ερευνητικού έργου και προτείνουμε να εφαρμοστεί με την ίδια ή με ανάλογη μορφή και από τον Ε.Λ.Κ.Ε. του ΔΙ.ΠΑ.Ε.

5.1.5 Πώς ενημερώνεται το ακαδημαϊκό προσωπικό για τις δυνατότητες χρηματοδότησης της έρευνας;

Τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος ενημερώνονται συνήθως με δική τους πρωτοβουλία, μέσα από το προσωπικό δίκτυο επαφών και συνεργασιών που διατηρεί και καθένας με επιστήμονες και φορείς στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Ο Ε.Λ.Κ.Ε. αναλαμβάνει περιστασιακά την πρωτοβουλία να συντάσσει ενημερωτικό δελτίο για επερχόμενες προσκλήσεις ερευνητικών έργων και να τις αναρτά στην ιστοσελίδα του. Ωστόσο, αυτή η πρωτοβουλία δεν εφαρμόζεται συστηματικά. Θα πρέπει να λαμβάνει χώρα σε τακτική βάση και να περιλαμβάνει πολλές από τις δυνατότητες χρηματοδότησης του ερευνητικού έργου που δημοσιεύονται στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Θεωρούμε ότι είναι απαραίτητη η οργάνωση ενός Γραφείου Διασύνδεσης στο ΔΙ.ΠΑ.Ε. που θα στελεχωθεί με έμπειρο προσωπικό ώστε να παρέχει αποτελεσματικές υπηρεσίες ενημέρωσης, διασύνδεσης και αξιοποίησης των ερευνητικών δυνατοτήτων των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας του Ιδρύματος. Οι υπηρεσίες αυτές θα πρέπει να υπερβαίνουν την ενημέρωση για επερχόμενες προσκλήσεις ερευνητικών προγραμμάτων και να αφορά την παρακολούθηση των τάσεων στην έρευνα σε τομείς αιχμής διεθνώς και την συνακόλουθη ενημέρωση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας του ΔΙ.ΠΑ.Ε., την υποστήριξη της συμμετοχής σε ερευνητικά έργα που αναπτύσσονται διεθνώς, την αναζήτηση συνεργατών σε ερευνητικές ιδέες/ προτάσεις των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας του ΔΙ.ΠΑ.Ε., την παροχή τεχνικής υποστήριξης στην ανάπτυξη επιτυχημένων ερευνητικών προτάσεων, κ.α.

5.1.6 Πώς υποστηρίζεται η ερευνητική διαδικασία;

Δεν υπάρχουν συγκεκριμένοι και εν λειτουργία μηχανισμοί για την υποστήριξη της επιστημονικής έρευνας. Ισχύουν όσα αναφέρθηκαν στην προηγούμενη ενότητα για την ανάγκη λειτουργίας ενός Γραφείου Διασύνδεσης στο ΔΙ.ΠΑ.Ε. που να παρέχει αποτελεσματικές υπηρεσίες διασύνδεσης και αξιοποίησης του ερευνητικού δυναμικού του Ιδρύματος.

Η διαχείριση των έργων γίνεται από τον Ε.Λ.Κ.Ε.. Η διαχείριση των ερευνητικών έργων κρίνεται αρκετά πολύπλοκη και με πλήθος γραφειοκρατικών διαδικασιών (κάποιες απαιτούνται από τα Προγράμματα χρηματοδότησης και το εθνικό νομοθετικό πλαίσιο, ενώ άλλες μάλλον αποτελούν προϊόν της κακής νοοτροπίας στη λειτουργία της ελληνικής δημόσιας διοίκησης). Η γραφειοκρατία

αποτελεί μεγάλο πρόβλημα στην εκτέλεση ερευνητικών προσαθειών, καθώς το ζητούμενο τείνει να μετατοπίζεται από το ίδιο το ερευνητικό έργο στην οικονομική/ διοικητική διαχείριση του έργου. Αρκετά μέλη Δ.Ε.Π. δεν βρίσκουν ενδιαφέρον και αποθαρρύνονται για αυτό το λόγο να συμμετάσχουν σε ερευνητικά έργα και να αναλάβουν πρωτοβουλίες για την υποβολή ερευνητικών προτάσεων.

5.1.7 Υπάρχουν θεσμοθετημένες από το Τμήμα υποτροφίες έρευνας;

Δεν υπάρχουν αυτή τη στιγμή θεσμοθετημένες υποτροφίες έρευνας στο Τμήμα. Παλαιότερα υπήρξε μία πρόσκληση του Προγράμματος Ενίσχυσης Μεταδιδακτορικών Ερευνητών, στην οποία το Τμήμα συμμετείχε επιτυχώς με το έργο «SHALE: Δες όλο το τοπίο - Υπηρεσία σημασιολογικού ιστού για την κατασκευή εννοιολογικών χαρτών». Επισημαίνεται ότι το πρόγραμμα αυτό απευθυνόταν σε Πανεπιστήμια, όχι σε Τ.Ε.Ι., ωστόσο η πρόταση του Τμήματος κατάφερε να αξιολογηθεί επιτυχώς και να τύχει χρηματοδότησης.

5.1.8 Πώς διαχέονται τα ερευνητικά αποτελέσματα στο εσωτερικό του Τμήματος;

Στις Συνελεύσεις του Τμήματος ανακοινώνονται οι ατομικές και συλλογικές ερευνητικές δράσεις που αναλαμβάνονται από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος και προσφέρεται η δυνατότητα γόνιμων επιστημονικών συζητήσεων. Κυρίως όμως τα αποτελέσματα της έρευνας των μελών του Τμήματος διαχέονται στο εσωτερικό του Τμήματος με την διενέργεια εκδηλώσεων δημοσιότητας (π.χ. ημερίδες δημοσιότητας των αποτελεσμάτων των ερευνητικών έργων), με τη διενέργεια επιστημονικών ομιλιών, καθώς και μέσα από τις ιστοσελίδες των μελών του Τμήματος. Πρόθεση του Τμήματος είναι να αναπτύξει σταθερούς μηχανισμούς προβολής των ερευνητικών δράσεων και διάχυσης των αποτελεσμάτων τους στο εσωτερικό του Τμήματος, που θα λαμβάνουν χώρα σε τακτική βάση. Για παράδειγμα, μπορεί να διοργανώνεται η διοργάνωση μιας εκδήλωσης/ ομιλίας κάθε μήνα, ή η διοργάνωση μιας επιστημονικής ημερίδας ανά εξάμηνο, στην οποία θα ανακοινώνονται και θα συζητούνται όλες οι επιστημονικές δράσεις των μελών Δ.Ε.Π., των υποψηφίων διδακτόρων και των φοιτητών που έλαβαν χώρα το προηγούμενο διάστημα.

5.1.9 Πώς διαχέονται τα ερευνητικά αποτελέσματα εκτός Τμήματος, στην ελληνική και διεθνή ακαδημαϊκή και επιστημονική κοινότητα;

Τα αποτελέσματα της έρευνας των μελών του Τμήματος διαχέονται στην ελληνική και διεθνή ακαδημαϊκή και επιστημονική κοινότητα με τη συμμετοχή των μελών του Τμήματος σε ελληνικά και διεθνή συνέδρια και σε άλλες επιστημονικές επιτροπές, με τη διενέργεια δημοσιεύσεων σε επιστημονικά περιοδικά, με τη συμμετοχή σε προγράμματα ανταλλαγής εκπαιδευτικού προσωπικού, καθώς και με την ανάρτηση των δημοσιεύσεων (αποτελεσμάτων ερευνητικού έργου) μέσα από ιστοσελίδες που διατηρούν τα μέλη Δ.Ε.Π. ή ο Ε.Λ.Κ.Ε.

5.1.10 Πώς διαχέονται τα ερευνητικά αποτελέσματα στο τοπικό και εθνικό κοινωνικό περιβάλλον;

Τα αποτελέσματα της έρευνας των μελών του Τμήματος διαχέονται στην τοπική και εν γένει στην ελληνική κοινωνία με τη συμμετοχή σε ομιλίες και εκδηλώσεις ενημέρωσης του κοινού για επιστημονικά θέματα, με την αρθρογραφία σε εφημερίδες και περιοδικά ειδικού ενδιαφέροντος, με τη συμμετοχή σε δημόσιες συζητήσεις σε ηλεκτρονικά και έντυπα ΜΜΕ και σε εθνικά συνέδρια και ημερίδες.

5.2. Πώς κρίνετε τα ερευνητικά προγράμματα και έργα που εκτελούνται στο Τμήμα;

5.2.1 Ποια ερευνητικά προγράμματα και δραστηριότητες υλοποιήθηκαν ή βρίσκονται σε εξέλιξη κατά την τελευταία πενταετία;

Κατά την τελευταία πενταετία έχουν αναπτυχθεί στο Τμήμα τα ακόλουθα έργα:

- α) PATHWAYS OF ACCESSIBLE HERITAGE TOURISM "ACCESS2HERITAGE", που εντάσσεται στο πρόγραμμα Interreg και έχει διάρκεια από το 2017 έως το 2022.
- β) ERASMUS+ "Licence, Master professionnels en formation ouverte et a distance pour le developpement du tourisme durable en Chine, au Vietnam et au Kirghizstan - LMPT", στο οποίο το Τμήμα είχε το ρόλο της καθοδήγησης και παροχής υποστήριξης σε δύο Πανεπιστήμια του Βιετνάμ να αναπτύξουν προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα στον βιώσιμο τουρισμό.
- γ) Παροχή υπηρεσιών συμβούλου έρευνας στην εταιρεία Cleora GmbH, με διάρκεια από το 2015 έως το 2018.

5.2.2 Ποιο ποσοστό μελών ΔΕΠ/ΕΠ αναλαμβάνει ερευνητικές πρωτοβουλίες;

Όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος διενεργούν έρευνα σε ατομικό επίπεδο, για παράδειγμα για τη συγγραφή επιστημονικών άρθρων και άλλων μελετών. Η πλειοψηφία των μελών Δ.Ε.Π. συμμετείχε κατά την τελευταία πενταετία, είτε ως επιστημονικά υπεύθυνοι είτε ως μέλη ερευνητικής ομάδας, σε τουλάχιστον ένα έργο έρευνας και ανάπτυξης που χρηματοδοτήθηκε από εθνικούς ή ευρωπαϊκούς πόρους προερχόμενους από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς.

5.2.3 Συμμετέχουν εξωτερικοί συνεργάτες ή/και μεταδιδακτορικοί ερευνητές στα ερευνητικά προγράμματα;

Στα ερευνητικά έργα συμμετέχουν εξωτερικοί συνεργάτες, που μπορεί να είναι διδάκτορες ή μεταδιδακτορικοί ερευνητές. Ενδεικτική είναι η περίπτωση του παλιότερου έργου «SHALE: Δες όλο το τοπίο - Υπηρεσία σημασιολογικού ιστού για την κατασκευή εννοιολογικών χαρτών» που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος Ενίσχυσης Μεταδιδακτορικών Ερευνητών. Το Τμήμα αναμένει ότι η έναρξη διδακτορικού κύκλου σπουδών θα αναβαθμίσει πολύ τις ερευνητικές πρωτοβουλίες και τις επιδόσεις του Τμήματος.

5.3. Πώς κρίνετε τις διαθέσιμες ερευνητικές υποδομές;

5.3.1 Αριθμός και χωρητικότητα ερευνητικών εργαστηρίων.

Το Τμήμα διαθέτει τρία (3) Ερευνητικά Εργαστήρια που εντάσσονται ένα σε κάθε Τομέα Σπουδών. Σύμφωνα με το καταστατικό τους, τα εργαστήρια υποστηρίζουν τις επιστημονικές δραστηριότητες και πρωτοβουλίες του Τμήματος και συμβάλλουν στην επίτευξη των ερευνητικών και διδακτικών στόχων του Τμήματος.

Το θεσμοθετημένο εργαστήριο «Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών» του Τμήματος επανιδρύθηκε το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020 με τροποποίηση του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του. Το ερευνητικό αντικείμενο του Εργαστηρίου εντάσσεται στον πολυθεματικό χώρο των συστημάτων υπηρεσιών, ο οποίος αφορά άμεσα στο γνωστικό αντικείμενο του Τμήματος. Το ερευνητικό αντικείμενο του Εργαστηρίου περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων: α) την έρευνα για τις οικονομικές, διοικητικές και λειτουργικές διαστάσεις των συστημάτων υπηρεσιών, β) τις υπηρεσίες που υποστηρίζονται ή εκτελούνται με ηλεκτρονικά μέσα (ηλεκτρονικές υπηρεσίες και ηλεκτρονικά συστήματα υπηρεσιών), γ) την ανάπτυξη της «Επιστήμης των Υπηρεσιών», και δ) ζητήματα εκπαίδευσης για την «Οικονομία των Υπηρεσιών».

Το θεσμοθετημένο εργαστήριο «Συστήματα Πληροφορικής και Υποστήριξης Διοικητικών Αποφάσεων» επανιδρύθηκε το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020 με τροποποίηση του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του. Το ερευνητικό αντικείμενο του Εργαστηρίου εντάσσεται στο χώρο των Πληροφοριακών Συστημάτων και των μεθόδων και τεχνικών για την στήριξη διοικητικών αποφάσεων, ο οποίος αφορά άμεσα στο γνωστικό αντικείμενο του Τμήματος. Οι βασικές ερευνητικές κατευθύνσεις του Εργαστηρίου περιλαμβάνουν: α) τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και τον έλεγχο πληροφοριακών συστημάτων, διαδικτυακών εφαρμογών και υπηρεσιών ιστού, και β) την ανάπτυξη, την υλοποίηση και τη χρήση μεθόδων και τεχνικών που σχετίζονται με τη διαδικασία λήψης διοικητικών αποφάσεων.

Το «Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Οικονομικής Έρευνας» δημιουργήθηκε το 2009 και βρίσκεται σε άτυπη λειτουργία, καθώς δεν έχει εκδοθεί ΦΕΚ ίδρυσης. Το αντικείμενο του αφορά τη διεξαγωγή εφαρμοσμένης οικονομικής έρευνας σε σχέση την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας σε εθνικό και περιφερειακό/ τοπικό επίπεδο και σε σχέση με διάφορους τομείς και κλάδους της ελληνικής οικονομίας.

5.3.2 Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα των χώρων των ερευνητικών εργαστηρίων.

Το «Εργαστήριο Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών» εγκαταστάθηκε και λειτουργεί σε χώρο 60 τ.μ. περίπου στο 2ο όροφο του κτιρίου Πολλαπλών Χρήσεων. Ο χώρος εξοπλίστηκε με γραφεία και πάγκους εργασίας, καθίσματα και ηλεκτρονικούς υπολογιστές, συστήματα αδιάλειπτης τροφοδοσίας (ups) και εκτυπωτή.

Το «Εργαστήριο Συστημάτων Πληροφορικής και Υποστήριξης Επιχειρηματικών Αποφάσεων» εγκαταστάθηκε και λειτουργεί στην αίθουσα 14α της Σχολής Διοίκησης & Οικονομίας, σε χώρο 25 περίπου τ.μ., η οποία διαμορφώθηκε κατάλληλα και εξοπλίστηκε με πάγκους εργασίας, καθίσματα, ηλεκτρονικούς υπολογιστές, συστήματα αδιάλειπτης τροφοδοσίας (ups) και εκτυπωτή.

Το «Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Οικονομικής Έρευνας» εγκαταστάθηκε και λειτουργεί σε χώρο 25 περίπου τ.μ. στο ισόγειο του κτιρίου εργαστηρίων της Σχολής Διοίκησης & Οικονομίας. Ο χώρος διαμορφώθηκε κατάλληλα και εξοπλίστηκε με μία μικρή βιβλιοθήκη, πάγκους εργασίας, καθίσματα, ηλεκτρονικούς υπολογιστές και εκτυπωτή.

5.3.3 Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του εργαστηριακού εξοπλισμού.

(α) Το «Εργαστήριο Συστημάτων Υπηρεσιών» περιλαμβάνει 7 θέσεις εργασίας και χώρο συσκέψεων/ συνεργασίας. Το εργαστήριο προμηθεύτηκε τα ακόλουθα πακέτα λογισμικού, έπειτα από επιτυχή αξιολόγηση πρότασης χρηματοδότησης που υποβλήθηκε κατόπιν της ανοιχτής πρόσκλησης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας για την υποβολή προτάσεων σχετικά με την «Ανάπτυξη & βελτίωση υποδομών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση» (Ιούνιος 2010): QualiWare Lifecycle Manager, Casewise Corporate Modeler Suite, Microsoft Visual Studio 2010 Professional, PowerDesigner 15 Studio και PowerBuilder 12 Enterprise, Remark Web Survey και Remark Office OMR, SPSS, Visual-Paradigm και Active Endpoints ActiveVOS.

(β) Το «Εργαστήριο Συστημάτων Πληροφορικής και Υποστήριξης Επιχειρηματικών Αποφάσεων» προμηθεύτηκε τα ακόλουθα πακέτα λογισμικού, έπειτα από επιτυχή συμμετοχή στον ίδιο διαγωνισμό της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (Ιούνιος 2010): Rational System Architect, Rational Application Developer, ILOG CPLEX Optimization Studio και SIMUL8 Professional 2010.

(γ) Στο «Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Οικονομικής Έρευνας» οι διαθέσιμες υποδομές, είναι ένας Η/Υ με εγκατεστημένα τα λογισμικά : (α) Matlab, (β) E-Views, (γ) SPSS και (δ) LINGO, μέσω συμμετοχής στον ίδιο διαγωνισμό της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Το υλικό και το λογισμικό των εργαστηρίων θεωρείται πλέον ξεπερασμένο για να ανταποκριθεί στις εξελίξεις της τεχνολογίας και τις απαιτήσεις της έρευνας σήμερα. Στα πακέτα λογισμικού δεν έχουν αναβαθμιστεί και οι άδειες χρήσης δεν έχουν ανανεωθεί από την απόκτησή τους (2010).

Εντός του 2020 έχει υποβληθεί πρόταση χρηματοδότησης συνολικού ύψους περίπου 50.000 ευρώ προς την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, έπειτα από σχετική ανταγωνιστική πρόσκληση για χρηματοδότηση, για την ανανέωση και αναβάθμιση του τεχνολογικού εξοπλισμού των δύο θεσμοθετημένων εργαστηρίων του Τμήματος. Η πρόταση αφορά αγορά νέων Η/Υ και ορισμένων αδειών ειδικού λογισμικού για τη διεξαγωγή ερευνητικού έργου στο επιστημονικό πεδίο που θεραπεύουν.

5.3.4 Καλύπτουν οι διαθέσιμες υποδομές τις ανάγκες της ερευνητικής διαδικασίας;

Οι διαθέσιμοι ερευνητικοί χώροι κρίνονται οριακά επαρκείς για την εκτέλεση ερευνητικών έργων. Ο εργαστηριακός εξοπλισμός αποκτήθηκε πριν από μια δεκαετία περίπου και είναι πλέον

ξεπερασμένων και περιορισμένων δυνατοτήτων. Η ανανέωση του εργαστηριακού εξοπλισμού είναι αναγκαία. Η αναμενόμενη χρηματοδότηση από το πρόγραμμα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας θα αναζωογονήσει τα εργαστήρια, ωστόσο οι ανάγκες εξοπλισμού τους υπερβαίνουν κατά πολύ το ποσό των 50.000 που τέθηκε ως όριο χρηματοδότησης.

5.3.5 Ποια ερευνητικά αντικείμενα δεν καλύπτονται από τις διαθέσιμες υποδομές;

Οι υφιστάμενες υποδομές είναι εν γένει παλιές και ανεπαρκείς να καλύψουν τις ερευνητικές ανάγκες των μελών του Τμήματος. Ενδεικτικά αναφέρονται τα ακόλουθα ερευνητικά αντικείμενα που δεν καλύπτονται καθόλου από τις ερευνητικές υποδομές του Τμήματος: χρηματοοικονομική, λογιστική, έρευνα μάρκετινγκ, διοίκηση ανθρωπίνων πόρων, στρατηγική, ανάλυση επιχειρηματικής ευφύιας, εφαρμογές σχεδιασμού και προτυποποίησης, εφαρμογές ανάλυσης εφοδιαστικής αλυσίδας, κ.α.

5.3.6 Πόσο εντατική χρήση γίνεται των ερευνητικών υποδομών;

Τα μέλη Δ.Ε.Π. και οι φοιτητές (μεταπτυχιακοί κυρίως) κάνουν χρήση των ερευνητικών υποδομών στα πλαίσια των ερευνητικών εργασιών τους, ανάλογα με το θέμα και τις απαιτήσεις της εργασίας τους. Η χρήση των υποδομών σχετίζεται άμεσα και με το αντικείμενο του εκάστοτε ερευνητικού έργου. Ωστόσο, καθώς ο υφιστάμενος εξοπλισμός και το λογισμικό των επιστημονικών εργαστηρίων χρονολογείται από το 2010 περίπου, γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι δεν ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στις ανάγκες της έρευνας σήμερα. Πολύ συχνά, τόσο τα μέλη Δ.Ε.Π., όσο και οι μεταπτυχιακοί φοιτητές, προτιμούν να χρησιμοποιήσουν για την έρευνά τους σύγχρονα λογισμικά που διατίθενται με άδειες ανοικτού λογισμικού ή με άδειες freemium, παρά να χρησιμοποιήσουν τα λογισμικά που είναι εγκατεστημένα στα ερευνητικά εργαστήρια του Τμήματος.

5.3.7 Πόσο συχνά ανανεώνονται οι ερευνητικές υποδομές; Ποια είναι η ηλικία του υπάρχοντος εξοπλισμού και η λειτουργική του κατάσταση και ποιες οι τυχόν ανάγκες ανανέωσης/επικαιροποίησης;

Όπως αναφέρθηκε στην ενότητα 5.3.3, οι υφιστάμενες ερευνητικές υποδομές σε υλικό Η/Υ και λογισμικό αποκτήθηκαν πριν από μια δεκαετία περίπου και έκτοτε δεν έχουν ανανεωθεί. Αναμένεται η μερική ανανέωσή τους προσεχώς, από νέο πρόγραμμα χρηματοδότησης από την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες ενότητες. Είναι προφανές ότι πρέπει να ανανεώνονται σε τακτική βάση οι ερευνητικές υποδομές, ώστε να μην καθίστανται ξεπερασμένες και να μπορούν να καλύψουν τις ερευνητικές ανάγκες των μελών του Τμήματος.

5.3.8 Πώς χρηματοδοτείται η προμήθεια, συντήρηση και ανανέωση των ερευνητικών υποδομών;

Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενα σημεία, η δημιουργία και ο εξοπλισμός των ερευνητικών εργαστηρίων του Τμήματος έγινε πριν από 10 χρόνια έπειτα από επιτυχή συμμετοχή σε σχετικό διαγωνισμό της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας για τη χρηματοδότηση της δημιουργίας ερευνητικών υποδομών σε Πανεπιστήμια και Τ.Ε.Ι.. Παρόμοιος διαγωνισμός έγινε το 2019-2020, στον οποίο το Τμήμα υπέβαλε πρόταση χρηματοδότησης συνολικού ύψους περίπου 50.000 ευρώ (αυτό το ποσό αναλογούμε στο Τμήμα, έπειτα από την εφαρμογή κριτηρίων/ δεικτών) για την ανανέωση και αναβάθμιση του εξοπλισμού των ερευνητικών εργαστηρίων. Το ποσό αυτό επαρκεί για να καλύψει μόνο ορισμένες επείγουσες ανάγκες συντήρησης και ανανέωσης του εξοπλισμού, όχι για την τη δημιουργία καλά εξοπλισμένων ερευνητικών εργαστηρίων.

Η συντήρηση και ανανέωση των ερευνητικών υποδομών αποτελεί κρίσιμο ζήτημα για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία των ερευνητικών εργαστηρίων, ωστόσο εξαρτάται από εξωγενείς παράγοντες, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να ανανεωθούν και να συντηρηθούν οι ερευνητικές υποδομές, ιδίως σε περιόδους οικονομικής δυσπραγίας. Οι πηγές χρηματοδότησης των

εργαστηρίων αφορούν κυρίως προγράμματα ενίσχυσης των ερευνητικών υποδομών των ελληνικών πανεπιστημίων, όπως το εν λόγω πρόγραμμα της Περιφέρειας κεντρικής Μακεδονίας που αναφέρθηκε προηγουμένως.

Άλλες πηγές εσόδων για τα εργαστήρια, σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας τους είναι:

- Έσοδα από ερευνητικά, αναπτυξιακά και συμβουλευτικά έργα.
- Έσοδα από τη διάθεση ερευνητικών και εν γένει επιστημονικών προϊόντων.
- Δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες.
- Επιχορήγηση από δημόσιους φορείς ή διεθνείς οργανισμούς.

Σημειώνεται ότι η αυτοχρηματοδότηση μέσω συμμετοχής σε ερευνητικά έργα, που φαντάζει ως λογική επιλογή για την ανανέωση και αναβάθμιση των ερευνητικών υποδομών, είναι στην πράξη ελάχιστα πιθανή επιλογή, γιατί αφενός η κατοχή των απαιτούμενων ερευνητικών υποδομών είναι συνήθως προϋπόθεση συμμετοχής στα ερευνητικά έργα, ώστε να προκύπτει η ικανότητα του εταίρου και η ωριμότητα της πρότασης, και αφετέρου η απόκτηση νέου εξοπλισμού και λογισμικού συχνά απαγορεύεται εντελώς ή επιτρέπεται σε πολύ μικρό βαθμό στα περισσότερα ερευνητικά έργα.

5.4. Πώς κρίνετε τις επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία;¹⁸

Ποσοτικά στοιχεία σχετικά με τις επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος, περιέχονται στους πίνακες 15 και 16. Για λόγους συντομίας δεν παρουσιάζονται τα στοιχεία αυτά με πλήρη ανάλυση, παρά μόνο διατυπώνονται σχόλια και συμπεράσματα.

Σε γενικές γραμμές θεωρούμε ότι οι επιδόσεις των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος σε σχέση με τις δημοσιεύσεις και την αναγνώριση του επιστημονικού τους έργου κρίνονται ικανοποιητικές, λαμβάνοντας υπόψη τις δυσκολίες που υπήρχαν κυρίως στα προηγούμενα χρόνια που το Τμήμα λειτουργούσε με το θεσμικό πλαίσιο των Τ.Ε.Ι. Ενδεικτικό είναι ότι τόσο ο αριθμός των δημοσιεύσεων, όσο η αναγνώριση του επιστημονικού έργου των μελών Δ.Ε.Π. αυξάνονται από έτος σε έτος από τη στιγμή ένταξης του Τμήματος στο ΔΙ.ΠΑ.Ε.

5.4.1 Πόσα βιβλία/μονογραφίες δημοσίευσαν τα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος;

Τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος έχουν δημοσιεύσει 15 βιβλία/μονογραφίες κατά την τελευταία πενταετία και 5 κατά το νέο έτος. Πρόκειται για καινούργιες εκδόσεις ή αναθεωρημένες εκδόσεις παλαιότερων βιβλίων.

5.4.2 Πόσες εργασίες δημοσίευσαν τα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ;

Τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος έχουν τις ακόλουθες δημοσιεύσεις κατά την τελευταία πενταετία και κατά το τελευταίο έτος:

- α) Σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές: 125/27
- β) Σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές: 6/5
- γ) Σε Πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων με κριτές: 127/30
- δ) Σε Πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων χωρίς κριτές: 0/0

¹⁸ Συμπληρώστε τον Πίνακα 15.

5.4.3 Πόσα κεφάλαια δημοσίευσαν τα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος σε συλλογικούς τόμους;

Τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος έχουν δημοσιεύσει 17 κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους κατά την τελευταία πενταετία και 5 κατά το τελευταίο έτος.

5.4.4 Πόσες άλλες εργασίες (π.χ. βιβλιοκρισίες) δημοσίευσαν τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος;

Κατά την τελευταία πενταετία τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος δεν έχουν δημοσιεύσει εργασία σε αυτήν την κατηγορία.

5.4.5 Πόσες ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια που δεν εκδίδουν Πρακτικά έκαναν τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος;

Κατά την τελευταία πενταετία τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος έχουν τις ακόλουθες δημοσιεύσεις, ανά κατηγορία κατά την τελευταία πενταετία και κατά το τελευταίο έτος:

- α) Σε συνέδρια με κριτές: 127/30
- β) Σε συνέδρια χωρίς κριτές: 0/ 0

5.5. Πώς κρίνετε τον βαθμό αναγνώρισης της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους;¹⁹

Όπως αποτυπώνεται στον Πίνακα 16, υπάρχει συνεχής αύξηση του αριθμού των ετεροαναφορών ως μέτρο του βαθμού αναγνώρισης ερευνητικού έργου των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος από χρόνο σε χρόνο. Αυτό παρατηρείται όχι μόνο ως προς το συνολικό αριθμό ετεροαναφορών για όλα τα μέλη Δ.Ε.Π., αλλά και σχεδόν για κάθε μέλος Δ.Ε.Π. ξεχωριστά, όπως διαπιστώνεται από την ανάλυση των απογραφικών δελτίων διδάσκοντα κάθε μέλους Δ.Ε.Π.

Θεωρούμε ότι τα στοιχεία αυτά αποτελούν σαφή ένδειξη της ποιότητας του ερευνητικού έργου που παράγουν και δημοσιεύουν τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος και είναι πολύ ενθαρρυντικά για τις προοπτικές της διεξαγωγής επιστημονικής έρευνας από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος με την ένταξή τους στο θεσμικό καθεστώς μελών Δ.Ε.Π. Πανεπιστημίου.

5.5.1 Πόσες ετεροαναφορές (citations) υπάρχουν σε δημοσιεύσεις μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος;

Ο συνολικός αριθμός των ετεροαναφορών σε δημοσιεύσεις των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος υπολογίζεται σε 1639 κατά την τελευταία πενταετία, δηλαδή περίπου 110 ανά μέλος Δ.Ε.Π., και 532 κατά το τελευταίο έτος, δηλαδή περίπου 35 ανά μέλος Δ.Ε.Π.

5.5.2 Πόσες αναφορές του ειδικού ή του επιστημονικού τύπου έγιναν σε ερευνητικά αποτελέσματα μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία;

Κατά την τελευταία πενταετία τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος δεν έχουν καμία αναφορά ειδικού ή του επιστημονικού τύπου σε δημοσιευμένες εργασίες τους.

5.5.3 Πόσες βιβλιοκρισίες για βιβλία μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος έχουν δημοσιευθεί σε επιστημονικά περιοδικά;

Για βιβλία μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία έχουν πραγματοποιηθεί 12 βιβλιοκρισίες, από την οποίες οι 9 αφορούν το τελευταίο έτος.

5.5.4 Πόσες συμμετοχές μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων υπήρξαν κατά την τελευταία πενταετία; Να γίνει διάκριση μεταξύ ελληνικών και διεθνών

¹⁹ Συμπληρώστε, στην Ενότητα 11, τον Πίνακα 16.

συνεδρίων.

Κατά την τελευταία πενταετία τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος έχουν 25 συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων, τα περισσότερα από τα οποία ήταν διεθνή. Επίσης, 6 από αυτές τις συμμετοχές αφορούσαν το τελευταίο έτος.

5.5.5 Πόσες συμμετοχές μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών υπάρχουν; Να γίνει διάκριση μεταξύ ελληνικών και διεθνών περιοδικών.

Κατά την τελευταία πενταετία τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος έχουν 6 συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών, τα περισσότερα από τα οποία ήταν διεθνή.

5.5.6 Πόσες προσκλήσεις μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος από άλλους ακαδημαϊκούς / ερευνητικούς φορείς για διαλέξεις/παρουσιάσεις κλπ. έγιναν κατά την τελευταία πενταετία;

Κατά την τελευταία πενταετία τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος έχουν τύχει 18 προσκλήσεων από άλλους ακαδημαϊκούς/ ερευνητικούς φορείς για διαλέξεις/παρουσιάσεις. Οι προσκλήσεις αυτές αναφέρονται στο σύνολό τους σχεδόν όχι σε μεμονωμένες διαλέξεις/ παρουσιάσεις, αλλά σε ανάθεση της διδασκαλίας μαθημάτων στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο και σε μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών άλλων Τμημάτων και Ιδρυμάτων.

5.5.7 Πόσα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος και πόσες φορές έχουν διατελέσει κριτές σε επιστημονικά περιοδικά;

Το στατιστικό αυτό δεν υπάρχει στη δομή του πίνακα 16.

Τα μέλη Δ.Ε.Π. εντάσσουν αυτό το στατιστικό στοιχείο στην ερώτηση για συμμετοχή σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών.

5.5.8 Πόσα διπλώματα ευρεσιτεχνίας απονεμήθηκαν σε μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος;

Τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος δεν έχουν λάβει διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Σημειώνεται ότι η έρευνα στο γνωστικό πεδίο της Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων δεν έχει σε γενικές γραμμές τα χαρακτηριστικά εκείνα που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις για την απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας.

5.5.9 Υπάρχει πρακτική αξιοποίηση (π.χ. βιομηχανικές εφαρμογές) των ερευνητικών αποτελεσμάτων των μελών ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος;

Δεν είναι γνωστή η ύπαρξη συγκεκριμένων περιπτώσεων αξιοποίησης των ερευνητικών αποτελεσμάτων των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος σε τεχνολογικούς τομείς (π.χ. βιομηχανικές εφαρμογές), διότι η διαδικασία ανεύρεσης και κατηγοριοποίησης τέτοιων δεδομένων είναι ιδιαίτερη και χρονοβόρα.

<p>5.6. Πώς κρίνετε τις ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος;</p>
<p><i>Υπάρχουν ερευνητικές συνεργασίες και ποιες;</i> <i>(α) Με άλλες ακαδημαϊκές μονάδες του ιδρύματος;</i> <i>(β) Με φορείς και ιδρύματα του εσωτερικού;</i> <i>(γ) Με φορείς και ιδρύματα του εξωτερικού;</i></p> <p>Οι ερευνητικές συνεργασίες με άλλες ακαδημαϊκές μονάδες του Ιδρύματος, με φορείς και Ιδρύματα του εσωτερικού και του εξωτερικού αναφέρονται στην ενότητα 5.2. και στον Πίνακα 17. Επίσης, στα απογραφικά δελτία διδασκόντων τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος κάνουν αναφορά στις συνεργασίες τους με φορείς και Ιδρύματα του εσωτερικού και του εξωτερικού. Τα στοιχεία αυτά είναι από τη φύση τους ιδιαίτερα λεπτομερή και εξατομικευμένα και είναι δύσκολο να παρουσιαστούν ως συγκεντρωτικά στοιχεία στην παρούσα ενότητα.</p>
<p>5.7. Πώς κρίνετε τις διακρίσεις και τα βραβεία ερευνητικού έργου που έχουν απονεμηθεί σε μέλη του Τμήματος;</p>
<p><i>5.7.1 Ποια βραβεία ή/και διακρίσεις έχουν απονεμηθεί σε μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος;</i> <i>(α) σε επίπεδο ακαδημαϊκής μονάδας;</i> <i>(β) σε επίπεδο ιδρύματος;</i> <i>(γ) σε εθνικό επίπεδο;</i> <i>(δ) σε διεθνές επίπεδο;</i></p> <p>Έχουν απονεμηθεί κατά καιρούς διάφορα βραβεία ερευνητικού έργου σε μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, συνήθως ως βραβεία καλύτερης επιστημονικής εργασίας. Οι περιπτώσεις αυτές καταγράφονται στα βιογραφικά σημειώματα του επιστημονικού προσωπικού.</p> <p><i>5.7.2 Ποιοι τιμητικοί τίτλοι (επίτιμοι διδάκτορες, επισκέπτες καθηγητές, ακαδημαϊκοί, αντεπιστέλλοντα μέλη ακαδημιών κλπ). έχουν απονεμηθεί από άλλα ιδρύματα σε μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος;</i> Δεν έχουν απονεμηθεί τιμητικοί τίτλοι σε μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος από άλλα Ιδρύματα.</p>
<p>5.8 Πώς κρίνετε τον βαθμό συμμετοχής των φοιτητών/σπουδαστών στην έρευνα;</p>
<p><i>Πόσοι προπτυχιακοί φοιτητές συμμετέχουν σε ερευνητικές δραστηριότητες του Τμήματος; Πόσοι μεταπτυχιακοί και πόσοι υποψήφιοι διδάκτορες;</i></p> <p>Το Τμήμα δεν ακόμα υποψήφιους διδάκτορες. Το ακαδημαϊκό έτος 2020-2021 θα ξεκινήσει το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών, όπως εγκρίθηκε με την υπ' αρ. 22/27-07-2020 (θέμα 12B) απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής του ΔΙ.ΠΑ.Ε.</p> <p>Μεταπτυχιακοί φοιτητές συμμετέχουν στις ερευνητικές δραστηριότητες των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος, αλλά ο βαθμός συμμετοχής τους είναι μικρός, καθώς δεν υπάρχει σαφές θεσμικό πλαίσιο για την απασχόληση και την αμοιβή τους. Γενικά εκτιμάται ότι περίπου 5%-10% των μεταπτυχιακών φοιτητών συμμετέχουν στις ερευνητικές δραστηριότητες των μελών Δ.Ε.Π. (δεν τηρούνται επίσημα στοιχεία), που κυρίως εστιάζονται στην έρευνα από κοινού ενός θέματος και την συγγραφή ενός επιστημονικού άρθρου. Αυτός ο βαθμός συμμετοχής, αν και μικρός, είναι αναμενόμενος και ικανοποιητικός, εάν ληφθεί υπόψη ότι τα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών του Τμήματος έχουν καθαρά χαρακτήρα επαγγελματικής εξειδίκευσης και οι μεταπτυχιακοί φοιτητές δεν έχουν προσδοκίες και προσανατολισμό προς την επιστημονική έρευνα.</p> <p>Προπτυχιακοί φοιτητές δεν συμμετέχουν στις ερευνητικές δραστηριότητες του Τμήματος, καθώς οι μη—πτυχιούχοι δεν μπορούν να υπογράψουν συμβάσεις και να αναλάβουν την εκπόνηση ερευνητικού έργου.</p>

6. Σχέσεις με κοινωνικούς /πολιτιστικούς/ παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα των σχέσεων του με ΚΠΠ φορείς

Η απάντηση σε κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνει:

α) Ποια, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο

β) Ποιες ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο

6.1. Πώς κρίνετε τις συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς;

Ο σπουδές στην Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων συμβάλλουν στην ανάπτυξη επιστημόνων και επιχειρηματικών στελεχών που είναι σε θέση να αξιοποιήσουν τους πόρους της ελληνικής οικονομίας για να δημιουργήσουν προστιθέμενη αξία, θέσεις εργασίας, νέες επενδύσεις και νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες. Η ανάπτυξη και η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων και κατ' επέκταση της ελληνικής οικονομίας θα πρέπει να βασιστεί σε ένα καλά εκπαιδευμένο επιστημονικό ανθρώπινο δυναμικό, μέσα στο οποίο οι πτυχιούχοι των Τμημάτων Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων έχουν κομβικό ρόλο, ως στελέχη επιχειρήσεων, ως επιχειρηματίες και ως ειδικοί επιστήμονες, για την οργάνωση και διοίκηση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, το σχεδιασμό νέων δράσεων, την ανάπτυξη καινοτομιών και την επιχειρηματική αξιοποίηση των ιδεών και των επιτευγμάτων άλλων επιστημονικών κλάδων και φορέων του παραγωγικού ιστού της χώρας. Η σημασία των σπουδών στη διοίκηση επιχειρήσεων γίνεται ακόμη εντονότερη για την επιτυχία των προσπαθειών τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης.

Η λειτουργία του Τμήματος είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη και την ανάπτυξη της Ελληνικής οικονομίας. Το Τμήμα έχει ιδιαίτερο ρόλο και σημασία στην ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας των Σερρών και της ευρύτερης περιοχής. Επίσης, η γεωγραφική εγγύτητα με τις γειτονικές χώρες της Βαλκανικής και της Παρευξείνιας Ζώνης δίνει την δυνατότητα συμβολής στην ανάπτυξη δράσεων εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων. Το Τμήμα έχει στενούς δεσμούς συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς των Σερρών και της ευρύτερης περιοχής της Κεντρικής Μακεδονίας που αποσκοπούν στην ανάπτυξη δράσεων αμοιβαίου οφέλους και στην κοινωνική συνεισφορά του Τμήματος.

6.1.1 Ποια έργα συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς εκτελούνται ή εκτελέστηκαν στο Τμήμα κατά την τελευταία πενταετία;

Τα έργα συνεργασία του Τμήματος με φορείς ΚΠΠ αφορούν τα ακόλουθα:

- Συμμετοχή σε ερευνητικά έργα περιφερειακού και διασυνοριακού χαρακτήρα. Αφορά κυρίως τα εξής: α) συνεργασία με το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Σερρών και άλλους εταίρους για την υλοποίηση έργου Interreg σχετικά με την επιχειρηματικότητα, β) συνεργασία με την Περιφερειακή Ενότητα Σερρών και άλλους εταίρους για την υλοποίηση έργου Interreg σχετικά με την κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού, γ) συνεργασία με την Περιφερειακή Ενότητα Ξάνθης, το Δήμο Βόλβης και την Πανελλήνια Ένωση ΑΜΕΑ για την υλοποίηση έργου Interreg με θέμα τον προσβάσιμο τουρισμό για όλους.
- Διενέργεια ημερίδας με θέμα την εταιρική κοινωνική ευθύνη, με τέσσερις ομιλητές από επιχειρήσεις και 4 ομιλητές από τον ακαδημαϊκό χώρο.
- Συμμετοχή μελών του Τμήματος ως ομιλητές σε πλήθος εκδηλώσεων που διοργανώνουν διάφοροι ΚΠΠ φορείς της περιοχής, όπως το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Σερρών, ο Δήμος Σερρών, η περιφερειακή Ενότητα Σερρών, η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών,

το Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Δήμου Σερρών, το Νοσοκομείο Σερρών, η Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Σερρών, το Γραφείο Unesco Σερρών, κ.α.

- Συνεργασία με το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Σερρών στην κοινή διοργάνωση ή υποστήριξη προγραμμάτων κατάρτισης, συμμετοχή μελών του Επιμελητηρίου και σε διαλέξεις και σε εκδηλώσεις του Τμήματος.
- Συνεργασία με μεμονωμένες επιχειρήσεις της περιοχής για τη συμμετοχή μελών τους σε διαλέξεις και άλλες εκδηλώσεις του Προπτυχιακού και των Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών του Τμήματος.
- Συμμετοχή μελών ή εκπροσώπων φορέων ΚΠΠ στις εκδηλώσεις του Τμήματος και, αντίστοιχα, συμμετοχή μελών του Τμήματος σε εκδηλώσεις αυτών των φορέων.
- Συνεργασία του Τμήματος με το 2ο ΕΠΑΛ Σερρών για τη συμμετοχή ομάδας του σχολείου στον πανελλήνιο διαγωνισμό σχολικής επιχειρηματικότητας.
- Συνεργασία του Τμήματος με τοπικές επιχειρήσεις και άλλες επιχειρήσεις που αναπτύσσεται στο πλαίσιο εφαρμογής της πρακτικής άσκησης των φοιτητών. Οι σχέσεις αυτές είναι πολύχρονες, αφορούν μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων από διαφορετικούς κλάδους και με διαφορετικό μέγεθος, συντελούν στην εξωστρέφεια και την αναγνώριση του έργου που εκτελείται στο Τμήμα μας και αποτελούν ευκαιρίες αμφίπλευρου οφέλους, τόσο για το Τμήμα και τους φοιτητές του, όσο και για τις ίδιες τις επιχειρήσεις. Οι σχέσεις αυτές μπορούν να αξιοποιηθούν περισσότερο για την πολύπλευρη διασύνδεση του Τμήματος με φορείς ΚΠΠ.

6.1.2 Πόσα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος συμμετείχαν σ' αυτά;

Στις δράσεις αυτές συμμετέχουν σχεδόν όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, ανάλογα με το αντικείμενο της δράσης που τυποποιείται κάθε φορά και την ειδικότητα των μελών Δ.Ε.Π. Όλα τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος είναι πρόθυμα να συμμετάσχουν σε αυτές τις δράσεις συνεργασίας και εξωστρέφειας.

6.1.3 Πόσοι προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί και διδακτορικοί φοιτητές του Τμήματος συμμετείχαν σε αυτά;

Οι φοιτητές του Τμήματος ενημερώνονται για αυτές τις δράσεις και εκδηλώσεις, συνήθως από ανακοινώσεις στον ιστοχώρο του Τμήματος και από τα ίδια τα μέλη Δ.Ε.Π. μέσα στην αίθουσα, και συμμετέχουν εθελοντικά. Η συμμετοχή των φοιτητών είναι διαφορετική ανάλογα με τη είδος και το αντικείμενο της δράσης συνεργασίας. Για παράδειγμα, στις δράσεις που αφορούν ομιλίες και εκδηλώσεις συμμετέχουν μαζικά οι φοιτητές του Τμήματος. Στις δράσεις που έχουν ερευνητικό περιεχόμενο η συμμετοχή των φοιτητών είναι περιορισμένη, λόγω των ειδικών όρων συμμετοχής (ειδικά προσόντα, διαγωνιστική διαδικασία επιλογής προσωπικού).

6.1.4 Πώς αναγνωρίζεται και προβάλλεται η επιστημονική συνεργασία του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς;

Οι επιστημονικές συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς προβάλλεται με τους εξής τρόπους:
Α) Μέσα από το Διαδίκτυο (ιστοσελίδα του Δι.Π.Α.Ε., ιστοσελίδα του Τμήματος ή των μεταπτυχιακών προγραμμάτων, καθώς και μέσα από τις σελίδες των συνεργαζόμενων φορέων).
Β) Δελτία τύπου στα τοπικά και σε άλλα ΜΜΕ (διαδικτυακά, έντυπα, ραδιοφωνικά).
Γ) Εκπομπές προβολής των έργων και εκδηλώσεων συνεργασίας στα τοπικά και άλλα τηλεοπτικά δίκτυα.

Ωστόσο, το Τμήμα αναγνωρίζει την αδυναμία του να προβάλλει αποτελεσματικά την πολυποικίλη επιστημονική συνεργασία του με ΚΠΠ φορείς. Παρά το γεγονός ότι γίνονται πολλές δράσεις με ΚΠΠ, άλλες μικρότερης και άλλες μεγαλύτερης εμβέλειας, αυτές δεν καταγράφονται συστηματικά και δεν προβάλλονται συστηματικά εντός και εκτός της ακαδημαϊκής κοινότητας, με αποτέλεσμα πολλές από αυτές να μένουν στην αφάνεια. Το Τμήμα θα πρέπει να μεριμνήσει για το ζήτημα αυτό και να λάβει μέτρα για την παρακολούθηση, τη συστηματική καταγραφή και την προβολή των

δράσεων επιστημονικής συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς.

6.2. Πώς κρίνετε τη δυναμική του Τμήματος για ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς;

6.2.1 Υπάρχουν μηχανισμοί και διαδικασίες για την ανάπτυξη συνεργασιών; Πόσο αποτελεσματικοί είναι κατά την κρίση σας;

Στο πλαίσιο του τετραετούς προγραμματισμού του Τμήματος για την περίοδο 2022-2025 έχει αναγνωρισθεί η ευκαιρία ενδυνάμωσης των σχέσεων με την τοπική κοινωνία ως μία ευκαιρία αμφίπλευρου οφέλους και συνεργασίας με φορείς της τοπικής κοινωνίας σε θέματα τοπικής και περιφερειακής οικονομικής ανάπτυξης και σε θέματα εκπαιδευτικού σχεδιασμού του Τμήματος.

Ο πρόεδρος και τα μέλη του Τμήματος μεριμνούν για την ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς και την ενδυνάμωση και επέκταση των υφιστάμενων συνεργασιών. Το Τμήμα έχει αναγνωρίσει την ανάπτυξη ισχυρών δεσμών συνεργασίας με της τοπική κοινωνία και τους παραγωγικούς φορείς ως ένα ισχυρό σημείο της δράσης τους που θα πρέπει να ενισχυθεί. Το Τμήμα επιδιώκει να αναπτύξει επίσημες σχέσεις συνεργασίας και να θεσπίσει συστηματικές δράσεις, ώστε να αποκτήσουν οι σχέσεις αυτές πιο στέρεες βάσεις και στρατηγικό προσανατολισμό.

Ωστόσο, δεν υπάρχουν συγκεκριμένοι μηχανισμοί και διαδικασίες για την ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς γιατί είναι δύσκολο και ίσως αδύκτικο να υπάρξουν. Για παράδειγμα, Πρωτοκόλλα Συνεργασίας και Μνημόνια Κατανόησης υπογράφονται σε ανώτερο επίπεδο, μεταξύ των θεσμικών εκπροσώπων των φορέων και του Δι.ΠΑ.Ε. Πολλές από τις πρωτοβουλίες που αναπτύσσει το Τμήμα αντανακλώνται σε ευκαιρίες για υπογραφή Πρωτοκόλλων Συνεργασίας και σύναψη Μνημονίων Κατανόησης σε επίπεδο Ιδρύματος. Για παράδειγμα, τα Μνημόνια Συνεργασίας που έχει υπογράψει πρόσφατα το Δι.ΠΑ.Ε. με το Δήμο Σερρών και το Επιμελητήριο Σερρών είναι αποτέλεσμα των πρωτοβουλιών μελών του Τμήματος.

6.2.2 Πώς αντιμετωπίζουν τα μέλη ΔΕΠ/ΕΠ του Τμήματος την ανάπτυξη τέτοιων συνεργασιών;

Τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος αναγνωρίζουν τη σημασία που έχει η ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς, τόσο για την επαύξηση της φήμης του Τμήματος και την προσφορά στην τοπική κοινωνία, όσο και για την βελτίωση των εκπαιδευτικών διαδικασιών και των ερευνητικών αποτελεσμάτων. Για αυτό, είναι αντιμετωπίζουν πολύ θετικά όλες τις ευκαιρίες συνεργασίας με φορείς ΚΠΠ που προκύπτουν, παρά το ότι δημιουργούν επιπλέον φόρτο εργασίας

Θα πρέπει να σημειωθεί όμως ότι ορισμένες φορές η ανάπτυξη συνεργασιών δεν είναι εύκολη υπόθεση, κυρίως για λόγους διαφορετικής φιλοσοφίας μεταξύ των μελών του Τμήματος και των φορέων ΚΠΠ. Για παράδειγμα, τα μέλη του Τμήματος συνήθως ενδιαφέρονται πρωτίτως για ευκαιρίες ανάπτυξης ερευνητικού έργου και έχουν μία πιο μακροχρόνια θεώρηση στη συνεργασία και στα επιδιωκόμενα αποτελέσματα, ενώ αντίθετα οι φορείς ΚΠΠ (ιδίως οι επιχειρηματικοί φορείς) εστιάζουν στα λειτουργικά τους ζητήματα και τα οικονομικά αποτελέσματα και επιδιώκουν να βρουν άμεσα πρακτικές λύσεις στα προβλήματα που τους απασχολούν.

6.2.3 Πώς αντιμετωπίζουν οι ΚΠΠ φορείς την ανάπτυξη τέτοιων συνεργασιών;

Οι ΚΠΠ φορείς της τοπικής κοινωνίας αναγνωρίζουν τη σημασία και τη συμβολή που μπορεί να έχει το Τμήμα στις δράσεις τους και είναι ιδιαίτερα θετικοί στην ανάπτυξη συνεργασιών. Για το λόγο αυτό συμμετέχουν με προθυμία στις εκδηλώσεις και τις δράσεις του Τμήματος και ανταποκρίνονται σχεδόν σε όλα τα καλέσματα που τους απευθύνουμε για συμμετοχή και συνεργασία.

6.2.4 Διαθέτει το Τμήμα πιστοποιημένα εργαστήρια για παροχή υπηρεσιών;

Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενη ενότητα, το Τμήμα διαθέτει δύο θεσμοθετημένα εργαστήρια για την ανάπτυξη επιστημονικού/ ερευνητικού έργου. Τα εργαστήρια αυτά δεν είναι πιστοποιημένα για την παροχή (πιστοποιημένων) υπηρεσιών προς επαγγελματίες και επιχειρήσεις.

6.2.5 Αξιοποιούνται οι εργαστηριακές υποδομές του Τμήματος στις συνεργασίες με ΚΠΠ φορείς;
Οι εργαστηριακές υποδομές του Τμήματος, δηλαδή κατ' ουσίαν τα ερευνητικά εργαστήρια που περιεγράφηκαν αναλυτικότερα στο κεφάλαιο 5, υποστηρίζουν την διενέργεια επιστημονικής έρευνας από τα μέλη του Τμήματος. Χρησιμοποιούνται στις συνεργασίες με ΚΠΠ φορείς, εφόσον το αντικείμενο της συνεργασίας είναι σχετικό με το επιστημονικό αντικείμενο και τον εξοπλισμό του κάθε εργαστηρίου, και το ερευνητικό έργο μπορεί να υποστηριχθεί.

6.3. Πώς κρίνετε τις δραστηριότητες του Τμήματος προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης και ενίσχυσης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς;

6.3.1 Ανακοινώνονται τα αποτελέσματα των έργων συνεργασίας σε ειδικά περιοδικά ή στον τύπο;

Αναλόγως με το είδος του ερευνητικού έργου και τα αποτελέσματα που δημιουργούνται, τα αποτελέσματα των έργων συνεργασίας δημοσιοποιούνται ως εξής:

- Ανακοινώνονται σε συνέδρια (ανάλογα και την ύπαρξη των αναγκών χρηματοδοτικών πόρων) και δημοσιεύονται σε περιοδικά.
- Ανακοινώνονται σε ειδικές εκδηλώσεις για την δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των έργων στα οποία συμμετέχουν μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος.
- Ανακοινώνονται σε ειδικές εκδηλώσεις που διοργανώνουν άλλοι φορείς και αφορούν το αντικείμενο των έργων.
- Ανακοινώνονται με δελτία τύπου στα τοπικά και σε άλλα ΜΜΕ.

6.3.2 Οργανώνει ή συμμετέχει το Τμήμα σε εκδηλώσεις με σκοπό την ενημέρωση ΚΠΠ φορέων σχετικά με τους σκοπούς, το αντικείμενο και το παραγόμενο έργο του Τμήματος;

Το Τμήμα συμμετέχει με τον Πρόεδρό του ή με εκπρόσωπό του, που ορίζεται κάθε φορά από τον πρόεδρο ή τη Συνέλευση, σε εκδηλώσεις που διοργανώνουν φορείς ΚΠΠ (η Περιφέρεια, Δήμοι, Επιμελητήρια, κοκ.) ή το ΔΙΠΑΕ, με σκοπό την ενημέρωση φορέων ΚΠΠ.

Το Τμήμα διοργανώνει διαφόρων ειδών εκδηλώσεις, που συνήθως έχουν ειδικό θεματικό περιεχόμενο (για παράδειγμα η ημερίδα με θέμα την εταιρική κοινωνική ευθύνη που διοργανώθηκε την άνοιξη του 2021), μέσα από τις οποίες οι συμμετέχοντες ενημερώνονται για τις δράσεις και τις το παραγόμενο εκπαιδευτικό και ερευνητικό έργο του Τμήματος.

Το Τμήμα σκοπεύει να διοργανώσει στο άμεσο μέλλον ειδική εκδήλωση σε ετήσια βάση στην οποία θα ενημερώνει τους ΚΠΠ φορείς για τους σκοπούς, το αντικείμενο και το παραγόμενο ερευνητικό έργο του Τμήματος.

6.3.3 Υπάρχει επαφή και συνεργασία με αποφοίτους του Τμήματος που είναι στελέχη ΚΠΠ φορέων;

Απόφοιτοι του Τμήματος έχουν θέσεις ευθύνης σε αρκετές επιχειρήσεις. Το Τμήμα μεριμνά ώστε να διατηρεί επαφές και να αναπτύσσει σχέσεις συνεργασίας με τους απόφοιτους του Τμήματος με σκοπό την ανάπτυξη συνεργασιών σε ερευνητικά έργα, στην εκπαιδευτική διαδικασία και την πρακτική άσκηση των φοιτητών.

6.4. Πώς κρίνετε τον βαθμό σύνδεσης της συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς με την εκπαιδευτική διαδικασία;

6.4.1 Εντάσσονται οι εκπαιδευτικές επισκέψεις των φοιτητών σε ΚΠΠ χώρους στην εκπαιδευτική διαδικασία;

Γενικά γίνονται επισκέψεις σε παραγωγικούς και άλλους φορείς των Σερρών και της ευρύτερης περιοχής. Παλαιότερα έχουν γίνει επισκέψεις σε ξενοδοχειακές μονάδες της λίμνης Κερκίνης, σε μεγάλες και γνωστές επιχειρήσεις των Σερρών (Κρι-Κρι, Δρομέας, κλπ.), ενώ πραγματοποιήθηκε μία επίσκεψη στην εταιρεία Alumil. Κατά την τρέχουσα περίοδο δεν έχει γίνει καμία τέτοια επίσκεψη λόγω των περιορισμών για την πρόληψη της διασποράς του κορονοϊού.

Ωστόσο, οι εκπαιδευτικές επισκέψεις σε φορείς ΚΠΠ έχουν ορισμένα προβλήματα, με σημαντικότερα τα εξής:

Α. Είναι ιδιαίτερος γραφειοκρατικές διαδικασίες, τόσο αναφορικά με τη χρηματοδότηση και την μίσθωση των υπηρεσιών, όσο και σε σχέση με τις διαδικασίες που πρέπει να εφαρμόζονται για την ασφαλή μετακίνηση των φοιτητών.

Β. Οι κανονισμοί ασφάλειας που εφαρμόζουν καθιστούν πολλές εταιρείες διστακτικές ή αρνητικές στην προοπτική επίσκεψης στους χώρους τους.

6.4.2 Οργανώνονται ομιλίες / διαλέξεις στελεχών ΚΠΠ φορέων;

Ναι, διοργανώνονται ομιλίες/ διαλέξεις από προσκεκλημένους που είναι στελέχη ΚΠΠ φορέων, τόσο στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών, όσο και στα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών. Ειδικότερα, διοργανώνονται περίπου 10 τέτοιες ομιλίες/ διαλέξεις συνολικά στο Τμήμα ανά έτος σπουδών. Σημειώνεται ότι οι ομιλίες/ διαλέξεις από προσκεκλημένους αυξήθηκαν την περίοδο που τα μαθήματα διεξάγονται διαδικτυακά λόγω των μέτρων προστασία από τον κορονοϊό γιατί οι διαδικασίες έγιναν πολύ ευκολότερες για όλους. Τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος θα πρέπει να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες και τις ευκολίες που προσφέρουν τα συστήματα τηλεδιάσκεψης ώστε να πετύχουν τη συχνότερη συμμετοχή στελεχών ΚΠΠ φορέων στις εκπαιδευτικές διαδικασίες.

6.4.3 Απασχολούνται στελέχη ΚΠΠ φορέων ως διδάσκοντες;

Ναι, το Τμήμα απασχολεί ως διδάσκοντες στελέχη ΚΠΠ φορέων. Στο ακαδημαϊκό έτος 2020-2021 δύο επιστημονικοί συνεργάτες του Τμήματος είναι στελέχη ΚΠΠ φορέων. Τα περασμένα χρόνια, όταν το Τμήμα απασχολούσε περισσότερους επιστημονικούς συνεργάτες, ιδίως για τη διδασκαλία των εργαστηριακών μαθημάτων του προγράμματος σπουδών του Τ.Ε.Ι., ο αριθμός αυτός ήταν ακόμη μεγαλύτερος.

6.5. Πώς κρίνετε τη συμβολή του Τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη;

6.5.1 Πόσο σταθερές και βιώσιμες είναι οι υπάρχουσες συνεργασίες;

Οι περισσότερες από τις υπάρχουσες συνεργασίες είναι σταθερές και βιώσιμες, όπως αποδεικνύεται από την μακρόχρονη διάρκειά τους. Στην κατηγορία αυτή εντάσσουμε τις συνεργασίες με το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Σερρών, το Δήμο Σερρών, την Περιφερειακή Ενότητα Σερρών, κοκ. Επίσης, σταθερές και βιώσιμες είναι οι σχέσεις με πολλές επιχειρήσεις, ιδίως ως προς τη συνεργασία για την πρακτική άσκηση των φοιτητών, τη συμμετοχή σε εκδηλώσεις, κοκ. Στις περιπτώσεις που το αντικείμενο της συνεργασίας αφορά κυρίως την εκτέλεση συγκεκριμένου ερευνητικού έργου, ή άλλων έργων ανάπτυξης, οι σχέσεις συνεργασίας έχουν περιορισμένο χρονικά χαρακτήρα.

6.5.2 Συνάπτονται προγραμματικές συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ Τμήματος και ΚΠΠ φορέων;

Οι περισσότερες από τις συνεργασίες που υπάρχουν με ΚΠΠ φορείς παραμένουν άτυπες, παρότι ορισμένες από αυτές μπορεί να έχουν σταθερό και επαναλαμβανόμενο χαρακτήρα. Όπως αναφέρθηκε στην ερώτηση 6.2.1, οι προγραμματικές συμφωνίες υπογράφονται σε υψηλό θεσμικό επίπεδο, για παράδειγμα μεταξύ Δήμου και ΔΙΠΑΕ, και καλύπτουν και τα ενδιαφέροντα του Τμήματος.

6.5.3 Εκπροσωπείται το Τμήμα σε τοπικούς και περιφερειακούς οργανισμούς και αναπτυξιακά όργανα;

Το Τμήμα εκπροσωπείται το Τμήμα σε τοπικούς και περιφερειακούς οργανισμούς και αναπτυξιακά όργανα όταν κληθεί, ανάλογα με το είδος και το αντικείμενο της δράσης, χωρίς ωστόσο αυτή η εκπροσώπηση να έχει θεσμικό χαρακτήρα. Η θεσμική εκπροσώπηση και συμμετοχή γίνεται σε επίπεδο Ιδρύματος, όχι σε επίπεδο Τμήματος.

Το Τμήμα έχει συμμετάσχει πολλές φορές με εκπροσώπους του σε τοπικούς και περιφερειακούς οργανισμούς και αναπτυξιακά όργανα για την εκπόνηση συγκεκριμένων έργων και την ανάληψη συγκεκριμένων δράσεων. Ενδεικτικά αναφέρονται οι τα έργα Interreg, στα οποία το Τμήμα και φορείς ΚΠΠ συμμετείχαν από κοινού ως εταίροι, η συμμετοχή στην οργανωτική επιτροπή του 1ου Balkans & Black Sea Cooperation Forum το 2017, κ.λπ.

6.5.4 Συμμετέχει ενεργά το Τμήμα στην εκπόνηση τοπικών /περιφερειακών σχεδίων ανάπτυξης;

Το Τμήμα έχει συμμετάσχει αρκετές φορές με εκπροσώπους του στην εκπόνηση τοπικών /περιφερειακών σχεδίων ανάπτυξης, ιδίως σε δράσεις του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Σερρών (Αναπτυξιακά Συνέδρια που έχει διοργανώσει στο παρελθόν), του Δήμου Σερρών (σε σχέση με συγκεκριμένα έργα/ δράσεις) και της Περιφερειακής Ενότητα Σερρών (σε σχέση με συγκεκριμένα έργα/ δράσεις).

6.5.5 Υπάρχει διάδραση ή/και συνεργασία του Τμήματος με το περιβάλλον του, ιδίως με αντίστοιχα Τμήματα άλλων ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης;

Υπάρχει ουσιαστική επικοινωνία και συνεργασία με αντίστοιχα Τμήματα άλλων Ιδρυμάτων για την ανταλλαγή γνώσης και τεχνογνωσίας σε εκπαιδευτικά και ερευνητικά ζητήματα, ιδίως με τα Τμήματα των άλλων Ιδρυμάτων της Μακεδονίας, λόγω γεωγραφικής εγγύτητας. Επίσης, υπάρχει συνεργασία των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος με μέλη Δ.Ε.Π. άλλων Ιδρυμάτων σε ερευνητικές δραστηριότητες, όπως εκπαιδευτικές δραστηριότητες, συμμετοχή σε ερευνητικά έργα, κοινές δημοσιεύσεις επιστημονικών άρθρων, κ.α.

6.5.6 Αναπτύσσει το Τμήμα και διατηρεί σχέσεις με την τοπική και περιφερειακή κοινωνία, καθώς και με την τοπική, περιφερειακή ή/και εθνική οικονομική υποδομή;

Το Τμήμα αποδίδει μεγάλη σημασία στην ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας με την τοπική και περιφερειακή κοινωνία και επιδιώκει συνεργασίες με τους παραγωγικούς και επιστημονικούς φορείς σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Σε προηγούμενες ενότητες αναφέρθηκαν αναλυτικότερα αυτές οι πρωτοβουλίες και δράσεις του Τμήματος.

6.5.7 Πώς συμμετέχει το Τμήμα στα μείζονα περιφερειακά, εθνικά και διεθνή ερευνητικά και ακαδημαϊκά δίκτυα;

Το Τμήμα δεν συμμετέχει επίσημα στα μείζονα περιφερειακά, εθνικά και διεθνή ερευνητικά και ακαδημαϊκά δίκτυα. Μέλη Ε.Π. του Τμήματος συμμετέχουν ως επιστήμονες σε εθνικά και διεθνή ερευνητικά και ακαδημαϊκά δίκτυα, όπως επιστημονικούς φορείς, ερευνητικά δίκτυα, κ.α. Το ΔΙΠΑΕ αναπτύσσει δράσεις εξωστρέφειας, τις οποίες το Τμήμα σκοπεύει να αξιοποιήσει για αποκτήσει πρόσβαση στα περιφερειακά, εθνικά και διεθνή ερευνητικά και ακαδημαϊκά δίκτυα και να αναπτύξει νέες συνεργασίες.

6.5.8 Το Τμήμα διοργανώνει ή/και συμμετέχει στη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων που απευθύνονται στο άμεσο κοινωνικό περιβάλλον;

Τέτοιες δράσεις και εκδηλώσεις αναλαμβάνονται συνήθως σε επίπεδο Ιδρύματος ή

Πανεπιστημιούπολης. Το Ίδρυμα, τόσο ως Τ.Ε.Ι. Κεντρικής Μακεδονίας, όσο και ως ΔΙ.ΠΑ.Ε., είχε σημαντική συμβολή στην διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων στην πόλη των Σερρών, με τη διάθεση των εγκαταστάσεών του για αυτού του είδους τις εκδηλώσεις (θεατρικές παραστάσεις, μουσικές εκδηλώσεις, εικαστικές εκθέσεις, λογοτεχνικές εκδηλώσεις, ομιλίες, εκθέσεις, κλπ.), ιδίως του συνεδριακού κέντρου και του ανοιχτού αμφιθεάτρου. Η πρωτοβουλίες αυτές ενθαρρύνονται ιδιαίτερα από την νέα Διοίκηση του ΔΙ.ΠΑ.Ε. και συνεχίζουν να διοργανώνονται με μεγάλη συχνότητα και επιτυχία στις εγκαταστάσεις της Πανεπιστημιούπολης Σερρών.

7. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα της στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξής του.

Η απάντηση σε κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνει:

α) Ποια, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο

β) Ποιες ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο

7.1 Πώς κρίνετε τη στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος;

7.1.1 Ποια είναι η συμμετοχή της ακαδημαϊκής κοινότητας στη διαμόρφωση και παρακολούθηση της υλοποίησης, και στη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των αναπτυξιακών του στρατηγικών;

Οι διαδικασίες στρατηγικής ανάπτυξης και γενικότερα οι αποφάσεις για ζητήματα που αφορούν στο μέλλον του Τμήματος συνδιαμορφώνονται από τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος, δηλαδή με τη συμμετοχή εκπροσώπων των μελών Ε.Ε.Δ.Ι.Π. και εκπροσώπων των φοιτητών. Οι διαδικασίες βασίζονται στο διάλογο, είναι δημοκρατικές, διαφανείς και ανοιχτές, έτσι ώστε να διασφαλίζεται τόσο η συμμετοχή, όσο και η διάχυση των πληροφοριών. Οι διαδικασίες που εφαρμόζονται συνήθως είναι οι εξής:

α) Ορίζεται εισηγητική επιτροπή από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, που αναλαμβάνει να μελετήσει το ζήτημα και να καταθέσει πρόταση/ εισήγηση προς τα μέλη της Συνέλευσης.

β) Τα μέλη της Συνέλευσης συζητούν την εισήγηση, ενώ παράλληλα μπορούν να θέσουν τις δικές τους προτάσεις ή ζητήματα που θα πρέπει να απασχολήσουν τη Συνέλευση. Έπειτα από εκτεταμένο διάλογο, τα μέλη της Συνέλευσης συναποφασίζουν για το περιεχόμενο της στρατηγικής ανάπτυξης και συνδιαμορφώνουν το τελικό κείμενο.

γ) Το τελικό κείμενο αποστέλλεται στα μέλη της Συνέλευσης.

Ως προς την παρακολούθηση της υλοποίησης, δεν εφαρμόζεται κάποια τυπική διαδικασία, αλλά η παρακολούθηση και η αξιολόγηση των αναπτυξιακών στρατηγικών γίνεται στο πλαίσιο της λειτουργίας Συνέλευσης του Τμήματος. Επίσης σε κάποια από τις τελευταίες συνεδρίες του ακαδ. έτους γίνεται συζήτηση για την αξιολόγηση των στόχων και των αποτελεσμάτων που έχουν επιτευχθεί και για την διαμόρφωση των στόχων για τα επόμενα έτη.

7.1.2 Συγκεντρώνει και αξιοποιεί το Τμήμα τα απαιτούμενα για τον αποτελεσματικό σχεδιασμό της ακαδημαϊκής ανάπτυξής του στοιχεία και δείκτες;

Το Τμήμα συγκεντρώνει και αξιοποιεί τα απαιτούμενα στοιχεία και δείκτες για τον αποτελεσματικό σχεδιασμό της ακαδημαϊκής ανάπτυξής του, κυρίως στο πλαίσιο λειτουργίας του συστήματος διασφάλισης της ποιότητας και του συστήματος της Ηλεκτρονικής Γραμματείας. Τα στοιχεία αυτά λαμβάνονται υπόψη για κάθε είδους δράση και πρωτοβουλία του Τμήματος σε σχέση με στρατηγικές και διαχειριστικές αποφάσεις (π.χ. λειτουργία των προγραμμάτων σπουδών και παροχή εκπαιδευτικού έργου, ανάπτυξη εκθέσεων εσωτερικής αξιολόγησης/ πιστοποίησης, κλπ.).

Τα στοιχεία συγκρίνονται με αυτά άλλων Τμημάτων και Ιδρυμάτων της χώρας (και της αλλοδαπής ορισμένες φορές), όπως αυτά προκύπτουν από μελέτες που συντάσσει το Υπουργείο ή ανεξάρτητες αρχές (ή ακόμη η Eurostat, άλλοι ευρωπαϊκοί οργανισμοί, ο ΟΟΣΑ, κλπ., ιδίως ως προς τη σύγκριση με τμήματα της αλλοδαπής).

Το Τμήμα διεξάγει επίσης δικές του έρευνες και συντάσσει αντίστοιχες εκθέσεις, όπως η μελέτη αντίστοιχων Τμημάτων και προγραμμάτων σπουδών της ημεδαπής και της αλλοδαπής. Οι μελέτες

αυτές διενεργούνται συνήθως πριν από τις προγραμματισμένες αναμορφώσεις του προγράμματος σπουδών.

Πρόθεση του Τμήματος είναι να αναπτύξει περισσότερο το σύστημα στοιχείων και δεικτών που διατηρεί για την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας του έργου του και της στρατηγικής του ανάπτυξης. Ωστόσο, υπάρχουν σημαντικά εμπόδια στην προσπάθεια υλοποίησης αυτής της επιδίωξης, τα σημαντικότερα από τα οποία είναι: α) η έλλειψη επαρκούς και ειδικά καταρτισμένου διοικητικού προσωπικού που θα υποστηρίζει τη λειτουργία του συστήματος συλλογής και επεξεργασίας στοιχείων, β) η ανυπαρξία τεχνικού προσωπικού για τη διαχείριση και συντήρηση των συστημάτων/ εφαρμογών συλλογής και επεξεργασίας στοιχείων. Αυτές οι ανάγκες σε προσωπικό είναι ζωτικής σημασίας για το Τμήμα.

7.1.3 Τι προσπάθειες κάνει το Τμήμα προκειμένου να προσελκύσει μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού υψηλού επιπέδου;

Το Τμήμα φιλοδοξεί να παρέχει ένα ενδιαφέρον και ελκυστικό εργασιακό περιβάλλον για τα μέλη του και για να το πετύχει αυτό υποστηρίζει ποικιλοτρόπως την ακαδημαϊκή τους δραστηριότητα. Ειδικότερα, ενθαρρύνει τις νέες ιδέες και την καινοτομία στις εκπαιδευτικές διαδικασίες και υποστηρίζει την υλοποίησή τους, προσφέρει ευκαιρίες επιστημονικής εξέλιξης με την χορήγηση εκπαιδευτικών αδειών, υποστηρίζει την εξωστρέφεια και την ανάπτυξη δράσεων σε συνεργασία με άλλους φορείς και τη διεθνή κινητικότητα και τη συμμετοχή των μελών του σε διεθνή συνέδρια και άλλες εκδηλώσεις.

Οι προσπάθειες του Τμήματος για την προσέλκυση ακαδημαϊκού προσωπικού υψηλού επιπέδου περιλαμβάνουν την προβολή των δραστηριοτήτων του Τμήματος σε περιβάλλοντα όπου δραστηριοποιείται υψηλού επιπέδου επιστημονικό προσωπικό, όπως επιστημονικά συνέδρια και λοιπές επιστημονικές εκδηλώσεις. Επίσης, ενθαρρύνει και διευκολύνει τα μέλη του να συμμετέχουν σε επιστημονικές επιτροπές, σε επιτροπές εμπειρογνομόνων, σε διεθνή fora, σε επιστημονικές οργανώσεις, επαγγελματικούς φορείς και συλλόγους, κ.λπ. Τέλος, ενθαρρύνει τα μέλη τους να συμμετέχουν σε δραστηριότητες άλλων Πανεπιστημίων και επιστημονικών ή επαγγελματικών φορέων με σκοπό την ανάπτυξη της εξωστρέφειας.

Το Τμήμα τηρεί ασφαλώς όλους τους προβλεπόμενους κανόνες προκήρυξης νέων θέσεων μέσα από το σύστημα ΑΠΕΛΛΑ για την ενημέρωση των ενδιαφερόμενων και την υποβολή υποψηφιοτήτων και όλους τους προβλεπόμενους κανόνες δημοσιότητας, επιδιώκοντας το μέγιστο αριθμό δημοσιεύσεων των νέων θέσεων στα ΜΜΕ. Τέλος, το Τμήμα εφαρμόζει αδιάβλητες διαδικασίες κρίσης των υποψηφίων.

Σημειώνεται ότι το θεσμικό πλαίσιο ως προς τις υποχρεώσεις των μελών Δ.Ε.Π. μπορεί να θεωρηθεί από ορισμένους ως αντικίνητρο για την προσέλκυση υψηλού επιπέδου επιστημόνων. Για παράδειγμα, έχει τύχει ενδιαφερόμενοι που έχουν πολλές ενεργές ερευνητικές δραστηριότητες να αποτρέπονται από το γεγονός της αδυναμίας ευέλικτης διαχείρισης των καθημερινών υποθέσεών τους, από τη γεωγραφική απόσταση, ή και για άλλους συναφείς λόγους.

7.1.4 Πώς συνδέεται ο προγραμματισμός προσλήψεων και εξελίξεων μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού με το σχέδιο ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος; Πόσους φοιτητές ζητάει τεκμηριωμένα το Τμήμα ανά έτος; Πόσοι φοιτητές τελικά σπουδάζουν ανά έτος και ποια είναι η προέλευσή τους ανά τρόπο εισαγωγής (εισαγωγικές εξετάσεις, μετεγγραφές, ειδικές κατηγορίες, κ.λπ.);

Ο προγραμματισμός των αναγκών σε εκπαιδευτικό προσωπικό λαμβάνει χώρα πρωταρχικά στους Τομείς του Τμήματος. Κάθε Τομέας διενεργεί σε ετήσια βάση προγραμματισμό για τις ανάγκες του, λαμβάνοντας υπόψη τις εκπαιδευτικές ανάγκες για τη αποτελεσματική διδασκαλία των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών. Εκτός από τις ανάγκες διδασκαλίας, άλλα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη είναι οι κατευθύνσεις του αναπτυξιακού σχεδιασμού του Τμήματος, οι νέες τάσεις και οι εξειδικεύσεις αιχμής που αναπτύσσονται σε κάθε επιστημονικό πεδίο, η

συμπληρωματικότητα των ερευνητικών ενδιαφερόντων των ήδη υπαρχόντων μελών Δ.Ε.Π. και οι γενικές τάσεις στην αγορά εργασίας για εξειδικευμένες ικανότητες / δεξιότητες των πτυχιούχων. Οι εισηγήσεις των Τομέων μεταφέρονται και συζητούνται στη Συνέλευση του Τμήματος με τη συμμετοχή όλων των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας. Στο σημείο αυτό εξετάζονται οι εισηγήσεις και μέσα από το πρίσμα της συμβολής που μπορούν να επιφέρουν στο σχέδιο ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος.

Επισημαίνεται ότι ο αριθμός νέων θέσεων/ προσλήψεων και εν γένει οι διαδικασίες προσλήψεων και εξελίξεων των μελών του εκπαιδευτικού προσωπικού αποφασίζονται και ρυθμίζονται απόλυτα από το Υπουργείο Παιδείας. Το ίδιο ισχύει και για τις θέσεις έκτακτου εκπαιδευτικού προσωπικού που προσλαμβάνεται με ετήσιες συμβάσεις ανάθεσης διδακτικού έργου. Σε πολλές περιπτώσεις οι θέσεις για την πρόσληψη έκτακτου εκπαιδευτικού προσωπικού έρχονται καθυστερημένα (ακόμη και μετά την έναρξη του εξαμήνου), με αποτέλεσμα να μην μπορεί να γίνει σωστός προγραμματισμός στην παροχή εκπαιδευτικού έργου.

Όσον αφορά τον αριθμό των νεοεισερχόμενων φοιτητών, στην μελέτη Σκοπιμότητας – Βιωσιμότητας του 2021, το Τμήμα έθεσε ως τιμή-στόχο για τα επόμενα 5 έτη τους 200 εισακτέους ανά έτος από τις Πανελλαδικές Εξετάσεις, λαμβάνοντας υπόψη διάφορους παράγοντες, όπως τις εκπαιδευτικές δυνατότητες του Τμήματος, τη ζήτηση για σπουδές στο αντικείμενο της οργάνωσης και διοίκησης επιχειρήσεων και την πολιτική του Υπουργείου. Με τον τρόπο αυτό, το Τμήμα εκτιμά ότι θα έχει περίπου 280 νεοεισερχόμενους φοιτητές ανά έτος, ως εξής: περίπου 200 φοιτητές από τις πανελλαδικές εξετάσεις και περίπου 80 φοιτητές από άλλες κατηγορίες και από κατατακτήριες εξετάσεις. Τα μεγέθη αυτά είναι τα ανώτατα που μπορεί να υποστηρίξει το Τμήμα.

Ο πίνακας 3, σε συνδυασμό με τον πίνακα 1, παρουσιάζουν τους νεοεισερχόμενους φοιτητές ανά έτος και τον τρόπο προέλευσής τους. Διαπιστώνουμε ότι το Τμήμα υποδέχεται περίπου 300-350 νεοεισερχόμενους φοιτητές ανά έτος (312 για το ακαδ. έτος 2020-2021), από τους οποίους το 70%-75% περίπου προέρχεται από τις πανελλήνιες εισαγωγικές εξετάσεις. Αξίζει να σημειωθεί ότι το Τμήμα έχει σημαντικό θετικό ισοζύγιο στις μετεγγραφές φοιτητών, στοιχείο που φανερώνει την ικανότητα του Τμήματος να προσελκύει φοιτητές (για παράδειγμα, αρκετοί φοιτητές έχουν πει ότι επέλεξαν να μην ζητήσουν μετεγγραφή γιατί εκτίμησαν θετικά την καλή οργάνωση των εκπαιδευτικών και λοιπών διαδικασιών του Τμήματος και την ποιότητα των χώρων της πανεπιστημιούπολης Σερρών). Επίσης, συγκεντρώνει σημαντικό ενδιαφέρον από πτυχιούχους άλλων ειδικοτήτων που εγγράφονται με κατατακτήριες εξετάσεις, το οποίο επίσης καταδεικνύει τη σημαντικότητα των σπουδών στο γνωστικό αντικείμενο της οργάνωσης και διοίκησης επιχειρήσεων. Τέλος, στο Τμήμα σπουδάζουν κάθε έτος περίπου 1-3 άτομα με ειδικές ανάγκες, για τα οποία τα μέλη του Τμήματος αισθάνονται την μέγιστη ευθύνη να τους προσφέρουμε κατάλληλες εκπαιδευτικές εμπειρίες και επιστημονικές γνώσεις ώστε να ενταχθούν κοινωνικά και επαγγελματικά στην κοινωνία και να αναπτύξουν απρόσκοπτα τη ζωή και την καριέρα τους.

7.1.5 Τι προσπάθειες κάνει το Τμήμα προκειμένου να προσελκύσει φοιτητές υψηλού επιπέδου;

Το ακαδ. έτος 2021-2020, που εφαρμόστηκε για πρώτη φορά η Ελάχιστη Βάση Εισαγωγής, εισήχθησαν στο Τμήμα 210 συνολικά νέοι φοιτητές μέσω των πανελλαδικών εξετάσεων, για 224 διαθέσιμες θέσεις (ποσοστό κάλυψης 93%), από τους οποίους οι 160 προέρχονται από τα ημερήσια Γ.Ε.Λ. (ποσοστό κάλυψης 71,43%). Το Τμήμα επιλέχθηκε συνολικά από 6036 υποψήφιους αποφοίτους ημερησίων Γ.Ε.Λ. ως εξής: από 69 υποψήφιους ως πρώτη προτίμηση, από 137 υποψήφιους ως δεύτερη προτίμηση και από 154 υποψήφιους ως τρίτη προτίμηση, δηλαδή συνολικά 360 υποψήφιοι το συμπεριέλαβαν στις τρεις πρώτες επιλογές τους. Παρόμοια είναι τα στοιχεία κατά τα προηγούμενα έτη.

Το σύστημα εισαγωγής στα πανεπιστήμια και το θεσμικό πλαίσιο των πανεπιστημίων δεν παρέχουν πολλές δυνατότητες για πρωτοβουλίες που θα προσελκύσουν στο Τμήμα αξιόλογους νεοεισερχόμενους φοιτητές (για παράδειγμα, καταχωρήσεις στον τύπο/ διαφημίσεις). Οι σημαντικότερες δράσεις του Τμήματος αφορούν τα ακόλουθα:

Ομιλίες προς μαθητές Λυκείου για το αντικείμενο σπουδών, τις διαδικασίες φοίτησης στο Τμήμα και τις ευκαιρίες επαγγελματικής αποκατάστασης. Οι ομιλίες αυτές γίνονται είτε κατά την επίσκεψη μαθητών Λυκείου στην Πανεπιστημιούπολη των Σερρών, με σκοπό την ενημέρωσή τους για τα θέματα αυτά, είτε με επισκέψεις μελών Δ.Ε.Π. στα Λύκεια της περιοχής, έπειτα από σχετική πρόσκληση.

Συμμετοχή σε πρωτοβουλίες σχολικού προγραμματισμού που αναπτύσσει η Περιφέρεια κεντρικής Μακεδονίας και οι διευθύνσεις δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Αυτές συνήθως γίνονται την άνοιξη κάθε έτους.

Σημειώνεται ότι, όπως είναι γνωστό, ότι οι επιλογές Τμημάτων, Σχολών και Ιδρυμάτων από τους μαθητές που συμμετέχουν στις πανελλαδικές εξετάσεις γίνεται με κριτήρια κυρίως γεωγραφικά, διαθέσιμου οικογενειακού προϋπολογισμού και των βάσεων εισαγωγής κατά τα παρελθόντα έτη. Το Τμήμα μειονεκτεί ως προς και τα τρία αυτά βασικά κριτήρια. Ιδίως ως προς τις βάσεις εισαγωγής, το Τμήμα εξακολουθεί να φέρει το στίγμα του «πρώην Τ.Ε.Ι.» εξαιτίας των πρακτικών του Υπουργείου (διάκριση των «Νέων και Παλιών Πανεπιστημίων» τόσο στη ρητορική, όσο και σε θεσμικά ζητήματα σπουδών, όπως οι μετεγγραφές), καθώς και των μέσων μαζικής ενημέρωσης, που δίνουν έμφαση στα δημοσιεύματά τους στην αντιστοίχιση των νέων Τμημάτων Πανεπιστημίων με τα προγενέστερα των Τ.Ε.Ι.

7.2. Πώς κρίνετε τη διαδικασία διαμόρφωσης στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος;

7.2.1 Υπάρχει διαδικασία διαμόρφωσης συγκεκριμένου βραχυ-μεσοπρόθεσμου (λ.χ. 5ετούς) σχεδίου ανάπτυξης; Πόσο αποτελεσματική κρίνετε ότι είναι η διαδικασία αυτή;

Το Τμήμα αναπτύσσει τα στρατηγικά κείμενα προβλέπονται στο σύστημα διασφάλισης ποιότητας που εφαρμόζει, υπό την καθοδήγηση της ΜΟ.ΔΙ.Π. Τέτοια κείμενα είναι:

- α) η Μελέτη Σκοπιμότητας – Βιωσιμότητας του Τμήματος.
- β) ο Τετραετής Στρατηγικός Σχεδιασμός του Τμήματος.
- γ) η Πολιτική Ποιότητας του Τμήματος.
- δ) η Στοχοθεσία Ποιότητας του Τμήματος.

Οι πλέον πρόσφατες εκδόσεις αυτών των κειμένων έγιναν (ή θα γίνουν, ορισμένες) το 2021, ενόψει της διαδικασίας πιστοποίησης του Τμήματος από την ΕΘΑΕΕ. Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι το σύστημα διασφάλισης ποιότητας προβλέπει ότι οι αποφάσεις και οι δράσεις κάθε Τμήματος θα ευθυγραμμίζονται με το στρατηγικό σχεδιασμό του Ιδρύματος και θα υποστηρίζουν τους στρατηγικούς στόχους ανάπτυξης του Ιδρύματος.

Το Τμήμα έχει εφαρμόσει ανάλογες διαδικασίες μεσο-μακοπρόθεσμου στρατηγικού σχεδιασμού και στο παρελθόν, σε τρεις περιπτώσεις:

- α) Ανάπτυξη τετραετούς ακαδημαϊκού προγραμματισμού για την περίοδο 2008-2012. Έγινε εκτάκτως, έπειτα από σχετική εντολή από το Υπουργείο.
- β) Ανάπτυξη τετραετούς ακαδημαϊκού προγραμματισμού για την περίοδο 2013-2017. Ζητήθηκε εκτάκτως από το Υπουργείο (προκειμένου να προχωρήσει στο «σχέδιο Αθηνά»).
- γ) Σχετική εμπειρία μπορεί να θεωρηθεί η ανάπτυξη της Μελέτης Σκοπιμότητας – Βιωσιμότητας που έγινε την άνοιξη του 2019 προκειμένου να μετεξελιχθεί και να ενταχθεί το Τμήμα στο Δι.ΠΑ.Ε.

Σε όλες τις περιπτώσεις εφαρμόστηκε η διαδικασία που περιγράφεται στην ενότητα 7.1.1, δηλαδή η διαδικασία βασίστηκε σε σχετική εισήγηση επιτροπής μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος και ακολούθησε συζήτηση στη Συνέλευση του Τμήματος, με τη συμμετοχή όλης της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Η εμπειρία του Τμήματος κρίνεται ιδιαίτερα θετική – ιδίως όταν η διαδικασία γίνεται προγραμματισμένα, όπως το 2021 στο πλαίσιο της πιστοποίησης του Τμήματος από την ΕΘΑΕΕ, και όχι βεβιασμένα και σε κλίμα αβεβαιότητας, όπως συνέβη κάποιες από τις προηγούμενες φορές. Τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος έχουν την ευκαιρία να μελετήσουν τις

τρέχουσες δράσεις και πρακτικές και να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητά τους, να σκεφτούν δημιουργικά για το μέλλον του Τμήματος, να θέσουν στόχους και προτεραιότητες και να προγραμματίσουν δράσεις υλοποίησης και επίτευξης των στόχων. Τα μέλη του Τμήματος αποκτούν υπευθυνότητες και διαμορφώνουν πρωτοβουλίες, και δεν είναι απλά τα εκτελεστικά όργανα αποφάσεων και πολιτικών που διαμορφώνουν άλλοι.

Ωστόσο, η διαδικασία έχει προβλήματα, που σχετίζονται κυρίως με το γεγονός ότι δεν είναι γνωστά το περιβάλλον στο οποίο θα λειτουργήσουμε και τα μέσα που θα έχουμε στη διάθεσή μας (όχι μόνο οι οικονομικοί πόροι, αλλά επίσης οι οργανωτικοί και διοικητικοί πόροι και οι διαθέσιμοι πόροι για την παροχή εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου (νέες προσλήψεις, συμβάσεις σε εξωτερικούς συνεργάτες, κ.λπ.)). Χωρίς να γνωρίζεις τα διαθέσιμα μέσα δεν μπορείς να θέσεις τους κατάλληλους στόχους, ούτε να λάβεις μέτρα για την υλοποίησή τους. Επίσης, στοιχείο απογοήτευσης αποτελεί η διαπίστωση ότι συνήθως οι διαδικασίες στρατηγικής ανάπτυξης παράγουν κάποια κείμενα που παραμένουν καταγραφές καλών προθέσεων και δεν εφαρμόζονται στην πράξη.

7.2.2 Υπάρχει διαδικασία παρακολούθησης αυτού του σχεδίου ανάπτυξης; Πόσο αποτελεσματική κρίνετε ότι είναι;

Το σύστημα διασφάλισης ποιότητας που εφαρμόζει η ΜΟΔΙΠ προβλέπει διαδικασίες παρακολούθησης του σχεδίου ανάπτυξης, ιδίως ως προς την Στοχοθεσία Ποιότητας του Τμήματος, που θέτει συγκεκριμένους ποσοτικούς και ποιοτικούς στόχους και το χρονοδιάγραμμα επίτευξής τους.

Η παρακολούθηση της υλοποίησης του σχεδίου ανάπτυξης γίνεται κυρίως από τον Πρόεδρο του Τμήματος και, ανάλογα με το είδος της δράσης/ στόχου, από τις ειδικές επιτροπές και τις ομάδες εργασίας που λειτουργούν. Στο πλαίσιο της δημοκρατικής λειτουργίας του Τμήματος, κάθε μέλος του Τμήματος μπορεί να επισημαίνει αδυναμίες και ευκαιρίες, ανάλογα με τα ενδιαφέροντά του. Όπως αναφέρθηκε στην ενότητα 7.1.1, συνήθως γίνεται συζήτηση στη Συνέλευση του Τμήματος σε κάποια από τις τελευταίες συνεδρίες κάθε ακαδ. έτους για την αξιολόγηση των στόχων και των αποτελεσμάτων που έχουν επιτευχθεί και για την διαμόρφωση/ αναμόρφωση των στόχων για τα επόμενα έτη, σύμφωνα με τις τρέχουσες εξελίξεις και τα νέα δεδομένα.

7.2.3 Υπάρχει διαδικασία δημοσιοποίησης αυτού του σχεδίου ανάπτυξης και των αποτελεσμάτων του;

Το σχέδιο ανάπτυξης όπως και τα αποτελέσματα για την υλοποίησή του αποτελούν αντικείμενο διαβούλευσης στα πλαίσια της Συνέλευσης του Τμήματος. Τα αποτελέσματα κοινοποιούνται σε όλα τα μέλη της Συνέλευσης και στα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος, αλλά δεν κρίνεται σκόπιμη η δημοσιοποίησή του σχεδίου ανάπτυξης εκτός της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος και του Ιδρύματος. Σε ειδικές περιπτώσεις, όπως όταν επιδιώκονται συνεργασίες και κοινές δράσεις με ΚΠΠ φορείς, τα στρατηγικά σχέδια ανάπτυξης γίνονται γνωστά στους συνεργαζόμενους φορείς, ώστε να ενδυναμώνεται η συνεργασία μαζί τους.

8. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα των διοικητικών υπηρεσιών και των υποδομών του

Η απάντηση σε κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνει:

α) Ποια, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο

β) Ποιες ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο

8.1. Πώς κρίνετε την αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών;

8.1.1 Πώς είναι στελεχωμένη και οργανωμένη η Γραμματεία του Τμήματος και των Τομέων;

Η Γραμματεία του Τμήματος είναι στελεχωμένη με δύο μέλη Διοικητικού Προσωπικού μόνο, εκ των οποίων το ένα ήρθε πρόσφατα (εντός του 2020-2021) από άλλη υπηρεσία του Δι.ΠΑ.Ε., χωρίς προηγούμενη εμπειρία σε Γραμματεία Τμήματος, με προσωρινή τοποθέτηση και με την πρόθεση να διενεργήσει μία «δοκιμαστική περίοδο». Επομένως, η Γραμματεία του Τμήματος είναι στελεχωμένη ουσιαστικά με ένα έμπειρο μέλος, το οποίο είναι επιφορτισμένο με πλήθος καθηκόντων αναφορικά με την υποστήριξη του Προέδρου, της Συνέλευσης και των Τομέων του Τμήματος, των διαφόρων επιτροπών και ομάδων εργασίας, καθώς επίσης και των μελών Δ.Ε.Π. - γίνεται σαφές ότι τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού αναλαμβάνουν πολλές φορές τα ίδια να εκτελέσουν εργασίες διοικητικής υποστήριξης. Επιπροσθέτως όλων αυτών, σημαντικό και πρωτεύον καθήκον της Γραμματείας του Τμήματος είναι η εξυπηρέτηση των προπτυχιακών φοιτητών (1805 ενεργοί και περίπου 3600 εγγεγραμμένοι) και η υποστήριξη των τριών προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών και του προγράμματος διδακτορικών σπουδών (περίπου 300 ενεργοί φοιτητές).

Η ανάγκη ενίσχυσης της διοικητικής/ γραμματειακής υποστήριξης του Τμήματος με την μόνιμη τοποθέτηση νέου μέλους είναι άμεση και επείγουσα.

8.1.2 Πόσο αποτελεσματικές θεωρείτε πως είναι οι παρεχόμενες υπηρεσίες και το ωράριο λειτουργίας της Γραμματείας του Τμήματος και των Τομέων για την εξυπηρέτηση των αναγκών του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών;

Το ωράριο λειτουργίας της Γραμματείας για την εξυπηρέτηση των φοιτητών του Τμήματος είναι 8:00-15:00. Οι εκπρόσωποι των φοιτητών προτιμούν αυτό το ωράριο για την εξυπηρέτηση των φοιτητών, παρά ένα πιο περιορισμένο ωράριο (ας πούμε 10:00-12:00) κατά το οποίο η Γραμματεία θα ασχολείται αποκλειστικά με την εξυπηρέτηση των φοιτητών.

Η χρήση του διαδικτύου και των υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Γραμματείας (περιλαμβάνει μεταξύ άλλων την ηλεκτρονική υποβολή των βαθμολογιών από τους διδάσκοντες, την ηλεκτρονική υποβολή δηλώσεων μαθημάτων από τους φοιτητές και την ηλεκτρονική έκδοση ορισμένων τύπων βεβαιώσεων για τους φοιτητές, όπως ενδεικτικά αναφέρεται οι βεβαιώσεις σπουδών) έχει βελτιώσει σημαντικά την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα της λειτουργίας της Γραμματείας.

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες της Γραμματείας προς τους φοιτητές είναι πολυάριθμες και η ποιότητά τους κρίνεται ικανοποιητική. Εξαιτίας της ανεπαρκούς στελέχωσης της Γραμματείας, όπως αναφέρθηκε και στην ενότητα 8.1.1, εκφράζονται περιστασιακά παράπονα από φοιτητές, ιδίως σε περιόδους αυξημένου φόρτου εργασίας της Γραμματείας, όπως η περίοδος των δηλώσεων μαθημάτων/ συγγραμμάτων και η περίοδος των βαθμολογιών, ωστόσο τα παράπονα αυτά είναι λιγοστά.

Κοινή διαπίστωση των μελών του Τμήματος είναι ότι το προσωπικό της Γραμματείας είναι ιδιαίτερα ικανό και αποτελεσματικό στο έργο του, συνεργάσιμο και πρόθυμο να εξυπηρετήσει τους φοιτητές και καταβάλλει άοκνες προσπάθειες, συχνά πέρα από το τυπικό ωράριο εργασίας,

ώστε να ανταποκρίνεται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στις ανάγκες λειτουργίας του Τμήματος και στα αιτήματα των φοιτητών.

Για την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους φοιτητές απαιτείται η απασχόληση ενός ακόμη στελέχους της Γραμματείας, τουλάχιστον, που θα έχει αποκλειστικό έργο την εξυπηρέτηση των φοιτητών. Δηλαδή ένα στέλεχος που θα υποστηρίζει την διοικητική λειτουργία του Τμήματος και ένα ακόμη στέλεχος που θα υποστηρίζει την εξυπηρέτηση των φοιτητών.

8.1.3 Πόσο αποτελεσματική είναι η συνεργασία των διοικητικών υπηρεσιών του Τμήματος με εκείνες της κεντρικής διοίκησης του Ιδρύματος; Πόσο ικανοποιητική για τις ανάγκες του Τμήματος είναι:

(α) η οργάνωση και το ωράριο λειτουργίας της Βιβλιοθήκης;

(β) των Υπηρεσιών Πληροφόρησης;

Η συνεργασία των διοικητικών υπηρεσιών του Τμήματος με εκείνες της κεντρικής διοίκησης του Ιδρύματος είναι αρμονική και αποτελεσματική. Δεν παρουσιάζονται προβλήματα επικοινωνίας ή συνεργασίας – παρά το σύνθετο οργανωτικό και διοικητικό μοντέλο που εφαρμόζεται στο Ίδρυμα. Αυτό είναι προϊόν της καλής διάθεσης συνεργασίας που έχουν σε γενικές γραμμές όλα τα στελέχη των διοικητικών υπηρεσιών του Ιδρύματος.

Η οργάνωση της Βιβλιοθήκης και των Υπηρεσιών Πληροφορικής είναι ικανοποιητική, όπως και το ωράριο λειτουργίας τους. Δεν παρουσιάζονται προβλήματα συνεργασίας.

Η Βιβλιοθήκη έχει μεταβεί επιτυχώς στην ψηφιακή εποχή και τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας υποστηρίζονται αποτελεσματικά στο έργο τους.

8.1.4 Πώς είναι στελεχωμένα και πώς οργανώνονται τα Εργαστήρια ή/και τα Σπουδαστήρια του Τμήματος;

Το Τμήμα διαθέτει 3 εργαστήρια για τη διεξαγωγή των μαθημάτων του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών και 1 εργαστήριο για τα μαθήματα των μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών.

Το Τμήμα διαθέτει ένα σπουδαστήριο για τους φοιτητές των μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών, ενώ δεν διατίθενται αντίστοιχες υποδομές για τους προπτυχιακούς φοιτητές. Ωστόσο, τα εργαστήρια του Τμήματος παραμένουν ανοικτά για τους φοιτητές σε ώρες πέραν της διδασκαλίας των εργαστηριακών μαθημάτων, προκειμένου να κάνουν πρακτική εξάσκηση και τις εργασίες τους, συνήθως με την επίβλεψη μέλους Ε.Ε.Δ.Ι.Π. Από αυτήν την άποψη, τα εργαστήρια μπορεί να θεωρηθεί ότι χρησιμοποιούνται και ως σπουδαστήρια για τους προπτυχιακούς φοιτητές.

Τα εργαστήρια υποστηρίζονται από τα μέλη Ε.Ε.Δ.Ι.Π. που υπηρετούν στο Τμήμα. Επίσης, σε ορισμένα μαθήματα το εργαστηριακό σκέλος της διδασκαλίας και της άσκησης των φοιτητών ανατίθεται σε συμβασιούχους επιστημονικούς συνεργάτες (προσλήψεις ακαδημαϊκών υποτρόφων, συμβασιούχων με το Π.Δ. 407/1980).

Στις προθέσεις του Τμήματος είναι να εισάγει σταδιακά τους υποψήφιους διδάκτορες σε υποστηρικτικό ρόλο στα εργαστήρια του Τμήματος, καθώς και στη μελέτη των φοιτητών. Επίσης, το 2020-2021, έπειτα από έκτακτη χρηματοδότηση από το Υπουργείο για την υποστήριξη της εξ αποστάσεως διδασκαλίας λόγω του κορονοϊού, το Τμήμα ανέθεσε επικουρικό έργο σε μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες που αποσκοπούσε στην υποστήριξη της μελέτης των προπτυχιακών φοιτητών. Η πρωτοβουλία αυτή κρίνεται αποτελεσματική και προτείνεται η παγιοποίηση του μέτρου, ώστε οι προπτυχιακοί φοιτητές να υποστηρίζονται στην μελέτη τους από διδακτορικούς και έμπειρους μεταπτυχιακούς φοιτητές.

8.1.5 Πόσο αποτελεσματική θεωρείτε πως είναι η λειτουργία τους;

Η λειτουργία των εργαστηρίων είναι ικανοποιητική.

Σε όλα τα υποχρεωτικά εργαστηριακά μαθήματα έχει αναπτυχθεί εκπαιδευτικό υλικό, το οποίο περιλαμβάνει οδηγίες και εργαστηριακές ασκήσεις για την εξάσκηση των φοιτητών.

Σημειώνεται ότι τα περισσότερα εργαστήρια του Τμήματος δεν χρησιμοποιούν ειδικό λογισμικό και/ ή υλικό, αλλά συνήθως κοινό λογισμικό (π.χ. Excel, Access, εφαρμογές Google), ή ειδικό λογισμικό ανοικτού κώδικα (π.χ. ECWIN, MySQL, ανοικτά εργαλεία σχεδιασμού συστημάτων και διαδικασιών, κλπ.). Επομένως, οι φοιτητές μπορούν εύκολα να χρησιμοποιήσουν το λογισμικό που χρησιμοποιείται στα μαθήματα και σε δικό τους υπολογιστή, χωρίς να είναι αναγκαία η μετάβαση και η εργασία τους από τους χώρους των εργαστηρίων. Επομένως, σε σχέση με τη λειτουργία των εργαστηρίων, σημαντικό είναι να υποστηρίζονται από επιστημονικό προσωπικό, υποψήφιος διδάκτορες ή μεταπτυχιακούς φοιτητές, που θα αναλαμβάνουν ενεργό ρόλο στην υποστήριξη της μάθησης και της εξάσκησης των φοιτητών.

8.1.6 Πώς υποστηρίζονται οι υποδομές και υπηρεσίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών του Τμήματος; Πόσο αποτελεσματικές είναι;

Με την πρόσληψη ενός μέλους Ε.ΤΕ.Π. ειδικότητας πληροφορικού υπήρξε ικανοποιητική κάλυψη των αναγκών τεχνικής υποστήριξης και συντήρησης του εξοπλισμού και των υπηρεσιών Τ.Π.Ε. στο Τμήμα. Η μεταπήδηση του συγκεκριμένου μέλους Ε.ΤΕ.Π. στον κλάδο Ε.Ε.ΔΙ.Π. πριν από 6 χρόνια, με ταυτόχρονη αύξηση της συμμετοχής του στο διδακτικό έργο, έχει δημιουργήσει προβλήματα στην τεχνική υποστήριξη και τη συντήρηση του εξοπλισμού και των υπηρεσιών Τ.Π.Ε. στο Τμήμα. Οι ανάγκες του Τμήματος σε ψηφιακές και τεχνολογικές υποδομές έχουν αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια και συνεχίζουν να αυξάνονται συνεχώς. Δεδομένης της υποστελέχωσης του Τμήματος και του Ιδρύματος σε εξειδικευμένα στελέχη Τ.Π.Ε., οι υποδομές και τις υπηρεσίες Τ.Π.Ε. του Τμήματος υποστηρίζονται οριακά μόνο, συχνά με την φροντίδα και την επιμέλεια των ίδιων των μελών Δ.Ε.Π. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ο ιστοχώρος του Τμήματος, που παραμένει σχεδιαστικά ο ίδιος εδώ και μία δεκαετία και συντηρείται μόνο για να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της καθημερινής λειτουργίας του Τμήματος. Το Τμήμα θεωρεί ότι ο ιστοχώρος του Τμήματος είναι μέσο προβολής του έργου του Τμήματος και καθημερινής επικοινωνίας με τους φοιτητές και την κοινωνία και ως εκ τούτου θα πρέπει να είναι σύγχρονος, λειτουργικός και να ανανεώνεται συχνά, ώστε να παραμένει πάντα ελκυστικός και επίκαιρος. Το ίδιο ισχύει και για τους ιστοχώρους των τριών μεταπτυχιακών του Τμήματος. Επίσης, η παρουσία του Τμήματος στα κοινωνικά δίκτυα και τις πλατφόρμες κινητής τεχνολογίας θα έπρεπε να είναι δεδομένη στη σημερινή εποχή, ωστόσο στην πραγματικότητα δεν υφίσταται, γιατί δεν υπάρχει το κατάλληλο τεχνικό/ διοικητικό προσωπικό που θα αναπτύξει και θα υποστηρίζει σε καθημερινή βάση αυτές τις εφαρμογές. Τέλος, οι ανάγκες υποστήριξης τόσο των μελών Δ.Ε.Π., όσο και των φοιτητών, κορυφώθηκαν με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής εκπαίδευσης και αναδείχθηκαν όταν όλες οι εκπαιδευτικές διαδικασίες διενεργήθηκαν για ενάμισι χρόνο διαδικτυακά (διδασκαλία, εξετάσεις, πτυχιακές, επικοινωνία και συνεργασία με τους φοιτητές, κ.λπ.), στο πλαίσιο των μέτρων προστασίας από το κορονοϊό.

Για τους λόγους αυτούς και προκειμένου να επιτευχθεί η καλύτερη αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών σε όλες τις διαδικασίες του Τμήματος, υπάρχει άμεση και επείγουσα ανάγκη για την τοποθέτηση στο Τμήμα ενός μέλους τεχνικού προσωπικού με ειδικότητα πληροφορικού που θα έχει αποκλειστική αρμοδιότητα την ανάπτυξη εφαρμογών και συστημάτων για την υποστήριξη της καθημερινής λειτουργίας του Τμήματος ψηφιακά, τη συντήρηση του υφιστάμενου εξοπλισμού και των υποδομών του Τμήματος, την καθημερινή διαχείριση των ιστοχώρων του Τμήματος και των τριών μεταπτυχιακών και τη δημιουργία παρουσίας στα κοινωνικά δίκτυα και τις πλατφόρμες κινητής τεχνολογίας.

8.2. Πώς κρίνετε τις υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας;

8.2.1 Πώς εφαρμόζεται ο θεσμός του Σύμβουλου Καθηγητή;

Το Τμήμα είχε δρομολογήσει την εφαρμογή του θεσμού του Συμβούλου Καθηγητή από το τρέχον ακαδ. έτος (2020-2021), ωστόσο οι αυστηροί περιορισμοί λόγω κορονοϊού και η εξ ολοκλήρου διενέργεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας με μέσα εξ αποστάσεως επικοινωνίας ανέβαλε την υλοποίηση της πρωτοβουλίας αυτής για το επόμενο ακαδ. έτος (2021-2022). Ωστόσο, ο θεσμός

του Συμβούλου Καθηγητή έχει ωριμάσει στο Τμήμα και πρόκειται να εφαρμοστεί άμεσα. Ενδεικτικό είναι ότι έχει αναπτυχθεί ήδη σχετικός κανονισμός που περιγράφει τις διαδικασίες υποστήριξης των φοιτητών.

8.2.2 Πόσο αποτελεσματικά υποστηρίζεται η πρόσβαση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας στη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών;

Η πρόσβαση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας στη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών είναι ικανοποιητική. Σημειώνεται ότι όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. εφάρμοσαν το μοντέλο της ηλεκτρονικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, τόσο ως προς τη διδασκαλία, όσο και ως προς τις εξετάσεις και την αξιολόγηση των φοιτητών, με μεγάλη επιτυχία και με ιδιαίτερη ικανοποίηση όλων των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας. Επίσης, όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. έχουν αναπτύξει μαθήματα στο Σύστημα Ηλεκτρονικής Εκπαίδευσης και εμπλουτίζουν τη διδασκαλία τους με μεθόδους σύγχρονης (στην περίοδο του κορονοϊού) και ασύγχρονης διδασκαλίας.

Ιδιαίτερα θετικό στοιχείο είναι η ταχύτητα του ενσύρματου ίντερνετ εντός της πανεπιστημιούπολης, ενώ στον αντίποδα είναι η διαθεσιμότητα και η ταχύτητα του ασύρματου ίντερνετ. Ο εξοπλισμός Η/Υ που έχουν τα μέλη Δ.Ε.Π. στη διάθεσή τους δεν είναι σε γενικές γραμμές σύγχρονος, αλλά εξακολουθεί να είναι λειτουργικός (για παράδειγμα, τα περισσότερα μέλη Δ.Ε.Π. έχουν Η/Υ στα γραφεία τους που αποκτήθηκε τουλάχιστον προ πενταετίας).

Η πρόσβαση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος στο μεγάλο πλήθος υπηρεσιών Τ.Π.Ε. για μέλη Δ.Ε.Π., που περιλαμβάνουν από ηλ. ταχυδρομείο μέχρι την πρόσβαση σε διάφορες υπηρεσίες και πόρους για το ακαδημαϊκό προσωπικό (ΑΠΕΛΛΑ, Πύθος, ψηφιακές υπογραφές, κ.λπ.), υποστηρίζεται κυρίως από το προσωπικό του Κέντρου Δικτύου της Πανεπιστημιούπολης. Εκεί απασχολούνται μόνο 2 άτομα, που είναι επιφορτισμένα με όλα τα ζητήματα Τ.Π.Ε. της Πανεπιστημιούπολης (συντήρηση υποδομών, διαχείριση συστημάτων και εφαρμογών (μεταξύ των οποίων και τα συστήματα ηλ. γραμματείας και ηλ. εκπαίδευσης), υποστήριξη πρόσβασης και παροχής υπηρεσιών προς όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, κ.α.). Η στελέχωση του Κέντρου Δικτύου της Πανεπιστημιούπολης κρίνεται ποσοτικά ανεπαρκής για την αποτελεσματική υποστήριξη των μελών Δ.Ε.Π. και την πρόοδο του Ιδρύματος στην ψηφιακή εποχή.

8.2.3 Υπάρχει υπηρεσία υποστήριξης των εργαζόμενων φοιτητών; Πόσο αποτελεσματική είναι η λειτουργία της;

Δεν υπάρχουν υπηρεσίες υποστήριξης των εργαζόμενων φοιτητών (π.χ. παιδικός σταθμός, κ.λπ.). Ωστόσο το Τμήμα λαμβάνει μέριμνα ώστε το πρόγραμμα διδασκαλίας και το πρόγραμμα των εξετάσεων να επεκτείνεται και στις απογευματινές ώρες, ώστε να είναι δυνατή η παρακολούθηση και από εργαζόμενους φοιτητές. Επίσης, σε περίπτωση που ένα μάθημα διδάσκεται δύο φορές την εβδομάδα, λαμβάνεται μέριμνα ώστε να διδάσκεται μία τουλάχιστον φορά σε απογευματινές ώρες.

8.2.4 Υπάρχει υπηρεσία υποστήριξης των περισσότερο αδύναμων φοιτητών και εκείνων που δεν ολοκληρώνουν εμπρόθεσμα τις σπουδές τους; Πόσο αποτελεσματική είναι η λειτουργία της;

Τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ενθαρρύνουν και να υποστηρίζουν τους πιο αδύναμους φοιτητές (π.χ. μέριμνα για την επίλυση αποριών και εξατομικευμένη υποστήριξη) ώστε να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους. Πιστεύουμε ότι ο Σύμβουλος Σπουδών θα μπορέσει επίσης να συμβάλει έμμεσα στην επίλυση αυτού του χρόνιου και κρίσιμου προβλήματος του Τμήματος, μέσα από την παροχή συμβουλών και την ενθάρρυνση των φοιτητών να επικεντρωθούν στις σπουδές τους.

Εν μέρει σχετικό είναι ότι στην Πανεπιστημιούπολη Σερρών λειτουργεί η «Δομή Στηρίζω», που διαρθρώνεται σε δύο συνεργαζόμενες ενότητες με διακριτούς στόχους η καθεμιά: α) το Γραφείο Επιδότησης Ενοικίου, και β) τη Μονάδα Προσβασιμότητας. Κοινός στόχος των δύο ενότητων είναι η υποστήριξη των φοιτητών βάσει κοινωνικών, οικονομικών και ακαδημαϊκών κριτηρίων με σκοπό να μην εγκαταλείψουν τις σπουδές τους για λόγους αδυναμίας κάλυψης του κόστους στέγασης η

αύξηση του ποσοστού έγκαιρης ολοκλήρωσης των σπουδών των σπουδαστών από ευαίσθητες και χαμηλές εισοδηματικές τάξεις.

8.2.5 Παρέχονται υποτροφίες στους άριστους φοιτητές ή σε ειδικές κατηγορίες φοιτητών (πέραν των υποτροφιών του ΙΚΥ);

Δεν υπάρχουν υποτροφίες επίδοσης πέραν από αυτές του Ι.Κ.Υ. και του Erasmus+ για τους φοιτητές του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών. Το Τμήμα δεν έχει θεσμοθετήσει υποτροφίες προς τους προπτυχιακούς φοιτητές του για λόγους έλλειψης οικονομικής αυτοτέλειας. Στις προθέσεις του Τμήματος είναι η θεσμοθέτηση ηθικών βραβείων για τις εξαιρετικές επιδόσεις των φοιτητών. Επίσης, το Τμήμα θα διερευνήσει τη δυνατότητα να παρέχονται βραβεία και υποτροφίες επίδοσης σε συνεργασία με επιχειρήσεις και φορείς ΚΠΠ της περιοχής. Οι πρωτοβουλίες αυτές θα πρέπει να σχεδιαστούν προσεκτικά, με διαφάνεια και αποτελεσματικά, ώστε να επιτελέσουν το σκοπό τους χωρίς να προκαλέσουν αντιδράσεις και παρενέργειες από ομάδες ενδιαφερομένων εντός και εκτός της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Στους φοιτητές των μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών δίνονται υποτροφίες επίδοσης, που χρηματοδοτούνται από τα έσοδα από δίδακτρα των μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών. Τα τελευταία 3 χρόνια δίνονται υποτροφίες οικονομικής στήριξης υπό μορφή απαλλαγής από δίδακτρα στους φοιτητές των μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών, σύμφωνα με όσα ορίζει ο ισχύων νόμος.

8.2.6 Υπάρχει συγκεκριμένη πολιτική του Τμήματος για την ομαλή ένταξη των νεοεισερχόμενων στο Τμήμα φοιτητών; Πόσο αποτελεσματική είναι;

Η πολιτική για την ομαλή ένταξη των νεοεισερχόμενων στο Τμήμα φοιτητών περιλαμβάνει την παροχή σίτισης, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, συγγραμμάτων και φοιτητικού επιδόματος.

Στην αρχή του πρώτου εξαμήνου διενεργείται εκδήλωση υποδοχής και ενημέρωσης των νεοεισερχόμενων φοιτητών για το Τμήμα, τη φυσιογνωμία και τη δομή του Π.Π.Σ., τις εκπαιδευτικές διαδικασίες, τις πρακτικές λειτουργίας του Τμήματος και ζητήματα δεοντολογίας, ζητήματα του κανονισμού σπουδών, τις ευκαιρίες καριέρας και τις προοπτικές που ανοίγονται στους φοιτητές μετά την απόκτηση του πτυχίου, κ.λπ. Η ενημέρωση γίνεται από τον Πρόεδρο του Τμήματος με την υποστήριξη των μελών της Γραμματείας. Συμμετέχουν επίσης μέλη Δ.Ε.Π. προκειμένου να έχουν μία πρώτη γνωριμία με τους νεοεισερχόμενους φοιτητές.

Αντίστοιχες εκδηλώσεις ενημέρωσης των φοιτητών λαμβάνουν χώρα: α) στο Ε΄ εξάμηνο σπουδών για τους φοιτητές που καλούνται να επιλέξουν την κύρια και τη δευτερεύουσα κατεύθυνση σπουδών, στην οποία παρουσιάζονται το επιστημονικό περιεχόμενο και η σημασία που έχουν οι σπουδές σε κάθε κατεύθυνση σπουδών και οι ευκαιρίες καριέρας που παρέχονται, β) στο ΣΤ΄ εξάμηνο σπουδών για την ενημέρωση των φοιτητών για την πρακτική άσκηση, και γ) για την ενημέρωση των φοιτητών για το πρόγραμμα Erasmus+.

8.2.7 Πώς συμμετέχουν οι φοιτητές στη ζωή του Τμήματος και του Ιδρύματος γενικότερα;

Οι φοιτητές συμμετέχουν ενεργά στη ζωή του Τμήματος και του Ιδρύματος. Το Τμήμα διοργανώνει ενημερωτικές και επιμορφωτικές ημερίδες και προγράμματα για τους φοιτητές, σε συνεργασία με τις δομές του Ιδρύματος (π.χ. Γραφείο Πρακτικής Άσκησης, ΜΟ.ΔΙ.Π. κ.λπ.) και με άλλους φορείς. Το Ίδρυμα υποστηρίζει, διευκολύνει και ενισχύει στο μέτρο του δυνατού την ανάπτυξη πρωτοβουλιών και δράσεων από τους φοιτητές που μπορεί να έχουν εκπαιδευτικό χαρακτήρα (π.χ. συμμετοχή σε διαγωνισμούς επιχειρηματικών ιδεών, κ.λπ.), πολιτισμικό χαρακτήρα (μουσικές ή θεατρικές ομάδες) ή ψυχαγωγικό χαρακτήρα (φοιτητικές βραδιές, αθλητικές διοργανώσεις, κ.λπ.).

8.2.8 Πώς υποστηρίζονται ειδικά οι αλλοδαποί φοιτητές που μετακινούνται προς το Τμήμα;

Ως προς τις υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας, οι αλλοδαποί φοιτητές έχουν τα ίδια προνόμια και παροχές με τους Έλληνες φοιτητές. Οι εισερχόμενοι αλλοδαποί φοιτητές Erasmus έχουν επιπλέον δικαίωμα να διαμένουν δωρεάν στις εστίες της Πανεπιστημιούπολης και να σιτίζονται δωρεάν. Επίσης, γίνονται εκδρομές ώστε να γνωρίσουν τα αξιοθέατα της περιοχής των Σερρών. Τα τελευταία χρόνια οι δράσεις καλωσορίσματος και εγκλιματισμού των αλλοδαπών φοιτητών έχουν ατονήσει, λόγω έλλειψης χρηματικών πόρων. Το κενό αυτό προσπαθούν να καλύψουν τα μέλη Δ.Ε.Π. που διδάσκουν τους αλλοδαπούς φοιτητές με δικές τους πρωτοβουλίες (π.χ. εκδρομές).

8.3. Πώς κρίνετε τις υποδομές πάσης φύσεως που χρησιμοποιεί το Τμήμα;

8.3.1 Επάρκεια και ποιότητα των τεκμηρίων της βιβλιοθήκης.

Το Τμήμα δεν διαθέτει δική του βιβλιοθήκη. Ωστόσο, τα Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών έχουν δημιουργήσει δική τους βιβλιοθήκη, που χρηματοδότησαν από τα έσοδά τους, η οποία λειτουργεί στον ίδιο χώρο με το σπουδαστήριο των μεταπτυχιακών φοιτητών. Περισσότερες πληροφορίες υπάρχουν στην ενότητα 4.5.5.

Το Τμήμα εξυπηρετείται από την Κεντρική Βιβλιοθήκη του ΔΙ.ΠΑ.Ε. στην Πανεπιστημιούπολη Σερρών. Η Βιβλιοθήκη είναι καλά εξοπλισμένη και κατά καιρούς εμπλουτίζεται με βιβλία που προτείνουν οι διδάσκοντες του Ιδρύματος.

Ιδιαίτερα χρήσιμη είναι η δυνατότητα ηλεκτρονικής πρόσβασης σε εκδοτικούς οίκους μέσω της Κοινοπραξίας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (HEALink) και της Υπηρεσίας Πληροφόρησης και Διαδανεισμού της Βιβλιοθήκης του Ιδρύματος. Αξίζει να σημειωθεί ότι το προσωπικό της Βιβλιοθήκης μεριμνά για την παροχή προς τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας σεμιναρίων και άλλων ενημερωτικών εκδηλώσεων για διάφορα θέματα που έχουν σχέση με το επιστημονικό και εκπαιδευτικό περιεχόμενο.

Ωστόσο εντοπίζονται δύο βασικές αδυναμίες στη λειτουργία της Βιβλιοθήκης:

α) *ως προς τους φοιτητές*, σε αρκετά μαθήματα δεν υπάρχουν αρκετά αντίτυπα των συγγραμμάτων που χρησιμοποιούνται ως βασικά εγχειρίδια μελέτης στη διδασκαλία των μαθημάτων. Αυτό το πρόβλημα αφορά κυρίως τους φοιτητές παλαιότερων εξαμήνων, που δεν έχουν περάσει ένα μάθημα στο οποίο έχει γίνει αλλαγή του συγγράμματος που χρησιμοποιείται ως βασικό διδακτικό βοήθημα.

β) *ως προς τα μέλη ΔΕΠ και τους επιστημονικούς συνεργάτες*, οι συνδρομές σε ηλεκτρονικά και έντυπα περιοδικά του γνωστικού πεδίου της οργάνωσης και διοίκησης επιχειρήσεων είναι περιορισμένες και συχνά το μοντέλο συνδρομής που έχει επιλεγεί δεν περιλαμβάνει την πρόσβαση στα πλέον πρόσφατα τεύχη, παρά μόνο στα παλαιότερα. Με τον τρόπο αυτό όμως τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας δεν έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθούν έγκαιρα τις νέες τάσεις που διαμορφώνονται στους τομείς του ερευνητικού τους ενδιαφέροντος. Πρέπει να σημειωθεί ότι εντός του 2020-2021 η Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος έχει αυξήσει τις συνδρομές της σε βάσεις επιστημονικού περιεχομένου και παρέχεται η διαβεβαίωση από τα στελέχη της Βιβλιοθήκης ότι αυτή η τάση θα συνεχιστεί και στο μέλλον.

8.3.2 Επάρκεια και ποιότητα κοινόχρηστου τεχνικού εξοπλισμού.

Η επάρκεια και ποιότητα του κοινόχρηστου τεχνικού εξοπλισμού κρίνεται ικανοποιητική.

8.3.3 Επάρκεια και ποιότητα χώρων και εξοπλισμού σπουδαστηρίων.

Το Τμήμα δεν διαθέτει δικό του σπουδαστήριο, αλλά εξυπηρετείται από την Κεντρική Βιβλιοθήκη της Πανεπιστημιούπολης Σερρών. Περισσότερα για το θέμα αυτό αναφέρονται στην ενότητα 4.5.5.

8.3.4 Επάρκεια και ποιότητα γραφείων διδασκόντων.

Όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. διαθέτουν ατομικό χώρο γραφείου που διαθέτει βασικό εξοπλισμό (Η/Υ και εκτυπωτή) και επίπλωση. Ωστόσο, υπάρχουν αρκετά προβλήματα στα γραφεία των διδασκόντων,

όπως για παράδειγμα η έλλειψη συστημάτων ψύξης/ κλιματισμού. Επίσης, αρκετά γραφεία έχουν προβλήματα ηχομόνωσης, στεγάνωσης, θέρμανσης, κ.α.

8.3.5 Επάρκεια και ποιότητα χώρων Γραμματείας Τμήματος και Τομέων.

Ο χώρος της Γραμματείας είναι επαρκής και ικανοποιητικός για την εργασία του προσωπικού και την εξυπηρέτηση των φοιτητών.

Οι Τομείς δεν έχουν Γραμματείες ή άλλους χώρους εργασίας/ συνεργασίας.

8.3.6 Επάρκεια και ποιότητα χώρων συνεδριάσεων.

Ο χώρος συνεδριάσεων των συλλογικών οργάνων του Τμήματος δεν είναι λειτουργικός, καθώς είναι μικρός (για 12 άτομα περίπου) και δεν διαθέτει εποπτικά μέσα, υπολογιστή και διασύνδεση στο διαδίκτυο, που θα διευκολύνουν τη συνεργασία των μελών του Τμήματος κατά τις Συνεδριάσεις.

Από το τρέχον ακαδ. έτος οι συνεδριάσεις του Τμήματος γίνονται διαδικτυακά, μέσω τηλεδιάσκεψης. Αυτός ο τρόπος συνεδριάσεων κρίνεται περισσότερο αποτελεσματικός από τη διενέργεια συνεδριάσεων με φυσική παρουσία και η πρόθεση και εισήγηση των μελών του Τμήματος είναι να συνεχιστεί να εφαρμόζεται και στο μέλλον.

8.3.7 Επάρκεια και ποιότητα άλλων χώρων (διδασκαλεία, πειραματικά σχολεία, μουσεία, αρχεία, αγροκτήματα, εκθεσιακοί χώροι κλπ).

Οι χώροι διδασκαλίας είναι αρκετά ικανοποιητικοί και επαρκώς εξοπλισμένοι (Η/Υ, εποπτικά μέσα, ενσύρματο Ίντερνετ – αδυναμία είναι η χαμηλή ταχύτητα του ασύρματου Ίντερνετ. Τα ζητήματα αυτά έχουν αναφερθεί και σε άλλες παραγράφους). Για τη βελτίωση όμως της εκπαιδευτικής διαδικασίας κρίνεται απαραίτητη η δημιουργία:

- α) δύο μεγάλων αμφιθεάτρων χωρητικότητας 150-200 θέσεων, με ενοποίηση υφιστάμενων αιθουσών διδασκαλίας και αναμόρφωση των χώρων,
- β) ενός μεγάλου εργαστηρίου Η/Υ χωρητικότητας περίπου 50-60 θέσεων εργασίας, με την αναδιαμόρφωση του χώρου ενός υφιστάμενου εργαστηρίου,

Ιδιαίτερα χρήσιμη θα ήταν επίσης η δημιουργία:

- α) δύο ειδικά διαμορφωμένων αιθουσών που θα είναι ευέλικτες στο σχεδιασμό τους και θα υποστηρίζουν εναλλακτικές μεθόδους διδασκαλίας, ώστε να ενθαρρύνεται την ανάπτυξη ομαδικού πνεύματος και συνεργασίας μεταξύ των φοιτητών.
- β) ενός σπουδατηρίου που θα λειτουργεί ταυτόχρονα και ως χώρος συνεργασίας για τους φοιτητές του Τμήματος.

8.3.8 Επάρκεια και ποιότητα υποδομών ΑΜΕΑ.

Υπάρχουν οι βασικές υποδομές για ΑΜΕΑ (ράμπες πρόσβασης, ειδικές μπάρες, κάγκελα, ανελκυστήρας, κ.λπ.) και κρίνονται επαρκείς (δεν μπορούμε να αξιολογήσουμε την ποιότητά τους γιατί δεν έχουμε ειδικές γνώσεις ως προς αυτό, αλλά καταγράφουμε την ύπαρξή τους).

8.3.9 Πώς εξασφαλίζεται η πρόσβαση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας σε υποδομές και εξοπλισμό του Ιδρύματος;

Η πρόσβαση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας σε υποδομές και εξοπλισμό του Ιδρύματος είναι ελεύθερη κατά τις ώρες λειτουργίας του Ιδρύματος (9 το πρωί ως 9 το βράδυ, Δευτέρα ως Παρασκευή). Στη συνέχεια η υπηρεσία φύλαξης των χώρων του Ιδρύματος ελέγχει και ασφαλίσει όλους τους χώρους. Κανένα μέλος της ακαδημαϊκής κοινότητας δεν επιτρέπεται να παραμείνει στους χώρους του ιδρύματος πέραν της 9ης νυκτερινής).

Ωστόσο, τα μέλη Δ.Ε.Π. δεν έχουν κανονική πρόσβαση στα γραφεία τους κατά τα Σαββατοκύριακα και σε γιορτές και αργίες (θα μπορούσε, ενδεχομένως, να κανονιστεί με την τεχνική υπηρεσία η κατ' εξαίρεση πρόσβαση), το οποίο είναι ιδιαίτερα δυσμενές και περιοριστικό για το ερευνητικό και επιστημονικό έργο των μελών Δ.Ε.Π.

8.4. Πώς κρίνετε τον βαθμό αξιοποίησης νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου);

8.4.1 Ποιες από τις λειτουργίες του Τμήματος υποστηρίζονται από ΤΠΕ;

- Υποδομή διαχείρισης δικτυακών λογαριασμών
- Ηλεκτρονική Γραμματεία
- Δήλωση Συγγραμμάτων (Σύστημα Εύδοξος)
- Σύστημα διασφάλισης ποιότητας – ΜΟ.ΔΙ.Π.
- Σύστημα απομακρυσμένης πρόσβασης στους πόρους της Βιβλιοθήκης
- Σύστημα Ηλεκτρονικής Εκπαίδευσης
- Σύστημα τηλεδιάσκεψης για παροχή σύγχρονης διδασκαλίας.
- Ανοικτά ακαδημαϊκά μαθήματα
- Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο
- Διάφορες ηλεκτρονικές υπηρεσίες που προφέρονται από την κοινοπραξία των ελληνικών πανεπιστημίων GrNet.
- Ασύρματο δίκτυο Πανεπιστημιούπολης και Eduroam
- Υποβολή αίτησης υποψηφίων μεταπτυχιακών και διδακτορικών φοιτητών (ΑΠΕΛΛΑ)
- Ηλεκτρονικές προμήθειες.
- Ηλεκτρονικό σύστημα καταγραφής βλαβών.
- Ηλεκτρονικό πρωτόκολλο.

Δεν υποστηρίζονται οι πάσης φύσεως διαδικασίες αιτήσεων φοιτητών, το οποίο είναι ένα μεγάλο πρόβλημα και πηγή γραφειοκρατίας, καθυστέρησης και δυσλειτουργίας.

8.4.2 Ποιες από αυτές και πόσο χρησιμοποιούνται από τις διοικητικές υπηρεσίες, τους φοιτητές και το ακαδημαϊκό προσωπικό του Τμήματος;

Όλες οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές/συστήματα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά ή σε μεγάλο βαθμό (ανάλογα με τη φύση τους) από τις διοικητικές υπηρεσίες, τους φοιτητές και το ακαδημαϊκό προσωπικό του Τμήματος.

8.4.3 Πόσα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος διαθέτουν ιστοσελίδα στο διαδίκτυο;

Όλα τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος διαθέτουν ιστοσελίδα στον ιστοχώρο του Τμήματος. Η ιστοσελίδα περιέχει κατ' ελάχιστον τα στοιχεία επικοινωνίας του μέλους Δ.Ε.Π., τις ώρες συνεργασίας με τους φοιτητές στο γραφείο και το πλήρες βιογραφικό σημείωμα του μέλους Δ.Ε.Π..

8.4.4 Πόσο συχνά ανανεώνεται ο ιστότοπος του Τμήματος στο διαδίκτυο;

Ο ιστότοπος του Τμήματος παραμένει λειτουργικός και ενημερώνεται σε καθημερινή βάση με ανάρτηση ανακοινώσεων και άλλο περιεχόμενο.

Ωστόσο, λόγω της έλλειψης τεχνικού προσωπικού που θα είναι επιφορτισμένο με τη διαμόρφωση, διαχείριση και συντήρησή του, ο ιστότοπος δεν έχει αναμορφωθεί εδώ και μία δεκαετία περίπου και θεωρείται ξεπερασμένος και οριακά λειτουργικός. Το Τμήμα θεωρεί ότι η διαχείριση της παρουσίας του Τμήματος και όλων των προγραμμάτων σπουδών του στο διαδίκτυο, στα κοινωνικά δίκτυα και στις πλατφόρμες κινητών τεχνολογιών είναι εργασία πλήρους απασχόλησης και κρίνει αναγκαία την τοποθέτηση στο Τμήμα ενός μέλους τεχνικού προσωπικού που θα αναλάβει αυτό το έργο. Στα καθήκοντα θα εντάσσεται ασφαλώς και η υποστήριξη όλων των τεχνολογικών υποδομών και των πληροφοριακών συστημάτων που έχει στην κατοχή του ή χρησιμοποιεί το Τμήμα (σύστημα

ηλεκτρονικής εκπαίδευσης, κλπ – βλέπε ενότητα 8.4.1), καθώς και η υποστήριξη όλων των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας στην αποτελεσματική χρήση όλων των συστημάτων και τεχνολογικών υποδομών που έχει τη διάθεσή του το Τμήμα.

8.5. Πώς κρίνετε τον βαθμό διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού;

8.5.1 Γίνεται ορθολογική χρήση των διαθέσιμων υποδομών του Τμήματος; Πώς διασφαλίζεται;
Καταβάλλονται προσπάθειες ώστε να γίνεται ορθολογική και η καλύτερη δυνατή χρήση των διαθέσιμων υποδομών του Τμήματος.

Για παράδειγμα, κατά την κατάρτιση του ωρολογίου προγράμματος λαμβάνεται μέριμνα ώστε οι αίθουσες να χρησιμοποιούνται με ορθολογικό τρόπο: οι μεγαλύτερες σε χωρητικότητα αίθουσες διατίθενται για τα μαθήματα στα οποία υπάρχει μεγαλύτερη προσέλευση φοιτητών. Μικρός αριθμός προβλημάτων δημιουργείται στις περιπτώσεις που μαθήματα τα οποία έχουν προγραμματιστεί να γίνουν σε μικρότερες αίθουσες έχουν μεγαλύτερη του αναμενόμενου προσέλευση φοιτητών. Τα προβλήματα αυτά λύνονται από τον διδάσκοντα με προσωρινή ή μόνιμη μεταφορά του μαθήματος σε μεγαλύτερη αίθουσα, που είναι διαθέσιμη.

Σημειώνεται ότι το Τμήμα έχει επάρκεια χώρων και αιθουσών διδασκαλίας, αλλά χρειάζεται ανασχεδιασμός και αναδιαμόρφωση ορισμένων χώρων. Για παράδειγμα, το Τμήμα έχει στη διάθεσή του 7 μικρές αίθουσες διδασκαλίας χωρητικότητας 80 ατόμων περίπου, οι οποίες δημιουργήθηκαν για να καλύψουν τις ανάγκες της διδασκαλίας στα Τ.Ε.Ι. (διδασκαλία όλων των μαθημάτων που προγράμματος σπουδών σε κάθε εξάμηνο (εαρινό και χειμερινό), λίγα θεωρητικά μαθήματα, πολλές ασκήσεις πράξης και εργαστήρια, κ.λπ.). Σήμερα το Τμήμα χρειάζεται μεγαλύτερους χώρους για να ανταποκριθεί στις ανάγκες των 300 περίπου φοιτητών ανά ακαδ. έτος. Αντίστοιχη είναι η κατάσταση και οι νέες ανάγκες στα εργαστήρια του Τμήματος. Τα ζητήματα αυτά έχουν αναφερθεί πολλαπλώς και σε άλλες παραγράφους.

8.5.2 Γίνεται ορθολογική χρήση του διαθέσιμου εξοπλισμού του Τμήματος; Πώς διασφαλίζεται;
Καταβάλλονται προσπάθειες ώστε να γίνεται ορθολογική και η καλύτερη δυνατή χρήση του διαθέσιμου εξοπλισμού του Τμήματος.

Λόγω της καθημερινής χρήσης του εξοπλισμού του Τμήματος από φοιτητές και διδάσκοντες, η φθορά που επέρχεται φυσιολογικά στη λειτουργία τους είναι μεγάλη – μεγαλύτερη σε σχέση με την κανονική χρήση του αντίστοιχου εξοπλισμού υπό άλλες συνθήκες (για παράδειγμα στο σπίτι). Για το λόγο αυτό οι ανάγκες καθημερινής συντήρησης και ανανέωσης του εξοπλισμού σε τακτά χρονικά διαστήματα είναι μεγαλύτερες.

8.6. Πώς κρίνετε τον βαθμό διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη διαχείριση οικονομικών πόρων;

8.6.1 Προβλέπεται διαδικασία σύνταξης και εκτέλεσης προϋπολογισμού του Τμήματος; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζεται;

Δεν προβλέπεται από τη νομοθεσία και από τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας η διαδικασία σύνταξης και εκτέλεσης οικονομικού προϋπολογισμού του Τμήματος.

8.6.2 Προβλέπεται διαδικασία κατανομής πόρων; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζεται;

Η χρηματοδότηση του Τμήματος γίνεται από τους πόρους του τακτικού προϋπολογισμού του Ιδρύματος, με την εφαρμογή αντικειμενικών κριτηρίων για την αξιολόγηση των αναγκών κάθε Τμήματος, λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων την υφιστάμενη κατάσταση και τους διαθέσιμους πόρους. Η Διοίκηση του Ιδρύματος δεσμεύεται για την χρηματοδότηση του Τμήματος Ο.Δ.Ε. ώστε να συνεχίσει απρόσκοπτα να επιτελεί το έργο του, να επιτυγχάνει τους στόχους του και να ανταποκρίνεται στην αποστολή του. Σημειώνεται ότι το Τμήμα λειτουργεί τρία Μ.Π.Σ. με δίδακτρα που συνεισφέρουν στον τακτικό προϋπολογισμό του Ιδρύματος περίπου 90.000 – 100.000 ευρώ

ετησίως. Με τον τρόπο αυτό, τα Μ.Π.Σ. του Τμήματος συμβάλλουν έμμεσα και στην χρηματοδότηση του ίδιου του Π.Π.Σ.

Η διαδικασία προμηθειών γίνεται με την κατάθεση αιτήματος για τη δέσμευση ποσού, το οποίο εγκρίνεται διαδοχικά από ανώτερα διοικητικά επίπεδα και από τις οικονομικές Υπηρεσίες του Ιδρύματος, ώστε να καταλήξει σε διενέργεια διαγωνισμού προμήθειας. Η διαδικασία είναι ιδιαίτερα γραφειοκρατική και χρονοβόρα.

Τα τελευταία χρόνια εφαρμόζεται ηλεκτρονικό σύστημα προμηθειών. Η άποψη των μελών του Τμήματος είναι ότι η διαδικασία έχει γίνει πιο σύνθετη και γραφειοκρατική, παρά απλούστερη, ταχύτερη και αποτελεσματική, γιατί με την εφαρμογή του συστήματος ηλεκτρονικών προμηθειών διατηρήθηκαν όλες οι γραφειοκρατικές διεργασίες και επιπλέον προστέθηκαν κι άλλες.

8.6.3 Προβλέπεται διαδικασία απολογισμού; Πόσο αποτελεσματικά εφαρμόζεται;

Δεν προβλέπεται από τη νομοθεσία και από τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας η διαδικασία σύνταξης οικονομικού απολογισμού του Τμήματος.

9. Συμπεράσματα

Στην Ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να εντοπίσει τα κυριότερα θετικά και αρνητικά του σημεία, όπως αυτά συνάγονται από τις προηγούμενες ενότητες και να αναγνωρίσει ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών του σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους που προκύπτουν από τα αρνητικά του σημεία

9.1. Ποια, κατά την γνώμη σας, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος, όπως αυτά προκύπτουν μέσα από την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης;

9.1.1. Διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης

Θετικά στοιχεία:

- Η αναγνώριση της σημαντικότητας, η αποδοχή των αρχών της διαδικασίας και η θετική στάση της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος προς τις διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας και εσωτερικής αξιολόγησης.
- Η ενίσχυση της συνοχής του Τμήματος με την ενεργοποίηση και τη συμμετοχή όλης της ακαδημαϊκής κοινότητας για την ολοκλήρωση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης.
- Το αποτέλεσμα της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης, καθώς η έκθεση που συντάσσεται παρέχει μια συνολική εικόνα της υφιστάμενης κατάστασης, των διαθέσιμων μέσων και των δυνατοτήτων και ελλείψεων/ αδυναμιών του Τμήματος να ανταποκριθεί στην αποστολή και να πετύχει τους στόχους του.
- Η ύπαρξη του πληροφοριακού συστήματος της ΜΟ.ΔΙ.Π. που βοηθά σημαντικά σε όλη τη διαδικασία. Ωστόσο, όπως αναφέρθηκε στην ενότητα 7.1.2, η υφιστάμενη στελέχωση του Τμήματος είναι ανεπαρκής για την πλήρη υποστήριξη των διαδικασιών εσωτερικής αξιολόγησης και διασφάλισης ποιότητας. Επίσης, για την επίτευξη περισσότερων και πιο σύνθετων αποτελεσμάτων και στόχων, απαιτείται η συλλογή περισσότερων στοιχείων, από πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές, και η ανάπτυξη σύνθετων δεκτών, που δεν υποστηρίζονται από το πληροφοριακό σύστημα της ΜΟ.ΔΙ.Π. στην τρέχουσα μορφή του.

Αρνητικά στοιχεία:

- Η ελλιπής στελέχωση σε διοικητικό και τεχνικό προσωπικό στο Τμήμα, που να είναι σε θέση να υποστηρίξει τη λειτουργία του συστήματος διασφάλισης ποιότητας και τη συλλογή και επεξεργασία του μεγάλου πλήθους στοιχείων που απαιτούνται.
- Η αδυναμία των πληροφοριακών συστημάτων που χρησιμοποιούνται από το Τμήμα και το Ίδρυμα να παρέχουν τα απαιτούμενα συγκεντρωτικά στατιστικά στοιχεία σε μορφή που να μπορεί άμεσα να ενσωματωθεί στην έκθεση αξιολόγησης, χωρίς περεταίρω μετατροπές και χρονοβόρες επεξεργασίες.
- Η αδυναμία παροχής της δέουσας προσοχής ορισμένες φορές στο ζήτημα της διεκπεραίωσης των διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας. Αποτέλεσμα της αδυναμίας αυτής είναι να μην καταστεί δυνατή η διενέργεια όλων των διαδικασιών συλλογής στοιχείων σε ορισμένα από τα περασμένα έτη. Αυτό οφείλεται ασφαλώς και στο συγκυριακό γεγονός της ανάγκης συγχώνευσης των επιμέρους συστημάτων και διαδικασιών των ΜΟ.ΔΙ.Π. των τεσσάρων Ίδρυμάτων που συγκρότησαν μέσα από διαδικασία συγχώνευσης το ΔΙ.ΠΑ.Ε..
- Η ανταπόκριση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας στις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας και εσωτερικής αξιολόγησης (π.χ. μέλη Δ.Ε.Π. και φοιτητές δεν συμπληρώνουν πάντα τα δελτία αξιολόγησης). Ορισμένα μέλη Δ.Ε.Π. θεωρούν ότι τα απογραφικά δελτία απαιτούν πολλές πληροφορίες, που μπορεί να μην είναι απαραίτητο να συλλέγονται σε εξαμηνιαία βάση. Επίσης, πολλοί φοιτητές θεωρούν βαρετό να κάνουν αξιολόγηση σε κάθε μάθημα, ένα συναίσθημα που αυξάνεται καθώς κάνουν νέες αξιολογήσεις εντός της εβδομάδας διεκπεραίωσης της διαδικασίας. Θα πρέπει να γίνονται συνεχείς προσπάθειες υπενθύμισης και ευαισθητοποίησης προς τα μέλη Δ.Ε.Π. και τους φοιτητές για την ανάγκη τήρησης των διαδικασιών από τη διοίκηση του Τμήματος και την ΟΜ.Ε.Α.
- Ο μεγάλος φόρτος εργασίας που απαιτείται για τη σύνταξη των εκθέσεων εσωτερικής

αξιολόγησης. Το πρότυπο της ΕΘ.Α.Ε.Ε. μπορεί να απλοποιηθεί και να δώσει βαρύτητα στα πλέον ουσιαστικά ζητήματα. Η διαδικασία θα πρέπει να γίνει πιο ευέλικτη, σύντομη και ουσιαστική.

- Η ασάφεια που υπάρχει σχετικά με τον τρόπο που θα χρησιμοποιηθούν τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και ο «τιμωρητικός» χαρακτήρας που φαίνεται να τη χαρακτηρίζει (π.χ. σύνδεση της αξιολόγησης με τη χρηματοδότηση ή ακόμη και με την κατάργηση Τμημάτων).

9.1.2. Προγράμματα Σπουδών

Θετικά στοιχεία:

- Το Τμήμα διαθέτει ένα σύγχρονο πρόγραμμα σπουδών που είναι ευέλικτο, παρέχει κατευθύνσεις σπουδών με τη δυνατότητα επιλογής κύριας και δευτερεύουσας εξειδίκευσης και ανταποκρίνεται στις σημερινές τάσεις της επιστήμης και τις ανάγκες της οικονομίας. Γενικά, με όρους συγκριτικής αξιολόγησης, θεωρούμε ότι το νέο πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος δεν υπολείπεται των καλύτερων αντίστοιχων προγραμμάτων σπουδών στην Ελλάδα και το εξωτερικό.
- Ο ενθουσιασμός που υπάρχει στα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας του Τμήματος από τη λειτουργία του νέου προγράμματος σπουδών και γενικότερα από την «πανεπιστημοποίηση» του Τμήματος. Το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των Πανεπιστημίων δίνει πολλές περισσότερες ευκαιρίες στην καθημερινή λειτουργία του Τμήματος και για την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού και ερευνητικού του έργου.
- Οι φοιτητές έχουν ιδιαίτερα θετική άποψη για το περιεχόμενο των σπουδών και το διδακτικό έργο, όπως αποτυπώνεται στις αξιολογήσεις τους. Οι άριστες σχέσεις επικοινωνίας μεταξύ διδασκόντων και φοιτητών διευκολύνουν την αποδοχή των προγραμματισμένων αλλαγών και την υλοποίηση μελλοντικών δράσεων εκσυγχρονισμού των εκπαιδευτικών διαδικασιών.
- Το διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό του Τμήματος απαρτίζεται σχεδόν ισάριθμα από νέους σε ηλικία επιστήμονες και από έμπειρα μέλη Δ.Ε.Π.. Αυτό το μείγμα των μελών Δ.Ε.Π. μπορεί να προσφέρει θετικά στην αντιμετώπιση των προκλήσεων, τον εκσυγχρονισμό των δράσεων και την στρατηγική ανάπτυξη του Τμήματος. Επίσης, το Τμήμα διαθέτει έμπειρα μέλη Ε.Ε.Δ.Ι.Π. που υποστηρίζουν τις εκπαιδευτικές και λοιπές δραστηριότητες και αξιοποιεί νέους επιστήμονες ως εξωτερικούς συνεργάτες, που είναι γνώστες των σύγχρονων τάσεων στην επιστήμη και τη διδασκαλία.
- Η εκπαιδευτική νοοτροπία του Τμήματος εστιάζει παραδοσιακά στην παροχή πρακτικών γνώσεων και την ανάπτυξη πρακτικών δεξιοτήτων στους φοιτητές. Το νέο πρόγραμμα σπουδών αξιοποιεί την έμφαση στο πρακτικό και εφαρμοσμένο περιεχόμενο των σπουδών και το πλαισιώνει πλέον με το κατάλληλο θεωρητικό υπόβαθρο, ώστε οι φοιτητές να αποκτούν τις κατάλληλες επιστημονικές γνώσεις και να αναπτύξουν τις απαραίτητες επιστημονικές και επαγγελματικές ικανότητες και δεξιότητες.
- Το αντικείμενο της οργάνωσης και διοίκησης επιχειρήσεων αφορά ένα ιδιαίτερα ευρύ επιστημονικό πεδίο που παρέχει σε μεγάλο βαθμό «οριζόντιες» γνώσεις και δεξιότητες και δίνει τη δυνατότητα για πρόσβαση σε πολλά επιστημονικά πεδία και αντικείμενα εργασίας. Οι φοιτητές του Τμήματος δημιουργούν στέρεες βάσεις για να ασχοληθούν με την οργάνωση, τη διαχείριση και τη διοίκηση επιχειρήσεων και οργανισμών και έχουν πολλές επιλογές να συνεχίσουν τις σπουδές τους και να εξειδικευτούν στη συνέχεια, σύμφωνα με τις ευκαιρίες καριέρας που θα τους παρουσιαστούν και τα ενδιαφέροντα που θα αναπτύξουν. Σημειώνεται ότι πολλοί πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων επιδιώκουν να κάνουν σπουδές στην οργάνωση και διοίκηση επιχειρήσεων, μέσα από κατατακτήριες εξετάσεις ή στα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών, για να αποκτήσουν όχι μόνο τις εξειδικευμένες γνώσεις, αλλά και αυτές τις «οριζόντιες» γνώσεις οργάνωσης και διοίκησης και την ευρύτητα πνεύματος που απαιτείται για τη λειτουργία στο σύγχρονο, δυναμικό επιχειρηματικό περιβάλλον.
- Το Τμήμα λειτουργεί αυτοδύναμα τρία προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών που είναι επιτυχημένα, όπως προκύπτει από τη μακροχρόνια λειτουργία τους, και ανταποκρίνονται στις

ανάγκες ανάπτυξης της τοπικής κοινωνίας και των ανθρώπων της. Τα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών μπορούν να αξιοποιηθούν κατάλληλα για την βελτίωση των επιδόσεων διασύνδεσης του Τμήματος με την κοινωνία και την αγορά εργασίας και την ανάπτυξη συνεργασιών.

- Το Τμήμα έχει ξεκινήσει το πρόγραμμα δικτατορικών σπουδών και έχει ήδη εγγράψει 9 υποψήφιους διδάκτορες. Αυτό θα συμβάλλει σημαντικά στην αναβάθμιση των ερευνητικών δραστηριοτήτων από τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, την επίτευξη καλύτερων επιδόσεων στο ερευνητικό έργο και γενικά την επιστημονική ολοκλήρωση των χαρακτηριστικών του Τμήματος.
- Τα προγράμματα σπουδών του Τμήματος ανταποκρίνονται στις ανάγκες των παραγωγικών φορέων της τοπικής και της ευρύτερης κοινωνίας. Το Τμήμα θα πρέπει να αναπτύξει περισσότερο τις σχέσεις συνεργασίας με τους οικονομικούς φορείς και τους φορείς της τοπικής κοινωνίας.

Αρνητικά στοιχεία:

- Οι ανάγκες διδακτικού έργου δεν καλύπτονται στο σύνολό τους από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος και πρέπει να προσλαμβάνονται αρκετοί εξωτερικοί συνεργάτες. Αυτό δεν είναι πρόβλημα από μόνο του, καθώς οι εξωτερικοί συνεργάτες του Τμήματος είναι συνήθως εξαιρετικοί επιστήμονες, γνώστες των νέων επιστημονικών τάσεων και των σύγχρονων μεθόδων διδασκαλίας. Ωστόσο, γίνεται συχνά πρόβλημα στην πράξη γιατί δεν είναι έγκαιρα γνωστός ο αριθμός των θέσεων που εγκρίνονται/ χρηματοδοτούνται και οι διαδικασίες πρόσληψης καθυστερούν να ολοκληρωθούν, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να γίνεται καλός προγραμματισμός και προετοιμασία του διδακτικού έργου.
- Τα τελευταία 6 χρόνια έχει γίνει η πρόσληψη/ προσθήκη ενός μόνο μέλους Δ.Ε.Π. στο Τμήμα. Αυτό δημιουργεί προβλήματα στη στελέχωση του, τα οποία έχουν επιπτώσεις τόσο στο σήμερα, καθώς η αναλογία φοιτητών προς μέλος Δ.Ε.Π. είναι τεράστια και ο φόρτος εργασίας των μελών Δ.Ε.Π. που προκύπτει από το σύνολο των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και διοικητικών υποχρεώσεων που έχουν είναι υπερβολικός, όσο και μακροπρόθεσμα, όταν τα έμπειρα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος θα αρχίσουν να συνταξιοδοτούνται. Αυτή η κατάσταση θα δημιουργήσει ένα κενό στη συνέχεια του Τμήματος.
- Για όσο χρονικό διάστημα το Τμήμα λειτουργεί δύο προγράμματα σπουδών (για τους φοιτητές που εισήχθησαν στο ΔΙ.ΠΑ.Ε. και στο Τ.Ε.Ι., αντίστοιχα) θα υπάρχουν δυσκολίες στην οργάνωση των ξεχωριστών διαδικασιών (διδασκαλία, εξετάσεις, λοιπές λειτουργίες) και επιβαρυνόμενο πρόγραμμα διδακτικού και διοικητικού έργου για τους διδάσκοντες.
- Οι ρυθμοί προσέλκυσης αιτήσεων στα μεταπτυχιακά προγράμματα στη Διοίκηση Επιχειρήσεων και στην Διοίκηση Μονάδων Φιλοξενίας και Τουρισμού έχουν μειωθεί τα τελευταία χρόνια και τα προγράμματα αυτά δεν καλύπτουν το σύνολο των θέσεων που προσφέρουν. Το Τμήμα θα πρέπει να αναζητήσει πιο ευέλικτους τρόπους οργάνωσης της διδασκαλίας, ώστε να προσελκύσει ενδιαφερόμενους από γειτονικές και πιο μακρινές περιοχές, να λάβει μέτρα για την προβολή των προγραμμάτων σπουδών και να διεγείρει το ενδιαφέρον των αποφοίτων του Τμήματος να συνεχίσουν στις σπουδές τους στα μεταπτυχιακά του Τμήματος.

9.1.3. Διδακτικό έργο

Θετικά στοιχεία:

- Τα περιγράμματα των μαθημάτων έγιναν όλα από την αρχή και περιέχουν σαφείς μαθησιακούς στόχους, καλό χρονοπρογραμματισμό της διδασκαλίας της ύλης, πολλαπλή βιβλιογραφία και ποικιλία μεθόδων αξιολόγησης, ώστε να παράγουν αξιολογικά μαθησιακά αποτελέσματα και να ανταποκρίνονται στους εκπαιδευτικούς στόχους και τις μαθησιακές ανάγκες των φοιτητών και των μελλοντικών στελεχών οργάνωσης και διοίκησης επιχειρήσεων.
- Οι φοιτητές έχουν ιδιαίτερα θετική άποψη για το περιεχόμενο των σπουδών και το διδακτικό έργο, όπως αποτυπώνεται στις αξιολογήσεις τους για τα μαθήματα.

- Οι διδακτικές υποδομές του Τμήματος (οι αίθουσες διδασκαλίας, τα εργαστήρια και ο εξοπλισμός τους) κρίνονται επαρκή. Ωστόσο, η διαφορετική οργάνωση της διδασκαλίας στο νέο πρόγραμμα σπουδών (για παράδειγμα, η μεγαλύτερη έμφαση στις διαλέξεις, η προαιρετική παρακολούθηση των εργαστηρίων, κ.κ.) καθιστά αναγκαία την αναμόρφωση των χώρων (αύξηση της χωρητικότητας των αιθουσών διδασκαλίας και των εργαστηρίων) και απαιτούν τον εκσυγχρονισμό του εξοπλισμού.
- Η πολιτική του Τμήματος για τη λειτουργία των εργαστηριακών αιθουσών πέραν των προγραμματισμένων ωρών διδασκαλίας των εργαστηριακών μαθημάτων δίνει την ευκαιρία στους φοιτητές να μελετούν και να εξασκούνται στη χρήση ΤΠΕ, συχνά με την επίβλεψη και υποστήριξη μέλους Ε.Ε.Δ.Ι.Π.
- Ο ικανοποιητικός βαθμός χρήσης των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία από όλους τους διδάσκοντες και η ενσωμάτωση σύγχρονων μεθόδων διδασκαλίας.
- Ορισμένα μέλη Δ.Ε.Π. έχουν εκφράσει την πρόθεσή τους να διδάξουν ορισμένα μαθήματα επιλογής/ κατεύθυνσης στην αγγλική γλώσσα για τους Έλληνες φοιτητές. Αυτό δεν έχει εφαρμοστεί μέχρι σήμερα, κυρίως λόγω της αντίδρασης των φοιτητών που θεωρούν ότι τα μαθήματα θα γίνουν πιο δύσκολα ή ότι θα αποκλειστούν από αυτά.
- Η εμπειρία της ηλεκτρονικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης λόγω των έκτακτων συνθηκών που επέβαλε η πανδημία του κορονοϊού κρίθηκε από όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. ότι είχε θετικές πτυχές και μπορεί να οδηγήσει στην ανάπτυξη νέων, υβριδικών μεθόδων διδασκαλίας ή ακόμη και νέων προγραμμάτων σπουδών που θα βασίζονται στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Οι θετικές αυτές εμπειρίες θα μπορούσαν να συντελέσουν στην ανάπτυξη πιο ευέλικτων και πιο αποτελεσματικών διαδικασιών στα υφιστάμενα προγραμμάτων προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών (π.χ. εισαγωγή ενδιάμεσων εξετάσεων, ώστε οι φοιτητές να μην χάνουν το ρυθμό τους κατά τη διάρκεια του εξαμήνου), τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των υφιστάμενων προγραμμάτων μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών, την ανάπτυξη νέων προγραμμάτων σπουδών που θα απευθύνονται σε αλλοδαπούς φοιτητές, κ.λπ.. Για να αξιοποιηθούν αυτές οι εμπειρίες θα πρέπει να υπάρξουν αλλαγές στο νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας των Πανεπιστημίων που να δίνουν τη δυνατότητα αξιοποίησης διαδικασιών ηλεκτρονικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στο πλαίσιο της κανονικής λειτουργίας των προγραμμάτων σπουδών, και όχι κατ' εξαίρεση, όπως γίνεται σήμερα.

Αρνητικά στοιχεία:

- Η ανεπαρκής στελέχωση του Τμήματος σε μέλη Δ.Ε.Π. έχει ως αποτέλεσμα τον υπερβολικά μεγάλο αριθμό στο λόγο φοιτητών προς διδάσκοντες, όπως αναφέρθηκε αναλυτικά στην ενότητα 3. Αυτό επιδρά τόσο στην ποιότητα της διδασκαλίας, όσο και στην δυνατότητα που έχουν οι διδάσκοντες να επικοινωνήσουν ξεχωριστά με κάθε φοιτητή και να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στις απαιτήσεις και τις ανάγκες κάθε φοιτητή. Για παράδειγμα, παρότι η Συνέλευση έχει αναγνωρίσει την ανάγκη να εφαρμοστούν εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες όπως η μικρο-διδασκαλία, ο μικρός αριθμός μελών Δ.Ε.Π. αποτελεί τροχοπέδη στην εφαρμογή τους. Επίσης, στην πράξη τα μέλη Δ.Ε.Π. δεν μπορούν να αξιοποιήσουν επαρκώς τη δυνατότητα να πάρουν εκπαιδευτική άδεια για την επιστημονική τους ανάπτυξη, καθώς οι διδακτικές και διοικητικές ανάγκες του Τμήματος είναι πολύ μεγάλες και δεν μπορούν να καλυφθούν εύκολα από τα υπόλοιπα μέλη.
- Οι διαδικασίες πρόσληψης επιστημονικών συνεργατών είναι ιδιαίτερα γραφειοκρατικές, καθυστερούν να ξεκινήσουν και να ολοκληρωθούν, και ορισμένες φορές γίνονται ετεροχρονισμένα, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να γίνεται καλός προγραμματισμός και προετοιμασία του διδακτικού έργου. Ενδεικτικό ως προς αυτό είναι το γεγονός ότι στο τέλος κάθε ακαδ. έτους δεν γνωρίζουμε τις διαθέσιμες θέσεις και ώρες για πρόσληψη επιστημονικών συνεργατών, γιατί οι πιστώσεις από το Υπουργείο ανακοινώνονται συνήθως μετά την έναρξη του νέου ακαδ. έτους.
- Το χαμηλό ποσοστό επιτυχίας των φοιτητών στις εξετάσεις των μαθημάτων, ιδίως του πρώτου και του δεύτερου έτους σπουδών, που οφείλεται εν πολλοίς στην νοοτροπία του «ανέμελου

φοιτητή που κάνει φοιτητική ζωή και θα στρωθεί στο διάβασμα αργότερα». Το πρόβλημα αυτό αναμένεται να μετριαστεί με την εφαρμογή του Συμβούλου Σπουδών από το επόμενο ακαδ. έτος. Λαμβάνοντας υπόψη ότι μεγάλο μέρος των φοιτητών του Τμήματος εισάγεται έχοντας πετύχει χαμηλές επιδόσεις στις πανελλήνιες εξετάσεις, η αποτυχία αυτή στις εξετάσεις οφείλεται επίσης στις γενικότερες μαθησιακές αδυναμίες που έχουν αρκετοί φοιτητές και στη δυσκολία να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των πανεπιστημιακών μαθημάτων. Το πρόβλημα φαίνεται δυσεπίλυτο καθώς συνδυάζει τις μαθησιακές αδυναμίες των φοιτητών από τη πλευρά με το μαζικό μοντέλο εκπαίδευσης που εφαρμόζεται και την αδυναμία διδασκαλίας σε μικρές ομάδες από την άλλη πλευρά, ενώ ο στόχος πρέπει να παραμένει σταθερά και απαρένγκλιτα η επίτευξη υψηλού επιπέδου επιστημονικής κατάρτισης των φοιτητών. Η μόνη προσέγγιση για την επίλυση του προβλήματος αυτού είναι η ανάπτυξη φοιτητοκεντρικών μεθόδων διδασκαλίας που θα εξοικονομούν στις μαθησιακές ανάγκες των φοιτητών, οι οποίες απαιτούν ωστόσο τη διάθεση περισσότερων εκπαιδευτικών πόρων.

- Το χαμηλό ποσοστό προσέλευσης των φοιτητών στις διαλέξεις και στις εξετάσεις των μαθημάτων. Αυτό είναι μία παράδοση που δημιουργήθηκε στην φοιτητική κοινότητα ήδη από τη λειτουργία του Τ.Ε.Ι. και βασίστηκε στην αντίληψη που δημιουργήθηκε στους φοιτητές ότι οι διαλέξεις δεν είναι σημαντικές στα προγράμματα σπουδών των Τ.Ε.Ι. και οι φοιτητές πρέπει και αρκεί να παρακολουθούν τα εργαστηριακά μαθήματα, καθώς η εκπαίδευση που τους παρέχεται είναι «πρακτική» και η συμμετοχή τους στα εργαστήρια είναι υποχρεωτική. Επίσης, η νοοτροπία αυτή αναπτύχθηκε και γιατί υπήρχαν πολλές δυνατότητες για συμμετοχή στις εξετάσεις (όλα τα μαθήματα διδάσκονταν και εξετάζονταν σε κάθε εξάμηνο, δηλαδή τόσο στο χειμερινό όσο και στο εαρινό, και η εξεταστική περίοδος κάθε εξαμήνου ήταν διπλή, με αποτέλεσμα ο φοιτητής να μπορεί να δίνει 4 φορές εξετάσεις ένα μάθημα μέσα στο ακαδ. έτος – αντί για 2 που είναι στα Πανεπιστήμια). Οι διδάσκοντες θα πρέπει να εμπνεύσουν τους φοιτητές και να τους παρακινήσουν να είναι συνεπείς στις εκπαιδευτικές τους δραστηριότητες και υποχρεώσεις.
- Η διεθνοποίηση του Τμήματος και η χαμηλή κινητικότητα διδασκόντων και φοιτητών από/προς το Τμήμα μέσω του προγράμματος ERASMUS. Τα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας θα πρέπει να ενημερωθούν καλύτερα για τις δυνατότητες που έχουν και τα πολύτιμα οφέλη που θα αποκομίσουν και να ενθαρρυνθούν να συμμετάσχουν σε τέτοιες δραστηριότητες. Οι επιδόσεις του Τμήματος σε αυτόν το τομέα θα πρέπει βελτιωθούν οπωσδήποτε – ακόμη περισσότερο τώρα που λειτουργεί σε ένα Ίδρυμα που έχει έντονα διεθνή προσανατολισμό στην στρατηγική του. Σε αυτόν το στόχο σημαντική θα πρέπει να είναι η συμβολή από τα Γραφεία Διεθνών Σχέσεων σε επίπεδο Πανεπιστημίου-πολης και σε επίπεδο Ίδρυματος, που θα πρέπει να αναπτύσσουν πρωτοβουλίες ενημέρωσής και ενθάρρυνσης, να ενημερώνουν σωστά και έγκαιρα τους ενδιαφερόμενους και γενικά να διευκολύνουν τις διαδικασίες συμμετοχής των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος. Επίσης, το Ίδρυμα θα πρέπει να αναπτύξει πολιτικές που να παρέχουν κίνητρα, να ευνοούν και ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού σε αυτές τις πρωτοβουλίες και τις δράσεις διεθνούς εξωστρέφειας.

9.1.4. Ερευνητικό έργο

Θετικά στοιχεία:

- Η αναπτυγμένη κουλτούρα έρευνας και ο ικανοποιητικός αριθμός δημοσιεύσεων και ετεροαναφορών, δεδομένων των συνθηκών λειτουργίας του Τμήματος όλα τα προηγούμενα χρόνια υπό καθεστώς Τ.Ε.Ι. (πολλές ώρες υποχρεωτικής διδασκαλίας, ανυπαρξία διδακτορικών φοιτητών και ερευνητικών συνεργατών, ελάχιστες πρωτοβουλίες για τη χρηματοδότηση της έρευνας στα Τ.Ε.Ι., θεσμική επιταγή για εφαρμοσμένη έρευνα στα Τ.Ε.Ι., κλπ.).
- Η συμμετοχή του Τμήματος σε ορισμένα σημαντικά διεθνή προγράμματα εκπαίδευσης έρευνας (Erasmus, Interreg).

- Η συμμετοχή μεγάλου μέρους των μελών του Τμήματος, περίπου των μισών, σε σημαντικά έργα έρευνας και ανάπτυξης που υποστηρίζονται από ευρωπαϊκή χρηματοδότηση.
- Μία σειρά εξελίξεων που δρομολογήθηκαν με την πανεπιστημιοποίηση του Τμήματος και την ένταξη του στο ΔΙ.ΠΑ.Ε., όπως η δημιουργία προγράμματος διδακτορικών σπουδών, η αναβάθμιση θεσμικά του ερευνητικού έργου για τα μέλη Δ.Ε.Π. των Πανεπιστημίων, η μείωση των ωρών υποχρεωτικής διδασκαλίας, οι ευκαιρίες συνεργασίας με τα μέλη Δ.Ε.Π. άλλων Τμημάτων και οι συνέργειες που μπορούν να επιτευχθούν, μπορούν να οδηγήσουν σε ανάπτυξη της έρευνας και την ανάληψη νέων ερευνητικών πρωτοβουλιών.
- Η έναρξη του προγράμματος διδακτορικών σπουδών θα αναζωογονήσει και θα δώσει ώθηση στην ερευνητική δραστηριότητα των μελών του Τμήματος. Θα συμβάλει καθοριστικά στην αναβάθμιση των ερευνητικών δραστηριοτήτων από τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, την επίτευξη καλύτερων επιδόσεων στο ερευνητικό έργο και γενικά την επιστημονική ολοκλήρωση των χαρακτηριστικών του Τμήματος.
- Η ύπαρξη τριών ερευνητικών εργαστηρίων, τα δύο εκ των οποίων είναι ήδη θεσμοθετημένα, μπορεί να αποτελέσει το εφιαλτήριο, σε συνδυασμό με άλλες δράσεις (ερευνητική πολιτική, λειτουργία γραφείου διαμεσολάβησης, εκπαίδευση υποψηφίων διδασκόντων, κλπ.), για την αύξηση της έρευνας στο Τμήμα και την ανάπτυξη νέων ερευνητικών δραστηριοτήτων.

Αρνητικά στοιχεία:

- Το Τμήμα δεν διαθέτει επίσημη ερευνητική πολιτική που να θέτει στόχους και προτεραιότητες στην έρευνα. Αποτέλεσμα αυτού είναι τα μέλη Δ.Ε.Π. να επικεντρώνουν τα ερευνητικά τους ενδιαφέροντα στο γνωστικό τους αντικείμενο και να μην ευνοούνται οι ερευνητικές συνεργασίες και συνέργειες μεταξύ των μελών Δ.Ε.Π. Επίσης, να μην τίθενται κατευθύνσεις και στόχοι στην έρευνα που τα μέλη Δ.Ε.Π. θα γνωρίζουν και θα καλούνται πετύχουν.
- Ο μικρός αριθμός μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος και η ύπαρξη πολλών και διαφορετικών γνωστικών αντικειμένων των μελών Δ.Ε.Π., λόγω της ευρύτητας του γνωστικού πεδίου της οργάνωσης και διοίκησης επιχειρήσεων, δυσχεραίνει την ανάπτυξη ερευνητικών συνεργειών για την ανάληψη κοινών ερευνητικών δράσεων και τη διενέργεια κοινών δημοσιεύσεων. Με την ένταξη του Τμήματος σε ένα μεγάλο Ίδρυμα οι δυνατότητες ανάπτυξης συνεργασιών με «νέους συναδέλφους» αυξάνεται. Ήδη πολλά μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν ξεκινήσει ερευνητικές πρωτοβουλίες με συναδέλφους από άλλα Τμήματα και άλλες Πανεπιστημιοπόλεις.
- Οι δυσχέρειες στην στελέχωση των ερευνητικών δράσεων λόγω της ανυπαρξίας έως σήμερα διδακτορικών φοιτητών και ερευνητικών συνεργατών. Επίσης, οι δυσχέρειες στον εκσυγχρονισμό των ερευνητικών υποδομών του Τμήματος.
- Ο μεγάλος καθημερινός φόρτος εργασίας των μελών Δ.Ε.Π. που προέρχεται από τις αυξημένες ανάγκες για την παροχή διδακτικού και διοικητικού έργου.
- Η πρόσβαση σε ηλεκτρονικά επιστημονικά περιοδικά μέσω του προγράμματος HEALINK και των συνδρομών που έχει η Βιβλιοθήκη του Ίδρυματος δεν καλύπτει ικανοποιητικά ορισμένα γνωστικά αντικείμενα με αποτέλεσμα μεγάλο μέρος της αρθρογραφίας να μην είναι προσβάσιμο. Σε πολλές περιπτώσεις δεν υπάρχει πρόσβαση σε ορισμένα από τα καλύτερα περιοδικά, ενώ συχνά το μοντέλο συνδρομών που έχει επιλεγεί εξαιρεί την πρόσβαση στην πιο σύγχρονη αρθρογραφία (για παράδειγμα, η πρόσβαση στα άρθρα των τελευταίων 1-2 ετών απαιτούν premium συνδρομές) – με ό,τι συνεπάγεται αυτό για την έρευνα.
- Οι αδυναμίες στη διασύνδεση με τις επιχειρήσεις με αντικειμενικό σκοπό την ανάπτυξη ερευνητικού έργου πάνω στα πραγματικά προβλήματα και τις προσκλήσεις που αντιμετωπίζουν.

9.1.5 Σχέσεις με ΚΠΠ φορείς

Θετικά στοιχεία:

- Η τοπική κοινωνία έχει αναγνωρίσει τη συμβολή του Τμήματος στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη, κυρίως μέσα από τις δυνατότητες που παρέχονται για την ανάπτυξη του

επιστημονικού δυναμικού στην περιοχή.

- Η κοινή αντίληψη όλων των μελών του Τμήματος για την ανάγκη ενδυνάμωσης των σχέσεων με τους ΚΠΠ φορείς.
- Η πρακτική άσκηση έχει ως αποτέλεσμα την άμεση επαφή του Τμήματος με τους παραγωγικούς φορείς και θα πρέπει να αξιοποιηθεί συστηματικά για την ανάπτυξη σχέσεων και συνεργασιών.
- Μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος έχουν συμμετάσχει επανειλημμένως ως επιστημονικοί συνεργάτες ή σύμβουλοι ΚΠΠ φορέων. Οι δράσεις αυτές θα πρέπει όχι μόνο να ενθαρρυνθούν και να αυξηθούν, αλλά επίσης να διευρυνθούν και να συστηματοποιηθούν. Το Τμήμα θα πρέπει να αναλάβει πρωτοβουλίες προς την κατεύθυνση αυτή (παροχή κινήτρων στα μέλη Δ.Ε.Π., ανάπτυξη ενός πλαισίου για την συστηματική υποστήριξη τέτοιων δράσεων, κ.λπ.).
- Μέλη των παραγωγικών φορέων συνεργάζονται με το Τμήμα ως επιστημονικοί συνεργάτες ή ως επισκέπτες διδάσκοντες.

Αρνητικά στοιχεία:

- Ο μεγάλος φόρτος διδακτικών και διοικητικών καθηκόντων των μελών Δ.Ε.Π. και οι απαιτήσεις του ερευνητικού έργου καθιστούν την αφιέρωση χρόνου για την ανάπτυξη σχέσεων με τους ΚΠΠ φορείς «απλή πολυτέλεια».
- Κατά την άποψη αρκετών μελών του Τμήματος, είναι δύσκολο να αναπτυχθούν ουσιαστικές και συστηματικές συνεργασίες με ΚΠΠ φορείς γιατί υπάρχει εν πολλοίς διαφορετική αντίληψη ως προς τους στόχους και το αντικείμενο της συνεργασίας μεταξύ των μελών ακαδημαϊκού προσωπικού και των μελών των ΚΠΠ φορέων. Ενδεικτική είναι διαφοροποίηση των αντιλήψεων ως προς την επιστημονική έρευνα: ενώ τα μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού έχουν μία μακροπρόθεσμη προοπτική στην έρευνα και αποσκοπούν στην επίτευξη επιστημονικών επιτευγμάτων, οι ΚΠΠ φορείς έχουν βραχυπρόθεσμο προσανατολισμό και επιδιώκουν να λύσουν πρακτικά ζητήματα που προκύπτουν συχνά με επείγοντα τρόπο. Ασφαλώς οι διαφορετικές αντιλήψεις μπορούν να γεφυρωθούν σε ένα βαθμό, ωστόσο καταδεικνύουν τη διαφορετική φιλοσοφία που διέπει τη συνεργασία με ΚΠΠ φορείς.

9.1.6 Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης

Θετικά στοιχεία:

- Το ΔΙ.ΠΑ.Ε. αποτελεί πλέον ένα από τα μεγαλύτερα Πανεπιστήμια της χώρας και μπορεί να αναπτύξει σημαντικές δράσεις και πλεονεκτήματα σε σχέση με την οργάνωση της καθημερινής του λειτουργίας και την απόκτηση ή ανάπτυξη μέσων και υποδομών.
- Η Πανεπιστημιούπολη Σερρών που εκτείνεται σε έκταση 250 στρεμμάτων νοτιοανατολικά της πόλης των Σερρών και σε απόσταση 500μ. μόλις από το κέντρο της πόλης διαθέτει σύγχρονες κτιριακές εγκαταστάσεις που καλύπτουν χώρο έκτασης 82.000 τ.μ., ενώ υπάρχει αρκετός ανεκμετάλλετος χώρος για αναπτυχθούν νέες κτιριακές και τεχνολογικές υποδομές και χώροι πράσινου και αθλοπαιδιών. Πρόκειται για ένα χώρο που έχει τα χαρακτηριστικά των campus μεγάλων και γνωστών Πανεπιστημίων της Αμερικής και της Ευρώπης και που μάλλον δεν υπάρχει σε κανένα άλλο Πανεπιστήμιο στην Ελλάδα.
- Η κοινή αντίληψη όλων των μελών του Τμήματος για την στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης. Ο ενθουσιασμός που υπάρχει στα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας του Τμήματος από τη λειτουργία του νέου προγράμματος σπουδών και την εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας των Πανεπιστημίων, που δίνει πολλές περισσότερες ευκαιρίες στην καθημερινή λειτουργία του Τμήματος και για την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού και ερευνητικού του έργου.
- Η ύπαρξη κειμένων για τη στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος, όπως η Μελέτη Σκοπιμότητας – Βιωσιμότητας για την ένταξη του Τμήματος στο ΔΙ.ΠΑ.Ε. και ο τετραετής ακαδημαϊκός προγραμματισμός της περιόδου 2022-2015.
- Η ύπαρξη στρατηγικών στόχων για την ακαδημαϊκή ανάπτυξη του Τμήματος, όπως η ανάπτυξη φοιτητοκεντρικών μεθόδων διδασκαλίας, ο εκσυγχρονισμός των εκπαιδευτικών διαδικασιών στα προγράμματα σπουδών, η ενδυνάμωση και η ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας των

μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών, η ανάπτυξη ξενόγλωσσου προγράμματος σπουδών σε προπτυχιακό και/ ή σε μεταπτυχιακό επίπεδο, κ.α..

- Η καλή ανταπόκριση όλων των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας στις προκλήσεις της ηλεκτρονικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Οι εμπειρίες που αποκτήθηκαν μπορούν να αποτελέσουν το εφαλτήριο για την ανάπτυξη πρωτοβουλιών που θα ενσωματώνουν την ηλεκτρονική εξ αποστάσεως εκπαίδευση στα εκπαιδευτικά μοντέλα που θα εφαρμόσει το Τμήμα μελλοντικά.
- Το Τμήμα ΟΔΕ εδρεύει στις Σέρρες και εξ αιτίας αυτού μπορεί να αποτελέσει τον βραχίονα του ΔΙ.ΠΑ.Ε. για την ανάπτυξη δράσεων περιφερειακής ανάπτυξης και συμβολής στις τοπικές κοινωνίες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Αρνητικά στοιχεία:

- Η αδυναμία διάθεσης και ελέγχου των πόρων, η ανυπαρξία κατάλληλου θεσμικού πλαισίου που να υποστηρίζει ουσιαστικά το αυτοδιοίκητο και τη στρατηγική ακαδημαϊκή ανάπτυξη και ο συνεπαγόμενος κίνδυνος οι προθέσεις και οι πρωτοβουλίες στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος να αποτελούν απλές ασκήσεις καταγραφής προθέσεων που παραμένουν στα χαρτιά.
- Ο ανεπαρκής ρυθμός προκήρυξης νέων θέσεων μελών Δ.Ε.Π. από το Υπουργείο Παιδείας για τη στελέχωση του Τμήματος.
- Η γραφειοκρατία και η κακή οργάνωση των διαφόρων διαδικασιών ανατρέπουν την εφαρμογή κάθε προγραμματισμού και αναγκάζουν το Τμήμα να επικεντρώνεται στη διαχείριση της καθημερινότητας και την επίλυση των άμεσων προβλημάτων που ανακύπτουν.

9.1.7 Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές

Θετικά στοιχεία:

- Το ΔΙ.ΠΑ.Ε. αποτελεί πλέον ένα από τα μεγαλύτερα Πανεπιστήμια της χώρας και μπορεί να αναπτύξει σημαντικές δράσεις και πλεονεκτήματα σε σχέση με την οργάνωση της καθημερινής του λειτουργίας και την απόκτηση ή ανάπτυξη μέσω και υποδομών.
- Η σύμπνοια και η αρμονική συνεργασία όλων των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας του Τμήματος (μέλη Δ.Ε.Π., μέλη ΕΕΔΙΠ και διοικητικό προσωπικό).
- Η προθυμία και η αρμονική συνεργασία μεταξύ όλων των υπηρεσιών του ΔΙ.ΠΑ.Ε., που εξουδετερώνει τις θεωρητικά πιθανές αρνητικές πτυχές της λειτουργίας του Ιδρύματος σε διαφορετικές πανεπιστημιούπολεις.
- Η παροχή διαδικτυακών υπηρεσιών για τις περισσότερες λειτουργίες του Τμήματος (ηλεκτρονική γραμματεία, σύστημα ηλεκτρονικής εκπαίδευσης, Πληροφοριακό Σύστημα της ΜΟΔΙΠ, εφαρμογές διασύνδεσης με τα πληροφοριακά συστήματα της βιβλιοθήκης, κλπ.).
- Το Πληροφοριακό Σύστημα της ΜΟΔΙΠ υποστηρίζει ικανοποιητικά το έργο της συλλογής και επεξεργασίας μεγάλου όγκου δεδομένων και το προσωπικό της ΜΟΔΙΠ υποστηρίζει ικανοποιητικά τη διαδικασία.

Αρνητικά στοιχεία:

- Η ανεπαρκής στελέχωση της Γραμματείας με μέλη διοικητικού προσωπικού, σε βαθμό που να δυσχεραίνεται σημαντικά η παροχή διοικητικού έργου και να καθίσταται ορισμένες φορές προβληματική η παροχή ποιοτικών υπηρεσιών προς τους φοιτητές και τα μέλη Δ.Ε.Π.
- Η ανυπαρξία τεχνικού προσωπικού στο Τμήμα με γνώσεις και δεξιότητες πληροφορικής που θα αναλάβει την ανάπτυξη και συντήρηση των απαραίτητων εφαρμογών και συστημάτων του Τμήματος, συμπεριλαμβανομένης της ιστοσελίδας του Τμήματος και της παρουσίας στα δίκτυα κοινωνικής δικτύωσης για την αποτελεσματική ενημέρωση της ακαδημαϊκής κοινότητας και της κοινωνίας, τη συλλογή επιπλέον στοιχείων και την επεξεργασία σύνθετων δεικτών εκπαιδευτικού ενδιαφέροντος, κλπ.. Χωρίς τα κατάλληλα συστήματα επικοινωνίας και πληροφορικής το έργο του Τμήματος θα δυσχεραίνεται, θα διεξάγεται με κόπο και χωρίς να μπορεί να αποφέρει τα καλύτερα αποτελέσματα.

- Η οργάνωση των υπηρεσιών του Ιδρύματος σε τέσσερις Πανεπιστημιούπολεις απαιτεί την ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού διοικητικού μοντέλου που θα βασίζεται στην ψηφιοποίηση και την αυτοματοποίηση των διοικητικών διαδικασιών.

9.2. Διακρίνετε ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία;

9.2.1 Ευκαιρίες αξιοποίησης θετικών σημείων

- Η διαρκής βούληση και προσήλωση της ακαδημαϊκής κοινότητας σε δράσεις αναβάθμισης και εξέλιξης. Το Τμήμα αποδείχτηκε πολλές φορές στην πορεία εξέλιξής του μέχρι σήμερα ότι είναι έτοιμο να ανταποκριθεί με σπουδή και αποτελεσματικότητα σε κάθε πρόκληση και σε κάθε ευκαιρία εξέλιξης που παρουσιάστηκε. Ειδικά σε σχέση με την ένταξή του στο ΔΙ.ΠΑ.Ε., ανταποκρίθηκε επιτυχώς δημιουργώντας νέες διαδικασίες και ένα νέο, σύγχρονο, διεπιστημονικό και ανταγωνιστικό πρόγραμμα σπουδών. Επιπροσθέτως, σημειώνεται ότι ήταν από τα πρώτα Τμήματα Τ.Ε.Ι. που ίδρυσαν μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών και έχει καταφέρει να διατηρεί ως σήμερα τρία οικονομικά και λειτουργικά βιώσιμα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών, με δίδακτρα, παρότι εδράζεται και λειτουργεί σε μία πόλη της ελληνικής επαρχίας. Επίσης, ανταποκρίθηκε επιτυχώς στην πρόκληση της συγχώνευσης και ενσωμάτωσης.
- Η θετική στάση που έχει υιοθετήσει το Τμήμα σε σχέση με τις διαδικασίες εσωτερικής αξιολόγησης και διασφάλισης ποιότητας μπορεί να αξιοποιηθεί έτσι ώστε η αξιολόγηση να μετεξελιχθεί σε διαδικασία παραγωγής πρακτικών αποτελεσμάτων και βελτιώσεων. Βασική προϋπόθεση είναι η ανάληψη πρωτοβουλιών για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που αναδεικνύονται από τη διαδικασία της αξιολόγησης.
- Η δυναμική που μπορεί να αναπτύξει το ΔΙ.ΠΑ.Ε. ως ένα μεγάλο, πολύ-επιστημονικό και σύγχρονο Πανεπιστήμιο, ιδίως για την ανάπτυξη πρωτοβουλιών που έχουν διεθνή προσανατολισμό. Το όνομα και η φήμη του ΔΙ.ΠΑ.Ε. μπορούν να συμβάλλουν στην ανάπτυξη εξωστρέφειας, ιδίως προς την κατεύθυνση της δημιουργίας διεθνών προγραμμάτων σπουδών, τη συμμετοχή σε ερευνητικά έργα και την ανάπτυξη συνεργασιών με άλλα Ιδρύματα.
- Ο διεθνής προσανατολισμός που οφείλει να αναπτύξει το ΔΙ.ΠΑ.Ε. λόγω της φυσιογνωμίας του, που μπορεί να διαμορφώσει βασικό χαρακτηριστικό των πρωτοβουλιών και των δράσεων που θα αναπτύξει το Τμήμα στα επόμενα χρόνια. Το όνομα και η εκκολλημένη φήμη του ΔΙ.ΠΑ.Ε. μπορούν να συμβάλλουν στην ανάπτυξη εξωστρέφειας, ιδίως προς την κατεύθυνση της δημιουργίας διεθνών προγραμμάτων σπουδών, τη συμμετοχή σε ερευνητικά έργα και την ανάπτυξη συνεργασιών με άλλα Ιδρύματα.
- Το Τμήμα εντάσσεται και λειτουργεί στη Σχολή Οικονομίας και Διοίκησης, η οποία περιλαμβάνει έξι συνολικά Τμήματα, που καλύπτουν μεγάλο εύρος των ειδικοτήτων που περιλαμβάνονται στο πολυσχιδές επιστημονικό πεδίο των οικονομικών επιστημών και των επιστημών διοίκησης. Στο πλαίσιο αυτό, υπάρχουν πολλές ευκαιρίες συνεργασίας σε επίπεδο μελών Δ.Ε.Π. και σε επίπεδο Τμημάτων για την ανάπτυξη νέων εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ήδη ένα από τα Μ.Π.Σ. του Τμήματός μας παρέχεται και στην Πανεπιστημιούπολη της Σίνδου και στην Κατερίνη, ενώ μέλη Δ.Ε.Π. έχουν ήδη αναπτύξει κοινές ερευνητικές δράσεις και έχουν δημοσιεύσει επιστημονικές εργασίες σε συνεργασία με μέλη Δ.Ε.Π. από τα άλλα Τμήματα. Τα παραδείγματα αυτά αναμένεται να πληθύνουν με τον καιρό.
- Μία σειρά εξελίξεων που δρομολογήθηκαν με την πανεπιστημιοποίηση του Τμήματος και την ένταξη του στο ΔΙ.ΠΑ.Ε., όπως η δημιουργία προγράμματος διδακτορικών σπουδών, η αναβάθμιση θεσμικά του ερευνητικού έργου για τα μέλη Δ.Ε.Π. των Πανεπιστημίων, η μείωση των ωρών υποχρεωτικής διδασκαλίας, οι ευκαιρίες συνεργασίας με τα μέλη Δ.Ε.Π. άλλων Τμημάτων και οι συνέργειες που μπορούν να επιτευχθούν, μπορούν να οδηγήσουν σε

ανάπτυξη της έρευνας και την ανάληψη νέων ερευνητικών πρωτοβουλιών. Η ερευνητική πολιτική που θα αναπτυχθεί από το Τμήμα σύντομα θα συντονίσει και θα τονώσει την ανάπτυξη ερευνητικού έργου και θα αναζητήσει τους τρόπους αξιοποίησης των εθνικών και ευρωπαϊκών ερευνητικών προγραμμάτων.

- Η τοπική κοινωνία έχει αναγνωρίσει τη συμβολή του Τμήματος στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη, κυρίως μέσα από τις δυνατότητες που παρέχονται για την ανάπτυξη του επιστημονικού δυναμικού στην περιοχή. Το Τμήμα έχει αναπτύξει σχέσεις ουσιαστικής συνεργασίας με την τοπική κοινωνία και τους ΚΠΠ φορείς. Η συνεργασία με τους ΚΠΠ φορείς μακροπρόθεσμα θα πρέπει να αποκτήσει έναν σταθερό χαρακτήρα. Το Τμήμα θα πρέπει να αξιοποιήσει την επαφή που δημιουργείται με τους ΚΠΠ φορείς με αφορμή την πρακτική άσκηση των φοιτητών, ενώ θα πρέπει να επιδιώξει και τη σύνδεση της πρακτικής άσκησης με την πτυχιακή εργασία. Οι σχέσεις με τους ΚΠΠ φορείς θα πρέπει να εμβαθυνθούν, να αποκτήσουν σταθερό χαρακτήρα και να επεκταθούν και σε νέους τομείς, κυρίως στην έρευνα.
- Το Τμήμα ΟΔΕ εδρεύει στις Σέρρες και εξ αιτίας αυτού μπορεί να αποτελέσει τον βραχίονα του ΔΙ.ΠΑ.Ε. για την ανάπτυξη δράσεων περιφερειακής ανάπτυξης και συμβολής στις τοπικές κοινωνίες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Το Τμήμα έχει αναπτύξει στενούς δεσμούς συνεργασίας με φορείς παραγωγικούς και κοινωνικούς φορείς της τοπικής κοινωνίας των Σερρών, τους οποίους μπορεί να αξιοποιήσει για την ανάπτυξη δράσεων μεγαλύτερης εμβέλειας, υπό την αιγίδα και την υποστήριξη ενός μεγάλου Πανεπιστημίου, όπως είναι το ΔΙ.ΠΑ.Ε.. Επίσης, η εμπειρία που έχει αναπτυχθεί όλα τα προηγούμενα χρόνια μπορεί να αξιοποιηθεί από άλλες δομές του ΔΙ.ΠΑ.Ε. ως μοντέλο συνεργασίας με τις τοπικές κοινωνίες και ανάπτυξης πρωτοβουλιών αμοιβαίου οφέλους.
- Η εμπειρία της ηλεκτρονικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης λόγω των έκτακτων συνθηκών που επέβαλε η πανδημία του κορονοϊού κρίθηκε από όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. ότι είχε θετικές πτυχές και μπορεί να οδηγήσει στην ανάπτυξη νέων, υβριδικών μεθόδων διδασκαλίας ή ακόμη και νέων προγραμμάτων σπουδών που θα βασίζονται στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Οι θετικές αυτές εμπειρίες θα μπορούσαν να συντελέσουν στην ανάπτυξη πιο ευέλικτων και πιο αποτελεσματικών διαδικασιών στα υφιστάμενα προγράμματα προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των υφιστάμενων προγραμμάτων μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών, την ανάπτυξη νέων προγραμμάτων σπουδών που θα απευθύνονται σε αλλοδαπούς φοιτητές, κ.λπ.. Για να αξιοποιηθούν αυτές οι εμπειρίες θα πρέπει να υπάρξουν αλλαγές στο νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας των Πανεπιστημίων που να δίνουν τη δυνατότητα αξιοποίησης διαδικασιών ηλεκτρονικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στο πλαίσιο της κανονικής λειτουργίας των προγραμμάτων σπουδών, και όχι κατ' εξαίρεση, όπως γίνεται σήμερα.

9.2.1 Ενδεχόμενοι κίνδυνοι και τρόποι αντιμετώπισης

- Η αξιολόγηση μπορεί να αντιμετωπιστεί ως μία γραφειοκρατική διαδικασία καταγραφής προθέσεων και ως ένα εργαλείο επιβολής ποινών και περικοπών, αντί να χρησιμοποιηθεί ως μηχανισμός βελτίωσης των Τμημάτων και άμεσης αντιμετώπισης των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν και αναδεικνύονται μέσω αυτής. Στην περίπτωση αυτή θα χαθεί από τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας η εμπιστοσύνη στο θεσμό της αξιολόγησης, που θα αντιμετωπίζεται ως ένα πρόσθετο επαχθές και ανούσιο βάρος.
- Οι συνεχείς αλλαγές του θεσμικού πλαισίου, ιδίως όταν συμβαίνουν ως παλινωδίες και αφορούν ακόμη και τις βασικές παραμέτρους και τις αρχές λειτουργίας των Τμημάτων και των Πανεπιστημίων, μεταβάλλει τους κανόνες, τις συντεταγμένες και τους στόχους της λειτουργίας του Τμήματος. Δημιουργούν αναστάτωση στην καθημερινή λειτουργία του Τμήματος, επιδρούν παραλυτικά στις διαδικασίες και δεν επιτρέπουν τον προγραμματισμό, την υλοποίηση δράσεων και την ανάπτυξη του Τμήματος.
- Η διατήρηση της «γκρίζας» θεσμικά περιοχής αναφορικά με τα Νέα Τμήματα. Τα Νέα Τμήματα που προέκυψαν από τη μετεξέλιξη Τμημάτων των πρώην Τ.Ε.Ι. τελούν ως προς ορισμένες

πτυχές της λειτουργίας τους υπό ένα ιδιότυπο καθεστώς που συμπεριλαμβάνει θεσμικά χαρακτηριστικά των άλλοτε Τ.Ε.Ι.. Ανεξάρτητα από τους πιθανούς λόγους αυτής της επιλογής, που δεν αποτελούν αντικείμενο της μελέτης αυτής, το αποτέλεσμα είναι ότι δεν μπορούν να ανταποκριθούν απρόσκοπτα και δυναμικά στο νέο τους ρόλο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, με κομβικής σημασίας συνέπειες για τη φυσιογνωμία, τις επιδόσεις και την εκπαιδευτική λειτουργία των Τμημάτων, είναι η κατηγοριοποίηση τους σε Τμήματα Νέων και Παλαιών Πανεπιστημίων και οι ιδιαιτερότητες που έχουν αμφότερες οι κατηγορίες στα δικαιώματα και το χειρισμό διαφόρων ζητημάτων, όπως οι μετεγγραφές. Με τη διατήρηση αυτής της «γκρίζας περιοχής» τα Τμήματα αυτά στιγματίζονται στη συνείδηση των νέων και της κοινωνίας, απαξιώνονται ως κατώτερης κατηγορίας και καταδικάζονται σε ένα φαύλο κύκλο εκπαιδευτικής λειτουργίας.

- Καθυστερήσεις στη στελέχωση του Τμήματος με εκπαιδευτικό και λοιπό προσωπικό. Το Τμήμα έχει ουσιαστικές ανάγκες στελέχωσης σε όλα τα επίπεδα (εκπαιδευτικό, τεχνικό, διοικητικό). Διαφορετικά, οι αδυναμίες που επιφέρει η ελλιπής στελέχωση του Τμήματος σε διοικητικό, τεχνικό και διδακτικό προσωπικό και που αναφέρθηκαν σε προηγούμενη ενότητα θα διαιωνίζονται και θα αποτελούν τροχοπέδη στην ανάπτυξη του Τμήματος και τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Επίσης, η ζωντάνια και το ηθικό των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας ενδέχεται να καμφθούν από τη φυσική τους εξάντληση και τον μεγάλο φόρτο εργασίας.
- Η γραφειοκρατία μετατρέπεται από παράγοντα διαφάνειας και λογοδοσίας σε παράγοντα αναποτελεσματικότητας στον προγραμματισμό και την καθημερινή λειτουργία του Τμήματος, ιδίως υπό τις τρέχουσες συνθήκες της έλλειψης προσωπικού. Επίσης, συντελεί στην απογοήτευση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος, που ορισμένες φορές μπορεί να διστάζουν να αναλάβουν πρωτοβουλίες για την ανάπτυξη τέτοιων έργων εξ αιτίας αυτού του λόγου. Συχνό παράπονο μεταξύ των μελών Δ.Ε.Π. είναι ότι η διαχείριση χρηματοδοτούμενων ερευνητικών επιφέρει περισσότερες υποχρεώσεις και απαιτεί περισσότερη προσπάθεια από ό,τι η ίδια η εκτέλεση του ερευνητικού έργου.
- Οι αδυναμίες προσέλκυσης φοιτητών με υψηλές μαθησιακές δεξιότητες. Αυτό προέρχεται από τις αδυναμίες που έχουν η πρωτοβάθμια και η δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα, που έχουν ως αποτέλεσμα σε απόφοιτους Λυκείου που δεν θέλγονται από τη γνώση και γνωρίζουν πώς να μελετούν, να κατανοούν και να διαχειρίζονται το εκπαιδευτικό περιεχόμενο. Οφείλεται σε μεγάλο βαθμό ακόμη στο ότι δεν έχει ξεκαθαρίσει το τοπίο με τα πρώην Τ.Ε.Ι. και παράλληλα οι αρχές του Υπουργείου Παιδείας συντηρούν με διάφορους τρόπους το διαχωρισμό παλαιών και νέων πανεπιστημίων (για παράδειγμα, μετεγγραφές φοιτητών). Ωστόσο, η αδυναμία προσέλκυσης φοιτητών με υψηλές μαθησιακές δεξιότητες θα οδηγήσει σε υπο-βέλτιστα αποτελέσματα και δεν θα επαληθεύσει τις υψηλές προσδοκίες από το πρόγραμμα σπουδών και τις εκπαιδευτικές διαδικασίες του Τμήματος.
- Η έλλειψη αυτονομίας στη διοίκηση του Τμήματος. Τόσο το Τμήμα όσο και το ίδιο το Ίδρυμα διαθέτουν στην πράξη ελάχιστη αυτονομία στην λήψη αποφάσεων και το σχεδιασμό και υλοποίηση δράσεων - παρά τα αντιθέτως λεγόμενα. Η εξάρτηση από τις προϊστάμενες αρχές είναι σχεδόν πλήρης και υπάρχει αδυναμία ανάληψης πρωτοβουλιών ακόμη και όταν έχουν εξασφαλιστεί με ίδια μέσα ή με άλλους τρόπους οι χρηματοδοτικοί πόροι. Η λειτουργία των Τμημάτων ρυθμίζεται ασφικτικά και δεν υπάρχουν περιθώρια ανάπτυξης διαφορετικότητας (που μπορεί να είναι αναγκαία για την αντιμετώπιση ειδικών συνθηκών) και καινοτομίας για την αξιοποίηση ευκαιριών.
- Η ελλιπής και συχνά καθυστερημένη χρηματοδότηση θέτει σε κίνδυνο την αποτελεσματική εφαρμογή του προγράμματος σπουδών (για παράδειγμα, λειτουργία των κατευθύνσεων σπουδών με το σύστημα κύριας και δευτερεύουσας κατεύθυνσης σπουδών) και την επάρκεια των κτιριακών και εκπαιδευτικών υποδομών (σύγχρονος και λειτουργικός εξοπλισμός εργαστηρίων και αιθουσών διδασκαλίας). Πολύ συχνά η χρηματοδότηση έρχεται καθυστερημένα, με αποτέλεσμα να καταλύεται κάθε προσπάθεια προγραμματισμού στη

χρήση των ανθρώπινων και των υλικών πόρων (για παράδειγμα, πιστώσεις για πρόσληψη έκτακτου προσωπικού στα μέσα του εξαμήνου ή και ακόμη αργότερα). Σε τελική ανάλυση, αυτό οδηγεί στην πλήρη αδυναμία αποτελεσματικής διαχείρισης των πόρων και προγραμματισμού δράσεων.

- Η γενικότερη νοοτροπία στην ελληνική Πολιτεία και τους φορείς της δημόσιας διοίκησης που αφήνει τα προβλήματα να διογκώνονται και σπεύδει να τα λύσει μόνο όταν γίνουν αφόρητα. Κατά την άποψή μας, αυτή η νοοτροπία αφορά πρωτίστως τις Υπηρεσίες του Υπουργείου και με μικρό βαθμό τις Υπηρεσίες του Πανεπιστημίου μας και τα όργανά του Τμήματός μας. Το αποτέλεσμα είναι να γίνονται πολλές δράσεις, αλλά χωρίς προγραμματισμό, καθυστερημένα και επομένως με κατώτερα του δυνατού αποτελέσματα.

10. Σχέδια βελτίωσης

Στην Ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να καταρτίσει σχέδιο δράσης για την άρση των αρνητικών σημείων και την ενίσχυση των θετικών του, καθορίζοντας προτεραιότητες με βάση τις δυνατότητές του.

10.1. Περιγράψτε το βραχυπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων.

Εκπαίδευση

- Παρακολούθηση της εκτέλεσης του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών και διενέργεια βελτιωτικών παρεμβάσεων. Έχει ήδη προγραμματιστεί να διενεργηθεί μερική και βελτιωτικού χαρακτήρα αναμόρφωση του προγράμματος σπουδών για το επόμενο ακαδ. έτος. Ένταξη σύγχρονων μαθημάτων στο πρόγραμμα σπουδών και ενδυνάμωση της διδασκαλίας στα αντικείμενα της κοινωνικής ευθύνης, της προστασίας του περιβάλλοντος και της επιχειρηματικότητας.
- Διενέργεια μελέτης για το περιεχόμενο των προγραμμάτων σπουδών που προσφέρουν τα καλύτερα πανεπιστήμια στην Ευρώπη στο αντικείμενο της οργάνωσης και διοίκησης επιχειρήσεων.
- Έναρξη του θεσμού Συμβούλου Σπουδών από το επόμενο ακαδ. έτος.
- Διενέργεια έρευνας που αποτυπώνει την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων του Τμήματος.
- Διενέργεια έρευνας που αποτυπώνει τις γνώσεις και δεξιότητες που απαιτούνται από τις επιχειρήσεις από τους πτυχιούχους οργάνωσης και διοίκησης επιχειρήσεων. Μπορεί να γίνει σε συνεργασία με τους επιχειρηματικούς και αναπτυξιακούς φορείς της περιοχής, ή σε συνεργασία με άλλα αντίστοιχα Τμήματα Ελληνικών Πανεπιστημίων.
- Διενέργεια σε τακτική βάση εκδηλώσεων και άλλων δράσεων ενημέρωσης της ακαδημαϊκής κοινότητας πάνω σε διάφορα επίκαιρα και σημαντικά ζητήματα, όπως οι ευκαιρίες που παρέχει το πρόγραμμα Erasmus+, οι εξελίξεις της τεχνολογίας και του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, ευκαιρίες καριέρας ή επιχειρηματικής δράσης σε διάφορους τομείς, κ.α.
- Διαμόρφωση ενός πλήρους συστήματος δεικτών που θα πρέπει να παρακολουθεί το Τμήμα για τον έλεγχο και την αξιολόγηση της δράσης του.
- Διαμόρφωση κανονισμού για την εκπόνηση πτυχιακής από τους φοιτητές του προγράμματος σπουδών του Δι.ΠΑ.Ε.
- Καταγραφή όλων των οδηγιών/ κανονισμών, των πληροφοριακών συστημάτων/ εφαρμογών και γενικά όλων των διαδικασιών που εφαρμόζει το Τμήμα.
- Ανάπτυξη δράσεων για τη διασύνδεση της πρακτικής άσκησης των φοιτητών με την πτυχιακή εργασία.
- Ανάπτυξη δράσεων παρακολούθησης της επαγγελματικής εξέλιξης και γενικότερα σύσφιξης των σχέσεων με τους απόφοιτους του Τμήματος.
- Αναμόρφωση του προγράμματος σπουδών και των διαδικασιών διδασκαλίας του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών στη Διοίκηση Μονάδων Φιλοξενίας και Τουρισμού, έτσι ώστε να γίνει πιο ελκυστικό και να προσελκύει μεγαλύτερο αριθμό υποψηφίων.

Έρευνα

- Δημιουργία πολιτικής έρευνας του Τμήματος.
- Οργάνωση εκδηλώσεων προβολής του ερευνητικού έργου που αναπτύσσεται από τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος.
- Δημιουργία μηχανισμού άμεσης ενημέρωσης και αλληλεπίδρασης των μελών Δ.Ε.Π. και των λοιπών επιστημονικών και ερευνητικών συνεργατών του Τμήματος για τις δυνατότητες και τις ευκαιρίες συμμετοχής σε ερευνητικά προγράμματα.

Προσωπικό

- Μόνιμη τοποθέτηση ενός (τουλάχιστον) μέλους διοικητικού προσωπικού στη Γραμματεία του Τμήματος, που θα αναλάβει αποκλειστικά την εξυπηρέτηση των φοιτητών.
- Κάλυψη της νέας θέσης μέλους Δ.Ε.Π. που έχει δοθεί στο Τμήμα
- Άμεση προκήρυξη για την κάλυψη της θέσης μέλους Δ.Ε.Π. που θα δημιουργηθεί λόγω της επικείμενης συνταξιοδότησης μέλους Δ.Ε.Π. του Τμήματος.

Υποδομές – εξοπλισμός

- Δημιουργία νέου διαδικτυακού τόπου του Τμήματος.
- Δημιουργία παρουσίας του Τμήματος στα κοινωνικά δίκτυα.
- Υποστήριξη και συντήρηση των Η/Υ και του λοιπού εξοπλισμού σε όλα τα εργαστήρια και τις αίθουσες διδασκαλίας.

Συνεργασίες

- Ανάπτυξη συστηματικών και επίσημων δράσεων διασύνδεσης και συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς, με έμφαση αρχικά στο Δήμο Σερρών και το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Σερρών.
- Ανάπτυξη διαδικασίας και μηχανισμών για την καταγραφή και παρακολούθηση των συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς σε σχέση με εκπαιδευτικές, ερευνητικές και άλλες δράσεις.
- Διοργάνωση σεμιναρίων με προσκεκλημένους από επιχειρήσεις, ερευνητικούς και κοινωνικούς φορείς.

10.2. Περιγράψτε το μεσοπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων.

Εκπαίδευση

- Διενέργεια μελέτης για την καλύτερη ανάπτυξη των «οριζόντων δεξιοτήτων» των φοιτητών του Τμήματος.
- Μελέτη ενίσχυσης της φοιτητοκεντρικής προσέγγισης στη διδασκαλία και στη μάθηση. Μέριμνα για την ανανέωση των διδακτικών μεθόδων και των μεθόδων αξιολόγησης των μαθημάτων προκειμένου να μειωθούν τα ποσοστά αποτυχόντων φοιτητών και να αυξηθούν τα ποσοστά προσέλευσης και παρακολούθησης της διδασκαλίας.
- Ενίσχυση των ενεργειών πρακτικής άσκησης φοιτητών του προγράμματος σπουδών του ΔΙ.ΠΑ.Ε..
- Διδασκαλία μαθημάτων του προγράμματος σπουδών στην Αγγλική γλώσσα.
- Βελτίωση της διαδικασίας συλλογής δεδομένων, υπολογισμού δεικτών ποιότητας και γενικά της προετοιμασίας της εσωτερικής αξιολόγησης και της διασφάλισης ποιότητας.
- Δημιουργία συλλόγου αποφοίτων (alumni) για τα προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών και θέσπιση εκδηλώσεων και διαδικασιών για τη συμμετοχή των αποφοίτων του Τμήματος.
- Αναμόρφωση και εκσυγχρονισμός του προγράμματος σπουδών του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών στη Διοίκηση Επιχειρήσεων.
- Αναμόρφωση του προγράμματος σπουδών στη Δημόσια Διοίκηση, εφόσον κριθεί αναγκαίο.

Έρευνα

- Διαμόρφωση ερευνητικής στρατηγικής του Τμήματος.
- Αξιοποίηση ή θεσμοθέτηση συνεργασιών με Πανεπιστήμια, ερευνητικά ιδρύματα και επιχειρήσεις της Ελλάδος και του εξωτερικού.
- Δημιουργία άτυπου «εσωτερικού γραφείου Διασύνδεσης του Τμήματος» για την ενημέρωση

των μελών Δ.Ε.Π. και των λοιπών επιστημονικών και ερευνητικών συνεργατών του Τμήματος για τις δυνατότητες και τις ευκαιρίες συμμετοχής σε ερευνητικά προγράμματα.

Προσωπικό

- Σχεδιασμός προσλήψεων μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος, σύμφωνα με τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες του Τμήματος.
- Σχεδιασμός προσλήψεων μελών Ε.Ε.Δ.Ι.Π. και διοικητικού προσωπικού, σύμφωνα με τις ανάγκες του Τμήματος.
- Αίτηση πρόσληψης ενός μέλους τεχνικού προσωπικού για την υποστήριξη των τεχνολογιών υποδομών του Τμήματος (ιστοσελίδα Τμήματος και μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών, πληροφοριακά συστήματα και εφαρμογές, παρουσία στα κοινωνικά δίκτυα, διαχείριση και συντήρηση όλων των Η/Υ και του λοιπού εξοπλισμού, υποστήριξη των μελών Δ.Ε.Π. και των φοιτητών στη χρήση των τεχνολογικών υποδομών του Τμήματος). Είναι αρμοδιότητα της Διοίκησης του Ιδρύματος.
- Διαμόρφωση ενός πλαισίου παροχής κινήτρων και επιβράβευσης του προσωπικού του Τμήματος για την επίτευξη σημαντικών στόχων και επιτευγμάτων, ιδίως στη διδασκαλία και την έρευνα και την διασύνδεση του Τμήματος.

Υποδομές

- Κατάλληλη διαρρύθμιση ορισμένων αιθουσών διδασκαλίας, ώστε να ενισχύεται η συνεργασία και η ομαδική εργασία. Ειδικότερα:
 - Διαμόρφωσης δύο νέων αιθουσών διδασκαλίας χωρητικότητας 150-200 θέσεων για την κάλυψη των αναγκών διδασκαλίας των φοιτητών του ΔΙ.ΠΑ.Ε..
 - Διαμόρφωσης νέου εργαστηρίου Η/Υ χωρητικότητας 50-60 θέσεων εργασίας για τη διεξαγωγή των εργαστηριακών μαθημάτων του προγράμματος σπουδών.
- Αναβάθμισης των Η/Υ και του λοιπού εξοπλισμού στα επιστημονικά εργαστήρια του Τμήματος.
- Σύμβαση ετήσιας έκθεσης προτεραιοτήτων προμήθειας ή αναβάθμισης δομών, πόρων και εξοπλισμών για την απορρόφηση οικονομικών πόρων.
- Δημιουργία σπουδαστηρίου, που θα λειτουργεί ταυτόχρονα και ως χώρος συνεργασίας για τους φοιτητές του Τμήματος για την εκπόνηση των εργασιών τους, το οποίο θα υποστηρίζεται από τους υποψήφιους διδάκτορες και τους ακαδημαϊκούς υποτρόφους του Τμήματος.
- Συντήρηση και αναβάθμιση των Η/Υ, του λογισμικού και του λοιπού εξοπλισμού των γραφείων και των εργαστηρίων, ώστε να παραμένουν λειτουργικά.

Συνεργασίες

- Ανάπτυξη προτεραιοτήτων και στρατηγικού σχεδίου για την ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς σε εκπαιδευτικές, ερευνητικές και άλλες δράσεις.

10.3. Διατυπώστε προτάσεις προς δράση από τη Διοίκηση του Ιδρύματος.

Η λειτουργία του ΔΙ.ΠΑ.Ε. κρίνεται από την ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος ιδιαίτερα ικανοποιητική και αποτελεσματική ως σήμερα. Η Διοίκηση έχει συντάξει από τον πρώτο καιρό λειτουργίας του νέου Ιδρύματος Οργανισμό και Εσωτερικό Κανονισμό και έχει πάρει σημαντικές πρωτοβουλίες οργανωτικού και διαχειριστικού χαρακτήρα για τον καλύτερο συντονισμό και την εύρυθμη λειτουργία όλων των οργάνων και δομών του Ιδρύματος. Οι προσπάθειες αυτές θα πρέπει να συνεχιστούν, γιατί η αποτελεσματική λειτουργία ενός τόσο μεγάλου Πανεπιστημίου που έχει 4 μεγάλες Πανεπιστημιούπολεις και λειτουργεί σε 6 πόλεις είναι από μόνη της μία πρόκληση. Οι σημαντικότερες προτάσεις προς τη Διοίκηση του Ιδρύματος αφορούν τα ακόλουθα:

- Στελέχωση του Τμήματος με διοικητικό και τεχνικό προσωπικό για την άμεση κάλυψη των

αναγκών διοικητικής υποστήριξης και λειτουργίας του Τμήματος και ανάπτυξης και διαχείρισης των πληροφοριακών υποδομών του Τμήματος, αντίστοιχα.

- Στελέχωση του Τμήματος με μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού (μέλη Δ.Ε.Π. και Ε.Ε.Δ.Ι.Π.) ώστε να βελτιωθεί η αναλογία διδασκόμενων προς διδάσκοντες, να καταστεί δυνατή η ανάπτυξη φοιτητοκεντρικών μοντέλων μάθησης και να ενισχυθεί η ανάπτυξη ερευνητικών δράσεων και συνεργειών.
- Βελτίωση της εξυπηρέτησης των φοιτητών από τις επιμέρους διοικητικές υπηρεσίες και δομές του Ιδρύματος, κυρίως προς την κατεύθυνση της ταχύτητας και της ποιότητας/αποτελεσματικότητας εξυπηρέτησης. Ανάπτυξη περισσότερων ηλεκτρονικών διαδικασιών εξυπηρέτησης των φοιτητών. Βελτίωση των υπηρεσιών φοιτητική μέριμνας.
- Επανασχεδιασμός και αναμόρφωση των αιθουσών διδασκαλίας και των εργαστηρίων. Δημιουργία δύο μεγάλων αιθουσών διδασκαλίας, αμφιθεατρικού στυλ, με τη συνένωση και αναδιαμόρφωση (τεσσάρων) υφιστάμενων αιθουσών διδασκαλίας. Αναδιαμόρφωση χώρων και αναβάθμιση ηλεκτρολογικών εξοπλισμών για τη δημιουργία ενός εργαστηρίου 50-60 θέσεων εργασίας για τη διδασκαλία των εργαστηριακών μαθημάτων.
- Βελτίωση της ποιότητας του χώρου εργασίας στα γραφεία των μελών Δ.Ε.Π. (ηχομόνωση, στεγανοποίηση και κλιματισμός για τους καλοκαιρινούς μήνες).
- Δημιουργία ενός Γραφείου Διασύνδεσης που θα στελεχωθεί με έμπειρο προσωπικό ώστε να παρέχει αποτελεσματικές υπηρεσίες ενημέρωσης, διασύνδεσης και αξιοποίησης των ερευνητικών δυνατοτήτων των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας του Ιδρύματος. Οι υπηρεσίες αυτές θα πρέπει να υπερβαίνουν την ενημέρωση για επερχόμενες προσκλήσεις ερευνητικών προγραμμάτων και να αφορά την παρακολούθηση των τάσεων στην έρευνα σε τομείς αιχμής διεθνώς και την συνακόλουθη ενημέρωση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας του ΔΙ.ΠΑ.Ε., την υποστήριξη της συμμετοχής σε ερευνητικά έργα που αναπτύσσονται διεθνώς, την αναζήτηση συνεργατών σε ερευνητικές ιδέες/ προτάσεις των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας του ΔΙ.ΠΑ.Ε., την παροχή τεχνικής υποστήριξης στην ανάπτυξη επιτυχημένων ερευνητικών προτάσεων, κ.α.
- Αναβάθμιση των υποδομών της Βιβλιοθήκης, τόσο σε κεντρικό επίπεδο, όσο στην Πανεπιστημιούπολη Σερρών, ιδίως ως προς τις τεχνολογικές υποδομές, τα πληροφοριακά συστήματα και τις συνδρομές σε ηλεκτρονικό και έντυπο επιστημονικό περιεχόμενο. Τα μέλη του Τμήματος έχουν εκφράσει επανειλημμένως την άποψη ότι οι συνδρομές σε περιοδικά που θεραπεύουν το διεπιστημονικό και πολύπλευρο πεδίο της οργάνωσής και διοίκησης επιχειρήσεων είναι λίγα και σε ορισμένες περιπτώσεις οι συνδρομές που υπάρχουν δεν καλύπτουν τις πιο πρόσφατες δημοσιεύσεις.
- Βελτίωση και επέκταση του συστήματος της ΜΟ.ΔΙ.Π. και της ηλεκτρονικής γραμματείας ώστε να συλλέγονται με πιο εύκολο τρόπο τα αναγκαία στοιχεία και να παράγονται αποτελέσματα που να είναι σε άμεση αντιστοίχιση με τις απαιτήσεις των εκθέσεων εσωτερικής αξιολόγησης και διασφάλισης ποιότητας (π.χ. να δημιουργούνται οι διάφοροι πίνακες άμεσα, χωρίς να χρειάζεται επιπλέον επεξεργασία και κοπιαστικές μετατροπές).
- Δημιουργία ενός συστήματος χρηματοδότησης που να υποστηρίζει κάποια σχετική οικονομική αυτονομία των Τμημάτων, ώστε να Τμήματα να μπορούν να προγραμματίζουν κάποιες δράσεις και να αναλαμβάνουν εκπαιδευτικές και άλλες πρωτοβουλίες (για παράδειγμα, προβολής του έργου, δικτύωσης, κ.α.).
- Πρωτοβουλίες σε κεντρικό επίπεδο για την υποστήριξη των δράσεων δικτύωσης, εξωστρέφειας και διεθνοποίησης του Ιδρύματος και του Τμήματος.
- Πρωτοβουλίες σε κεντρικό επίπεδο για τη θεσμοθέτηση σχέσεων συνεργασίας ΚΠΠ φορείς.
- Συνέχιση της λειτουργίας του Γραφείου Πρακτικής Άσκησης και αξιοποίηση και αναβάθμιση της εμπειρίας, της οργάνωσης και του δικτύου συνεργασιών που έχουν αναπτυχθεί από την εποχή της λειτουργίας του στο πλαίσιο των Τ.Ε.Ι..

10.4. Διατυπώστε προτάσεις προς δράση από την Πολιτεία

- Η στελέχωση του Τμήματος θα πρέπει να είναι επαρκής και να γίνεται έγκαιρα. Οι ανάγκες στελέχωσης του Τμήματος αφορούν όλες τις κατηγορίες προσωπικού (μέλη Δ.Ε.Π., ΕΕΔΙΠ, διοικητικό και τεχνικό προσωπικό). Το γεγονός ότι πρακτικά δεν υπήρχαν νέες θέσεις στο Τμήμα για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει την πενταετία (μόνο μία νέα θέση μέλους Δ.Ε.Π. κατά την τελευταία επταετία) καθιστά αναγκαία και επείγουσα την χορήγηση νέων θέσεων μελών Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Δ.Ι.Π., διοικητικού και τεχνικού προσωπικό, ώστε να μπορεί να συνεχίσει τη λειτουργία του απρόσκοπτα και αποτελεσματικά.
- Η χρηματοδότηση για την κάλυψη των αναγκών λειτουργίας του Τμήματος, τόσο σε σχέση με την πρόσληψη επιστημονικών συνεργατών για την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών, όσο και σε σχέση με τα υλικά και τα μέσα που απαιτούνται για την καθημερινή λειτουργία του Τμήματος, δεν έχει βελτιωθεί τα τελευταία χρόνια. Ουσιαστικά, έπειτα από τις δραστικές περικοπές που σημειώθηκαν κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης, το Τμήμα λειτουργεί με τη μισή περίπου χρηματοδότηση, σε σύγκριση με την περίοδο προ της οικονομικής κρίσης, τη στιγμή που ο αριθμός των φοιτητών έχει αυξηθεί κατά 30% περίπου και οι απαιτήσεις από τη λειτουργία του Τμήματος έχουν ασφαλώς αυξηθεί.
- Η διαδικασία της αξιολόγησης θα πρέπει να είναι ουσιαστική και να αποσκοπεί στην βελτίωση των Τμημάτων και την άμεση αντιμετώπιση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν. Όταν η αξιολόγηση γίνεται μία γραφειοκρατική, ανούσια και χωρίς αντίκρισμα διαδικασία ή χρησιμοποιείται ως ένα εργαλείο επιβολής ποινών και περικοπών, τότε τα οποιαδήποτε προσδοκώμενα οφέλη ακυρώνονται στην πράξη και τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας χάνουν την εμπιστοσύνη τους στο θεσμό της αξιολόγησης.
- Ο προγραμματισμός των δράσεων θα πρέπει να γίνεται έγκαιρα για να αποφέρει ικανοποιητικά αποτελέσματα. Η γενικότερη νοοτροπία που επικρατεί στο ελληνικό δημόσιο είναι γίνεται πλημμελής προγραμματισμός δράσεων και να αναλαμβάνονται δράσεις και πρωτοβουλίες καθυστερημένα, όταν τα προβλήματα διογκώνονται και γίνονται ασφυκτικά. Για παράδειγμα, συχνά λαμβάνουμε εντολές να υποβάλουμε στοιχεία, έγγραφα και εκθέσεις μέχρι το τέλος της ίδια ημέρας.
- Η αφόρητη γραφειοκρατία αποτελεί παράγοντα αναποτελεσματικότητας στον προγραμματισμό και την καθημερινή λειτουργία του Τμήματος, ιδίως υπό τις τρέχουσες συνθήκες λειτουργίας του, δηλαδή με ένα μόνο μέλος διοικητικού προσωπικού για τη στελέχωση της Γραμματείας. Η γραφειοκρατία τόσο στην καθημερινή λειτουργία του Τμήματος, όσο και σε σχέση με τη διαχείριση των πάσης φύσεως εκπαιδευτικών και ερευνητικών έργων, συντελεί στην απογοήτευση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος, που ορισμένες φορές μπορεί να διστάζουν να αναλάβουν πρωτοβουλίες για την ανάπτυξη τέτοιων έργων εξ αιτίας αυτού του λόγου. Η δουλειά των μελών Δ.Ε.Π. είναι να εκτελούν εκπαιδευτικό και ερευνητικό έργο, όμως συχνά η χρόνος τους και η ενεργητικότητά τους διατίθενται για να διεκπεραιώνουν διαχειριστικές διαδικασίες της δημόσιας διοίκησης.
- Η αυτονομία των Ιδρυμάτων και των Τμημάτων είναι υποτυπώδης. Ιδιαίτερα σε σχέση με τα Τμήματα, σημειώνεται ότι στην πράξη δεν έχουν στην αρμοδιότητά τους την διαχείριση κανενός πόρου για τη λήψη στρατηγικών αποφάσεων.
- Η λειτουργία των Τμημάτων ρυθμίζεται ασφυκτικά και δεν υπάρχουν περιθώρια ανάπτυξης διαφορετικότητας (που μπορεί να είναι αναγκαία για την αντιμετώπιση ειδικών συνθηκών) και καινοτομίας για την αξιοποίηση ευκαιριών.
- Οι συχνές αλλαγές του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας των Πανεπιστημίων, ιδίως όταν συμβαίνουν ως παλινωδίες, δημιουργούν αναστάτωση στην καθημερινή λειτουργία, επιδρούν παραλυτικά στις διαδικασίες και δεν επιτρέπουν τον προγραμματισμό, την υλοποίηση δράσεων και την ανάπτυξη των Τμημάτων.
- Οι Υπηρεσίες του Υπουργείου και οι εποπτευόμενοι αυτού φορείς του θα πρέπει να έχουν επίσης το ρόλο να υποστηρίζουν τη λειτουργία των Τμημάτων, όχι μόνο να την ελέγχουν. Ως

παράδειγμα αναφέρεται η πρόσφατη (2018) περίπτωση της ευκαιρίας ανάπτυξης κοινών προγραμμάτων σπουδών με δύο Πανεπιστήμια του Βιετνάμ, κατά την οποία, στο ερώτημά μας πως μπορούμε να βρούμε συγκεκριμένες λύσεις στα ειδικά ζητήματα που αντιμετωπίζαμε, οι αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου μας παρέπεμψαν στα άρθρα του νόμου.

11. Πίνακες

Οι πίνακες που ακολουθούν παρατίθενται σε οριζόντια διάταξη σελίδας.

(Το υπόλοιπο της σελίδας είναι εσκεμμένα κενό)

ΕΠΙΤΟΜΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΙΔΡΥΜΑ: ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΜΗΜΑ : ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Αριθμός προσφερόμενων κατευθύνσεων: 3

Αριθμός μεταπτυχιακών προγραμμάτων: 3

Σχετικός πίνακας	Ακαδημαϊκό έτος	2020-21	2019-20	2018-19	2017-18	2016-17	2015-16
# 1	Συνολικός αριθμός μελών ΔΕΠ	15	15	15	15	14	14
# 1	Λοιπό προσωπικό	17	18	18	18	29	30
# 2	Συνολικός αριθμός προπτυχιακών φοιτητών σε κανονικά έτη φοίτησης (ν Χ 2)	1805	1700	1496	1363	1324	1189
# 3	Προσφερόμενες από το Τμήμα θέσεις στις πανελλαδικές	230	250	250	250	225	225
# 3	Συνολικός αριθμός νεοεισερχομένων φοιτητών	312	342	343	306	320	264
# 7	Αριθμός αποφοίτων	137	7	70	114	101	124
# 6	Μ.Ο. βαθμού πτυχίου	6,97	- **	7,02	6,74	6,66	6,71
# 4	Προσφερόμενες από το Τμήμα θέσεις ΠΜΣ	145	145	145	145	77	78
# 4	Αριθμός αιτήσεων για ΠΜΣ	156	151	153	150	131	142
# 12.1	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου (για ΠΠΣ ΔΙΠΑΕ/ ΤΕΙ)	50/ 39	50/ 39	39	39	39	39
# 12.1	Σύνολο υποχρεωτικών μαθημάτων (Υ) (για ΠΠΣ ΔΙΠΑΕ/ ΤΕΙ)	38 / 35	38/ 36	35	35	35	35
# 12.1	Συνολικός αριθμός προσφερόμενων μαθημάτων επιλογής (για ΠΠΣ ΔΙΠΑΕ/ ΤΕΙ)	41 / 16	41/ 16	16	16	16	16
# 15	Συνολικός αριθμός δημοσιεύσεων ΔΕΠ	69	41	75	72	39	39
# 16	Αναγνώριση ερευνητικού έργου (σύνολο)	532	241	315	386	145	146
# 17	Διεθνείς συμμετοχές						

Παρατηρήσεις:

- Στο Λοιπό προσωπικό λογίζονται οι εργαστηριακοί/ επιστημονικοί συνεργάτες, ως αριθμός συμβάσεων και όχι ως προσλαμβανόμενοι με ωράριο πλήρους απασχόλησης. Βλέπε και υποσημείωση/ οδηγία στον πίνακα 1.
- Ο συνολικός αριθμός προπτυχιακών φοιτητών σε κανονικά έτη φοίτησης εμφανίζεται αυξημένος τα τελευταία έτη γιατί δεν έγιναν ορκωμοσίες το εαρινό εξάμηνο 2018-2019 και το ακαδ. έτος 2019-2020, ώστε να διαγραφούν οι φοιτητές από το σύστημα της Γραμματείας.

Παρότι οι φοιτητές έχουν ολοκληρώσει τις σπουδές τους, φαίνονται ως ενεργοί φοιτητές. Ορκωμοσίες δεν έγιναν γιατί: α) με τη δημιουργία του ΔΙ.ΠΑ.Ε. έπρεπε να διευθετηθούν διάφορα ζητήματα σχετικά με την απονομή των πτυχίων, β) απαγορεύτηκαν οι συγκεντρώσεις σε κλειστούς χώρους λόγω της πανδημίας. Οι αποφοιτήσεις των φοιτητών Τ.Ε.Ι. καθυστέρησαν επίσης γιατί: α) πολλοί φοιτητές αντιμετώπισαν προβλήματα με την διενέργεια της πρακτικής τους λόγω των περιορισμών κατά την πανδημία, και β) πολλοί αποφάσισαν να συνεχίσουν με τη διαδικασία που προβλέπει ο νόμος για να αποκτήσουν το πτυχίο του ΔΙ.ΠΑ.Ε. Τέλος, τα μέτρα προστασίας από τον κορονοϊό

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Πίνακας 1. Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος

		2020-2021		2019-20		2018-19		2017-18		2016-17		2015-16	
		A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ
Καθηγητές	Σύνολο	5	2	5	2	5	2	3	0	3	0	3	0
	Από εξέλιξη			2	2	2	2						
	Νέες προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις												
Αναπληρωτές Καθηγητές	Σύνολο	2	0	2	0	2	0	3	2	3	2	2	2
	Από εξέλιξη			2		2							
	Νέες προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις												
Επίκουροι Καθηγητές	Σύνολο	2	3	2	3	2	3	2	1	2	0	3	0
	Από εξέλιξη												
	Νέες προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις												
Λέκτορες	Σύνολο	1	0	1	0	1	0	2	2	2	2	2	2
	Νέες προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις												
Μέλη ΕΕΔΙΠ	Σύνολο	3	0	3	0	3	0	3	0	3	1	0	0
Διδάσκοντες επί συμβάσει**	Σύνολο	13	4	12	6	12	6	12	6	20	9	21	9
Τεχνικό προσωπικό εργαστηρίων	Σύνολο	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	2
Διοικητικό προσωπικό	Σύνολο	0	2	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Αναφέρεται σε αριθμό συμβάσεων – όχι διδασκόντων (π.χ. αν ένας διδάσκων έχει δύο συμβάσεις, χειμερινή και εαρινή, τότε μετρώνται δύο συμβάσεις).

A: Άρρενες, Θ: Θήλειες

Πίνακας 2. Εξέλιξη του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών του Τμήματος σε όλα τα έτη σπουδών

	2020-21	2019-20	2018-19	2017-18	2016-17	2015-16
Προπτυχιακοί	3356	3340	3195	2551	2359	2242
Μεταπτυχιακοί (ΜΔΕ)	121	138	142	143	77	78
Διδακτορικοί	9	0	0	0	0	0

Παρατηρήσεις: Ο αριθμός των προπτυχιακών φοιτητών είναι αυξανόμενος τα τελευταία τρία έτη (2018-2021 γιατί δεν έγιναν κανονικά ορκωμοσίες φοιτητών, ενώ παράλληλα αυξήθηκε και ο αριθμός των νέο-εισερχόμενων φοιτητών (βλέπε πίνακα 3). Δεν έχει γίνει ορκωμοσία αποφοιτήσαντων το εαρινό εξάμηνο του 2018-2019 και όλο 2019-2020 γιατί δεν είχαν διευθετηθεί ζητήματα απονομής πτυχίων σε φοιτητές Τ.Ε.Ι. από το νεοσύστατο ΔΙ.ΠΑ.Ε. και γιατί εξάμηνο εφαρμόστηκαν περιορισμοί στις μαζικές εκδηλώσεις λόγω κορονοϊού.

Το 2020-2021 έγινε μία μόνο τελετή ορκωμοσίας, με πολλούς περιορισμούς λόγω κορονοϊού, που αποθάρρυναν πολλούς φοιτητές από το να συμμετάσχουν.

Η Γραμματεία του Τμήματος υπολογίζει ότι περίπου 150 φοιτητές έχουν αποφοιτήσει κατά τα ακαδ. έτη 2019-2020 και 2020-2021, αλλά δεν έχουν πάρει το πτυχίο τους (δηλαδή δεν έχουν ορκιστεί) και παραμένουν ενεργοί στο σύστημα της Ηλεκτρονικής Γραμματείας.

Σημειώνεται ότι οι περισσότεροι φοιτητές Τ.Ε.Ι. επέλεξαν να αξιοποιήσουν την ευκαιρία να συνεχίσουν τις σπουδές τους και να αποκτήσουν το πτυχίο του ΔΙ.ΠΑ.Ε., παρακολουθώντας επιπλέον μαθήματα από το πρόγραμμα σπουδών του ΔΙ.ΠΑ.Ε. Αυτός είναι ένας πρόσθετος λόγος που έχει αυξηθεί ο αριθμός των ενεργών φοιτητών και έχουν μειωθεί οι αποφοιτήσαντες τα τελευταία δύο έτη.

Πίνακας 3. Εξέλιξη του αριθμού των νέο-εισερχομένων προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος

Εισαχθέντες με:	2020-21	2019-20	2018-19	2017-18	2016-17	2015-16
Εισαγωγικές εξετάσεις	210	236	199	182	240	219
Μετεγγραφές (εισορές προς το Τμήμα)	44	21	39	31	30	20
Μετεγγραφές (εκροές προς άλλα Τμήματα)**	3	15	46	27	7	3
Κατατακτήριες εξετάσεις (Πτυχιούχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ)	17	32	30	28	30	22
Άλλες κατηγορίες	38	38	29	38	27	2
Σύνολο**	312	342	343	306	320	264
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	0	0	0	0	0	0

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Προσοχή: ο αριθμός των εκροών πρέπει να αφαιρεθεί κατά τον υπολογισμό του Συνόλου.

Πίνακας 4. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)*

Τίτλος ΠΜΣ: «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Διοίκηση Επιχειρήσεων»

Κανονική διάρκεια σπουδών (μήνες): 18

	2020-21	2019-20	2018-19	2017-18	2016-17	2015-16
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	31	30	40	35	79	109
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	4	4	3	13	11	36
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	27	36	32	66	98	143
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	35	35	35	35	35	35
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων	27	28	26	33	35	35
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	37	14	12	31	35	35
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	0	0	0	0	0	0

* Σε περίπτωση περισσότερων του ενός Π.Μ.Σ. συμπληρώνεται ένας πίνακας για **κάθε** ΠΜΣ.

** Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Τίτλος ΠΜΣ: «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Δημόσια Διοίκηση»
Κανονική διάρκεια σπουδών (μήνες): 18

	2020-21	2019-20	2018-19	2017-18	2016-17	2015-16
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	110	108	87	85	37	18
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	4	2	2	1	0	0
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	106	85	83	36	18	30
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	80 *	80 *	80*	80*	45	45
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων	90**	80	79	77	34	16
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	146	22	21	24	14	17
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	0	0	0	0	0	0

Παρατηρήσεις:

* Από το έτος 2017-18 και μέχρι σήμερα το μεταπτυχιακό πρόγραμμα λειτουργεί ως Διατμηματικό με το τμήμα Εφοδιαστικής της Κατερίνης και διοργανώνονται 2 τμήματα σπουδών.

** Λόγω ισοβαθμίας του τελευταίου υποψήφιου, εισήχθησαν όλοι οι ισοβαθμούμεντοι.

Τίτλος ΠΜΣ: «Μεταπτυχιακές Σπουδές στη Διοίκηση Επιχειρήσεων Φιλοξενίας και Τουρισμού»
Κανονική διάρκεια σπουδών (μήνες): 18

	2020-21	2019-20	2018-19	2017-18	2016-17	2015-16
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	16	11	15	25	14	24
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	3	3	3	0	4	7
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	13	12	22	14	20	19
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	30	30	30	30	30	30
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων	11	11	13	23	14	24
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	0	21	8	17	12	10
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	0	0	0	0	0	3

Πίνακας 5. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων* του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών

	2020-21	2019-20	2018-19	2017-18	2016-17	2015-16
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	26	-	-	-	-	-
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	5	-	-	-	-	-
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	21	-	-	-	-	-
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	29	-	-	-	-	-
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων υποψηφίων	9	-	-	-	-	-
Απόφοιτοι	0	-	-	-	-	-
Μέση διάρκεια σπουδών αποφοίτων	-	-	-	-	-	-

* Απόφοιτοι = Αριθμός Διδασκόντων που ανακηρύχθηκαν στο έτος που αφορά η στήλη.

** Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Πίνακας 6. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοίτων)
		5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2015-2016	124	7,26 %	68,55 %	22,58 %	1,61 %	6,71
2016-2017	101	4,90 %	74,51 %	19,61 %	0,98 %	6,66
2017-2018	114	7,02 %	64,04 %	25,44 %	3,51 %	6,74
2018-2019	70	8,00 %	48,00 %	34,00 %	10,00 %	7,02
2019-2020	0**	-	-	-	-	-
2020-2021	135	6 (4,5%)	78 (57,8%)	43 (31,9%)	8 (5,85%)	6,97
Σύνολο	544					

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης. Επεξηγήση: Σημειώστε σε κάθε στήλη τον αριθμό των φοιτητών που έλαβαν την αντίστοιχη βαθμολογία και το ποσοστό που αυτοί εκπροσωπούν επί του συνολικού αριθμού των αποφοιτησάντων το συγκεκριμένο έτος [π.χ. 26 (=15%)].

Παρατηρήσεις: ** Στο τρέχον ακαδημαϊκό έτος 2019-2020 δεν πραγματοποιήθηκε ορκωμοσία λόγω: α) της συγχώνευσης των Ιδρυμάτων στο ΔΙΠΑΕ, β) των ειδικών συνθηκών για την προστασία από τον κορονοϊό.

Πίνακας 7. Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών και διάρκεια σπουδών

Στον πίνακα αυτόν θα αποτυπωθούν τα εξελικτικά στοιχεία 7 συνολικά ετών: του έτους στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης και των 6 προηγούμενων ετών. Προσαρμόστε τις χρονολογίες ανάλογα.

Έτος αποφοίτησης	Αποφοιτήσαντες Διάρκεια Σπουδών (σε έτη)								Δεν έχουν αποφοιτήσει (καθυστερούντες)	Σύνολο
	Κ ²⁰	Κ+1	Κ+2	Κ+3	Κ+4	Κ+5	Κ+6	Κ+6 και πλέον		
2014-2015	2	34	32	3	0	4	0	0	1248	1323
2015-2016	1	40	11	0	0	0	0	0	1349	1405
2016-2017	0	32	33	22	21	13	9	5	1475	1610
2017-2018	0	23	13	2	32	0	1	10	1736	1906
2018-2019	0	2	3	11	5	5	0	6	2055	2087
2019-2020	3	11	7	28	8	6	0	9	2481	2553
2020-2021	0	9	28	51	20	14	11	2	2249	2384

*Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

* Τα στοιχεία αφορούν τους φοιτητές του προγράμματος σπουδών του Τ.Ε.Ι.

²⁰ Όπου Κ = Κανονική διάρκεια σπουδών (σε έτη) στο Τμήμα (π.χ. αν η κανονική διάρκεια σπουδών είναι 4 έτη, τότε Κ=4 έτη, Κ+1=5 έτη, Κ+2=6 έτη, ..., Κ+6=10 έτη).

Πίνακας 8. Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων/ απάντησαν	Χρονικό διάστημα επαγγελματικής ένταξης μετά την αποφοίτηση (σε μήνες)**			
		6	12	24	Μη ενταχθέντες – συνέχεια σπουδών
2015-2016	124/55	26	21	3	5
2016-2017	101/49	27	15	0	7
2017-2018	114/62	36	13	5	8
2018-2019	70/42	20	11	4	7
2019-2020	0/0	0	0	0	0
2020-2021	135/99	65	16	4	14
<i>Σύνολο</i>	<i>544/264</i>	<i>174</i>	<i>76</i>	<i>16</i>	<i>41</i>

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Οι στήλες συμπληρώνονται με το πλήθος των αποφοίτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών, των οποίων η επαγγελματική ένταξη πραγματοποιήθηκε εντός του αντίστοιχου χρονικού διαστήματος μετά την αποφοίτησή τους.

Πίνακας 9. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών

		2020-21	2019-20	2018-19	2017-18	2016-17	2015-16	Σύνολο	
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού								
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**	1	0	7	2	5	7	22
		Άλλα							
Επισκέπτες φοιτητές άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων στο Τμήμα	Εσωτερικού								
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**	3	12	9	12	6	3	46
		Άλλα							
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που δίδαξαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού								
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**	0	0	0	2	2	1	5
		Άλλα							
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων που δίδαξαν στο Τμήμα	Εσωτερικού								
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**	0	2	2	0	0	1	5
		Άλλα							
Σύνολο		4	17	19	23	17	14	94	

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών.

Πίνακας 10. Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών

Τίτλος ΠΜΣ: Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Διοίκηση Επιχειρήσεων

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων ΠΜΣ	Χρονικό διάστημα επαγγελματικής ένταξης μετά την αποφοίτηση (σε μήνες)**			
		6	12	24	Μη ενταχθέντες – συνέχεια σπουδών
2015-2016					
2016-2017					
2017-2018					
2018-2019					
2019-2020					
2020-2021	37	26	3	1	1
<i>Σύνολο</i>					

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Οι στήλες συμπληρώνονται με το πλήθος των αποφοίτων ΠΜΣ, των οποίων η επαγγελματική ένταξη πραγματοποιήθηκε εντός του αντίστοιχου χρονικού διαστήματος μετά την αποφοίτησή τους.

Παρατηρήσεις:

Τον Ιούνιο 2022 διενεργήθηκε τηλεφωνική έρευνα με δομημένο ερωτηματολόγιο ανάμεσα στους απόφοιτους του ακαδ. Έτους 2020-21 για την επαγγελματική τους ένταξη. Από τους 37 φοιτητές/φοιτήτριες που αποφοίτησαν, συμμετείχαν στην έρευνα οι 31.

Πίνακας 11. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών

		2020-21	2019-20	2018-19	2017-18	2016-17	2015-16	Σύνολο
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**						
		Άλλα						
Επισκέπτες φοιτητές άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων στο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**						
		Άλλα						
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που δίδαξαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού	10	10	10	2	1	1	25
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**						
		Άλλα						
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων που δίδαξαν στο Τμήμα	Εσωτερικού	15	15	15	17	19	19	104
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**						
		Άλλα						
Σύνολο		25	25	25	19	20	20	129

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

** Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών.

Πίνακας 12.1 Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. έτος 2020-2021)¹

Εξάμηνο Σπουδών	Μαθήματα ² Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο)	Κωδικός Μαθήματος	Πιστ. Μονάδες ECTS	Κατηγορία μαθήματος ³	Υποβάθρου (Υ) Επιστ. Περιοχής (ΕΠ) Γενικών Γνώσεων (ΓΓ) Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (ΑΔ)	Ωρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Σε ποιο εξάμηνο σπουδών αντιστοιχεί; (1 ^ο , 2 ^ο κλπ.)	Προαπαιτούμενα μαθήματα ⁴	Ιστότοπος ⁵	Σελίδα Οδηγού Σπουδών ⁶
1ο	Αρχές Διοίκησης Επιχειρήσεων	101	5	Υ	Υ	3	1ο	ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΙ ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΟΛΑ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΟΥ 1 ^{ου} & 2 ^{ου} ΕΤΟΥΣ ΕΧΟΥΝ ΣΕΛΙΔΑ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ https://elearning.cm.ihu.gr/course/index.php?categoryid=23	ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΤΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ http://ba.ihu.gr/?q=node/13
1ο	Εισαγωγή στην Λογιστική	102	5	Υ	Υ	3	1ο			
1ο	Στατιστική Ι	103	5	Υ	Υ	4	1ο			
1ο	Μαθηματικά για Διοίκηση Επιχειρήσεων	104	5	Υ	Υ	5	1ο			
1ο	Εισαγωγή στα Πληροφοριακά Συστήματα και τον Ψηφιακό Κόσμο	105	5	Υ	Υ	3	1ο			
1ο	Επιχειρησιακή Επικοινωνία	106	5	Υ	Υ	3	1ο		Ο ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΤΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ http://ba.ihu.gr/?q=node/32	
1ο	Αγγλικά για Διοίκηση Επιχειρήσεων Ι*	107	-	Υ	Υ	3	1ο			
2ο	Μικροοικονομική	201	5	Υ	Υ	5	2ο			
2ο	Στατιστική ΙΙ	202	5	Υ	Υ	4	2ο			
2ο	Βάσεις Δεδομένων	203	5	Υ	Υ	4	2ο			
2ο	Οικονομικά Μαθηματικά	204	5	Υ	Υ	3	2ο			
2ο	Χρηματοοικονομική Λογιστική	205	5	Υ	Υ	3	2ο			
2ο	Ευρωπαϊκή Οικονομική Ολοκλήρωση	206	5	Υ	Υ	3	2ο			

2ο	Αγγλικά για Διοίκηση Επιχειρήσεων II*	207	-	Υ	Υ	3	2ο			
3ο	Μακροοικονομική	301	5	Υ	ΕΠ	3	3ο			
3ο	Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων	302	5	Υ	ΕΠ	3	3ο			
3ο	Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης Επιχειρήσεων	303	5	Υ	ΕΠ	4	3ο			
3ο	Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων	304	5	Υ	ΕΠ	3	3ο			
3ο	Μάρκετινγκ	305	5	Υ	ΕΠ	5	3ο			
3ο	Μεθοδολογία Έρευνας	306	5	Υ	ΕΠ	4	3ο			
4ο	Ποσοτικές Μέθοδοι στη Λήψη Διοικ. Αποφάσεων I	401	5	Υ	ΕΠ	5	4ο			
4ο	Χρηματοοικονομική Διοίκηση	402	5	Υ	ΕΠ	4	4ο			
4ο	Διοίκηση δικτύου διανομών (logistics)	403	5	Υ	ΕΠ	3	4ο			
4ο	Διοίκηση Πωλήσεων	404	5	Υ	ΕΠ	3	4ο			
4ο	Συμπεριφορά Καταναλωτή	405	5	Υ	ΕΠ	3	4ο			
4ο	Δημόσιες Σχέσεις	406	5	Υ	ΕΠ	3	4ο			
5ο	Ποσοτικές Μέθοδοι στη Λήψη Διοικ. Αποφάσεων II	501	5	Υ	ΕΠ	5	5ο			
5ο	Επιχειρησιακός Σχεδιασμός και Επιχειρηματικότητα	502	5	Υ	ΕΠ	4	5ο			
5ο	Ηλεκτρονικές Επιχειρήσεις	503	5	Υ	ΕΠ	4	5ο			
6ο	Οργάνωση και Διοίκηση Παραγωγικών Συστημάτων	601	5	Υ	ΕΠ	5	6ο			
6ο	Ηλεκτρονικό Εμπόριο	602	5	Υ	ΕΠ	4	6ο			
6ο	Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και Ηθική	603	5	Υ	ΕΠ	3	6ο			
7ο	Διοίκηση Ποιότητας	701	5	Υ	ΕΠ	3	7ο			
7ο	Μοντελοποίηση Επιχειρήσεων	702	5	Υ	ΕΠ	3	7ο			
7ο	Ψηφιακό Μάρκετινγκ	703	5	Υ	ΕΠ	4	7ο			

8ο	Στρατηγική Επιχειρήσεων	801	5	Υ	ΕΠ	3	8ο		
8ο	Εργασιακές Σχέσεις	802	5	Υ	ΕΠ	3	8ο		
8ο	Διοικητική Λογιστική	803	5	Υ	ΕΠ	3	8ο		
5ο/7ο	Διοικητική Οικονομική	A01	5	Ε	ΕΠ	3	5ο/7ο		
5ο/7ο	Χρηματοοικονομική Ανάλυση	A02	5	Ε	ΕΠ	3	5ο/7ο		
5ο/7ο	Αρχές Οικονομικής Σκέψης	A03	5	Ε	ΕΠ	3	5ο/7ο		
5ο/7ο	Εφαρμογές Θεωρίας Παιγνίων στη Διοίκηση	A04	5	Ε	ΕΠ	3	5ο/7ο		
5ο/7ο	Κοστολόγηση και Τιμολόγηση	A05	5	Ε	ΑΔ	3	5ο/7ο		
5ο/7ο	Ζητήματα Σύγχρονης Ελληνικής Οικονομίας	A06	5	Ε	ΕΠ	3	5ο/7ο		
5ο/7ο	Αξιολόγηση Επενδύσεων και Οικονομοτεχνικές Μελέτες	A07	5	Ε	ΑΔ	3	5ο/7ο		
5ο/7ο	Επιχειρηματική Μελέτη	K01	5	Ε	ΕΠ	3	5ο/7ο		
5ο/7ο	Μάρκετινγκ υπηρεσιών	B01	5	Ε	ΕΠ	3	5ο/7ο		
5ο/7ο	Ολοκληρωμένες επικοινωνίες μάρκετινγκ	B02	5	Ε	ΕΠ	3	5ο/7ο		
5ο/7ο	Επικοινωνία μέσω κοινωνικής δικτύωσης	B03	5	Ε	ΕΠ	3	5ο/7ο		
5ο/7ο	Οργανωσιακή Συμπεριφορά	B04	5	Ε	ΕΠ	3	5ο/7ο		
5ο/7ο	Διεθνές Μάνατζμεντ και Μάρκετινγκ	B05	5	Ε	ΕΠ	3	5ο/7ο		
5ο/7ο	Ειδικά θέματα διαδικτυακού μάρκετινγκ	B06	5	Ε	ΕΠ	3	5ο/7ο		
5ο/7ο	Τουριστικό Μάρκετινγκ	B07	5	Ε	ΕΠ	3	5ο/7ο		
5ο/7ο	Ειδικά θέματα βάσεων δεδομένων	Γ01	5	Ε	ΑΔ	3	5ο/7ο		
5ο/7ο	Αξιολόγηση Επενδύσεων και Οικονομοτεχνικές Μελέτες	A07	5	Ε	ΑΔ	3	5ο/7ο		
5ο/7ο	Σχεδιασμός δικτυακών τόπων	Γ02	5	Ε	ΑΔ	3	5ο/7ο		
5ο/7ο	Εισαγωγή στον Προγραμματισμό	Γ03	5	Ε	ΑΔ	4	5ο/7ο		
5ο/7ο	Διοίκηση Προμηθειών	Γ04	5	Ε	ΑΔ	3	5ο/7ο		

5ο/7ο	Σχεδιασμός και Βελτιστοποίηση Εφοδιαστικής Αλυσίδας	Γ05	5	Ε	ΑΔ	3	5ο/7ο		
5ο/7ο	Σχεδιασμός Συστημάτων Υπηρεσιών	Γ06	5	Ε	ΑΔ	3	5ο/7ο		
5ο/7ο	Ανάλυση και Σχεδιασμός Επιχειρηματικών Διαδικασιών	Γ07	5	Ε	ΑΔ	3	5ο/7ο		
6ο/8ο	Λογιστική εταιρειών	Α08	5	Ε	ΕΠ	3	6ο/8ο		
6ο/8ο	Περιφερειακή Οικονομική και Οικονομική Ανάπτυξη	Α09	5	Ε	ΕΠ	3	6ο/8ο		
6ο/8ο	Ειδικά Θέματα Λογιστικής	Α10	5	Ε	ΑΔ	3	6ο/8ο		
6ο/8ο	Ελεγκτική	Α11	5	Ε	ΕΠ	3	6ο/8ο		
6ο/8ο	Ειδικά Θέματα Εφαρμοσμένης Στατιστικής	Α12	5	Ε	ΑΔ	3	6ο/8ο		
6ο/8ο	Στοιχεία Δικαίου Επιχειρήσεων	Α13	5	Ε	ΕΠ	3	6ο/8ο		
6ο/8ο	Διοίκηση Μ.Μ.Ε.	Β08	5	Ε	ΕΠ	3	6ο/8ο		
6ο/8ο	Ηγεσία και Διαχείριση Αλλαγών	Β09	5	Ε	ΕΠ	3	6ο/8ο		
6ο/8ο	Διοίκηση Οργανισμών	Β10	5	Ε	ΕΠ	3	6ο/8ο		
6ο/8ο	Συμπεριφορά καταναλωτή και μέσα κοινωνικής δικτύωσης	Β11	5	Ε	ΕΠ	3	6ο/8ο		
6ο/8ο	Ειδικά θέματα επικοινωνίας και δημοσίων σχέσεων	Β12	5	Ε	ΕΠ	3	6ο/8ο		
6ο/8ο	Αθλητικό μάρκετινγκ και μάρκετινγκ	Β13	5	Ε	ΕΠ	3	6ο/8ο		
6ο/8ο	Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση	Γ08	5	Ε	ΕΠ	3	6ο/8ο		
6ο/8ο	Διοίκηση Τεχνολογίας Καινοτομίας	Γ09	5	Ε	ΕΠ	3	6ο/8ο		
6ο/8ο	Διοίκηση Έργων	Γ10	5	Ε	ΑΔ	3	6ο/8ο		
6ο/8ο	Ανάπτυξη διαδικτυακών εφαρμογών	Γ11	5	Ε	ΑΔ	3	6ο/8ο		
6ο/8ο	Επιχειρηματική Ευφυΐα και Επιχειρηματική Αναλυτική	Γ12	5	Ε	ΑΔ	3	6ο/8ο		

6ο/8ο	Ειδικά θέματα επιχειρησιακής έρευνας	Γ13	5	Ε	ΑΔ	3	6ο/8ο		
8ο	Πτυχιακή Εργασία		5	Ε	ΕΠ	-	8ο		
6ο/8ο	Πρακτική Άσκηση		5	Ε	ΕΠ	-	6ο/8ο		
κ.ο.κ.⁷									

1 Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

2 Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1^ο, 2^ο, 3^ο κ.ο.κ. εξαμήνου)

3 Χρησιμοποιείστε τις ακόλουθες συντομογραφίες :

Υ = Υποχρεωτικό

Ε = κατ' επιλογήν από πίνακα μαθημάτων

ΕΕ = Μάθημα ελεύθερης επιλογής

Π = Προαιρετικό

Αν το Τμήμα κατηγοριοποιεί τα μαθήματα με διαφορετικό τρόπο, εξηγήστε.

4 Σημειώστε τον/τους κωδικούς αριθμούς του/των προαπαιτούμενων μαθημάτων, αν υπάρχουν.

5 Σημειώστε την ηλεκτρονική διεύθυνση του μαθήματος, αν υπάρχει.

6 Σημειώστε τη σελίδα του Οδηγού Σπουδών (αν υπάρχει), όπου περιγράφονται οι στόχοι, η ύλη και ο τρόπος διδασκαλίας και εξέτασης του μαθήματος.

7 Συμπληρώστε όλα τα μαθήματα που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα σπουδών.

Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Ακολουθούν τα μαθήματα του ΠΣ του Τ.Ε.Ι.

A	ΑΡΧΕΣ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	102Ο11	4	(Υ)	ΜΓΥ	2Θ 1ΑΠ	ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΙ ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΧΟΥΝ ΣΕΛΙΔΑ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΕΡΙΠΟΥ 90% https://elearning.cm.ihu.gr/course/index.php?categoryid=24 & https://elearning.teicm.gr/course/category.php?id=3	ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΤΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ http://ba.ihu.gr/?q=node/80
A	ΑΡΧΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	105Μ11	5	(Υ)	ΜΓΥ	2Θ 2ΑΠ			
A	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ	104Ο11	5	(Υ)	ΜΓΥ	2Θ 3ΑΠ			
A	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ	106Π11	5	(Υ)	ΜΓΥ	2Θ/2Ε			
A	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΓΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	103Π11	5	(Υ)	ΜΓΥ	2Θ 3ΑΠ			
A	ΜΙΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	101Ο11	6	(Υ)	ΜΓΥ	3Θ 2ΑΠ	Ο ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΤΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ http://ba.ihu.gr/?q=node/32		
B	ΑΡΧΕΣ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ	204Μ11	5	(Υ)	ΜΓΥ	2Θ 3ΑΠ			
B	ΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	203Π11	5	(Υ)	ΜΓΥ	2Θ/ 1ΑΠ/2Ε			
B	ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	201Ο11	6	(Υ)	ΜΓΥ	3Θ 1ΑΠ			
B	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ	205Ο11	4	(Υ)	ΜΓΥ	2Θ 1ΑΠ			
B	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ I	202Π11	5	(Υ)	ΜΓΥ	2Θ/ 1ΑΠ/2Ε			
B	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ	206Ο11	5	(Υ)	ΜΓΥ	2Θ 2ΑΠ			
Γ	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ	303Μ11	6	(Υ)	ΜΕΥ	3Θ 2ΑΠ			
Γ	ΔΙΟΙΚΗΣΗ Μ.Μ.Ε.	305Μ11	5	(Υ)	ΜΕΥ	2Θ 2ΑΠ			
Γ	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ	304Ο11	4	(Υ)	ΜΕΥ	2Θ 1ΑΠ			
Γ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	306Π11	5	(Υ)	ΜΕΥ	2Θ/2Ε			
Γ	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ II	302Π11	5	(Υ)	ΜΕΥ	2Θ/1ΑΠ/2Ε			
Γ	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	301Ο11	5	(Υ)	ΜΕΥ	2Θ 3ΑΠ			
Δ	ΑΓΓΛΙΚΑ ΓΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	406Ο11	4	(Υ)	ΜΕΥ	2Θ 2ΑΠ			

Δ	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΛΙΚΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	405M11	5	(Υ)	ΜΕΥ	2Θ 2ΑΠ			
Δ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	404M11	5	(Υ)	ΜΕΥ	2Θ 2ΑΠ			
Δ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	407Ο14	5	(Υ)	ΜΕΥ	2Θ 3ΑΠ			
Δ	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	403Π11	5	(Υ)	ΜΕΥ	2Θ 2Ε			
Δ	ΠΟΣΟΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΣΤΗ ΛΗΨΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ Ι	402Π11Ε	6	(Υ)	ΜΕΥ	3Θ 2Ε			
Ε	ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	502M11	6	(Υ)	ΜΕΥ	3Θ 2ΑΠ			
Ε	ΔΙΕΘΝΕΣ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΚΑΙ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ	504M11	6	(Υ)	ΜΕΥ	3Θ 2ΑΠ			
Ε	ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ	503M11	6	(Υ)	ΜΕΥ	3Θ 2ΑΠ			
Ε	ΠΟΣΟΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΣΤΗ ΛΗΨΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΙΙ	501Π11	6	(Υ)	ΜΕΥ	3Θ 2Ε			
Ε	ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ	607Ο11	6	(ΕΥ)	ΜΕ	3Θ 2ΑΠ			
Ε	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ	605Π11	6	(ΕΥ)	ΜΕ	3Θ 2ΑΠ			
ΣΤ	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	604M11	6	(Υ)	ΜΕΥ	3Θ 2Ε			
ΣΤ	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ	601Π11	6	(Υ)	ΜΕΥ	3Θ 2ΑΠ			
ΣΤ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ	603Ο11	6	(Υ)	ΜΕΥ	3Θ 2ΑΠ			
ΣΤ	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ	611M14	6	(ΕΥ)	ΜΕ	3Θ 2ΑΠ			
ΣΤ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	608Ο11	6	(ΕΥ)	ΜΕ	3Θ 2ΑΠ			
ΣΤ	ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	509M11	6	(ΕΥ)	ΜΕ	3Θ 2ΑΠ			
ΣΤ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	709Ο11	6	(ΕΥ)	ΜΕ	3Θ 2ΑΠ			
ΣΤ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ	706Π11	6	(ΕΥ)	ΜΕ	3Θ 2ΑΠ			
ΣΤ	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ	510M11	6	(ΕΥ)	ΜΕ	3Θ 2ΑΠ			
ΣΤ	ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ	602M11	6	(ΕΥ)	ΜΕ	3Θ 2ΑΠ			

ΣΤ	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΩΛΗΣΕΩΝ	612Μ14	6	(ΕΥ)	ΜΕ	3Θ 2ΑΠ			
Ζ	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	602Μ11	6	(Υ)	ΜΕΥ	3Θ 2ΑΠ			
Ζ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ	701Π11	6	(Υ)	ΜΕΥ	2Θ 3Ε			
Ζ	ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΘΕΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ	702Μ11	6	(Υ)	ΜΕΥ	3Θ 2ΑΠ			
Ζ	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	703Ο11	6	(Υ)	ΜΕΥ	3Θ 2ΑΠ			
Ζ	ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗ ΑΛΛΑΓΩΝ	715Μ11	6	(ΕΥ)	ΕΥ	3Θ 2ΑΠ			
Ζ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	708Ο11	6	(ΕΥ)	ΕΥ	3Θ 2ΑΠ			
Ζ	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗΣ ΑΛΥΣΙΔΑΣ	707Π11	6	(ΕΥ)	ΜΕ	3Θ			
Ζ	ΨΗΦΙΑΚΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ	714Μ11	6	(ΕΥ)	ΜΕ	3Θ 2ΑΠ			

Πίνακας 12.2. Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. έτος 2020-2021)¹

Στο ακαδ. έτος 2020 – 2021 διδάχτηκαν τα 1^ο και 2^ο έτος σπουδών του προγράμματος σπουδών του ΔΙ.ΠΑ.Ε. Διδάχτηκαν επίσης τα εξάμηνα 5^ο, 6^ο και 7^ο από το πρόγραμμα σπουδών για τους φοιτητές που εισήχθησαν στο Τ.Ε.Ι..

Εξάμηνο σπουδών	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο)	Κωδικός Μαθήματος	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονοματεπώνυμο και βαθμίδα)	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ) Εργαστήριο (Ε) & αντίστοιχες ώρες/εβδ.	Πολλαπλή Βιβλιογραφία (ΝΑΙ/ΟΧΙ)	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Ναι/Όχι)	Αριθμός φοιτητών που ενεγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις Κανονική/Επαναληπτική	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική ή επαναληπτική εξέταση	Αξιολογήθηκε από τους Φοιτητές;
1ο	Αρχές Διοίκησης Επιχειρήσεων	101	Γιοβάνης Νικόλαος/ Αναπληρωτής	3Δ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	402	279/29	251/23	58
1ο	Εισαγωγή στην Λογιστική	102	Δρογαλάς Γεώργιος / Επίκουρος (επισκέπτης καθ.)	3Δ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	365	244/59	196/59	44
1ο	Στατιστική Ι	103	Χαψά Ξανθίππη/ Επίκουρη	3Δ & 1ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	395	267/72	147/76	80
1ο	Μαθηματικά για Διοίκηση Επιχειρήσεων	104	Αθανάσινας Αθανάσιος/ Καθηγητής	3Δ & 2ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	444	306/85	224/68	69
1ο	Εισαγωγή στα Πληροφοριακά Συστήματα και τον Ψηφιακό Κόσμο	105	Βρανα Βασιλική/ Καθηγήτρια & Κεχρής Ευάγγελος/ Καθηγητής	2Δ & 1ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	369	257/48	201/22	53
1ο	Επιχειρησιακή Επικοινωνία	106	Κοτζαιβάζογλου Ιορδάνης/ Αναπληρωτής	3Δ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	414	175/38	113/18	64
1ο	Αγγλικά για Διοίκηση Επιχειρήσεων Ι*	107	Δεν διδάχτηκε	3Δ				368	146/13	136/11	
2ο	Μικροοικονομική	201	Αθανάσινας Αθανάσιος/ Καθηγητής	3Δ & 2ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	405	310/59	271/11	22

2ο	Στατιστική II	202	Χαψά Ξανθίππη/ Επίκουρη	3Δ & 1ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	337	250/70	171/37	35
2ο	Βάσεις Δεδομένων	203	Κεχρής Ευάγγελος/ Καθηγητής	3Δ & 1Ε	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	304	234/64	165/31	37
2ο	Οικονομικά Μαθηματικά	204	Καρανάσιος Νικόλαος/ Επίκουρος	3Δ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	336	252/40	218/29	14
2ο	Χρηματοοικονομική Λογιστική	205	Δρογαλάς Γεώργιος/ Επίκουρος (επισκέπτης καθ.)	3Δ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	330	247/30	219/11	11
2ο	Ευρωπαϊκή Οικονομική Ολοκλήρωση	206	Καρανάσιος Νικόλαος/ Επίκουρος	3Δ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	304	242/7	232/7	22
2ο	Αγγλικά για Διοίκηση Επιχειρήσεων II	207	Δεν διδάχτηκε	3Δ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	406	266/20	246/20	
3ο	Μακροοικονομική	301	Χαψά Ξανθίππη/ Επίκουρη	3Δ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	405	310/23	271/13	38
3ο	Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων	302	Μουζά Άννα / Καθηγήτρια	2Δ + 1ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	194	159/69	63/39	15
3ο	Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης Επιχειρήσεων	303	Κεχρής Ευάγγελος/ Καθηγητής	3 Δ + 1ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	190	148/33	99/16	27
3ο	Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων	304	Παντελίδης Παναγιώτης / Καθηγητής	2 Δ + 1ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	274	140/58	70/21	27
3ο	Μάρκετινγκ	305	Πασχαλούδης Δημήτριος/ Καθηγητής Τσουρέλα Μαρία / Επίκουρη	3 Δ + 2ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	195	144/5	124/5	30
3ο	Μεθοδολογία Έρευνας	306	Βρανα Βασιλική/ Καθηγήτρια &	3 Δ + 1ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	190	144/10	135/9	13
4ο	Ποσοτικές Μέθοδοι στη Λήψη Διοικ. Αποφάσεων I	401	Δημητριάδης Σωτήριος/ Καθηγητής	3 Δ + 2ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	180	125/23	105/19	19

4ο	Χρηματοοικονομική Διοίκηση	402	Παντελίδης Παναγιώτης / Καθηγητής	3Δ + 1ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	177	121/43	78/38	10
4ο	Διοίκηση δικτύου διανομών (logistics)	403	Καρακίτσιου Αθανασία/ Επίκουρη	2Δ + 1ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	210	153/43	108/25	20
4ο	Διοίκηση Πωλήσεων	404	Καρανάσιος Νικόλαος/ Επίκουρος	3Δ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	179	127/31	99/20	26
4ο	Συμπεριφορά Καταναλωτή	405	Τσουρέλα Μαρία / Επίκουρη	3Δ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	250	235/3	225/3	12
4ο	Δημόσιες Σχέσεις	406	Κοτζαιβάζογλου Ιορδάνης/ Αναπληρωτής	3Δ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	178/112	84/16	66/12	24

Παρατηρήσεις

- Τα στοιχεία για την Πολλαπλή Βιβλιογραφία και τη Χρήση Εκπαιδευτικών Μέσων προέρχονται από τα Περιγράμματα των μαθημάτων.

1 Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

2 Καταγράψτε τα μαθήματα με τη σειρά που ορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών (δηλ. 1^{ου}, 2^{ου}, 3^{ου} κ.ο.κ. εξαμήνου), όπως ακριβώς στον Πίνακα 12.1.

3 Υπάρχουν επαρκή εκπαιδευτικά μέσα, όπως χώροι διδασκαλίας, συστήματα προβολής, υπολογιστές, εκπαιδευτικά λογισμικά; Αν η απάντηση είναι αρνητική, δώστε σύντομη αναφορά των ελλείψεων.

4 Αν η απάντηση είναι **θετική**, σημειώστε τον αριθμό των φοιτητών που συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια γι' αυτό το μάθημα. Επίσης, επισυνάψτε ένα δείγμα του ερωτηματολογίου που χρησιμοποιήθηκε και περιγράψτε στην Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης τα κριτήρια και τους τρόπους αξιολόγησης της διδασκαλίας, προσθέστε στοιχεία της απόδοσης των φοιτητών, στοιχεία που δείχνουν τον βαθμό ικανοποίησης των φοιτητών, με βάση π.χ. το ερωτηματολόγιο κατά την αποφοίτηση ή τα αποτελέσματα αξιολόγησης μαθημάτων από τους φοιτητές ή άλλα δεδομένα που αποδεικνύουν την επιτυχία του μαθήματος, καθώς και τυχόν δυσκολίες.

Αν το μάθημα **ΔΕΝ** αξιολογήθηκε, αφήστε το πεδίο κενό.

Πρόγραμμα σπουδών Τ.Ε.Ι. (ακαδ. έτος 2020-2021)

Εξάμηνο σπουδών.	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο)	Κωδικός Μαθήματος	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονοματεπώνυμο και βαθμίδα)	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ) Εργαστήριο (Ε) & αντίστοιχες ώρες/εβδ.	Πολλαπλή Βιβλιογραφία (ΝΑΙ/ΟΧΙ)	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Ναι/Όχι)	Αριθμός φοιτητών που ενεγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική ή επαναληπτική εξέταση	Αξιολογήθηκε από τους Φοιτητές;
Ε	ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	502Μ11	Κοτζαμβάζογλου Ιορδάνης/ Αναπληρωτής	3Θ 2ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	273	200	103	17
Ε	ΔΙΕΘΝΕΣ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΚΑΙ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ	504Μ11	Αζαρία Αλμπέρτος/ Επιστ. Συνεργ.	3Θ 2ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	287	216	160	41
Ε	ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ	503Μ11	Φραγκίδης Γαρύφαλλος/ Επικουρος	3Θ 2ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	323	226	130	31
Ε	ΠΟΣΟΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΣΤΗ ΛΗΨΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΙΙ	501Π11Θ	Δημητριάδης Σωτήριος/ Καθηγητής	3Θ 2Ε	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	310	220	150	33 (ΘΕΩΡΙΑ)
Ε	ΠΟΣΟΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΣΤΗ ΛΗΨΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΙΙ	501Π11Ε	Δημητριάδης Σωτήριος/ Καθηγητής	3Θ 2Ε	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	176	0	140	46 (ΑΠ)
Ε	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	506Π11Θ	Καραβασίλης Ι.	3Θ 2 ^Ε	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	86	68	66	11
Ε	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	506Π11Ε	Κασμερίδης/ Καραβασίλης Ι.	3Θ 2Ε	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	76	61	61	-
Ε	ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ	607Ο11	Καραγιώργος Αλκιβιάδης/ Επιστ. Συνεργ.	3Θ 2ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	67	31	27	4
Ε	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ	605Π11	Τσουρέλα Μαρία/ Επικουρη	3Θ 2ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	77	62	40	12
ΣΤ	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	604Μ11Θ	Βρανα Βασιλική/ Καθηγήτρια	3Θ 2Ε	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	306	201	184	12 Θ 67 ΕΡΓ

ΣΤ	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ	601Π11	Δημητριάδης Σωτήριος/ Καθηγητής	3Θ 2ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	340	118	108	18
ΣΤ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ	603Ο11	Παντελίδης Παναγιώτης/ Καθηγητής	3Θ 2ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	362	271	176	11
ΣΤ	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ	611Μ14	Μουζά Άννα/ Καθηγήτρια	3Θ 2ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	49	28	26	4
ΣΤ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	608Ο11	Αθανάσινας Αθανάσιος/ Καθηγητής	3Θ 2ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	83	77	49	
ΣΤ	ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	509Μ11	Γιοβάνης Νικόλαος	3Θ 2ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	117	62	45	8
ΣΤ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	709Ο11	Καρανάσιος Νικόλαος/ Επικουρος	3Θ 2ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	65	37	37	13
ΣΤ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ	706Π11	Φραγκίδης Γαρύφαλλος/ Επικουρος	3Θ 2ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	69	23	19	7
ΣΤ	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ	510Μ11	Αζαρία Αλμπέρτος/ Επιστ. Συνεργ.	3Θ 2ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	11	5	4	9
ΣΤ	ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ	602Μ11	Κοτζαιβάζογλου Ιορδάνης/ Αναπληρωτής	3Θ 2ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	127	72	45	8
ΣΤ	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΩΛΗΣΕΩΝ	612Μ14	Αζαρία Αλμπέρτος/ Επιστ. Συνεργ.	3Θ 2ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	67	38	37	26
Ζ	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	602Μ11	Καρανάσιος Νικόλαος/ Επικουρος	3Θ 2ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	284	257	187	31
Ζ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ	701Π11Ε	Πασχαλούδης Δημήτριος (Καθηγητής) Βρανα Βασιλική (Καθηγήτρια) Χαψά Ξανθίππη (Επικουρη)	2Θ 3Ε	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	209	162	162	19
Ζ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ	701Π11Θ	Βρανα Βασιλική (Καθηγήτρια)	2Θ 3Ε	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	220	187	163	13

Z	ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΘΕΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ	702M11	Τσουρέλα Μαρία/ Επίκουρη	3Θ 2ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	257	216	170	8
Z	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	703O11	Παντελίδης Παναγιώτης/ Καθηγητής	3Θ 2ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	277	262	137	25
Z	ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΛΛΑΓΩΝ	715M11	Μουζά Άννα/ Καθηγήτρια	3Θ 2ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	74	58	55	3
Z	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	708O11	Κωνσταντινίδης/ Επιστ. Συνεργ.	3Θ 2ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	63	43	35	18
Z	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗΣ ΑΛΥΣΙΔΑΣ	707Π11	Καρακίτσιου Αθανασία/ Επίκουρη	3Θ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	27	18	18	
Z	ΨΗΦΙΑΚΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ	714M11	Φραγκίδης Γαρύφαλλος/ Επίκουρος	3Θ 2ΑΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	95	69	44	13

Πίνακας 13.1 Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. έτος 2020 - 2021)
Τίτλος ΠΜΣ: « Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Διοίκηση Επιχειρήσεων»

α.α.	Μάθημα	Κωδικός Μαθήματος	Ιστότοπος	Σελίδα Οδηγού Σπουδών	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονοματεπώνυμο & βαθμίδα)	Υποχρεωτικό (Υ) Κατ'επιλογήν (Ε) Ελεύθερης Επιλογής (ΕΕ)	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ) Εργαστήριο (Ε)	Σε ποιο εξάμηνο διδάχθηκε; (Εαρ.-Χειμ.)	Αριθμός φοιτητών που ενεγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική ή επαναληπτική εξέταση	Αξιολογήθηκε από τους Φοιτητές;
1	ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΛΗΨΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ	102	ΝΑΙ		Δημητριάδης Σωτήριος / Καθηγητής	Υ	Δ	ΧΕΙΜ	27	27	27	12
2	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	211	ΝΑΙ		Κεχρής Ευάγγελος / Καθηγητής	Ε	Δ	ΧΕΙΜ	27	27	27	17
3	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	101	ΝΑΙ		Αθανάσιναις Αθανάσιος / Καθηγητής	Υ	Δ	ΧΕΙΜ	26	25	25	-
4	ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ	105	ΝΑΙ		Παντελίδης Παναγιώτης / Καθηγητής	Υ	Δ	ΧΕΙΜ	27	27	27	17
5	ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΩΛΗΣΕΩΝ	103	ΝΑΙ		Πασχαλούδης Δημήτριος / Καθηγητής	Υ	Δ	ΧΕΙΜ	27	26	26	15
6	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ	104	ΝΑΙ		Μουζά - Λαζαρίδη Άννα - Μαρία / Καθηγήτρια	Υ	Δ	ΕΑΡ	27	27	27	12
7	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	201	ΝΑΙ		Δημητριάδης Σωτήριος / Καθηγητής	Ε	Δ	ΕΑΡ	27	27	27	18
8	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ	221	ΝΑΙ		Παντελίδης Παναγιώτης / Καθηγητής	Ε	Δ	ΕΑΡ	9	9	9	11
9	ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ	222	ΝΑΙ		Δρογάς Γεώργιος / Επικ. Καθηγητής	Ε	Δ	ΕΑΡ	8	7	7	6
10	ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ	224	ΝΑΙ		Παντελίδης Παναγιώτης / Καθηγητής	Ε	Δ	ΕΑΡ	14	14	14	9
11	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	214	ΝΑΙ		Βράνα Βασιλική / Καθηγητής	Ε	Δ, Ε	ΕΑΡ	20	20	20	12

12	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΒΑΣΕΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	212	ΝΑΙ		Κεχρής Ευάγγελος / Καθηγητής	Ε	Δ, Ε	ΕΑΡ	18	18	18	7
13	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ	213	ΝΑΙ		Χειλάς Κωνσταντίνος / Καθηγητής	Ε	Δ, Ε	ΕΑΡ	16	16	16	8

Τίτλος ΠΜΣ: «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Δημόσια Διοίκηση»

α.α.	Μάθημα	Κωδικός Μαθήματος	Ιστότοπος	Σελίδα Οδηγού Σπουδών	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονοματεπώνυμο & βαθμίδα)	Υποχρεωτικό Κατ'επιλογήν Ελεύθερης Επιλογής	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ) Εργαστήριο (Ε)	Σε ποιο εξάμηνο διδάχθηκε; (Εαρ.-Χειμ.)	Αριθμός φοιτητών που εγγεγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς	Αξιολογήθηκε από τους Φοιτητές;
1	Αρχές Μάνατζμεντ και Στρατηγικής στον Δημόσιο Τομέα	101	http://mpa.teicm.gr/		ΓΙΟΒΑΝΗΣ Ν. -ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ Π.	Υ	3Θ	ΧΕΙΜ.	90	90	90	18
2	Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού σε Δημόσιες Υπηρεσίες και Οργανισμούς	102			ΜΟΥΖΑ Α. Μ. -ΤΣΟΥΡΕΛΑ Μ.	Υ	3Θ	ΧΕΙΜ.	90	90	90	24
3	Μάρκετινγκ Υπηρεσιών	103			ΠΑΣΧΑΛΟΥΔΗΣ Δ. -ΤΣΟΥΡΕΛΑ Μ.	Υ	3Θ	ΧΕΙΜ.	90	90	90	17 ΚΑΤ 23 ΣΕΡ
4	Διαχείριση και Διοικητική Λογιστική Δημόσιων Υπηρεσιών και Οργανισμών	104			ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ Π.-ΠΑΖΑΡΣΚΗΣ Μ. - ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ Χ.	Υ	3Θ	ΧΕΙΜ.	90	90	90	11
5	Εφαρμογές Νέων Τεχνολογιών στη Διοίκηση	105			ΒΡΑΝΑ Β. – ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗΣ Ι. – ΦΡΑΓΚΙΔΗΣ Γ.	Υ	2Θ+1Ε	ΧΕΙΜ.	90	90	90	-
6	Έρευνα στη Δημόσια Διοίκηση	201			ΒΡΑΝΑ Β. – ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗΣ Γ. - ΧΑΨΑ Ξ.	Υ	2Θ+1Ε	ΕΑΡ.	90	90	90	31
7	Επικοινωνία - Διαχείριση Κρίσεων	207			ΠΑΣΧΑΛΟΥΔΗΣ Δ. – ΚΟΤΖΑΪΒΑΖΟΓΛΟΥ Ι.	Ε	3Θ	ΕΑΡ.	79	79	79	25 Κατερ 29 Σερρες
8	Πληροφοριακά Συστήματα & Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση	208			ΚΕΧΡΗΣ Ε. -ΣΑΜΟΛΑΔΑΣ Ι. – ΦΡΑΓΚΙΔΗΣ Γ.	Ε	2Θ+1Ε	ΕΑΡ.	73	73	73	19 Κατερ 29 Σερρες
9	Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες (e-services)	209			ΠΑΣΧΑΛΟΥΔΗΣ Δ.-ΤΣΟΥΡΕΛΑ Μ.	Ε	3Θ	ΕΑΡ.	76	76	76	27 Κατερ 24 Σερρες
10	Διαχείριση Έργων και Προγραμμάτων	210			ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ Σ. -ΚΑΡΑΚΙΤΣΙΟΥ Α. - ΛΑΣΚΑΡΙΔΟΥ	Ε	2Θ+1Ε	ΕΑΡ.	24	21	21	5 Κατερ

												7 Σεπρες
11	Ειδικά θέματα στη Δημόσια Διοίκηση με ενότητες: (α) Ποιότητα και αποτελεσματικότητα στη Δημόσια Διοίκηση, (β) Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη	211			ΠΑΣΧΑΛΟΥΔΗΣ Α. -ΑΗΔΟΝΗΣ Δ.	Ε	3Θ	ΕΑΡ.	74	70	70	29

Τίτλος ΠΜΣ: «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Διοίκηση Επιχειρήσεων Φιλοξενίας και Τουρισμού»

α.α.	Μάθημα	Κωδικός Μαθήματος	Ιστότοπος	Σελίδα Οδηγού Σπουδών	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονοματεπώνυμο & βαθμίδα)	Υποχρεωτικό (Υ) Κατ'επιλογήν (Ε) Ελεύθερης Επιλογής (ΕΕ)	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ) Εργαστήριο (Ε)	Σε ποιο εξάμηνο διδάχθηκε; (Εαρ.-Χειμ.)	Αριθμός φοιτητών που ενεγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική ή επαναληπτική εξέταση	Αξιολογήθηκε από τους Φοιτητές;
1	Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων	101	ΝΑΙ	14	Αννα-Μαρία Μουζά	Υ	Δ	Χειμ	11	11	11	7
2	Μέθοδοι έρευνας	102	ΝΑΙ	14	Βασιλική Βράνα Γεώργιος Καραβασιλης	Υ	Δ	Χειμ	11	11	11	3
3	Αρχές Διοίκησης στον Τουρισμό	103	ΝΑΙ	15	Νικόλαος Γιοβάνης Αλμπέρτο Αζάρια	Υ	Δ	Χειμ	11	11	11	-
4	Χρηματοοικονομική Διοίκηση Υπηρεσιών	104	ΝΑΙ	15	Αθανάσιος Αθανασαϊνας	Υ	Δ	Χειμ	11	11	11	9
5	Τουριστικό Μάρκετινγκ	105	ΝΑΙ	15	Δημητριος Πασχαλούδης Μαρία Τσουρέλα	Υ	Δ	Χειμ	11	11	11	-
6	Εξυπηρέτηση πελατών στον τουρισμό	201	ΝΑΙ	16	Αλμπέρτο Αζάρια	Ε	Δ	Εαρ	5	5	5	-
7	Ειδικές Μορφές Τουρισμού	202	ΝΑΙ	16	Γαρύφαλλος Φραγκίδης	Ε	Δ	Εαρ	11	11	11	8
8	Επιχειρηματικότητα και Στρατηγική	203	ΝΑΙ	16	Νικόλαος Γιοβάνης Preslav Dimitrov	Ε	Δ	Εαρ	7	7	7	3
9	Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες στην Τουριστική Βιομηχανία	204	ΝΑΙ	17	Δημήτριος Πασχαλούδης Μαρία Τσουρέλα	Ε	Δ	Εαρ	10	10	10	-
10	Διαδίκτυο και Web 2.0 στον Τουρισμό: Εργαλεία Διαδικτυακής Προβολής και Επικοινωνίας	206	ΝΑΙ	17	Βασιλική Βράνα Ευάγγελος Κεχρής	Ε	Δ	Εαρ	11	11	11	7

11	Air transport – tourism development Μάνατζμεντ Αεροπορικών Επιχειρήσεων	208	ΝΑΙ	18	Παναγιώτης Κασιανίδης	Ε	Δ	Εαρ	11	11	11	4
----	---	-----	-----	----	-----------------------	---	---	-----	----	----	----	---

Πίνακας 13.2 Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ακαδ. έτος 2019-2020
Τίτλος ΠΜΣ: « Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Διοίκηση Επιχειρήσεων »

α.α	Μάθημα	Κωδικός	Ωρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Περιλαμβάνονται ώρες εργαστηρίου ή άσκησης;	Διδακτ. Μονάδες	Πρόσθετη Βιβλιογραφία (Ναι/Όχι)	Σε ποιο εξάμηνο των σπουδών αντιστοιχεί; (1 ^ο , 2 ^ο κλπ.)	Τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Ναι/Όχι)
1	ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΛΗΨΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ	102	3	ΟΧΙ	6	ΝΑΙ	1ο	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
2	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	211	3	ΟΧΙ	6	ΝΑΙ	1ο	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
3	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	101	3	ΟΧΙ	6	ΝΑΙ	1ο	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
4	ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ	105	3	ΟΧΙ	6	ΝΑΙ	1ο	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
5	ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΩΛΗΣΕΩΝ	103	3	ΟΧΙ	6	ΝΑΙ	1ο	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
6	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ	104	3	ΟΧΙ	6	ΝΑΙ	2ο	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
7	ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ	223	3	ΟΧΙ	6	ΝΑΙ	2ο	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
8	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	201	3	ΟΧΙ	6	ΝΑΙ	2ο	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
9	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ	221	3	ΟΧΙ	6	ΝΑΙ	2ο	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
10	ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ	222	3	ΟΧΙ	6	ΝΑΙ	2ο	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
11	ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ	224	3	ΟΧΙ	6	ΝΑΙ	2ο	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
12	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	214	3	ΟΧΙ	6	ΝΑΙ	2ο	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
13	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΒΑΣΕΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	212	3	ΟΧΙ	6	ΝΑΙ	2ο	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
14	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ	213	3	ΟΧΙ	6	ΝΑΙ	2ο	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ

Τίτλος ΠΜΣ: «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Δημόσια Διοίκηση »

α.α	Μάθημα	Κωδικός Μαθήματος	Ώρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Περιλαμβάνονται ώρες εργαστηρίου ή άσκησης;	Διδακτ. Μονάδες	Πρόσθετη Βιβλιογραφία (Ναι/Όχι)	Σε ποιο εξάμηνο των σπουδών αντιστοιχεί; (1°, 2° κλπ.)	Τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Ναι/Όχι)
1	Αρχές Μάνατζμεντ και Στρατηγικής στον Δημόσιο Τομέα	101	3	ΟΧΙ	6	ΝΑΙ	1ο	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
2	Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού σε Δημόσιες Υπηρεσίες και Οργανισμούς	102	3	ΟΧΙ	6	ΝΑΙ	1ο	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
3	Μάρκετινγκ Υπηρεσιών	103	3	ΟΧΙ	6	ΝΑΙ	1ο	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
4	Διαχείριση και Διοικητική Λογιστική Δημοσίων Υπηρεσιών και Οργανισμών	104	3	ΟΧΙ	6	ΝΑΙ	1ο	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
5	Εφαρμογές Νέων Τεχνολογιών στη Διοίκηση	105	3	ΝΑΙ	6	ΝΑΙ	1ο	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
6	Έρευνα στη Δημόσια Διοίκηση	201	3	ΝΑΙ	6	ΝΑΙ	2ο	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
7	Επικοινωνία - Διαχείριση Κρίσεων	207	3	ΟΧΙ	6	ΝΑΙ	2ο	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
8	Πληροφοριακά Συστήματα & Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση	208	3	ΝΑΙ	6	ΝΑΙ	2ο	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
9	Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες (e-services)	209	3	ΟΧΙ	6	ΝΑΙ	2ο	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
10	Διαχείριση Έργων και Προγραμμάτων	210	3	ΝΑΙ	6	ΝΑΙ	2ο	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
11	Ειδικά θέματα στη Δημόσια Διοίκηση με ενότητες: (α) Ποιότητα και αποτελεσματικότητα στη Δημόσια Διοίκηση, (β) Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη	211	3	ΟΧΙ	6	ΝΑΙ	2ο	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ

Τίτλος ΠΜΣ: « Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Διοίκηση Επιχειρήσεων »

α.α	Μάθημα	Κωδικός Μαθήματος	Ώρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Περιλαμβάνονται ώρες εργαστηρίου ή άσκησης;	Διδακτ. Μονάδες	Πρόσθετη Βιβλιογραφία (Ναι/Όχι)	Σε ποιο εξάμηνο των σπουδών αντιστοιχεί; (1 ^ο , 2 ^ο κλπ.)	Τυχόν προαπαιτούμενα μαθήματα	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Ναι/Όχι)
1	Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων	101	3	Όχι	6	Ναι	1 ^ο	ΟΧΙ	Ναι	Ναι
2	Μέθοδοι έρευνας	102	3	Ναι (18)	6	Ναι	1 ^ο	ΟΧΙ	Ναι	Ναι
3	Αρχές Διοίκησης στον Τουρισμό	103	3	Όχι	6	Ναι	1 ^ο	ΟΧΙ	Ναι	Ναι
4	Χρηματοοικονομική Διοίκηση Υπηρεσιών	104	3	Όχι	6	Ναι	1 ^ο	ΟΧΙ	Ναι	Ναι
5	Τουριστικό Μάρκετινγκ	105	3	Όχι	6	Ναι	1 ^ο	ΟΧΙ	Ναι	Ναι
6	Εξυπηρέτηση πελατών στον τουρισμό	201	3	Όχι	6	Ναι	2 ^ο	ΟΧΙ	Ναι	Ναι
7	Ειδικές Μορφές Τουρισμού	202	3	Όχι	6	Ναι	2 ^ο	ΟΧΙ	Ναι	Ναι
8	Επιχειρηματικότητα και Στρατηγική	203	3	Όχι	6	Ναι	2 ^ο	ΟΧΙ	Ναι	Ναι
9	Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες στην Τουριστική Βιομηχανία	204	3	Όχι	6	Ναι	2 ^ο	ΟΧΙ	Ναι	Ναι
10	Διαδίκτυο και Web 2.0 στον Τουρισμό: Εργαλεία Διαδικτυακής Προβολής και Επικοινωνίας	206	3	Ναι (18)	6	Ναι	2 ^ο	ΟΧΙ	Ναι	Ναι
11	Air transport – tourism development Μάνατζμεντ Αεροπορικών Επιχειρήσεων	208	3	Όχι	6	Ναι	2 ^ο	ΟΧΙ	Ναι	Ναι

Πίνακας 14. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΜΔΕ)
Τίτλος ΠΜΣ: « Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Διοίκηση Επιχειρήσεων»

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των απόφοιτων)
		5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2016-2017	35	0	3=8,6%	10=28,6%	22=62,8%	8,64
2017-2018	31	0	0	11=35,5%	20=64,5%	8,62
2018-2019	12	0	0	4=33,3%	8=66,7%	8,60
2019-2020	*(14)					
2020-2021	43	0	2=0,7%	20=46,5%	21=48,8%	8,42
Σύνολο	121	0	5=4,1%	40=37,2%	71=58,7%	8,57

* Δεν πραγματοποιήθηκε ορκωμοσία λόγω της συγχώνευσης των Ιδρυμάτων. Πρόκειται μόνο για «ανακήρυξη πτυχιούχων», γι' αυτό δεν υπολογίσθηκε το συγκεκριμένο έτος στα σύνολα και τα ποσοστά.

Επεξηγήσεις:

Σημειώστε σε κάθε στήλη τον αριθμό των φοιτητών που έλαβαν την αντίστοιχη βαθμολογία και το ποσοστό που αυτοί εκπροσωπούν επί του συνολικού αριθμού των αποφοιτησάντων το συγκεκριμένο έτος [π.χ. 6 (=5%)].

Προσοχή! Το άθροισμα κάθε έτους πρέπει να συμφωνεί με το άθροισμα των αποφοιτησάντων που δώσατε για το αντίστοιχο έτος στον **Πίνακα 4**.

Τίτλος ΠΜΣ: « Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Δημόσια Διοίκηση»

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των απόφοιτων)
		5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2016-2017	14	0	0	1=6,7%	13=93,3%	9,38
2017-2018	24	0	0	0	24=100%	9,41
2018-2019	21	0	0	0	21=100%	9,22
2019-2020	*					
2020-2021	146	0	0	13=8,9%	133=91,1%	9,215
Σύνολο	76	0	0	2=2,6%	74=97,4%	9,31

* Δεν πραγματοποιήθηκε ορκωμοσία λόγω της συγχώνευσης των Ιδρυμάτων. Πρόκειται μόνο για «ανακήρυξη πτυχιούχων», γι' αυτό δεν υπολογίσθηκε το συγκεκριμένο έτος στα σύνολα και τα ποσοστά.

Τίτλος ΠΜΣ: « Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Διοίκηση Επιχειρήσεων Φιλοξενίας και Τουρισμού»

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των απόφοιτων)
		5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2016-2017	12	0	0	0	12=100%	9,21
2017-2018	17	0	0	0	17=100%	9,32
2018-2019	8	0	0	0	8=100%	9,10
2019-2020	(21)**					
2020-2021	52	0	0	6	46=77%	9,05
Σύνολο	89	0	0	6=7%	81=93%	9,17

* Δεν πραγματοποιήθηκε ορκωμοσία λόγω της συγχώνευσης των Ιδρυμάτων. Πρόκειται μόνο για «ανακήρυξη πτυχιούχων», γι' αυτό δεν υπολογίσθηκε το συγκεκριμένο έτος στα σύνολα και τα ποσοστά.

Πίνακας 15. Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	Ε	ΣΤ	Z	Η	Θ	Ι
2016-2017	6	29		38		1			1	
2017-2018	2	36		27		4			3	
2018-2019	1	16		17		4			1	
2019-2020	1	17	1	15		3			2	
2020-2021	5	27	5	24		5			3	
Σύνολο	15	125	6	121		17			10	

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Επεξηγήσεις:

- A = Βιβλία/μονογραφίες
- B = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές
- Γ = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές
- Δ = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές
- Ε = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές
- ΣΤ = Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους
- Z = Συλλογικοί τόμοι στους οποίους επιστημονικός εκδότης είναι μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος
- Η = Άλλες εργασίες
- Θ = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά
- Ι = Βιβλιοκρισίες που συντάχθηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Πίνακας 16. Αναγνώριση του ερευνητικού έργου του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z
2016-2017	145			3	1		
2017-2018	386			6	3	1	
2018-2019	315		2	8	2	4	
2019-2020	241		1	2		3	
2020-2021	532		9	6		10	
Σύνολο	<i>1619</i>		<i>12</i>	<i>25</i>	<i>6</i>	<i>18</i>	

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Επεξηγήσεις:

- A = Ετεροαναφορές
- B = Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου
- Γ = Βιβλιοκρισίες τρίτων για δημοσιεύσεις μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος
- Δ = Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων
- E = Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών
- ΣΤ = Προσκλήσεις για διαλέξεις
- Z = Διπλώματα ευρεσιτεχνίας

Πίνακας 17. Διεθνής Ερευνητική/Ακαδημαϊκή Παρουσία Τμήματος

		2020-21	2019-20	2018-19	2017-18	2016-17	2015-16	Σύνολο
Αριθμός συμμετοχών σε διεθνή ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα	Ως συντονιστές	0	0	0	1	1	2	
	Ως συνεργάτες (partners)	1	1	2	2	1		
Αριθμός μελών ΔΕΠ με χρηματοδότηση από διεθνείς φορείς ή διεθνή προγράμματα έρευνας		1	3	6	6			
Αριθμός μελών ΔΕΠ με διοικητικές θέσεις σε διεθνείς ακαδημαϊκούς/ερευνητικούς οργανισμούς ή επιστημονικές εταιρείες		0						
Αριθμός ερευνητικών δημοσιεύσεων σε Διεθνή Επιστημονικά Περιοδικά		27	16	29	36	16	17	
Αριθμός διαλέξεων σε Διεθνή συνέδρια ως προσκεκλημένος ομιλητής		0						
Αριθμός προφορικών ανακοινώσεων σε διεθνή συνέδρια	προφορικών	0						
Αριθμός αναρτημένων ανακοινώσεων σε διεθνή συνέδρια	αναρτημένων	24	18	38	27	17	15	
Αριθμός συμμετοχών σε Editorial Board Διεθνών Επιστημονικών Περιοδικών		0		2	3	1		
Αριθμός συμμετοχής σε Προεδρία Διεθνών Συνεδρίων		0						
Αριθμός Διεθνών Επιστημονικών Συνεδρίων με συμμετοχή στην οργανωτική Επιτροπή	Ως πρόεδροι	0						

	Ως μέλη	2	2	8	6	3	5	
Αριθμός Διεθνών Επιστημονικών Συνεδρίων, στην Επιστημονική Επιτροπή των οποίων συμμετείχαν μέλη ΔΕΠ του Ιδρύματος		6	2	8	6	3	5	
Συγγραφή κεφαλαίων σε Επιστημονικά Βιβλία Διεθνών Εκδοτικών οίκων		5	3	4	4	1	2	
Διδασκαλία ως επισκέπτης καθηγητής σε Πανεπιστήμια του Εξωτερικού		0	0	0	0	2	2	
Εκπαίδευση προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών εξωτερικού στα πλαίσια ERASMUS και ERASMUS-MUNDUS		3	11	12	9	12	6	

Σημείωση: Τα σκιασμένα πεδία δεν συμπληρώνονται.

* Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

12. Παραρτήματα

Στην Ενότητα αυτή το Τμήμα μπορεί, αν το επιθυμεί, να παραθέσει οποιαδήποτε στοιχεία θεωρεί ότι θα είναι χρήσιμα στην Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης και τα οποία ενδεχομένως δεν καλύπτονται επαρκώς στο κυρίως σώμα της Έκθεσης.

Σε κάθε περίπτωση, στα Παραρτήματα αναμένεται οπωσδήποτε να περιληφθεί ο Οδηγός Σπουδών του Τμήματος και πλήρης κατάλογος των επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία.

Στην ιστοσελίδα του Τμήματος <http://ba.ihu.gr> υπάρχουν τα ακόλουθα κείμενα:

- Κανονισμός Λειτουργίας ΔΙΠΑΕ
- Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας ΠΠΣ
- Κανονισμός Σπουδών
- Περιγράμματα μαθημάτων
- Ερωτήσεις και Απαντήσεις για την επιλογή Κατεύθυνσης Σπουδών
- Κατάλογος των μαθημάτων που αφορούν στην απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων
- Κανονισμός διαχείρισης παραπόνων και ενστάσεων φοιτητών
- Κανονισμός Ακαδ. Συμβούλου Σπουδών
- Κανονισμός πρακτικής άσκησης
- Οδηγός Εκπόνησης Πτυχιακής Εργασίας
- Οδηγός Erasmus
- Παράρτημα διπλώματος στα αγγλικά
- Παράρτημα διπλώματος στα ελληνικά

Επίσης, υπάρχουν τα ακόλουθα κείμενα που μπορούν να διατεθούν έπειτα από επικοινωνία με τη Γραμματεία του Τμήματος

- Μελέτη Σκοπιμότητας – Βιωσιμότητας
- Επιχειρησιακό σχέδιο τετραετίας
- Πολιτική Ποιότητας
- Στοχοθεσία Ποιότητας

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Παρουσιάζονται συγκεντρωτικά τα δεδομένα από την αξιολόγηση όλων των προγραμμάτων σπουδών (προπτυχιακών, μεταπτυχιακών, ΤΕΙ, ΔΙΠΑΕ) για μόνο για το ακαδημαϊκό έτος 2020 – 2021 τους λόγους που εξηγούνται στη συνέχεια:

- Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020 (πρώτο έτος λειτουργίας του ΔΙΠΑΕ αφού το ΔΙΠΑΕ ιδρύθηκε με το νόμο 4610/7-5-2019/α' τεύχος) η αξιολόγηση έγινε στο πληροφοριακό σύστημα της ΜΟΔΙΠ του ΤΕΙ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ το οποίο δεν είναι πλέον σε λειτουργία και με ερωτηματολόγιο που είχε ουσιαστικές διαφορές από το αυτό που υιοθετήθηκε από το ΔΙΠΑΕ.
- Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2020 – 2021 λειτούργησε για πρώτη φορά το πληροφοριακό σύστημα της ΜΟΔΙΠ ΔΙΠΑΕ, χωρίς ωστόσο τη διάκριση των μαθημάτων ανάλογα με το επίπεδο σπουδών (προπτυχιακά, μεταπτυχιακά) – δυνατότητα που προστέθηκε το ακαδημαϊκό έτος 2021 – 2022.

Οι ερωτήσεις που περιέχονται στο ερωτηματολόγιο αυτό, όπως επίσης ο αριθμός των ερωτηματολογίων που συμπληρώθηκαν από τους φοιτητές κατά τα εξάμηνα κατά τα οποία χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο αυτό, καθώς και ο μέσος όρος των αποκρίσεων των φοιτητών ανά ερώτηση εμφανίζεται στους πίνακες που ακολουθούν.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ	2020-21 ΧΕΙΜ	2020-21 ΕΑΡ
Αριθμός ερωτηματολογίων που συμπληρώθηκαν:	1025	801
Φοιτητές που συμμετείχαν σε μια τουλάχιστον αξιολόγηση:	445	358
Το μάθημα		
q11: Οι στόχοι του μαθήματος είναι σαφείς.	4.33	4.39
q12: Η ύλη που καλύφθηκε ανταποκρίνεται στους στόχους του μαθήματος.	4.25	4.36
q13: Η ύλη είναι καλά οργανωμένη.	4.18	4.26
q14: Το εκπαιδευτικό υλικό (κύριο βιβλίο, διαφάνειες, σημειώσεις κλπ) βοηθάει στην κατανόηση του μαθήματος.	4.10	4.21
q15: Στο μάθημα γίνεται αναφορά στην ύλη άλλων μαθημάτων.	3.39	3.61
q16: Στο μάθημα γίνεται σύνδεση γνώσεων με άλλα μαθήματα.	3.63	3.82
q17: Το επίπεδο δυσκολίας του μαθήματος είναι ανάλογο του έτους του.	4.01	4.18
q18: Ο αριθμός των Διδακτικών Μονάδων του μαθήματος είναι ανάλογες με το φόρτο εργασίας.	3.97	4.12
Ο Διδάσκων/ουσα		
q71: Επιτυγχάνει να διεγείρει το ενδιαφέρον για το αντικείμενο του μαθήματος.	4.18	4.29
q72: Αναλύει και παρουσιάζει τις έννοιες με τρόπο απλό χρησιμοποιώντας παραδείγματα.	4.33	4.43
q73: Είναι καλά προετοιμασμένος/η.	4.46	4.45
q74: Είναι συνεπής στις υποχρεώσεις του.	4.49	4.56
q75: Είναι μεταδοτικός/ή.	4.21	4.23
q76: Ενθαρρύνει τους φοιτητές να διατυπώνουν απορίες και ερωτήσεις.	4.37	4.45
q77: Είναι προσιτός/η στους φοιτητές.	4.32	4.46